

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยวบริเวณ พระนครศรี จังหวัดเพชรบุรี

DEVELOPMENT OF PHRA NA KON KHIRI COMMUNITY
FOR TRAVELING THE MUNICIPALITY OF
PHETCHABURI PROVINCE

ทัสนัยด์ โปธิ์บางหวาย
TUSSANAI POBANGWAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2550

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

**แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยวบริเวณ พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี**

**DEVELOPMENT OF PHRA NA KON KHIRI COMMUNITY
FOR TRAVELING THE MUNICIPALITY OF
PHETCHABURI PROVINCE**

ทศน์นัยต์ โพธิ์บางหวาย

TUSSANAI POBANGWAI

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....**75117**.....
วัน,เดือน,ปี.....**19** ต.ค. 2550.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2550

**DEVELOPMENT OF PHRA NA KON KHIRI COMMUNITY
FOR TRAVELING THE MUNICIPALITY OF
PHETCHABURI PROVINCE**

TUSSANAI POBANGWAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2007

COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นักศึกษา

รหัสประจำตัว

ปริญญา

สาขาวิชา

พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อ

รองรับการท่องเที่ยวบริเวณ พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี

นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย

45063143

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สถาปัตยกรรม

2550

รศ.สมพล คำรังเสถียร

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชนที่อาศัยอยู่บนถนนบริเวณโดยรอบ และเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วยอาคารที่มีสถาปัตยกรรมงดงาม และศาสนสถานที่น่าสนใจ

แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้

1. บริเวณถนนฝั่งทิศเหนือ คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (บางส่วน) เป็นจุดดึงดูดแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการที่ซื้อของฝากจำพวกอาหารทะเลแปรรูป ลักษณะร้านค้าเป็นอาคารพาณิชย์ และร้านแผงลอยริมถนน โดยจัดให้มีจุดผ่อนผันอย่างชัดเจนเป็นการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สมบูรณ์เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ ทั้งของแม่ค้าและนักท่องเที่ยว

2. บริเวณถนนฝั่งทิศตะวันตก คือถนนเรียบคลองชลประทาน(บางส่วน) และถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 สายเลียงเมือง (บางส่วน) เป็นถนนที่นำไปสู่จุดขึ้นชมพระนครคีรีด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) โดยมีพื้นที่จอดรถนักท่องเที่ยวและอาคารขายของที่ระลึก ส่งเสริมให้เป็นจุดรถรับส่งระหว่างทางขึ้นด้านหน้ากับทางขึ้นด้านหลังไว้บริการ อีกทั้งจัดให้มีกิจกรรมนำชมสภาพแวดล้อมชุมชน และศาสนสถานที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว

3. บริเวณถนนฝั่งทิศใต้ คือถนนบันไดอิฐ(บางส่วน) จัดเป็นเส้นทางในการเที่ยวชมสภาพแวดล้อม ชุมชน และศาสนสถานที่น่าสนใจ

4. บริเวณถนนฝั่งทิศตะวันออก คือถนนศิริรัฐยา(บางส่วน) มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นด้านหน้าพระนครคีรี โดยจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นการเพิ่มจุดดึงดูดในการเข้ามาใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว

Thesis Title	Development of Phra Na Kon Khiri Community for Traveling the Municipality of Phetchaburi Province.
Student	Miss Tussanai Pobangwai
Student ID.	45063143
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2007
Thesis Advisor	Associate Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom

ABSTRACT

This study aimed at studying current physical conditions which was affecting tourism around the areas of Phra Na Kon Khiri in Phetchaburi Province. It was done to provide guidelines for the land in using to facilitate tourism and to design facilities which are necessary for tourism the sample in this study comprised of tourists, People in the surrounding communities and working officers at the Phra Na Kon Khiri, Phetchaburi province .

The results of this study revealed that the physical conditions of the areas accommodated to important historical sites. There are a number of beautifully designed buildings and interesting Buddhist Temples.

The guidelines of land in using for touring purposes are as followed :

1. The northern area which is partly around the royal provincial route number 4 is a tourist attraction for those who want to shopping for souvenirs especially preserved foods. There are both commercial shops and open stalls. There should be some allocate flexible points for shopping to provided that the appropriate physical environments are maintained for the benefits of both traders and tourists.

2. The western area which is partly along the irrigated canals and the bypass of the royal provincial route number 4 consists of a road which leads to the back of Phra Na Kon Khiri (by the electric cable rails). There are parking lots for tourists and souvenir shops. It should provide shuttle services for the front and back of rail stations including, sightseeing activities to visit some interesting environments, communities, and Buddhist temples for tourists.

3. The southern area which is partly Bandieit Road . There should be arranged as an essential route to visit interesting environments , communities , and Buddhist temples.

4. The eastern area which is part of Kirirataya Road has the tourist service center located in front of the entrance to Phra Na Kon Khiri . There should be a center to promote the development of physical environment. Which should be attracted the tourists.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ. สมพล คำรงค์เสถียร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรีกษาและแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาด สิ่งที่ยังมีความรู้ไม่เพียงพอ และเพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหายไป ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รศ.สุรศักดิ์ กังขาว รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อ.สันติ ก้านวงส์ไพบูลย์ ประธานและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำแก้ไขขอบพรวด เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รศ.อรรถพร ฤทธิเกิด ผศ.เบญจวรรณ อุบลศรี ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามช่วยแก้ไขและเพิ่มเติมให้แบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายรณฤทธิ์ ธนโกเศศ ภูมิสถาปนิก 6 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน นางสาววิปัญญา บำรุงผล เจ้าหน้าที่กรมโยธาธิการและผังเมือง จ.เพชรบุรี ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตลอดจนหาข้อมูลทางด้านต่างๆที่ใช้ในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณป้า และญาติๆที่รักยิ่งที่ให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุนในการวิจัย อีกทั้งส่งกำลังใจมาให้อย่างเต็มที่

ขอขอบพระคุณ นายประเสริฐ ทองประไพ นางสาวสุรางรัตน์ ช้างเดือน เพื่อนที่คอยช่วยเหลือประสานงานและสนับสนุนทางการรวบรวมข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนๆและผู้ที่มีได้กล่าวนามไว้ในที่นี้

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่ ครอบครัว และอาจารย์ทุกท่าน แต่หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ทัศนัยต์ โพธิ์บางหวาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญรูป.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน.....	5
2.2 ข้อมูลการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี.....	18
2.3 ทฤษฎีและหลักการภูมิทัศน์เมือง.....	29
2.4 ความสัมพันธ์ของงาน Urban Design.....	67
2.5 พระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่เกี่ยวข้อง.....	69
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	86
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ.....	89
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
4.1 การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	92
4.2 การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	120
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ.....	130
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	130
5.2 การอภิปรายผล.....	137
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	138
5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	138
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	138
5.4 การนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบ.....	139
บรรณานุกรม.....	150
ภาคผนวก.....	151
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	152
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	163
ภาคผนวก ค. พระราชบัญญัติการผังเมืองและกฎกระทรวง.....	189
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างลักษณะการท่องเที่ยว.....	201
ประวัติผู้เขียน.....	215

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงสถิติจำนวนประชากรในปี 2540 – 2544.....	15
2.2 แสดงความหนาแน่นของประชากร.....	16
2.3 แสดงระยะทางจากตัวเมืองเพชรบุรีไปอำเภอต่างๆ.....	17
2.4 แสดงระยะทางจากจังหวัดเพชรบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง.....	18
2.5 แสดงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี แบ่งตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....	19
2.6 แสดงขนาดความกว้างของถนนแต่ละแบบ.....	37
2.7 แสดงอัตราความเร็วในการเดิน โดยเฉลี่ย.....	38
2.8 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการเดินทางเท้ากับอัตราความเร็วในการเดิน.....	39
4.1 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นประชาชน.....	93
4.2 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	95
4.3 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นเจ้าหน้าที่.....	97
4.4 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ ที่เป็นประชาชน.....	99
4.5 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ ที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	100
4.6 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ ที่เป็นเจ้าหน้าที่.....	103
4.7 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา ของการท่องเที่ยวที่เป็นประชาชน.....	104
4.8 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา ของการท่องเที่ยวที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	108
4.9 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา ของการท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าหน้าที่.....	115
4.10 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบที่เป็นประชาชน.....	118
4.11 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบที่เป็นเจ้าหน้าที่.....	119

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1	คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ที่ทำการก่อสร้างพระราชวังพระนครคีรี.....5
2.2	รูปหล่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับอยู่ที่พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....6
2.3	ผังแสดงตำแหน่งยอดเขาและอาคารแต่ละจุด ของพระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....6
2.4	อุโบสถ วัดพระแก้ว.....7
2.5	พระสุทนต์เสลเจดีย์.....7
2.6	พระปรางค์แดง วัดพระแก้ว.....8
2.7	เจดีย์ของวัดอินทคีรี.....8
2.8	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....9
2.9	รูปบรรยากาศที่จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี (แท่นบรรทมที่ตั้งอยู่กลางห้องพระ โรงด้านหลังพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์).....10
2.10	รูปบรรยากาศที่จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี (ส่วนสำหรับข้าราชการ บริเวณชั้นสองของพระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์).....10
2.11	การบูรณะอาคารเดิมที่ชำรุดทรุดโทรมมาก.....11
2.12	แผนที่แสดงตำแหน่ง จ.เพชรบุรี.....12
2.13	แผนที่แสดงขอบเขต จ.เพชรบุรี.....13
2.14	แผนที่แสดงถนน โครอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....14
2.15	แผนที่แสดงตำแหน่งและเส้นทางคมนาคมของจังหวัดเพชรบุรี.....17
2.16	แผนที่แสดงแผนที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมือง จ.เพชรบุรี.....21
2.17	แสดงอุโบสถสมัยอยุธยาตอนปลายของ วัดสระบัว.....22
2.18	แสดงทางเข้าวัดมหาสมณาราม.....23
2.19	แสดงทางขึ้นพระอุโบสถ วัดพระพุทธไสยาสน์.....24
2.20	แสดงภาพบรรยากาศสถาปัตยกรรมบนพระนครคีรี.....25
2.21	แสดงภาพบรรยากาศภายในถ้ำเขาหลวง.....27
2.22	แสดงตัวอย่างช่องทางถนนขนาดต่างๆ.....34
2.23	แสดงการเลื่อนไหลทางเท้า กับอัตราความเร็วในการเดินและพื้นที่ทางเท้า.....38
2.24	แสดงการประมาณความกว้างของทางเท้าที่ใช้.....40
2.25	แสดงอัตราส่วนลูกตั้งและลูกนอนบันได.....41
2.26	แสดงรายละเอียดทั่วไปของการทำบันได.....41

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.27 แสดงขนาดและระยะต่างๆ สำหรับทางจักรยาน.....	42
2.28 แสดงขนาดช่องจอดสำหรับรถยนต์และรถประจำทาง.....	43
2.29 แสดงแผนภูมิตำแหน่งศูนย์บริการสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว.....	45
2.30 แสดงลักษณะอาคารบริการนักท่องเที่ยวขนาดต่างๆ.....	45
2.31 แสดงตัวอย่างศาลาที่พักรูปแบบต่างๆ.....	46
2.32 แสดงการออกแบบจัดวางตำแหน่งของห้องน้ำ.....	47
2.33 แสดงรูปแบบร้านค้าและแปลน.....	47
2.34 แสดงที่นั่ง ที่ใช้นั่งเพียงชั่วคราว.....	50
2.35 แสดงรูปแบบของโต๊ะและเก้าอี้แบบต่างๆ.....	51
2.36 แสดงป้ายบอกทิศทางและกฎข้อบังคับ.....	53
2.37 แสดงป้ายในลักษณะต่างๆ.....	53
2.38 แสดงตัวอย่างซุ้มโฆษณาในแบบต่างๆ.....	55
2.39 แสดงตัวอย่างลักษณะรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งขนาด วัสดุ ความสูง.....	56
2.40 แสดงตัวอย่างกระเบ็นไม้และกระถางต้นไม้รูปแบบต่างๆ ที่ควรมีลักษณะกลมกลืนกับสิ่งประกอบบริเวณอื่นๆ.....	57
2.41 แสดงตัวอย่าง ที่ค้ำน้ำสาธารณะรูปแบบต่างๆซึ่งควรคำนึงถึงผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ใหญ่ เด็กและคนพิการที่ใช้รถเข็น.....	58
2.42 แสดงรูปด้านและรูปตัดแสดงตัวอย่างของรั้วสำหรับคนเดินหรือรถยนต์.....	59
2.43 แสดงตัวอย่างเสากั้นการจราจรอาจวางให้มีระยะห่างจากกันที่เหมาะสม หรือใช้เชือกโซ่คล้องอีกชั้นหนึ่งก็ได้.....	60
2.44 แสดงตัวอย่าง น้ำพุและน้ำตกรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีให้เลือกใช้ตามขนาดรูปร่างของบ่อและตามผลของการเห็นที่ต้องการ.....	62
2.45 แสดงตัวอย่าง เสาไฟรูปแบบต่างๆ ซึ่งควรมีลักษณะที่กลมกลืนกับสิ่งประกอบบริเวณอื่นๆ และอาจมีประโยชน์ใช้สอยเป็นเสากั้นการจราจรไปด้วยก็ได้.....	63
2.46 แสดงทางเดินมีหลังคารูปแบบต่างๆ ซึ่งควรมีความกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมอื่นๆ ในบริเวณนั้น.....	64
2.47 แสดงตัวอย่างรูปแบบซุ้มทางเข้า.....	65
2.48 แสดงตัวอย่างรูปแบบอนุสาวรีย์ และหอนาฬิกา.....	66
2.49 แสดงตัวอย่างลักษณะของหาบเร่แผงลอย.....	67

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.50 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ เส้นทางทางท่องเที่ยวทะเลน้อย จ.พัทลุง ของ รูปณี รัตนถาวร.....	72
2.51 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ ผังบริเวณ และทัศนียภาพโดยรวม ทะเลน้อย จ. พัทลุง ของ รูปณี รัตนถาวร.....	73
2.52 แสดงตำแหน่งและบริเวณสำคัญที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและการสำรวจ ทะเลน้อย จ. พัทลุง ของ รูปณี รัตนถาวร.....	74
2.53 แสดงผัง เสนอแนวทางการออกแบบเส้นทางจักรยาน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย จ. พัทลุง ของ รูปณี รัตนถาวร.....	75
2.54 แนวทางในการควบคุมการออกแบบและพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ ของ เย็นจิตร สุวีรานันท์.....	77
2.55 แสดงแหล่งท่องเที่ยว จ.นครราชสีมา ของ สมชาติ วินิจธนกิจ.....	82
2.56 แสดงแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาล จ.นครราชสีมา ของ สมชาติ วินิจธนกิจ.....	83
2.57 ผังแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ ในพื้นที่ จ.เพชรบุรีของมหาวิทยาลัย ศิลปากร (2545).....	84
2.58 ผังแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวแบ่งตามประเภทที่สำคัญในพื้นที่ จ. เพชรบุรี ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (2545).....	85
4.1 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท.....	120
4.2 แสดงย่านการทำธุรกิจการค้าของชาวบ้านด้านหน้าทางเดินเท้า.....	121
4.3 แสดงย่านการทำธุรกิจการค้าของอาคารพาณิชย์ด้านข้าง.....	121
4.4 แสดงย่านการทำธุรกิจท่องเที่ยวด้านหลัง ทางขึ้นรถรางไฟฟ้า.....	122
4.5 แสดงย่านชุมชนหนาแน่นมาก ถนนคีรีรัฐยา.....	122
4.6 แสดงย่านสถาบันทางศาสนา ถนนคีรีรัฐยา.....	123
4.7 แสดงที่จอดรถบริเวณด้านหลังทางรถรางไฟฟ้า.....	123
4.8 แสดงสภาพชุมชนบริเวณ โดยรอบพระนครคีรี.....	124
4.9 แสดงสภาพความเสื่อมโทรมบริเวณด้านหน้าพระนครคีรี.....	124
4.10 แสดงสภาพการตั้งแผงลอยที่ไม่เป็นระเบียบบริเวณด้านข้าง.....	125
4.11 แสดงสภาพการตั้งแผงลอยที่ไม่เป็นระเบียบบริเวณด้านหน้า.....	125
4.12 แสดงสภาพศาลาอเนกประสงค์หน้าทางขึ้นที่ทรุดโทรมมาก.....	126
4.13 แสดงสภาพศูนย์บริการนักท่องเที่ยว.....	126

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.14 แสดงถึงขยะที่มีอยู่เดิม.....	127
4.15 แสดงป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม.....	127
4.16 แสดงป้ายแสดงตำแหน่งห้องน้ำ.....	128
4.17 แสดงแท่นค้ำน้ำประปาสาธารณะ.....	128
5.1 แสดงภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....	140
5.2 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ ทางสถาปัตยกรรมอากาศของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....	141
5.3 แสดงภาพการแยกประเภทที่ดินบริเวณ โดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....	142
5.4 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ ทางสถาปัตยกรรมอากาศของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....	143
5.5 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา ในอำเภอเมือง จ.เพชรบุรี.....	144
5.6 แสดงสภาพพื้นที่บริเวณโดยรอบเมื่อจัดงานประจำปี พระนครคีรี จ.เพชรบุรี.....	145

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระนครคีรี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “เขาวัง” เดิมเป็นพระราชวังของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่บนยอดเขา 3 ยอด ติดต่อกัน ยอดที่สูงที่สุดสูง 95 เมตร แต่เดิมชาวบ้านเรียกว่า “เขาสมน” ทางไหล่เขาด้านทิศตะวันออก มีวัดอยู่วัดหนึ่งชื่อ “วัดสมณ” ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2402) เรียกเขาลูกนี้ว่า เขามหาสมณ ต่อมาในปี พ.ศ.2404 ทรงพระราชทานนามว่า เขามหาสวรรค์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สร้างพระราชวังพระนครคีรี ในปี พ.ศ.2402 โดยมีเจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) สมเด็จเจ้ากรมก่อสร้างพระราชวังพระนครคีรีในครั้งนั้นทั้ง 3 ยอด คือ ยอดเขาทิศตะวันออก ยอดเขาทิศตะวันตกและยอดกลาง เมื่อก่อสร้างสิ่งต่างๆเสร็จแล้วจึงพระราชทาน นามใหม่ว่า “พระนครคีรี” ปัจจุบันได้มีการบูรณะปรับปรุงจนอยู่ในสภาพที่ใกล้เคียงจากอาคารเดิม ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงตั้งให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรีขึ้นมา

การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นนั้น เมื่อศึกษาค้นคว้าจะพบว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น จะทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจสภาพสังคมได้อย่างชัดเจนขึ้นอีก เพราะอาคารพักอาศัยนั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของประชาชนที่แฝงอยู่ในตัวอาคาร เป็นงานศิลปะที่ไม่ใช่ผลผลิตของคนฉลาดหรือผู้ชำนาญการเพียงสามคน แต่หากเป็นงานคิดค้นและสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นตามครรลองของธรรมชาติและกิจกรรมที่ต่อเนื่องของประชาชนทุกคนของสังคมที่ว่าด้วยประสบการณ์ และความชำนาญของกลุ่มคนในการสร้างสถาปัตยกรรมนั้นขึ้นมา เป็นมรดกทางสังคมที่ได้รับการถ่ายทอดต่อกันมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ในการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จังหวัดเพชรบุรี บริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรีมาศึกษาวิจัย เพราะเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่น่าศึกษาและควรบูรณะรวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อม ให้เหมาะสมอีกด้วย ปัจจุบันประเทศไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์วัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ได้ถูกรื้อถอนทำลายและเปลี่ยนแปลงไปมาก และขาดความสนใจแก่ผู้คนที่วิวัฒน์ส่งเสริมต่อรูปแบบเหล่านี้ให้สืบต่อไปเท่าที่ควร เนื่องจากวิถีชีวิตวัฒนธรรมเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทั้งภาครัฐและเอกชนก็มีสภาพอ้าแอไม่ต่างกัน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลับมีบทบาทที่โดดเด่นอย่างยิ่งในสภาพวิกฤตเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยก็ยังศักยภาพในอันที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุที่เรายังมีต้นทุนทางวัฒนธรรมที่ยังเหลืออยู่พอสมควร ที่จะให้นักท่องเที่ยวเหล่านั้นเข้ามาชื่นชมกันได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโครงการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาเพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว บริเวณโดยรอบพระนครคีรี มุ่งเน้นการวิจัยในเชิงการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐ เอกชน

และชุมชนพื้นถิ่น ที่สามารถจะนำเอาข้อมูลต่างๆจากการวิจัยดังกล่าว ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แก้ปัญหา รวมถึงจุดประกายให้ชุมชนท้องถิ่นเข้าใจในบทบาทวิถีชีวิตของรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นและ บริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาสภาพแวดล้อมปัจจุบันทางด้านกายภาพ บริเวณโดยรอบ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว พระนครศรีรี จ.เพชรบุรี

1.2.2 ศึกษาพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา ในการใช้พื้นที่ของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครศรีรี จ.เพชรบุรี

1.2.3 เสนอแนวทางการออกแบบ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครศรีรี จ.เพชรบุรี

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มองถึงปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ และให้สอดคล้องกับแนวความคิดในการวิจัย เรื่องแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครศรีรี จ.เพชรบุรี โดยทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมและกิจกรรมของชุมชน และนักท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครศรีรี และใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1.3.1 กรอบแนวคิดทางด้านสภาพปัจจุบันทางด้านกายภาพ ได้แนวคิดจาก ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531 : 4-1-11-16) โดยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาสภาพปัจจุบัน ทางด้านกายภาพของภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว ไว้ดังนี้

1. ย่านและที่รวมกิจกรรม
2. ที่ว่างโล่ง
3. เส้นทางการสัญจร
4. ทิวทัศน์และที่หมายตา
5. ภูมิทัศน์เมืองอื่นๆ
6. พืชพันธุ์
7. การดูแลรักษาภูมิทัศน์เมือง
8. ทางสัญจรและที่จอดรถ
9. อาคารและสิ่งก่อสร้าง

1.3.2 กรอบแนวคิดทางด้านพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา ได้แนวคิดจาก สมพล ดำรงเสถียร (2545 : 15-17) โดยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา ไว้ดังนี้

1.3.2.1 ข้อมูลและปัญหาทางด้านสังคม

1. ด้านประชากร
2. โครงสร้างด้านประชากร
3. ด้านการศึกษา
4. เอกลักษณะของชุมชน
5. การบริการทางด้านสังคม

1.3.2.2 ข้อมูลและปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1. ข้อมูลด้านอาชีพ รายได้ การจ้างงาน
2. แนวโน้มของเศรษฐกิจในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะทางกายภาพ ของพื้นที่ในเขตบริเวณโดยรอบพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ประมาณ 375 ไร่ มีระยะทางยาวประมาณ 7.45 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในตัวเมืองเพชรบุรี โดยการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีคำถามแน่นอน (Structured Interview) แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยอาศัยคำร้อยละและการสำรวจโดยใช้เครื่องมือในการสำรวจจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ ที่ทำการศึกษาได้แก่ บริเวณพื้นที่สองฝั่งถนนโดยรอบพระนครคีรี เริ่มตั้งแต่ถนนคีรีรัฐยา ถนนบันไดอิฐ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายเลี้ยวเมือง) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายหลัก) และถนนเรียบคลองชลประทาน ซึ่งทั้งหมดนี้ เป็นถนนที่ล้อมรอบพระนครคีรี โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นแบบมีคำถามแน่นอนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทางสถิติ
 - 1.1 ประชาชน ที่พักอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่สองฝั่งถนนโดยรอบพระนครคีรี
 - 1.2 นักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวชม พระนครคีรี
 - 1.3 เจ้าหน้าที่ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลรับผิดชอบ พระนครคีรี
2. ตัวแปรที่ศึกษาของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณโดยรอบ พระนครคีรี
 - 2.1 สภาพปัจจุบันด้านกายภาพบริเวณ โดยรอบ พระนครคีรี
 - 2.2 พฤติกรรมและปัญหาของการใช้พื้นที่บริเวณ โดยรอบ พระนครคีรี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 พระนครคีรี หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานที่มีชื่อเสียงที่สุด ของ จ.เพชรบุรี เดิมเป็นพระราชวังพระนครคีรีในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันได้รับการบูรณะเป็นอย่างดี จนปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ในการดูแลของกรมศิลปากร

1.5.2 บริเวณโดยรอบพระนครคีรี หมายถึง บริเวณที่ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาโดยใช้ถนนโดยรอบพระนครคีรี เป็นตัวกำหนดอาณาเขตที่จะศึกษา รวมมีระยะทางประมาณ 7.45 กิโลเมตร ถนนที่ใช้ในการศึกษาดังนี้ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี, 2541 : 9)

ทิศเหนือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (บางส่วน)

ทิศใต้ ถนนบันไดอิฐ (บางส่วน)

ทิศตะวันออก ถนนคีรีรัฐยา (บางส่วน)

ทิศตะวันตก ถนนเรียบคลองส่งน้ำชลประทาน (บางส่วน)

1.5.3 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพของอาคารบริเวณโดยรอบ พระนครคีรี และวิถีความเป็นอยู่ของประชากรท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.5.4 นักท่องเที่ยว คือ กลุ่มคนที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในบริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

1.5.5 ประชากรในท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มคนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งถนน โดยรอบ พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี

1.5.6 เจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแล พระนครคีรี จ.เพชรบุรี ได้แก่

1.5.5.1 เจ้าหน้าที่ ที่ทำงานอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จ.เพชรบุรี ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จ.เพชรบุรี เจ้าหน้าที่จำหน่ายตั๋ว เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลตารางไฟฟ้า เจ้าหน้าที่ร้านค้า และเจ้าหน้าที่ดูแลสถานที่

1.5.5.2 เจ้าหน้าที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.เพชรบุรี ได้แก่ สถาปนิกและวิศวกรผังเมือง เจ้าหน้าที่ทั่วไป

1.5.7 การส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การสนับสนุนให้มีนักท่องเที่ยวมาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำได้หลายวิธีการ เช่น การฟื้นฟูและรักษาสีลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ให้โดดเด่นและดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งจากการสนับสนุนของรัฐบาลและเอกชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน
- 2.2 ข้อมูลการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี
- 2.3 การศึกษาทฤษฎีและหลักการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง
- 2.4 หลักการความสัมพันธ์ของงาน Urban Design
- 2.5 พระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของ พระนครศรีอยุธยา

พระนครศรีอยุธยา หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “เขาวัง” เดิมเป็นพระราชวังของพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่บนยอดเขา 3 ยอดติดต่อกัน ยอดที่สูงที่สุดสูง 95 เมตร แต่เดิมชาวบ้านเรียกว่า “เขาสมน” (เขาสะหม่น) ทางไหล่เขาด้านทิศตะวันออกมีวัดอยู่วัดหนึ่ง ชื่อ “วัดสมณ” ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2402) เรียกเขาลูกนี้ว่า เขามหาสวรรค์ ต่อมาเรียกว่า เขามไหสวรรย์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สร้างพระราชวังพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ.2402 โดยมีเจ้าพระยาสุริยวงษ์ (ช่วง บุนนาค) เป็นแม่กองในการก่อสร้าง

รูปที่ 2.1 คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ที่ทำการก่อสร้างพระราชวังพระนครศรีอยุธยา

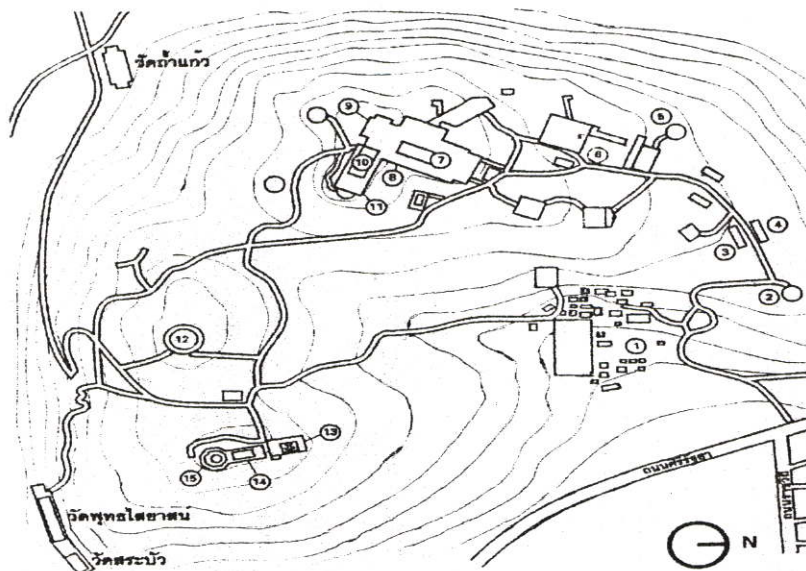
ที่มา : อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
กรมศิลปากร (2542 :103)

ในการก่อสร้างพระนครคีรีนี้ได้นำสถาปัตยกรรมตะวันตกแบบนีโอคลาสสิกมา สถาปัตยกรรมไทย และสถาปัตยกรรมแบบจีน มาเป็นอย่างไรในการก่อสร้าง เนื่องจากช่วงเวลาในการก่อสร้าง เป็นยุคที่ประเทศไทยเริ่มปรับตัวตามอย่างประเทศตะวันตก ในขณะที่ความนิยมในรูปแบบสถาปัตยกรรมจีนที่มีมาตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ก็ยังคงอยู่ และยังคงดัดแปลงรูปแบบของสถาปัตยกรรมให้สมกับการก่อสร้างแบบไทยในยุคนั้น เนื่องจากเทคโนโลยีขั้นสูงยังเข้ามาไม่ถึง (สำนักพิมพ์สารคดี, 2542 : 34-35)

รูปที่ 2.2 รูปหล่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับอยู่ที่ พระนครคีรี

ที่มา : อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี กรมศิลปากร (2542)

รูปที่ 2.3 แผนผังตำแหน่งยอดเขาและอาคารแต่ละจุด ของพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

2.1.1.1 ประวัติการก่อสร้าง พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

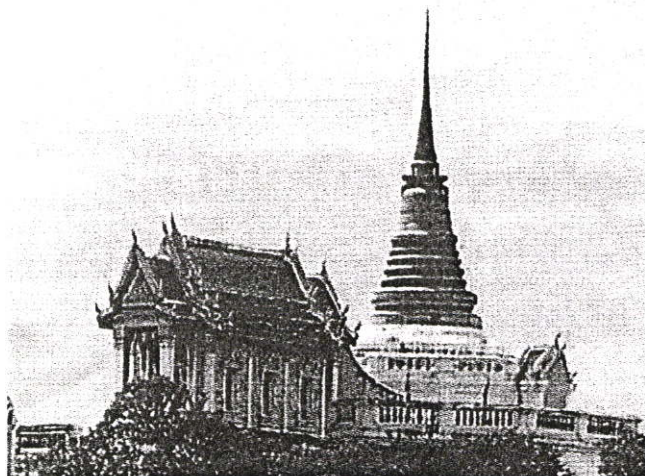
การก่อสร้างพระนครคีรีนั้น ทำทั้งหมด 3 ยอด คือ

1. ยอดเขาด้านทิศตะวันออก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างวัดประจำพระราชวังบนพระนครคีรีขึ้น ทำนองเดียวกับวัดพระศรีรัตนศาสดารามที่เป็นวัดประจำพระบรมมหาราชวัง ในกรุงเทพมหานคร ได้พระราชทานนามวัดที่สร้างนั้นว่า “วัดพระแก้ว” ประกอบด้วยพระอุโบสถ พระสุทศเสลเจดีย์ ศาลาและพระปรางค์แดง

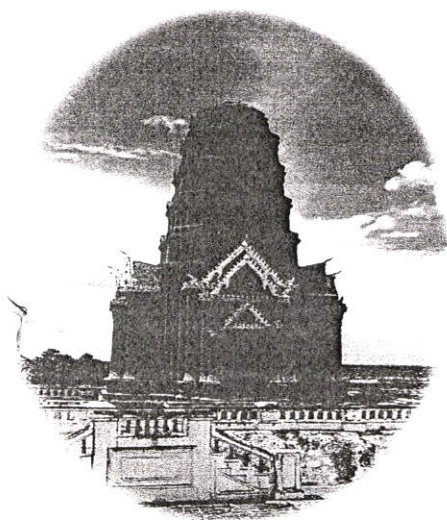
รูปที่ 2.4 อุโบสถ วัดพระแก้ว

พระอุโบสถวัดพระแก้วนี้เป็นพระอุโบสถขนาดเล็ก ผนังพระอุโบสถประดับด้วยทองอ่อน หลังคามุงกระเบื้องสี ใบระกา ช่อฟ้า บราลีประดับกระจกฉี่มือช่างหลวง และที่สำคัญคือ ตราพระมหาพิชัยมงกุฎ นับเป็นงานปูนปั้นที่งดงามมีชื่อเสียงชิ้นหนึ่งของ จ.เพชรบุรี

รูปที่ 2.5 พระสุทศเสลเจดีย์

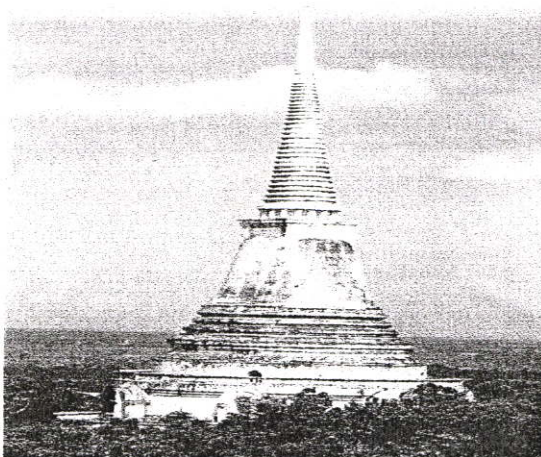
พระสุทศเสลเจดีย์ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถวัดพระแก้ว เป็นเจดีย์ทรงกลมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ 3 เมตร องค์เจดีย์สูง 9 เมตร เป็นเจดีย์เนื้อหินสีเทาอมเขียว ในการทำเจดีย์องค์นี้ได้สลักหินประกอบเป็นองค์เจดีย์สำเร็จที่เกาะสีชัง แล้วจึงถอดเป็นชิ้นนำมาประกอบเป็นพระองค์เจดีย์ดังที่เห็นอยู่ปัจจุบันนี้ แต่ส่วนยอดเจดีย์ได้หักไป

รูปที่ 2.6 พระปราสาทแดง วัดพระแก้ว

พระปราสาทแดงอยู่ด้านหน้าตรงข้ามกับหอรบขังและพระอุโบสถ พระปราสาทนั้นสร้างสร้างเป็นปราสาทจตุรมุขสีแดงทั้งองค์ และข้างในองค์ปราสาทโปร่งเฉพาะส่วนล่างและส่วนบนทึบ ภายในองค์ปราสาทมีแท่นสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป

2. ยอดเขากลาง ของเขามหาสวรรค์นี้ แต่เดิมมีพระเจดีย์อยู่องค์หนึ่ง เป็นเจดีย์ของวัดอินทศิรี ชำรุดทรุดโทรมมาก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเจดีย์ใหม่ทับองค์เดิม และบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ในพระเจดีย์ และพระราชทานนามว่า “พระธาตุจอมเพชร”

รูปที่ 2.7 เจดีย์ของวัดอินทศิรี

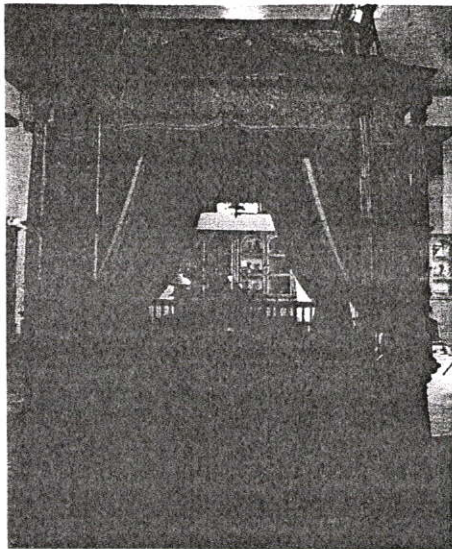
องค์พระธาตุจอมเพชรนั้นสูงจากฐานถึงยอด 40 เมตร ฐานกว้าง 20 เมตร ภายในองค์พระธาตุทำฐานกลวงเป็นห้องกลม มีเสาใหญ่รับน้ำหนักอยู่ตรงกลาง โดยรอบฐานมีช่องทางเข้าไปยังห้องกลมนั้น 4 ทาง และจากห้องกลมฐานนั้นมีทางขึ้นไปบนฐานทักษิณได้อีก 4 ช่องทาง จากฐานทักษิณสามารถมองเห็นทัศนียภาพโดยรอบตัวเมืองเพชรบุรี พระที่นั่งต่างๆ และวัดพระแก้วที่อยู่บนยอดเขาอีก 2 ยอดได้

3. ยอดเขาด้านทิศตะวันตก เป็นส่วนที่ใช้ในการก่อสร้างพระราชวังสำหรับเป็นที่ประทับพระที่นั่งและอาคารต่างๆ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างทั้งหลายบนพระนครคีรีนี้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามไว้คล้องจองกันทั้งหมด คือ พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ พระที่นั่งเวษยัณต์วิเชียรปราสาท พระที่นั่งราชธรรมสภา หอชัชวาลเวียงชัย หอพิमानเพชรมเหศวร์ พระที่นั่งสันถาคารสถาน พระทวารและป้อมปราการ หอจตุเวทปริตพจน์ ทิมดาบองครักษ์ ศาลาทศนันทกษัต

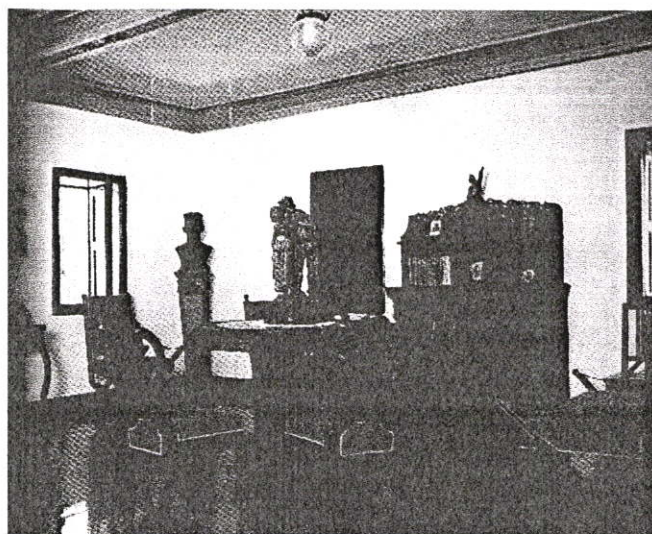

รูปที่ 2.8 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

หลังจากพระนครคีรีได้รับการบูรณะแล้ว ต่อมาจึงได้ประกาศจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2522 เป็นพิพิธภัณฑสถานประเภทอนุสรณ์สถาน ศิลปโบราณวัตถุที่จัดแสดงอยู่ในห้องจัดแสดงแต่เดิมนั้นได้ถูกนำไปเก็บรักษาไว้ที่อื่น ยกเว้นเครื่องราชูปโภคบางชิ้นที่ยังคงวางทิ้งไว้ในสภาพชำรุดหักพัง กรมศิลปากรจึงได้ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมอาคารและนำเครื่องราชูปโภคทั้งหมดที่ได้รับมอบกลับคืนมาจากสำนักพระราชวัง และกระทรวงมหาดไทย นำมาขึ้นทะเบียนเป็น โบราณวัตถุ ซ่อมแซมและนำออกจัดแสดงภายในพระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ โดยนำออกจัดแสดงให้อยู่ในสภาพใกล้เคียงกับยุคสมัยเดิมให้มากที่สุด

รูปที่ 2.9 รูปบรรยากาศที่จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี
(แทนบรรทมที่ตั้งอยู่กลางห้องพระ โรงด้านหลังพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์)

รูปที่ 2.10 รูปบรรยากาศที่จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี
(ส่วนสำหรับว่าราชการ บริเวณชั้นสองของพระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์)

2.1.1.2 ประวัติการบูรณะ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

ตามประวัติกล่าวว่า ได้เคยมีการบูรณะอาคารสถานที่ต่าง ๆ บน พระนครคีรีครั้งสำคัญ 3 ครั้ง คือ ครั้งแรกในปี พ.ศ.2426 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ทำการซ่อมแซมบูรณะพระนครคีรีทั่วทั้งบริเวณ โดยทรงมีพระราชประสงค์จะใช้เป็นที่ประทับพักแรมพักผ่อน พระอริยาบถ และเพื่อรับรองแขกเมือง ครั้งที่สอง เมื่อปี พ.ศ.2496 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จขึ้นชมยอดเขา ทรงเห็นความชำรุดทรุดโทรมของอาคารจึงมีพระราชปรารภโปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมแซมรักษาให้ทรงสภาพไว้ กรมศิลปากร จึงได้ทำการสำรวจประกาศขึ้นโบราณสถานสำคัญของชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478 ประกาศใน

พระราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 78 โดยกำหนดเป็นเขตโบราณสถานไว้ทั้งหมด 3 ยอด และกันเขตบริเวณออกไปจากตึกเขา 20 เมตรโดยรอบ พร้อมทั้งได้ของบประมาณดำเนินการซ่อมแซม อาคารได้เป็นบางหลังต่อมา ครั้งที่สาม เมื่อปี พ.ศ.2524 กรมศิลปากรได้จัดทำโครงการเสนอเข้า แผนทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 มีชื่อว่าโครงการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

รูปที่ 2.11 การบูรณะอาคารเดิมที่ชำรุดทรุดโทรมมาก

ที่มา : อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี กรมศิลปากร (2542)

เป้าหมายรวมของโครงการในการบูรณะครั้งนั้น อาจสรุปดังนี้

1. ทำการบูรณะปรับปรุงอาคารสถานที่ต่างๆ ทั้งหมดรวมโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ สิ่งตกแต่งต่างๆ ให้มีความมั่นคงแข็งแรงและสวยงามตามแบบอย่างของเดิม
2. ปรับปรุงสภาพทางภูมิสถาปัตยกรรมให้มีความร่มรื่นทั้งด้านการปลูกพันธุ์ไม้ประดับเพิ่มเติม และการปรับปรุงตกแต่งบริเวณและพันธุ์ไม้ที่มีอยู่เดิมให้มีสภาพสวยงามและเหมาะสม
3. จัดประโยชน์ใช้สอยของอาคารให้เกิดมีกิจกรรมอันเหมาะสมนอกจากความเป็นพิพิธภัณฑ์ ซึ่งจัดไว้แต่เดิม เช่น การจัดห้องสมุดเฉพาะด้าน การจัดอาคารสำหรับแสดงกิจกรรมท้องถิ่น การจัดบริเวณจอดรถ การรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

2.1.2 ลักษณะที่ตั้ง

2.1.2.1 ลักษณะที่ตั้งของ จ.เพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในภาคกลางบริเวณทางตอนใต้ ที่เส้นรุ้ง 12 องศา 21 ลิปดา 45 ฟลิปดา เหนือ ถึง 13 องศา 20 ลิปดา 50 ฟลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 06

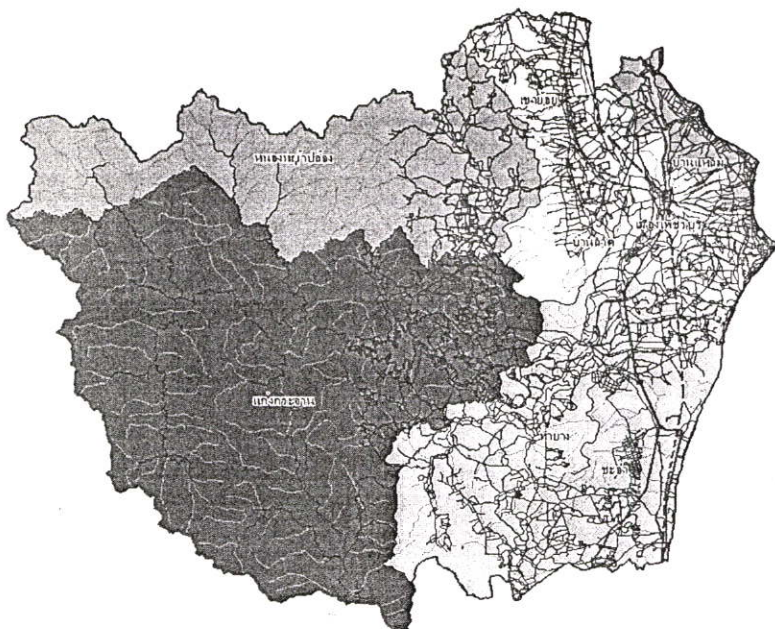
ลิปดา 08 ฟลิปดาตะวันออก ถึง 100 องศา 06 ลิปดา ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 6,225.138 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,89,711.2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.20 ของพื้นที่ประเทศ ส่วนกว้างที่สุด จาก ทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตก กว้างประมาณ 103 กิโลเมตร และส่วนที่ยาวที่สุดจากทิศเหนือถึง ทิศใต้ ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี, 2541 : 9) จังหวัดเพชรบุรีอยู่ห่าง จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร มีอาณา เขตติดกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือติดกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสงคราม ทิศใต้ ติดกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันออกติดกับอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดกับประเทศพม่า

รูปที่ 2.12 แผนที่แสดงตำแหน่ง จ.เพชรบุรี

2.1.2.2 ลักษณะที่ตั้งของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

พระนครคีรีเป็นเขาสูงประมาณ 93 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งอยู่ในเขต เทศบาลเมืองเพชรบุรี ต.คลองกระแชง อ.เมือง จ.เพชรบุรี พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าให้สร้างพระราชวังขึ้นในปี พ.ศ. 2402 (นงเยาว์ แสนโกสิก และคณะ. 2543 : 27-29)

รูปที่ 2.13 แผนที่แสดงขอบเขต จ.เพชรบุรี

2.1.3 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดเพชรบุรี มีอุณหภูมิอบอุ่นตลอดปี สบาย ไม่ร้อนจัด หรือหนาวจัด เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงทางด้านตะวันตกและชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก โดยสถิติในปี พ.ศ. 2541 อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีสูงสุด 32.03 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 24.84 องศาเซลเซียส มีจำนวนวันที่ฝนตก 86 วัน วัดปริมาณน้ำฝนได้ 975.0 มิลลิเมตร ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายนจะมีฝนตกชุก เนื่องจากอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดจากทะเลอันดามันเข้าสู่อ่าวไทย ฤดูหนาวจะเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีอุณหภูมิต่ำสุด 20.05 องศาเซลเซียส ในฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤษภาคม มีอุณหภูมิสูงสุด 34.11 องศาเซลเซียส (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี, 2541 : 10)

2.1.4 อาณาเขต

2.1.4.1 อาณาเขต อ.เมือง จ.เพชรบุรี

อาณาเขต อ.เมือง จ.เพชรบุรี มีพื้นที่ประมาณ 6,225.138 ตารางกิโลเมตรหรือ 3,89,711.2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.20 ของพื้นที่ประเทศส่วนกว้างที่สุดจากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกกว้างประมาณ 103 กิโลเมตร และส่วนที่ยาวที่สุดจากทิศเหนือถึงทิศใต้ ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี, 2541 : 9)

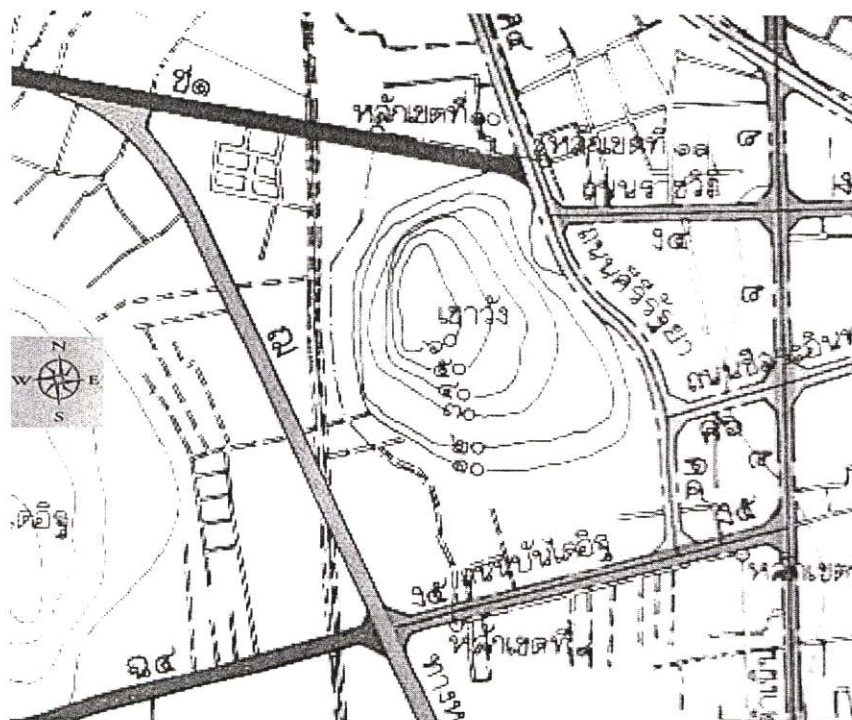
ทิศเหนือ	จดเขต อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
ทิศใต้	จดเขต อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี
ทิศตะวันออก	จดเขต ค.บางจาน ค.หาดเจ้าสำราญ และ อ.บ้านลาด (บางส่วน) จ.เพชรบุรี
ทิศตะวันตก	จดเขต อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี

2.1.4.2 อาณาเขต โดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

การกำหนดเขตนั้น กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจประกาศขึ้นโบราณสถานสำคัญของชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478 ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 78 โดยกำหนดเป็นเขตโบราณสถานไว้ทั้งภูเขา รวม 3 ยอด และกันเขตบริเวณออกไปจากตีนเขา 20 เมตรโดยรอบ มีพื้นที่ประมาณ 375 ไร่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาโดย ใช้ถนนโดยรอบพระนครคีรีเป็นตัวกำหนดอาณาเขตที่จะศึกษา รวมมีระยะทางประมาณ 7.45 กิโลเมตร ถนนที่ใช้ในการศึกษาดังนี้ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี. 2541 : 9)

ทิศเหนือ	ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (บางส่วน)
ทิศใต้	ถนนบันไดอิฐ (บางส่วน)
ทิศตะวันออก	ถนนคีรีรัฐยา (บางส่วน)
ทิศตะวันตก	ถนนเรียบคลองส่งน้ำชลประทาน (บางส่วน) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 สายเลียงเมือง (บางส่วน) และ ถนนพื้นอ่อนของในชุมชน หลังอุรุถ บขส. (บางส่วน)

รูปที่ 2.14 แผนที่แสดงถนนโดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

2.1.5 ประชากร

อ.เมือง มีประชากรจำนวน 121,717 คนแยกเป็น ชาย 57,323 คน หญิง 64,394 คน จำนวนบ้าน 22,742 หลัง (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี. 2541 : 13)

ตารางที่ 2.1 แสดงสถิติจำนวนประชากรในปี 2540-2544

จังหวัด/อำเภอ/เทศบาล	2540	2541	2542	2543	2544
รวมทั้งจังหวัด	453,391	456,527	456,223	456,518	459,111
อ.เมือง	120,591	121,717	121,739	89,324	80,985
อ.ท่าสาย	85,280	85,278	84,346	84,355	52,869
อ.บ้านแหลม	57,623	57,652	56,825	56,602	36,085
อ.ชะอำ	63,559	64,523	65,891	37,104	20,229
อ.บ้านลาด	50,188	50,343	50,316	50,606	48,029
อ.เขาย้อย	37,973	37,990	37,779	37,714	22,211
อ.หนองหญ้าปล้อง	12,918	13,176	13,349	13,433	13,741
อ.แก่งกระจาน	25,295	25,848	25,988	26,178	26,713
เทศบาลตำบลบ้านแหลม	-	-	-	-	14,356
เทศบาลตำบลบางตะบูน	-	-	-	-	6,286
เทศบาลตำบลบ้านลาด	-	-	-	-	2,958
เทศบาลตำบลหนองจอก	-	-	-	-	2,690
เทศบาลตำบลท่าสาย	-	-	-	-	29,055
เทศบาลตำบลนายาง	-	-	-	-	17,224
เทศบาลตำบลเขาย้อย	-	-	-	-	15,638
เทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญ	-	-	-	-	4,427
เทศบาลตำบลหัวสะพาน	-	-	-	-	4,656
เทศบาลตำบลชะอำ	-	-	-	28,484	28,943
เทศบาลเมืองเพชรบุรี	-	-	-	32,718	32,016
จำนวนครัวเรือน	112,856	115,896	116,701	-	133,228
จำนวนประชากรต่อ 1 ตาราง กิโลเมตร	72.83	73.37	73.29	73.33	74
จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อ ครัวเรือน	4.02	3.94	3.91	-	3.45

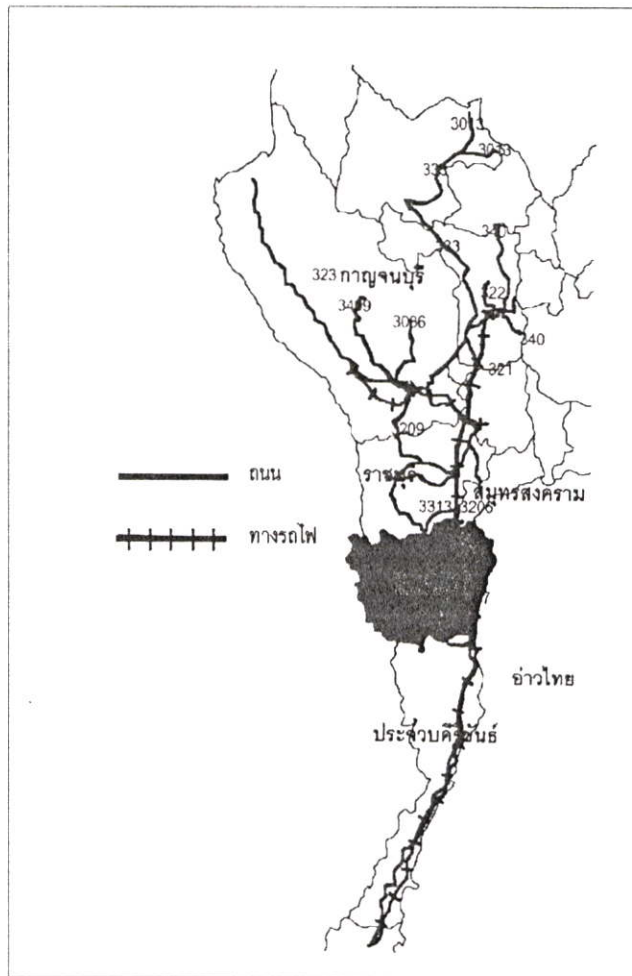
ตารางที่ 2.2 แสดงความหนาแน่นของประชากร

อำเภอ	จำนวนประชากร(คน)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่น
รวมทั้งจังหวัด	459,111	6,226,138	73
อ.เมือง	122,084	283,901	430
อ.บ้านแหลม	37,849	306,648	124
อ.บ้านลาด	84,614	736,667	115
อ.เขาย้อย	66,396	660,622	101
อ.ท่ายาง	56,727	189,885	299
อ.ชะอำ	50,987	298,138	171
อ.หนองหญ้าปล้อง	26,713	2,500,478	11
อ.แก่งกระจาน	13,741	1,249,799	11

2.1.6 การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดเพชรบุรี มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ได้ 2 ทาง คือทางรถไฟ และทางรถยนต์ เนื่องจากทำเลที่ตั้งของจังหวัดเพชรบุรี ที่คั่นกลางระหว่างจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งอยู่ในภาคกลาง กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ซึ่งอยู่ภาคใต้ ดังนั้นการคมนาคมทางบกจากส่วนอื่นๆ ของประเทศไทย ลงสู่ภาคใต้ จึงต้องผ่านจังหวัดเพชรบุรีทั้งสิ้น

การเดินทางโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดเพชรบุรี สามารถเดินทางโดยใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 สาย ธนบุรี – ปากท่อ หรือใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ถนนเพชรเกษม ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักจากกรุงเทพฯ ไปยังภาคใต้เพียงสายเดียว จึงเป็นเส้นทางจราจรที่คับคั่งมากที่สุดการเดินทางโดยรถไฟ สามารถทำได้โดยสะดวก เนื่องจากมีขบวนรถไฟสายใต้ ผ่านจังหวัดเพชรบุรีวันละหลายขบวน โดยเส้นทางรถไฟจะผ่าน อำเภอเขาย้อย อำเภอเมือง และ อำเภอชะอำ นอกจากนี้การเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง ก็สามารถทำได้โดยสะดวกเช่นกัน เนื่องจากรถยนต์โดยสารสายใต้ ไป-กลับกรุงเทพฯ ทุกสายจะต้องแวะจอดที่เพชรบุรี และยังมีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้จากกรุงเทพฯ ถึงเพชรบุรีและหาดชะอำ เป็นประจำวันละหลายเที่ยว อีกด้วย (สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. 2542 : 26-28)

รูปที่ 2.15 แผนที่แสดงตำแหน่งและเส้นทางคมนาคมของจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 2.3 แสดงระยะทางจากตัวเมืองเพชรบุรีไปอำเภอต่างๆ

ระยะทางจาก	รวม
อ.เมือง-อ.ท่าช้าง	18 กิโลเมตร
อ.เมือง-อ.ชะอำ	45 กิโลเมตร
อ.เมือง- อ.บ้านแหลม	12 กิโลเมตร
อ.เมือง-อ.บ้านลาด	8 กิโลเมตร
อ.เมือง-อ.เขาชัย	23 กิโลเมตร
อ.เมือง-อ.หนองหญ้าปล้อง	34 กิโลเมตร
อ.เมือง-อ.แก่งกระจาน	57 กิโลเมตร

ตารางที่ 2.4 แสดงระยะทางจากจังหวัดเพชรบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง

ระยะทางจาก	รวม
เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์	158 กิโลเมตร
เพชรบุรี-ราชบุรี	54 กิโลเมตร
เพชรบุรี-กาญจนบุรี	144 กิโลเมตร

2.2 ข้อมูลการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี

2.2.1 ตลาดการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี

ตลาดการท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบุรีได้แก่การท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ เพื่อการพักผ่อน อากาศ บริเวณหาดชะอำ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากที่สุด ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, โบราณคดีและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นตลาดการท่องเที่ยว รองโดยเฉพาะโบราณสถานต่างๆ ในเขตเมืองเพชรบุรี ทั้งยังมีการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในเชิง นิเวศในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ (มหาวิทยาลัย ศิลปากร. 2546 : 1-3)

2.2.2 ผลการศึกษาอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน

2.2.2.1 ลักษณะอุปสงค์การเดินทางท่องเที่ยว ของชาวไทย จากผลการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาที่ผู้มาเยือนชาวไทยนิยมเดินทาง มายังจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด ได้แก่ช่วงฤดูร้อน ใน เดือนเมษายนถึงมิถุนายน และช่วงเวลาที่ผู้มาเยือนชาวไทยเดินทางมาน้อยที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม ถึงกันยายน เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝน จึงไม่เหมาะกับกิจกรรมการท่องเที่ยวชายทะเล และสถานที่ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของเพชรบุรี ส่วนมากมัก เป็นผู้ที่เคยมาที่จังหวัดเพชรบุรีแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง วัตถุประสงค์ในการเดินทางส่วนใหญ่ ได้แก่ การมาท่องเที่ยวพักผ่อน โคนส่วนใหญ่จะเดินทางมากับครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อน และกว่าร้อยละ 80 จะเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า

2.2.2.2 ลักษณะอุปสงค์การเดินทางท่องเที่ยว ของชาวต่างประเทศ จากรายงาน การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ภาคกลางฝั่งตะวันตก โดยสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ้างใน มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2546 : 2-3) ในส่วนของผู้เยือนชาวต่างชาติ พบว่าส่วนใหญ่เดินทางมาจากประเทศในกลุ่มยุโรป รองลงมาเป็นผู้มาเยือนจากกลุ่มเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก โดยข้อมูลของผู้มาเยือนชาวต่างประเทศ ในจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

ลักษณะการเดินทางของผู้มาเยือนชาวต่างประเทศ ช่วงเวลาที่ผู้มาเยือนชาวต่างประเทศ นิยมมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด คือช่วง เดือนกรกฎาคมถึงกันยายน เนื่องจากตรงกับ ช่วงฤดูหนาวของทางยุโรป รองลงมา คือช่วง เดือนเมษายนถึงมิถุนายน เหตุผลที่นักท่องเที่ยวต่างชาติ ให้ความสนใจมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี มากที่สุด คือวัฒนธรรมที่น่าสนใจ รองลงมาคือสถานที่

ดึงดูดน่าสนใจโดยส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลจากโฆษณาของบริษัทนำเที่ยว และการแนะนำจากเพื่อนหรือญาติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมากับครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน โดยมักจะมากันเป็นกลุ่ม 2-5 คน

2.2.3 แหล่งการท่องเที่ยวในปัจจุบัน จ.เพชรบุรี

2.2.3.1 สถานที่ท่องเที่ยวของ จ.เพชรบุรี

ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็นกลุ่มการท่องเที่ยวหลัก 3 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วยพื้นที่ในเขต อำเภอเมือง อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอบ้านแหลม สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

2) กลุ่มชะอำ ได้แก่พื้นที่ในเขตอำเภอชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบุรี และภาคตะวันตก

3) กลุ่มแก่งกระจาน ประกอบด้วยพื้นที่ในเขต อำเภอแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง และอำเภอบ้านลาด มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังคงอุดมสมบูรณ์

2.2.3.2 การประเมินสถานภาพแหล่งท่องเที่ยวของ จ.เพชรบุรี

การประเมินสถานภาพแหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 31 แห่งจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ จำนวน 10 แห่ง
- 2) แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ จำนวน 19 แห่ง
- 3) แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม จำนวน 2 แห่ง

ตารางที่ 2.5 แสดงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี แบ่งตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	สถานที่ตั้ง
กลุ่มชะอำ		
มีแหล่งท่องเที่ยว รวม 4 แห่ง		
	ประเภทธรรมชาติ	
1	หาดชะอำ	อำเภอชะอำ
2	วนอุทยานชะอำ	อำเภอชะอำ
	ประเภทประวัติศาสตร์	
1	พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน	อำเภอชะอำ
	ประเภทศิลปวัฒนธรรม	
1	สหกรณ์หุบกะพง (ผลิตภัณฑ์ป่านสรนายนายณ์)	อำเภอชะอำ

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	สถานที่ตั้ง
กลุ่มเมืองเพชรบุรี มีแหล่งท่องเที่ยว รวม 22 แห่ง		
	ประเภทธรรมชาติ	
1	แหลมผักเบี้ย(แหลมหลวง)	อำเภอบ้านแหลม
2	หาดเจ้าสำราญ	อำเภอเมือง
3	หาดปึกเตียน	อำเภอยายาง
	ประเภทประวัติศาสตร์	
1	วัดกุฎิบางเค็ม	อำเภอเขาย้อย
2	วัดถ้ำเขาย้อย	อำเภอเขาย้อย
3	วัดถ้ำเขาอีโก้	อำเภอเขาย้อย
4	วัดเขาตะเครา	อำเภอบ้านแหลม
5	ถ้ำเขาหลวง	อำเภอเมือง
6	พระนครคีรี (เขาวัง)	อำเภอเมือง
7	วัดมหาสมณาราม	อำเภอเมือง
8	วัดสระบัว	อำเภอเมือง
9	วัดพระพุทธไสยาสน์	อำเภอเมือง
10	วัดมหาธาตุวรวิหาร	อำเภอเมือง
11	วัดพลับพลาชัย	อำเภอเมือง
12	วัดใหญ่สุวรรณาราม	อำเภอเมือง
13	วัดไผ่ล้อม	อำเภอเมือง
14	วัดกำแพงแดง	อำเภอเมือง
15	พระรามราชนิเวศน์(พระราชวังบ้านปืน)	อำเภอเมือง
16	วัดเกาะ	อำเภอเมือง
17	วัดเขابันไดอิฐ	อำเภอเมือง
18	วัดท่าไชยศิริ	อำเภอบ้านลาด
	ประเภทศิลปวัฒนธรรม	
1	ชุมชนไทยทรงดำ บ้านหนองปรัง	อำเภอเขาย้อย

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	สถานที่ตั้ง
กลุ่มแก่งกระงาน มีแหล่งท่องเที่ยว รวม 5 แห่ง		
	ประเภทธรรมชาติ	
1	เขื่อนเพชรบุรี	อำเภอท่ายาง
2	เขื่อนแก่งกระงาน	อำเภอแก่งกระงาน
3	อุทยานแห่งชาติแก่งกระงาน	อำเภอแก่งกระงาน
4	เขาพะเนินทุ่ง	อำเภอแก่งกระงาน
5	น้ำตกทอทิพย์	อำเภอแก่งกระงาน

2.2.4 สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจใน อ.เมือง จ.เพชรบุรี

สถานที่ท่องเที่ยวโดยรอบพระนครคีรี เป็นการท่องเที่ยวทางศาสนสถาน และศิลปทางสถาปัตยกรรม ส่วนมากเป็นวัดที่มีชื่อเสียงมากมายหลายที่ ตัวอย่างเช่น

รูปที่ 2.16 แผนที่แสดงแผนที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมือง จ.เพชรบุรี

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2549

2.2.4.1 วัดสระบัว ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเพชรบุรี เชิงเขาวังด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ และติดถนนเลียบบึงเขาวัง

ลักษณะโบราณสถาน พระอุโบสถสร้างในสมัยอยุธยาเป็นราชธานี โดยฐานพระอุโบสถเป็นรูปโค้งคล้ายเรือ ลำเกา สิ่งที่น่าสนใจคือ พัทธสีมารอบพระอุโบสถมีลวดลายปูนปั้นที่แปลกไปจากฐานสีมาอื่นๆ ในสมัยอยุธยาช่างออกแบบคล้ายปราสาท ถัดภาพจากमारแบคครุฑ และสิงห์ กระจงบัวปากฐาน จนถึงใบเสมา

ลักษณะโบราณวัตถุ พระประธานในอุโบสถสร้างสมัยอยุธยาเป็นราชธานี เช่นเดียวกับพระอุโบสถ ศิลปวัฒนธรรม ในพระอุโบสถมีภาพเขียนเพดานด้วยสีดินเหลืองลงบนพื้นแดง

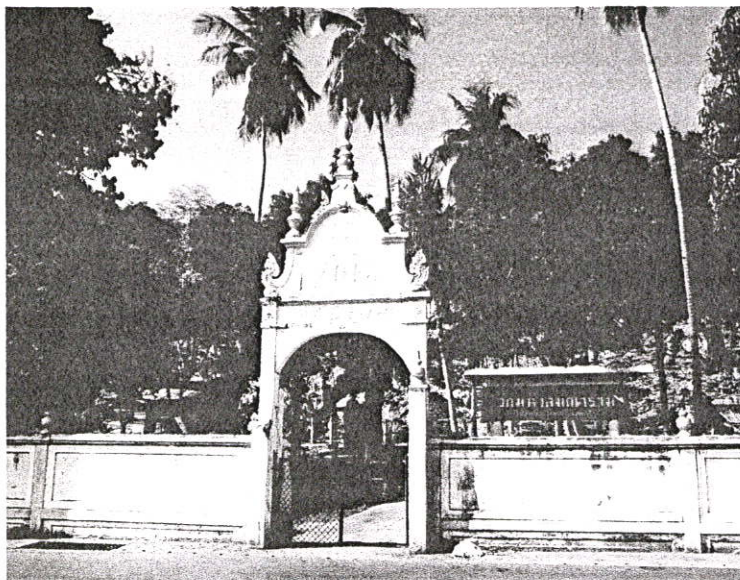
รูปที่ 2.17 แสดงอุโบสถสมัยอยุธยาตอนปลายของ วัดสระบัว

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2549

2.2.4.2 วัดมหาสมณาราม ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี เชิงเขาวังด้าน ทิศตะวันออกเฉียงใต้ริมทางทางขึ้นซ้ายมือ สภาพทางธรณีวิทยา เนื่องจากตั้งอยู่เชิงเขาวัง ดังนั้นสภาพของที่ตั้งจึงมีสภาพเป็นเชิงเขาภูเขาหินปูน มีถ้ำให้นักท่องเที่ยวได้แวะชม

ลักษณะโบราณสถาน วัดนี้เป็นวัดที่มีมาก่อนก่อสร้างพระนครศิรีขะณะที่ ร.4 ทรงผนวช ได้จารีกมาแรมคืน ที่วัดนี้เรื่อยๆ และทรงให้มีการปฏิสังขรณ์ วัดนี้ขึ้นเมื่อพระองค์เสวยราชสมบัติ

ลักษณะศิลปวัฒนธรรมในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือช่างอินโข่ง ชาวบางจาน จ. เพชรบุรี เป็นจิตรกรรมมีชื่อในสมัย ร.4

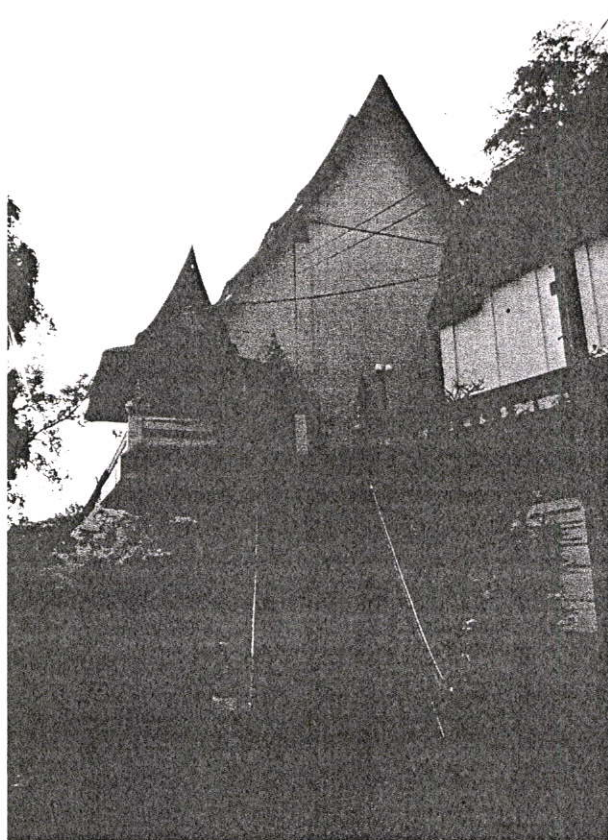
รูปที่ 2.18 แสดงทางเข้าวัดมหาสมณาราม

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2549

2.2.4.3 วัดพระพุทธไสยาสน์ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี อยู่เชิงเขาวังค้ำ ทิศตะวันออกเฉียงใต้ สภาพทางธรณีวิทยาเป็นพื้นที่ราบเชิงเขาวัง ส่วนพระอุโบสถสร้างอยู่บนเนินหินปูน

ลักษณะ โบราณสถานเป็นวัดสร้างขึ้นสมัยอยุธยาเป็นราชธานี

ลักษณะ โบราณวัตถุ มีพระนอนที่มีขนาดใหญ่องค์หนึ่งในจำนวนพระนอนใหญ่ 4 องค์ที่มีอยู่ในประเทศไทยมีผู้สันฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น ศิลปวัฒนธรรม องค์พระนอน เป็นศิลปะของช่างฝีมือดีคนหนึ่ง ในสมัยอยุธยา มีพระพักตร์งามมาก พระโอษฐ์ พระนาสิก ดูสมส่วน พระเขนยหนูน พระเศียรมี 3 ลูก และละลูกขมวดชายไว้แปลกนาคู

รูปที่ 2.19 แสดงทางขึ้นพระอุโบสถ วัดพระพุทธไสยาสน์

ที่มา : จากการสำรวจปี 2549

2.2.4.4 พระมหาธาตุวรวิหาร ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชร ติดถนนดำเนินเกษม การใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นที่ปฏิบัติกิจทางศาสนา มีโรงเรียนสอนนักธรรมบริเวณด้านหน้าและด้านข้างของวัดเป็นอาคารพาณิชย์ที่อยู่อาศัยและตลาด

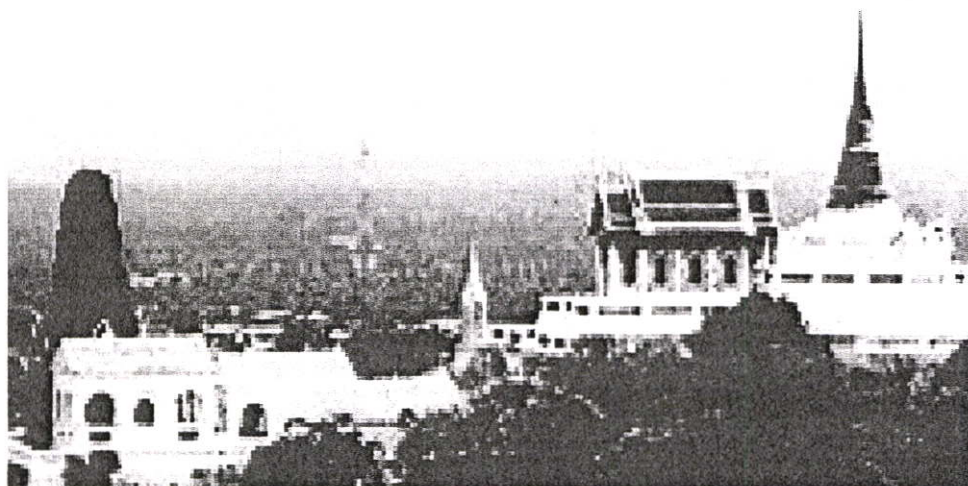
ลักษณะโบราณสถาน พระศรีรัตนมหาธาตุ (ปราสาทใหญ่ 5 ยอด) เป็นฝีมือช่างขอม สมัยเดียวกับพระปราสาทพุนรี ได้มีการบูรณะขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 พระวิหารคดรายรอบพระปราสาท สร้างขึ้นสมัยอยุธยา

ลักษณะโบราณวัตถุ มีพระพุทธรูปหลาย องค์ที่สร้างในสมัยอยุธยาอยู่ในวิหารหลวง และของโบราณที่ทำด้วยศิลาแดงสลักลายโบราณครั้งฮินดู หินสลักรูปธรรมจักรกับกวางหมอบ สมัยทราวดี มีพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง 3 องค์ ที่ชาวเพชรบุรีและนักท่องเที่ยวมานมัสการอยู่เป็นประจำศิลปวัฒนธรรม ฝาผนังวิหารหลวงมีภาพเขียนสีอยู่โดยรอบ

2.2.4.4 พระนครคีรี (เขาวัง) ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี สถาปัตยกรรมวิเวก เป็นภูเขาหินปูนเนื้อแน่นเป็นชั้น สีเทา-เทาอมน้ำเงินหรือเหลือง มีซากดึกดำบรรพ์ ส่วนล่างบางบริเวณแทรกด้วยหินทราย มีแร่เฟลด์สปาร์สีน้ำตาลอ่อน ความสูงของยอดเขาวังประมาณ 92 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ลักษณะโบราณสถาน สมัย ร.4 ทรงโปรดให้สร้างพระที่นั่ง และพระตำหนักขึ้นในบริเวณดังกล่าว นอกจากนี้มีทวารวัง ป้อมปราการ โรงมหรสพ โรงรถ โรงม้า และศาลาต่างๆ สิ่งก่อสร้างที่ปรากฏก่อนการสร้างพระนครคีรี ได้แก่ พระธาตุจอมเพชร วัดพระแก้ว เจดีย์แดง ปัจจุบันมีการบูรณะปฏิสังขรณ์ เป็นที่สวยงาม

ลักษณะโบราณวัตถุภายในพระที่นั่งและพระตำหนักมีเครื่องราชูปโภคของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 และพระบรมรูป ร.4 ที่พระที่นั่งเวษณคันฉวีเชียรปราสาท

รูปที่ 2.20 แสดงภาพบรรยากาศสถาปัตยกรรมบนพระนครคีรี

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2549

2.2.4.5 วัดเกาะแก้วสุทธาราม ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ถนนพานิชเจริญ ห่างจากเทศบาลเมืองเพชรบุรีประมาณ 1.5 กิโลเมตร สภาพทางธรณีวิทยา เป็นพื้นดินที่เป็นเกาะมาก่อนมีน้ำล้อมรอบต่อมาลำน้ำหรือคลองตื้นเขินกลายเป็นพื้นดินผืนเดียวมีน้ำผ่านเพียงด้านเดียว

ลักษณะ โบราณสถาน พระอุโบสถและวัดสร้างขึ้นสมัยเมื่อตั้งเมืองเพชรบุรี ตรงกับสมัยอยุธยา

ลักษณะ โบราณวัตถุ มีพิพิธภัณฑณ์ในหมู่กุฏิทรงไทยเป็นที่เก็บสะสมของเก่าแก่ เช่น ถ้วย ชาม พระพุทธรูป โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในสมัย ร.5 มีคุณค่ามหาศาลทั้งทางด้านความงามและความเก่าแก่ ศิลปวัฒนธรรม จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถมีสภาพที่มองเห็นอย่างชัดเจน เขียนขึ้นสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ภาพจิตรกรรม โดยเฉพาะด้านหน้าและหลังพระประธานมีการวางทิศทางของภาพต่างกับช่างเขียนอื่นๆ คือส่วนใหญ่จะวางภาพมารผจญจะวางไว้หน้าพระประธาน และภาพเรื่องไตรภูมิเขียนไว้ด้านหลังพระประธาน แต่ในพระอุโบสถนี้มีการวางภาพที่กลับทิศกัน

จึงเป็นจิตรกรรมที่แปลก ศาลาการเปรียญสร้างด้วยไม้สัก ไม้มะค่า มีลวดลายตามเสาและมีดาวคิดเพดาน สร้างขึ้นสมัยพระอริการโหม เป็นเจ้าอาวาส

2.2.4.6 วัดกำแพงแลง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ตัดถนนโพธิ์ การ์้อง

ลักษณะโบราณสถาน ปรากฏวัดกำแพงแลงเป็นเทวสถานสมัยขอมเรื่องอำนาจ สร้างด้วยศิลาแลงเป็นปราสาทศิลาแลง 5 ปราสาท ล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง 4 ด้าน ศิลปวัฒนธรรมปราสาทศิลาแลงเป็นปรากฏปราสาทจตุรมุขย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง มีภาพลวดลายปูนปั้นเป็นรูปเทวรูป สิงห์ และครุฑ นอกจากพระแล้วยังมีนักบวชหญิงทั้งชีและชีพราหมณ์

2.2.4.7 วัดเขานันไดอิฐ ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง ห่างจากเขาวังไปตามทางหลวงจังหวัด

หมายเลข 3171 เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร ลักษณะทางธรณีวิทยา เป็นภูเขาหินปูนที่มีโครงสร้างแทรกสลับด้วยหินทรายในส่วนล่างบริเวณ เช่นเดียวกับเขาวัง มีความสูงประมาณ 121 เมตรจากระดับน้ำทะเล

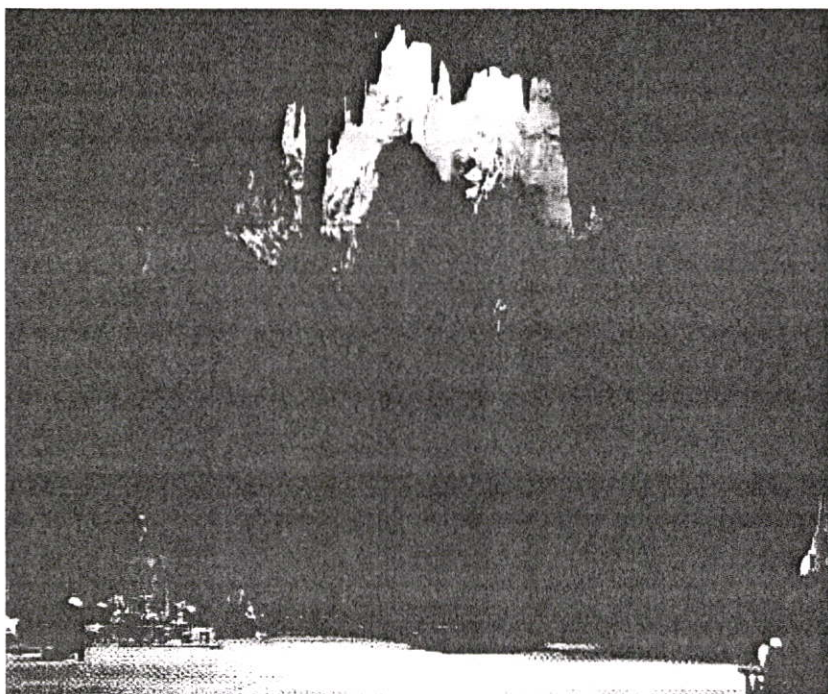
ลักษณะโบราณสถาน โบสถ์เมียน้อยเมียวหลวงที่สร้างขึ้นทางทิศตะวันออกและตะวันตกของเจดีย์ ศิลปวัฒนธรรม ศิลปะปูนปั้นหน้าบันพระอุโบสถเป็นแบบสมัยอยุธยาตอนปลายเป็นลายกนกเปลวพริ้วสะบัดเต็มทั้งแผ่น มีรูปครุฑอยู่ตรงกลาง เป็นวัดที่มีอดีตเจ้าอาวาสเป็นที่เคารพนับถือในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ คือ หลวงพ่อแดง

2.2.4.8 วัดอัมเขาลวง ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง ห่างจากเขาวังไปตามทางหลวงจังหวัด

หมายเลข 317 เป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร สภาพทางธรณีวิทยา โครงสร้างส่วนบนเป็นหินทรายเม็ดละเอียดถึงปานกลางปนกรวดเม็ดหยาบสีแดง โครงสร้างส่วนล่างเหมือนเขาวัง คือเป็นหินปูนสำหรับถ้ำเขาลวงอยู่กึ่งกลางของภูเขา มีทางลาดเดินขึ้นไปทางปากถ้ำ เขาถ้ำนี้มีความสูง 92 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีปล่องให้แสงส่องลงถึงถ้ำ

ลักษณะโบราณสถาน เป็นถ้ำที่มีพระมหากษัตริย์ตั้งแต่สมัย ร.4 เคยเสด็จประพาส ร.4 ทรงโปรดถ้ำนี้มาก

ลักษณะโบราณวัตถุ ภายในถ้ำประดิษฐานพระพุทธรูปฉลองพระองค์ ซึ่ง ร.5 ทรงโปรดให้สร้างถวาย ร.1,2,3 และ ร.4 มีพระนาคปรก และพระพุทธรูปอื่นๆ อีกมาก มีพระพุทธรูปให้นักท่องเที่ยวได้กราบไหว้บูชา ศิลปวัฒนธรรม แบบก่อสร้างวังแห่งนี้ ร.5 ทรงเอาแบบมาจากวังฤดูร้อนของพระเจ้าวิลเฮล์มไกเซอร์ แห่งเยอรมันเป็นอาคารรูปโดม 2 ชั้น ตัวตึกฉาบปูน พื้นส่วนใหญ่เป็นหินอ่อนหลังคาเว้นโดยมุงด้วยกระเบื้องสีน้ำตาล ประตูด 4 ด้าน เป็นไม้สัก การเข้าชมต้องขออนุญาตจากต้นสังกัดจังหวัดทหารบกเพชรบุรี

รูปที่ 2.21 แสดงภาพบรรยากาศภายในถ้ำเขาหลวง

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2549

- วัดใหญ่สุวรรณาราม ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ติดถนนพงษ์สุริยา ลักษณะโบราณสถาน ศาลาการเปรียญและพระอุโบสถสร้างในสมัยอยุธยา วิหารคดรอบพระอุโบสถสร้างสมัย ร.5 หอไตรสามเส้าตั้งอยู่ในสระใหญ่ข้างพระอุโบสถมีสะพานไม้ทอดเป็นทางเดินขึ้นไปบนหอ

ลักษณะโบราณวัตถุ พระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะจำนวนมากรายรอบวิหารคด เจดีย์โลหะ “พระจุฬามณี” พระประธานในพระอุโบสถสร้างในสมัยอยุธยา พระพุทธรูป 6 นิ้ว ศิลปวัฒนธรรม ภาพจิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถเป็นภาพเขียนที่เก่าแก่ที่สุดในจังหวัดเพชรบุรี ช่างที่เขียนเป็นช่างสกุลเมืองเพชร ในสมัยกรุงศรีอยุธยาภาพฝาผนังในศาลาการเปรียญไม้ค้ำชายคา(คันท้ายหน้าคักแต่น) กระจังใหญ่มีลวดลายที่สวยงาม ประตูลูกเหล็กเป็นลายก้านขดบิดทองสวยงาม บานประตูข้างขวามีลวดลายที่พม่าชัชวานพื้น ทุกวันพระมีฆารวาสมาศึกษาศีล

2.2.5 การพัฒนาการท่องเที่ยว อ.เมือง จ.เพชรบุรี

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้สร้างกระบวนทัศน์ใหม่ของการพัฒนาที่ยั่งยืน (New Paradigm of Sustainable Development) มีข้อสรุปที่สำคัญ คือ “พัฒนาต่อเนื่องจากแผนฯ 7 เข้าสู่การพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดความไม่สมดุล ระหว่างการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้การพัฒนาคนเป็นวัตถุประสงค์เดียวของการพัฒนา ภายใต้ระบบการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” สำหรับยุทธศาสตร์พัฒนาที่กำหนดไว้หลายประการ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องบางประการคือ

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Administration for Sustainable Development) จะต้องส่งเสริมความเข้าใจอย่างกว้างขวางในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน และการปรับเปลี่ยนแนวความคิด ตลอดจนวิธีการวางแผนจากข้างบนเพียงอย่างเดียว (Top Down Planning) ไปสู่แนวทางการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดกระบวนการวางแผนปฏิบัติตามแผนที่มาจากเบื้องล่าง (Bottom Up Planning) โดย

1. กระจายการวางแผนและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลงสู่ระดับภูมิภาคท้องถิ่นและชุมชนมากขึ้น

2. ส่งเสริมให้เกิดการผนึกกำลังร่วมมือกันในทุกระดับ ในรูปแบบเบญจภาคี ประกอบไปด้วย ภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจ นักวิชาการ และองค์กรประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตลอดจนการป้องกันแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสังคมโดยรวม

กลยุทธ์ทางบริบทของ จ.เพชรบุรี เพื่อตลาดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จ.เพชรบุรี ถึงแม้จะมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย และมรดกความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวในจังหวัดยังค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น ชายหาดชะอำเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งมีแนวโน้มความต้องการของตลาดที่เพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เมืองเพชรบุรี

เมืองเพชรบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญหลายแห่ง โดยเฉพาะโบราณสถานต่างๆ ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต และการที่เมืองเพชรบุรีรอดพ้นจากการถูกทำลายในสงครามกับพม่า เมื่อครั้งเสีย กรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ทำให้งานศิลปกรรม วัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาต่างๆ ตกทอดมาได้จนถึงปัจจุบัน เมืองเพชรบุรีในปัจจุบันยังมีสภาพวิถีการดำรงชีวิตที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นอาหารการกิน งานช่างงานฝีมือต่างๆ ซึ่งสืบทอดกันมาจากอดีต และวิวัฒนาการขึ้นจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

การส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเมืองเพชรบุรี โดยเน้นให้ความรู้และข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการท่องเที่ยวเดินเท้า หรือการใช้จักรยาน ซึ่งอาจจะพัฒนาให้เกิดขึ้นในอนาคต จะเป็นการปลูกจิตสำนึก ของทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ ให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ให้คงสืบไป ทั้งยังเป็นการเพิ่มความหลากหลายในการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี สามารถกระจายการท่องเที่ยว และจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

2.3 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

2.3.1 แนวการพัฒนางค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง ประกอบไปด้วย

2.3.1.1 ย่าน (District) ความหมายของคำว่า “ย่าน” หมายถึงบริเวณที่มีความคล้ายคลึงของสถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หรืออาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญมาในอดีต เคยมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้น โดยที่จะมีอาณาบริเวณขนาดพื้นที่เล็กหรือใหญ่ก็ได้ไม่จำกัด เมืองบางเมืองอาจจะมีเพียงย่านเดียวในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่ อาจจะมีถึงสิบย่านโดยที่แต่ละย่าน จะมีอาณาเขตที่แสดงขอบเขตได้ชัดเจน อาจเป็นอาณาเขตทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติ เช่นถนน แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา หรือเป็นอาณาเขตที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ เช่น กำแพง แนว หรือกลุ่มต้นไม้ แนวสถาปัตยกรรม เป็นต้น

2.3.1.2 ที่รวมกิจกรรม (Node) หมายถึงบริเวณที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เพื่อประกอบกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะช่วงเช้าของทุกวัน อาทิเช่น บริเวณตลาดนัดคลองเตย,ตลาดบางกะปิ ,หรือจะเป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ อย่างบริเวณตลาดนัดสวนจตุจักร หรือเป็นช่วงระยะเวลาพิเศษที่ติดต่อกันหลายๆ วัน เช่น บริเวณจัดงานแสดงสินค้าที่สวนอัมพร เป็นต้น ซึ่งกล่าวโดยรวมๆแล้ว ที่รวมกิจกรรมก็คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงและเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรม มากกว่าลักษณะทางกายภาพอื่นๆ ตามปกติบริเวณที่รวมกิจกรรมจะมีพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัด และลักษณะทางการภาพของบริเวณก็จะถูกสร้างขึ้นเป็นแบบถาวรหรือแบบรีดอดอนได้สะดวกตามแต่ความถี่ของการมีกิจกรรม และจะถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นด้วย

ประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภทด้วยกันอาทิเช่น

1) ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นย่านที่มีโบราณสถาน พระราชวัง วัดที่สำคัญในอดีต เป็นย่านที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ และเป็นย่านที่มีคณะกรรมการควบคุม และอนุรักษ์รูปแบบของอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่ เช่น ย่านเมืองเก่าภูเก็ต,ย่านเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ และย่านเมืองอยุธยา เป็นต้น

2) ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมือง เป็นย่านค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า เช่น ย่านบางลำพู, ย่านเวียงนครเกษม, ย่านสยามสแควร์, ย่านตลาดน้ำ, ย่านคนจีนเยาวราช, ย่านไนท์บาร์ซาร์ เป็นต้น

3) ย่านเริงรมย์ เป็นย่านที่มีสถานบริการให้ความบันเทิงเริงรมย์รวมๆ กันจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองไป เช่น ย่านพัทยาใต้, ย่านพัฒนาพงศ์, ย่านสีลมพลาซ่า เป็นต้น

4) ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรม ซึ่งโดยมากจะเป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน และที่สำคัญจนกลายมาเป็นย่านอุตสาหกรรม ที่รองรับการท่องเที่ยวได้ ก็จะเป็นพวกอุตสาหกรรมพื้นบ้าน อุตสาหกรรมในครัวเรือน อาทิเช่น ย่านสันกำแพง ย่านบ่อสร้าง เป็นต้น

5) ย่านที่พักอาศัย ที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะเป็นย่านที่พักอาศัยของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม และความเป็นอยู่เป็นพิเศษที่แตกต่างออกไป รวมไปถึงสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ด้วย ได้แก่ ย่านพระประแดง, ย่านตลาดน้ำดำเนินสะดวก , ย่านหมู่บ้านชาวเล จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

6) ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารสถานที่ราชการต่างๆ อาทิเช่น ศาลากลางจังหวัด , ศาล , สถานีตำรวจ , สำนักงานการเกษตรต่างๆ เหล่านี้มาอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น ย่านราชดำเนินนอก, ย่านศาลากลางจังหวัด เป็นต้น

2.3.1.3 ที่ว่างโล่ง สวนหย่อม ความหมายของ “ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม” หมายถึงสวนขนาดเล็กซึ่งไม่มีการเข้าไปใช้งานมากนัก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อยแต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่ง เพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมืองมากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากขนาดของพื้นที่ที่มีความกว้างขวางไม่มากพอ ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมต่างๆ การเข้าถึงลำบาก หรือสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมสำหรับการเข้าไปพักผ่อนนั่งเล่น เช่น หัวมุมถนน วงเวียน เกาะกลางถนน สีแยก เป็นต้น เกณฑ์ประการสำคัญของการออกแบบปรับปรุงสวนหย่อม คือการดูแลรักษาจะต้องง่าย สะดวก ประหยัด ในที่นี้จะกล่าวถึง เฉพาะสวนหย่อมในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะ และอยู่ในการดูแลของเทศบาลเมืองเท่านั้น

สวนหย่อม จัดว่าเป็นพื้นที่ว่างโล่ง (Open Space) ของเมือง และเป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพิ่มความร่มรื่นให้กับถนนและทางเท้า ประเภทของสวนหย่อมสามารถแยกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม ได้แก่ บริเวณที่มีขนาดเล็ก หรือการเข้าถึงลำบาก ทำให้พื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การเข้าไปใช้สอย เช่น เกาะกลางถนน, วงเวียน, อนุสาวรีย์, หัวมุมสี่แยก, บริเวณหน้าอาคารที่สิ่งปลูกสร้างลึกเข้าไปจากแนวถนน หรือบริเวณพื้นที่กันไว้เพื่อการขยายตัวหรือเพื่อความปลอดภัย เช่น ระยะเวลาขั้วรถข้างทาง (Right of Way) ของถนนและทางรถไฟ, บริเวณใต้สายไฟแรงสูง พื้นที่เหล่านี้มักไม่เหมาะให้คนเข้าไปใช้พื้นที่ การออกแบบจึงเน้นในเรื่องของการใช้ในการมองเห็นเป็นส่วนประกอบสีเขียว ของภูมิทัศน์เมืองบริเวณนั้น

2) สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้ ในบางกรณีพื้นที่เล็ก เหล่านี้มีสภาพอำนวยให้ใช้งานได้บ้าง เช่นเกาะกลางถนนที่มีขนาดกว้างใหญ่และถนนโดยรอบมีการสัญจรเบาบาง พื้นที่ระหว่างอาคารต่างๆ ซึ่งอาจใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน หรืออาจใช้เป็นสนามเด็กเล่นขนาดเล็กได้

2.3.1.4 ลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์ “ลาน” (Plaza) หมายถึงบริเวณเปิดโล่งกลางแจ้ง ซึ่งเป็นพื้นลาดแข็ง (Paved Area) ถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจคาดคิดด้วยวัสดุต่างๆกัน เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้องหรือวัสดุหลายๆ อย่างผสมกัน และอาจมีพื้นที่บางส่วนแบ่งเป็นแปลงปลูกต้นไม้, แปลงปลูกหญ้าบนอยู่ด้วยก็ได้

ลานนี้เป็นบริเวณซึ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยรถยนต์, จากการจอดรถ จะเป็นบริเวณสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือเป็นที่รวมของผู้คน, นักท่องเที่ยว หรือเป็นบริเวณที่เกิดกิจกรรมต่างๆ ในเมืองหรือชุมชนที่มีความหนาแน่นมาก “ ลาน ” จะเป็นส่วนเปิดโล่งของเมืองเพื่อรับแสงสว่างเพื่อการพักผ่อนของลม และเพื่อช่วยผ่อนคลายความแออัดของเมือง ประเภทของลานสามารถ แยกออกได้เป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเข้า ได้แก่ ลานด้านหน้าของอาคารหรือกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ ที่มีความสำคัญ ใช้เป็นที่รวมกลุ่มผู้คนก่อนและหลังการเข้าไปในอาคาร ซึ่งลานประเภทนี้ควรคำนึงถึงทิศทางของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะทิศทางของคนเดินเท้าเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ลานหน้าอาคารพิพิธภัณฑสถาน ลานหน้าวัด ลานหน้าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว นอกจากนั้นลานด้านหน้าทางเข้าอาคารนี้ ยังจะช่วยให้ตัวอาคารหรือกลุ่มอาคารมีความเด่นชัดขึ้น เน้นให้เห็นความสำคัญ และนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้จากระยะไกลด้วย ลานที่มีอาคารโอบล้อมรอบอยู่ทั้งหมดทุกด้าน บางครั้งจะเรียกว่าคอร์ต (Court) ซึ่งจะมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น และทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ของอาคารแต่ละหลังเข้าด้วยกัน

2) ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์ เพื่อการรวมกลุ่มกันทางสังคม ส่วนใหญ่ตำแหน่งของลานประเภทนี้จะอยู่ในจุดที่มีผู้คนผ่านเป็นจำนวนมาก หรือเป็นจุดรวมของทางเท้าสายสำคัญ เช่น ลานในบริเวณร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ลานบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เป็นต้น ลานประเภทนี้อาจจะมีการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นด้วย เช่น ลานตลาดขายของในวันหยุด , ลานตลาดขายสินค้าพื้นเมือง , ลานสำหรับประกอบพิธีทางศาสนา, ลานสำหรับขบวนแห่ต่างๆ , เวทีการแสดงกลางแจ้ง ซึ่งเป็นที่แสดงดนตรี การแสดงการละเล่น

3) ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งในรูปแบบของการพักผ่อนแบบสงบ (Passive Recreation) ซึ่งได้แก่การนั่งเล่น เดินเล่น นั่งคุยกันหรือในรูปแบบของการพักผ่อนแบบออกกำลังกาย (Active Recreation) ซึ่งได้แก่การเล่นกีฬาบางประเภท, การออกกำลังกาย, สนามเด็กเล่น เช่น ลานในบริเวณย่านการค้า อาจจัดให้มีเก้าอี้ม้านั่งสำหรับพักผ่อน, จัดชุ้มสำหรับขายเครื่องดื่ม อาหารว่าง , จัดอุปกรณ์เด็กเล่นไว้ เป็นต้น

4) ใช้เพื่อประโยชน์ทางด้านอารมณ์มองเห็น ลานประเภทนี้ ไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อการใช้งานทางกายภาพ แต่จัดทำขึ้นเพื่อการมองเห็นช่วยเสริมหรือเน้นอาคาร ทิวทัศน์หรือเน้นที่หมายตาให้เด่นชัดขึ้นและน่าสนใจขึ้น ลานประเภทนี้จึงอาจมีส่วนที่เป็นพื้นลาดเอียง เช่น ลานด้านหน้าโบราณสถาน, ลานโดยรอบอนุสาวรีย์ เป็นต้น

5) ใช้เพื่อประโยชน์หลายๆ อย่างส่วนมากแล้ว “ลาน” มักจะมีการใช้งานหลายๆ ประเภทมากกว่าที่จะมีการใช้สอยอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น ลานในกลุ่มอาคารศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทั้งจุดนัดพบ และเป็นจุดที่จะกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่ตัวอาคารแล้วยังมีกิจกรรมเกิดขึ้นอีกอย่างคือ การแสดงศิลปะกลางแจ้ง เป็นต้น

2.3.1.5 บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีอยู่ตามธรรมชาติ จัดเป็นพื้นที่ว่างโล่ง (Open Space) ประเภทหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยในการใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ในท้องถิ่นนั้น และกลายเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอีกประการหนึ่ง นอกจากการใช้สอยเพื่อการเล่นกีฬาทางน้ำ การเป็นที่พักผ่อนที่สวยงาม เป็นความน่าสนใจของบริเวณแล้ว ยังอาจมีประโยชน์ใช้สอยอื่นแฝงอยู่ด้วย เช่น เป็นบริเวณบ่อรับน้ำเพื่อช่วยป้องกันน้ำท่วม หรือเป็นแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง เพื่อการบริโภค, การรดน้ำต้นไม้ หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์บางชนิด รวมทั้งเป็นแหล่งอาหาร, เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำต่างๆ เป็นต้น ในเมืองที่มีความหนาแน่นมาก บ่อน้ำ สระน้ำนี้ จัดเป็นที่เปิดโล่ง ที่ช่วยลดความแออัดหนาแน่นของเมืองเป็นบริเวณที่ลมพัดผ่าน และเพิ่มแสงสว่างให้แก่เมือง ดังนั้นการปรับปรุงบ่อน้ำ สระน้ำเดิมที่มีอยู่ให้เพิ่มความน่าสนใจขึ้น เพิ่มกิจกรรมใช้สอยให้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณา ในการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง เช่นกัน

บ่อน้ำหรือสระน้ำบางแห่ง ที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ เช่น สระแก้วและสระขวัญในเมืองนครราชสีมา สมควรมีการปรับปรุงขึ้นมาให้มีการใช้งานเป็นที่พักผ่อนได้ด้วย ทั้งนี้ เพราะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงระบบการวางผังเมือง บริเวณที่เปิดโล่งของเมือง และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการบริโภคด้วย

2.3.1.6 เส้นทางสัญจร การเข้าถึง ได้แก่ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้เดินทางเข้าสู่บริเวณที่เป็นจุดหมายปลายทาง บริเวณดังกล่าวนี้ควรมีลักษณะเชื้อเชิญ มีความประทับใจ และให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตามสมควร ประเภทของการเข้าถึงการเข้าถึงสามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 ระดับกว้างๆ ดังนี้คือ

1) การเข้าถึงตัวเมือง ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองโดยสาร รถไฟ เรือ หรือเครื่องบิน สถานีจะเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวจะได้พบเห็น จึงเป็นจุดที่มีความสำคัญทั้งในแง่ของการบริการและให้ความประทับใจแรกเริ่ม (First Impression) ต่อนักท่องเที่ยว

2) การเข้าถึงจุดสนใจ บริเวณที่ถือว่าเป็นบริเวณเข้าถึงจุดสนใจ ได้แก่ ประตูทางเข้า ลานใกล้ที่จอดรถลานหน้าทางเดินเข้าสู่สถานที่ บริเวณบริการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นจุดเริ่มแรกที่นักท่องเที่ยวเตรียมตัวก่อนจะเข้าชมสถานที่ต่อไป

2.3.1.7 เส้นทางนักท่องเที่ยว (Tourist Route) เส้นทางนักท่องเที่ยวที่จะกล่าวถึงนี้ได้แก่ แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพบเห็น หรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้น สำหรับนักท่องเที่ยวนี้

ในหลายกรณีเส้นทางนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นมา โดยอัตโนมัติ จากการที่มีนักท่องเที่ยวหลายๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิมซ้ำอยู่เป็นประจำ ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ เส้นทางนี้อาจจะเป็นทางรถยนต์ ทางเท้า ทางเรือหรืออื่นๆ

เส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นการใช้เส้นทางร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมือง หรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาใหม่เฉพาะเป็นพิเศษ สำหรับพาหนะที่รับนักท่องเที่ยว ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากพอควร มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจได้ในระดับสูงประเภทของเส้นทางนักท่องเที่ยว สามารถแบ่งออกได้ เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1) ทางเดินเท้า ซึ่งเป็นวิธีท่องเที่ยวที่จะใช้ได้สำหรับเกือบจะทุกเมือง เป็นวิธีค่อนข้างอิสระ สะดวกดีสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้เพราะการเดินนี้ไม่ต้องมีตารางหรือกำหนดเวลาที่แน่นอน นักท่องเที่ยวสามารถหยุดแวะ ตามจุดที่สนใจได้ตามใจชอบและจะหยุดพักนานเท่าใดก็ได้ นอกจากนั้นการเดินยังทำให้นักท่องเที่ยวเคลื่อนที่ไปในระดับความเร็วต่ำ ทำให้สามารถเห็นรายละเอียด ได้ใกล้ชิดกับสภาพบ้านเมืองอย่างเต็มที่เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนได้ดี เป็นวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใดๆแก่เมือง อีกทั้งเป็นการออกกำลังกายไปด้วยในขณะเดียวกัน การจัดทำทางเดินเท้าในเมืองทำได้ง่ายสะดวกไม่ใช้พื้นที่มากนัก การลงทุนมีค่าใช้จ่ายสูงไม่สูง และประชากรของเมืองได้รับประโยชน์จากการมีทางเดินเท้าที่ต่อเนื่องกัน โดยตลอด

2) ทางรถยนต์หรือรถโดยสาร เส้นทางรถยนต์นี้อาจจัดขึ้นโดยเป็น “เส้นทางชมวิว” (Scenic Drive) หรือเป็นเส้นทางที่มีจุดหยุดแวะพักตามทางไปเป็นระยะๆก็ได้ โดยจัดให้มีที่จอดรถจัดสถานที่พักและอื่นๆตามจุดหยุดพักเหล่านั้น

3) ทางจักรยาน(Bike Lane) หรือจักรยานยนต์ เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในบริเวณ ซึ่งค่อนข้างจะเป็นธรรมชาติ,ผจญภัย เป็นเสมือนการออกกำลังกายไปด้วยในตัว แต่จะมีข้อจำกัดสำหรับเด็กเล็กและผู้สูงอายุทางจักรยานนี้ จะต้องให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่โดยแยกจากการสัญจรทางรถยนต์ หรือทางเท้าด้วยวิธีการตีเส้นแบ่งช่อง เป็นทางจักรยาน โดยเฉพาะ (Bicycle Lane หรือ Bike Lane) สำหรับทางจักรยานยนต์นั้นอาจใช้ร่วมไปกับทางรถยนต์ได้

2.3.1.8 ถนน เป็นองค์ประกอบสำคัญของเมือง ทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมโยงเมืองเข้ากับระบบสัญจรไปยังที่อื่นๆ ของประเทศอีกด้วย ประเภทต่างๆ ของถนนในเมือง แบ่งออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน คือ

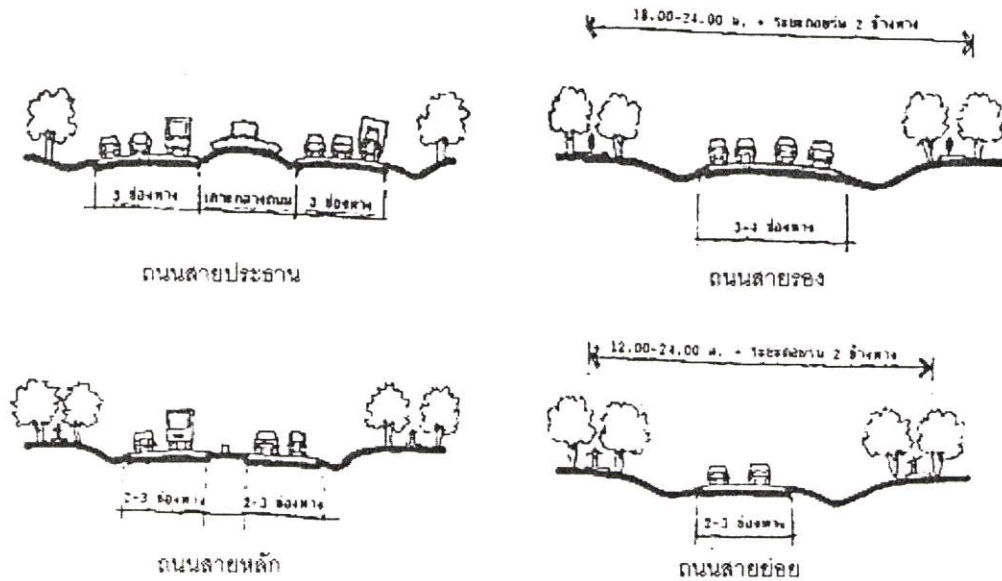
1) ถนนสายประธาน (Highway) ได้แก่ ถนนเชื่อมระหว่างเมือง เป็นถนนสายใหญ่รถสามารถแล่นได้ด้วยความเร็วสูง มีความกว้างมากกว่าถนนประเภทอื่น

2) ถนนสายหลัก (Primary Distributor) ได้แก่ ถนนที่เป็นถนนหลักของเมือง ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของตัวเมือง มีรถสัญจรไปมามากกว่าสายอื่น มักเป็นถนนที่มีสถานีที่สำคัญของจังหวัดตั้งอยู่

3) ถนนสายรอง (District Distributor) ได้แก่ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลักของเมือง มีการสัญจรหนาแน่นรองลงมาจากถนนสายหลัก

4) ถนนสายย่อย (Local Distributor) ได้แก่ ถนนที่แยกออกจากถนนสายรอง มีการสัญจรหนาแน่นปานกลางถึงเบาบาง

5) ถนนทางเข้า (Access Road) ได้แก่ ถนนที่แยกเข้าสู่สถานที่ต่างๆ มีการสัญจรเบาบางกว่าถนนประเภทอื่นๆ

รูปที่ 2.22 แสดงตัวอย่างช่องทางถนนขนาดต่างๆ

ถนนในระดับสายหลัก สายรอง สายย่อยและทางเข้าเป็นส่วนของถนนที่อยู่ในเมือง ถนนที่มีความสำคัญมากกับทัศนภาพของเมืองในส่วนรวม คือถนนสายหลักและถนนสายรอง เนื่องจากถนนสองระดับนี้ เป็นส่วนเชื่อมโยงจุดสำคัญๆ ของเมืองทั้งที่หมายตา ย่านสำคัญสถานที่สำคัญในระดับเมือง ซึ่งคนส่วนใหญ่จะต้องใช้และผ่านไปมาเป็นประจำ จึงเป็นถนนที่สื่อความหมายของตัวเมืองได้ดี ที่ผู้มาเยี่ยมชมควรประทับใจในทัศนภาพในแนวถนนเหล่านี้

2.3.1.9 ทางเดินเท้า (Pedestrian Way) ทางเดินเท้ามีหน้าที่หลัก เช่นเดียวกับถนน คือรองรับการสัญจร และมีความสำคัญมากทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็นทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนนก็ได้ หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้ ประเภทต่างๆของทางเดินเท้า แบ่งออกเป็น 5 ชนิดด้วยกัน คือ

1) ทางเท้าขนานไปกับแนวถนน ได้แก่ ทางเท้าที่อยู่ขนานสองข้างของแนวถนนของเมือง เป็นทางเท้าที่มักมีการสัญจรหนาแน่น หากเป็นทางเท้าในถนนสายหลักและถนนสายรอง

2) ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด ได้แก่ ทางเท้าที่มักเป็นที่รู้จักเฉพาะกลุ่ม ลัดไปตามซอกหรือด้านหลังอาคารหรือริมแม่น้ำ อันที่จริงแล้วทางลัดเหล่านี้อาจได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในระบบทางเท้าของเมือง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมสองข้างทางก็อาจเพิ่มความคล่องตัวให้กับระบบการสัญจรของเมืองได้

3) ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์ หรือย่านทางเดินเท้า (Pedestrian Mall) คือ บริเวณที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ทั้งบริเวณ โดยไม่มีการสัญจรทางรถเข้าไปยุ่งเกี่ยว เป็นสิ่งที่มีในเกือบทุกเมืองของยุโรป และบางเมืองของสหรัฐอเมริกา รวมถึงญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย เป็นต้น บริเวณดังกล่าวมักเป็นบริเวณพาณิชย์ และมีบรรยากาศในเชิงนันทนาการด้วย และยังสามารถใช้เป็นทางลัด จากการเดินตามแนวถนนในเมืองได้ด้วย

4) ทางเท้าชั่วคราว ได้แก่ การปิดถนนบางสายในวันพิเศษเพื่อใช้เป็นทางเดินเท้า หรือเพื่อกิจกรรมนันทนาการ เช่น ถนนกินซ่าในโตเกียว เป็นต้น

2.3.1.10 ทางจักรยานและที่จอดจักรยาน ทางจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยว มีข้อดีคือการจัดการทำได้ง่าย ลงทุนไม่มากนัก ใช้พื้นที่ในการสัญจรไม่มาก เป็นการเดินทางที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใดๆ ทั้งในเรื่องของเสียง ฝุ่น ควันและอากาศเป็นพิษ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน ได้ออกกำลังกาย เป็นผลดีต่อสุขภาพ ส่วนข้อจำกัดของการใช้จักรยาน คือ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ และมีข้อจำกัดการใช้สำหรับเด็กและผู้สูงอายุ อีกทั้งยังอาจเกิดขัดแย้งกับพาหนะอื่นๆ ในเมืองจนทำให้การจราจรติดขัดหรือเกิดอันตรายได้ โดยเฉพาะสำหรับเมืองขนาดใหญ่

ทางจักรยานสำหรับเส้นทางนักท่องเที่ยว เหมาะสำหรับเมืองที่มีจุดสนใจ เป็นธรรมชาติที่สวยงาม และเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในเมืองนั้นนาน อย่างไรก็ตามจะพบว่าหลายๆ เมืองในประเทศไทยยังนิยมใช้การสัญจรทางจักรยานอยู่ อย่างกว้างขวาง แต่ขาดการส่งเสริมหรือจัดบริการไว้ให้ ชนิดของทางจักรยาน โดยทั่วไปแล้วจะมีอยู่ 3 ชนิดด้วยกันคือ

1) ทางจักรยานที่แยกออกจากทางเดินเท้า โดยสมบูรณ์ ใช้กับบริเวณที่มีการสัญจรด้วยจักรยานค่อนข้างถี่และเป็นจำนวนมาก และควรพยายามหลีกเลี่ยงการมีจุดตัดและข้างกันของทางเดินกับถนนด้วย

2) ทางจักรยานที่แยกออกจากทางคนเดินหรือทางรถยนต์ในระดับปานกลาง การใช้งานจะน้อยกว่าชนิดแรก และการมีจุดตัดหรือจุดข้ามกับทางสัญจรอื่นๆ สามารถมีได้

3) ทางจักรยาน ที่ใช้เส้นทางร่วมกับทางเดินรถหรือทางเดินเท้า โดยอาจจะใช้สีหรือเครื่องหมายบอกให้ทราบถึงบริเวณที่จัดเป็นทางจักรยาน

2.3.1.11 ที่จอดรถ การจัดที่จอดรถให้มีความสะดวก ไม่สับสนวุ่นวายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดภูมิทัศน์เมือง เพราะการจอดรถไม่มีระเบียบ ความไม่สะดวกในการจอดรถ ความสับสนวุ่นวายของยานพาหนะที่จะจอดที่ และที่ผ่านไปถือเป็นสิ่งที่ทำให้เมืองหมดความน่าประทับใจอย่างหนึ่ง ที่จอดรถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1) ที่จอดรถชั่วคราว ได้แก่ ที่จอดรถส่งคน ส่งของ ที่จอดรถประจำทาง รถรับจ้าง ในแนวนอนที่มีความกว้างมากพอที่จะมีช่องจอดได้ สามารถจัดบริเวณที่แน่นอนให้รถเหล่านี้จอดบริการข้างทาง ในช่องจอดได้โดยติดป้ายบอกไว้ให้ชัดเจนและห้ามรถอื่นๆ จอดในบริเวณที่เตรียมไว้

2) ที่จอดรถริมถนน คือการจอดรถในช่องจอดที่อยู่ในแนวนอน ส่วนใหญ่ มักเป็นการจอดแบบจอดขนานไปกับแนวนอน เนื่องจากสามารถเข้าและออกได้สะดวกรวดเร็วกว่าวิธีจอดแบบอื่นๆ การจอดรถวิธีนี้ควรใช้สำหรับถนนที่มีการจราจรไม่มากนัก ส่วนถนนสายหลักที่มีขบวนรถสัญจรไปมาตลอดเวลาในความถี่ค่อนข้างสูง ไม่ควรอนุญาตให้จอดรถในแนวนอน ทั้งนี้เนื่องจากการเข้า และออกจากช่องจอดและการรอเพื่อจะจอดเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรของรถคันอื่นๆ ตลอดสาย อีกทั้งยังเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายอีกด้วย ทั้งต่อขบวนรถอื่นและต่อคนเดินเท้าในบริเวณนั้นๆ

3) ที่จอดรถนอกแนวนอน คือที่จอดรถที่เตรียมบริเวณไว้เพื่อการจอดรถ โดยเฉพาะ โดยมีทางเข้าออกเชื่อมต่อกับแนวนอน

4) อาคารจอดรถ ได้แก่ การจัดสร้างอาคารมีชั้นสำหรับจอดรถซ้อนกันได้เป็นชั้นๆ มักใช้กับเมืองที่มีพื้นที่น้อย ต้องการใช้พื้นที่ที่มีอยู่เพื่อการใช้สอยอื่นๆ

2.3.2 รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

2.3.2.1 ถนน

ในการออกแบบถนนจะต้องคำนึงหลักกว้างๆอยู่ 2 ประการ คือ ความสวยงามและขนาดมาตรฐานต่างๆ ตามที่วิศวกรกำหนดเอาไว้ ซึ่งขนาดมาตรฐานเหล่านี้วิศวกรได้กำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงความสะดวก และความปลอดภัยต่อผู้ใช้เป็นสำคัญ

ถนนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญๆ ดังนี้ คือ

1) ความกว้างของถนน ถนนในเมืองส่วนใหญ่จะมีการระบุขนาดที่เหมาะสมเอาไว้ในพระราชกฤษฎีกาของเมืองต่างๆ ซึ่งกำหนดโดยสำนักผังเมืองว่าเมืองใดควรมีถนนในระดับต่างๆ มีความกว้างขนาดเท่าใดมีรูปตัดของถนนเป็นอย่างไร โดยนักศึกษาจากขนาดของเมือง และบริเวณการจราจรของเมืองในอนาคต โดยระบุความกว้างของถนนโดยรวมแล้ว จะมาจากปัญหาหลัก 3 ประการคือ

1.1) มีช่องทางวิ่งที่ช่องทาง ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณรถที่จะสัญจรในถนนสายนั้นๆ

1.2) ใช้ขนาดช่องทางวิ่งเท่าไร โดยขึ้นอยู่กับขนาดความเร็วของรถในถนนสายนั้นๆ ช่องทางวิ่งสำหรับถนนในเมือง จะมีขนาดตั้งแต่ 2.50 – 3.60 เมตร ความเร็วของรถยิ่งมาก ความกว้างของช่องทางวิ่งก็จะกว้างขึ้นตามไปด้วย

1.3) จะยอมให้มีช่องทางจอดข้างทางหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้วางแผน โดยปกติแล้วในถนนที่มีการจราจรผ่านไปมาตลอดเวลาทุก 2-3 นาที การจอดรถข้างทางจะเป็นการกีดขวางการเลื่อนไหล ของการจราจร ทำให้การจราจรในถนนนั้นๆ เกิดการติดขัด จึงไม่ควรมีช่องทางจอดสำหรับถนนสายนั้น

นอกจากนั้นแล้วในบริเวณที่จะต้องเลี้ยวโค้ง รัศมีวงเลี้ยวจะต้องเป็นรัศมีวงเลี้ยวจะต้องเป็นรัศมีที่มีความกว้างมากพอ ที่จะให้ความปลอดภัยในการเลี้ยวได้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วรัศมีวงเลี้ยวนี้จะอยู่ในช่วงระยะ 5-7 เมตร ตามแต่ชนิดของขบวนรถที่สัญจรไปมาบนถนนดังกล่าว ในถนนที่มีรถขนาดใหญ่ สัญจรรัศมีวง เลี้ยวก็จะต้องกว้างมากขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 2.6 แสดงขนาดความกว้างของถนนแต่ละแบบ

ส่วนประกอบถนน	ถนนสายประธาน	ถนนสายหลัก	ถนนสายรอง	ถนนสายย่อย
ขนาดความเร็ว (กม/ชม)	65-95	50	30-50	30
จำนวนช่องทางวิ่ง (Lanes)	4 ขึ้นไป	4-6	2-4	2
ความกว้างของช่องทางวิ่ง (เมตร)	3.6	3.0	2.4-3.0	2.4
ความกว้างของช่องจราจรข้างไหล่ทาง(เมตร)	3.6	3.0	3.0	2.4

2) ระยะเว้นว่างเพื่อความปลอดภัย เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยของการสัญจร จุดวิกฤตต่างๆ บนเส้นทาง อาทิ เช่น จุดตัดข้ามของเส้นทางการสัญจรทั้งที่เป็นชนิดเดียวกัน และที่ต่างชนิดกัน รวมทั้งจุดทางแยกต่างๆ หรือจุดที่อาจจะเกิดอันตรายขึ้นได้ จุดเหล่านี้จำเป็นต้องมีระยะเว้นว่าง เพื่อความปลอดภัยให้ผู้ขับขี่ได้ทราบล่วงหน้าก่อนที่จะถึงจุดดังกล่าว เพื่อให้ผู้ขับขี่ได้มีการเตรียมตัวรับสถานการณ์นั้นๆ ได้ภายในระยะเว้นว่างนี้ จะมีการติดตั้งป้ายเตือน, ป้ายบอกทิศทางต่างๆ รวมทั้งไฟจราจร เพื่อเป็นการบอกผู้ขับขี่ให้ทราบถึงสถานการณ์ล่วงหน้า ดังนั้นป้ายหรือสัญญาณต่างๆ เหล่านี้ จึงควรมองเห็นได้อย่างชัดเจนปราศจากสิ่งใดๆ มาปิดบังส่วนในบริเวณทางแยกที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจร ผู้ขับขี่ในแต่ละเส้นทาง ควรมองเห็นรถที่กำลังสัญจรมาในอีกทิศทางหนึ่งได้ในระยะหนึ่งๆ เพื่อความปลอดภัยในการผ่านทางแยกและการเลี้ยว อีกทั้งบริเวณดังกล่าวก็ควรจะเป็นบริเวณที่ไม่มีอะไรปิดบังการมองเห็น ของผู้ขับขี่เลยด้วย ระยะเว้นว่างนี้มีตัวแปรที่สำคัญคือ ความเร็วของรถที่กำลังสัญจรมา และความลื่นของพื้นถนนแผนภูมิข้างล่าง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความเร็วรถ (ตัวเลขด้านบน) กับระยะเว้นว่างเพื่อความปลอดภัย (ตัวเลขด้านล่าง) ซึ่งเป็นระยะเว้นว่างตามมาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับถนนที่มีพื้นผิวปกติ แต่ถ้าหากว่าเป็นผิวที่มีความลื่นมาก ก็จำเป็นต้องเว้นระยะห่างออกไปอีก

3) ขอบคัน (Curb) ขอบคันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับถนนภายในเมืองหน้าที่หลักของขอบคัน คือเป็นสิ่งควบคุมการระบายน้ำของถนน และเป็นตัวแบ่งแนวถนนและทางเท้าออกจากกัน ขอบคันมี 2 ประเภทคือ ขอบคันชนิดพาหนะขึ้นไม่ได้ และขอบคันชนิดที่พาหนะสามารถขึ้นบนทาง เท้าได้ขอบคันควรสูงกว่า 10 ซม. เพื่อให้ควบคุมการระบายน้ำได้ดี และให้มองเห็นได้ชัดเจน แต่ไม่ควรสูงเกินกว่า 20 ซม. เนื่องจากอาจเป็นอุปสรรคต่อการจอดรถในแนวถนน และอาจทำให้ประตูรถเสียหายได้ขนาดที่เหมาะสมสำหรับขอบคันชนิดที่พาหนะขึ้นไม่ได้ คือ 15 ซม. และเป็นความสูงที่เหมาะสมในการก้าวขึ้นลงของคนเดินเท้าด้วย

2.3.2.2 ทางเท้า

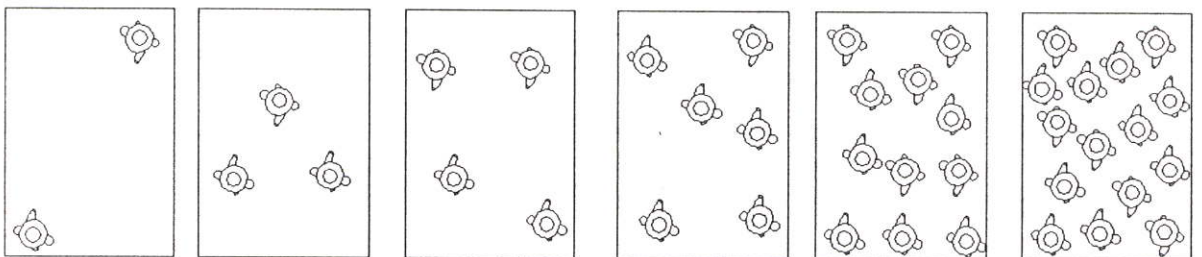
1) ขนาดร่างกายมนุษย์ ที่สัมพันธ์กับขนาดทางเท้ากับขนาดทางเท้า มนุษย์ 1 คน โดยเฉลี่ยต้องการขนาดทางเท้า 0.60 เมตรโดยประมาณ และกรณีที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ก็จะมีความต้องการขนาดทางเท้าเพิ่มขึ้น

2) ความต้องการทางด้านพื้นที่ ในการเดินของมนุษย์จะมีการเว้นระยะห่างกับคนที่เดินอยู่ข้างหน้าบ้างระยะที่เว้นห่างนี้ผู้เดินจะรู้สึกมีความสบายที่ตนเองยังพอใจต่างกันไป ตามเหตุการณ์ กล่าวคือ การเดินในที่สาธารณะในขณะที่เร่งรัด หรือมีจุดหมายที่แน่นอนอยู่ข้างหน้าจะมีระยะเว้นห่างจากบุคคลข้างหน้า น้อยกว่าการเดินเล่นในสวนสาธารณะ

3) อัตราความเร็วในการเดิน และปริมาณการเคลื่อนไหวของการสัญจร การเดินในสภาพการณ์ต่างๆ มนุษย์จะมีอัตราความเร็วในการเดินเฉลี่ยแตกต่างกัน กล่าวคือ หากทางเท้ามีความหนาแน่น อัตราความเร็วในการเดินจะลดลง ความหนาแน่นของทางเท้านี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนคนที่ใช้ทางเท้าในเวลาเดียวกันซึ่งในที่นี้เรียกว่าปริมาณการเคลื่อนไหว (Flow Volume)

ตารางที่ 2.7 แสดงอัตราความเร็วในการเดินโดยเฉลี่ย

ลักษณะการเดินทาง	ระยะทางและเวลา
คนทั่วไป	72 เมตร/นาที
ผู้สูงอายุ	67 เมตร/นาที
เดินเป็นกลุ่ม	51 เมตร/นาที
ลงบันได	46 เมตร/นาที
ขึ้นบันได	34 เมตร/นาที

รูปที่ 2.23 แสดงการเคลื่อนไหวทางเท้า กับอัตราความเร็วในการเดินและพื้นที่ทางเท้า

ตารางที่ 2.8 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการเลื่อนไหลทางเท้า กับอัตราความเร็วในการเดินและพื้นที่ทางเท้าที่ใช้ต่อ 1 คน

ปริมาณการเลื่อนไหล	อัตราความเร็วในการเดิน (เมตร/นาที)	การใช้พื้นที่ต่อคน (ตารางเมตร/คน)
7	78	3.25
7-10	75-78	2.25-3.15
10-15	69-75	1.35-2.25
15-20	60-69	0.90-1.35
20-25	33-60	0.45-0.90
25ขึ้นไป	0-33	0.45

3.1) การประมาณความกว้างของทางเท้าที่ใช้

จากตัวเลขขนาดร่างกายมนุษย์ ในการใช้ทางเท้าที่ว่า 1 คนใช้ทางเท้า 0.60 เมตร ฉะนั้นทางเท้าควรกว้างอย่างน้อยที่สุด 1.20 คือให้สวนทางกันได้ มาตรฐานโดยทั่วไประบุขนาดทางเท้าไว้ว่า ทางเท้าในถนนสายหลักในย่านธุรกิจ ย่านการค้าและย่านอุตสาหกรรมควรกว้าง 2.50 – 3.00 เมตรเป็นอย่างน้อย และย่านพักอาศัยทั่วไปใช้ขนาด 1.20 – 2.00 เมตรในถนนสายย่อย

ตัวเลขมาตรฐานนี้ เป็นตัวเลขที่ใช้กับสภาพการณ์ทั่วไป ในบางครั้งตัวเลขนี้ไม่สามารถนำไปใช้ได้ เช่นกรณีที่เป็นย่านการค้าสำคัญ มีปริมาณคนมากเป็นพิเศษจำเป็นต้องใช้ขนาดทางเท้าที่กว้างขวางยิ่งขึ้นไปอีกในบางกรณีเช่นนี้ ควรใช้การประมาณความกว้างของทางเท้าโดยคำนวณโดยใช้สูตร

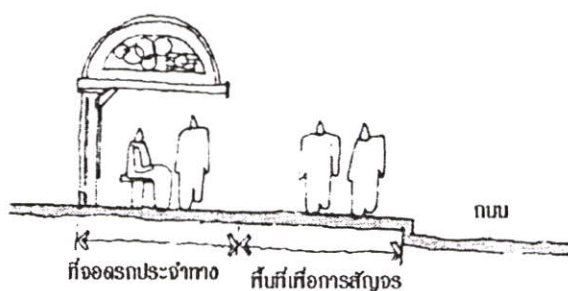
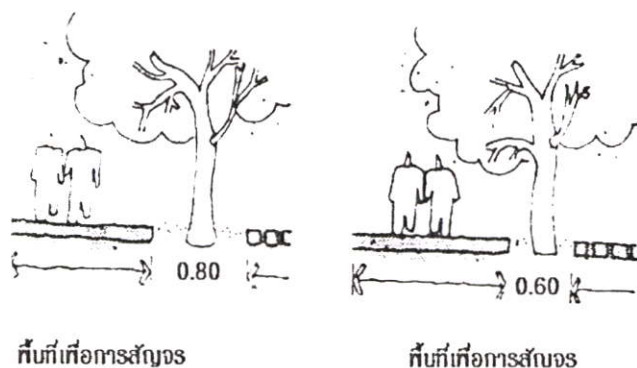
$$\text{ความกว้างทางเท้า} = \frac{\text{ปริมาณ} \times \text{ระยะห่างด้านหน้า}}{\text{อัตราความเร็วของการเดิน}}$$

3.2) ปริมาณคน ในที่นี้ได้จากการประมาณคนที่จะผ่านหน้าตัดทางเท้าหนึ่งๆ ภายในเวลา 1 นาที เช่น ย่านการค้าที่มีคนผ่านมาก อาจมีปริมาณคนมากถึง 200 คน ต่อนาที

3.3) ระยะห่างด้านหน้า ได้จากระยะเว้นห่างที่มนุษย์พึงพอใจ ตามสภาพการณ์ต่างๆ เช่น เดินดูสินค้าจะเว้นระยะห่างจากคนข้างหน้าประมาณ 2.8-3.6 เมตร ดังที่ได้กล่าวในหัวข้อ “ข้อมูลเบื้องต้น”

3.4) อัตราความเร็วของการเดิน โดยปกติมนุษย์จะเดินที่ความเร็วเฉลี่ย 72 เมตร/นาที แต่ในกรณีที่ทางเท้ามีความหนาแน่นมาก อัตราความเร็วจะลดลง ดังนั้นอัตราความเร็วที่ใช้ในสูตรนี้ จะใช้อัตราความเร็วในอัตราความหนาแน่นที่ยอมรับได้ในที่นั้น

สูตรนี้เป็นสูตรที่ใช้ประมาณความกว้างทางเท้าที่ใช้ในการสัญจรเท่านั้น ในกรณีที่จะมีกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มขึ้นบนทางเท้า จำเป็นต้องบวกเพิ่มขึ้นอีกตามความต้องการของกิจกรรมนั้นๆ เช่น การปลูกต้นไม้บวกเพิ่มอีก 0.80 เมตรในกรณีใช้หลุมปลูก หากปูพื้นพรมชนิดโคนต้นก็ควรบวกเพิ่มอีกประมาณ 0.60 เมตร เป็นต้น

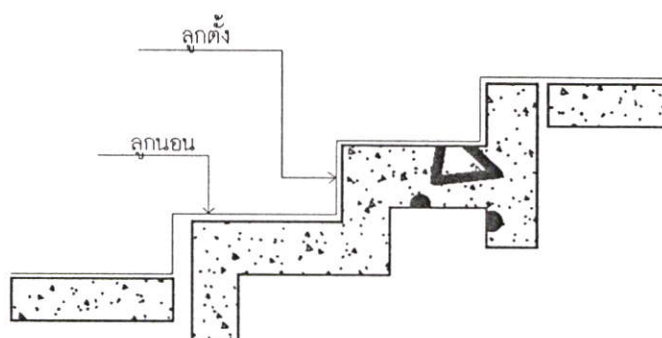
รูปที่ 2.24 แสดงการประมาณความกว้างของทางเท้าที่ใช้

2.3.2.3 ทางลาดที่ใช้ในทางเท้า

ในกรณีที่ภูมิประเทศเป็นที่ลาดชัน หรือมีการเปลี่ยนแปลงระดับ อาจใช้ทางเท้าเป็นลักษณะทางลาดก็ได้ หรือเป็นขั้นบันไดก็ได้ ในกรณีที่เป็นทางลาดไม่ควรให้ลาดชันเกินกว่า 8% หรือหากจำเป็นอาจลาดชันได้ถึง 12% กรณีที่ทางลาดนั้นๆ เป็นระยะสั้นไม่เกิน 1 เมตร

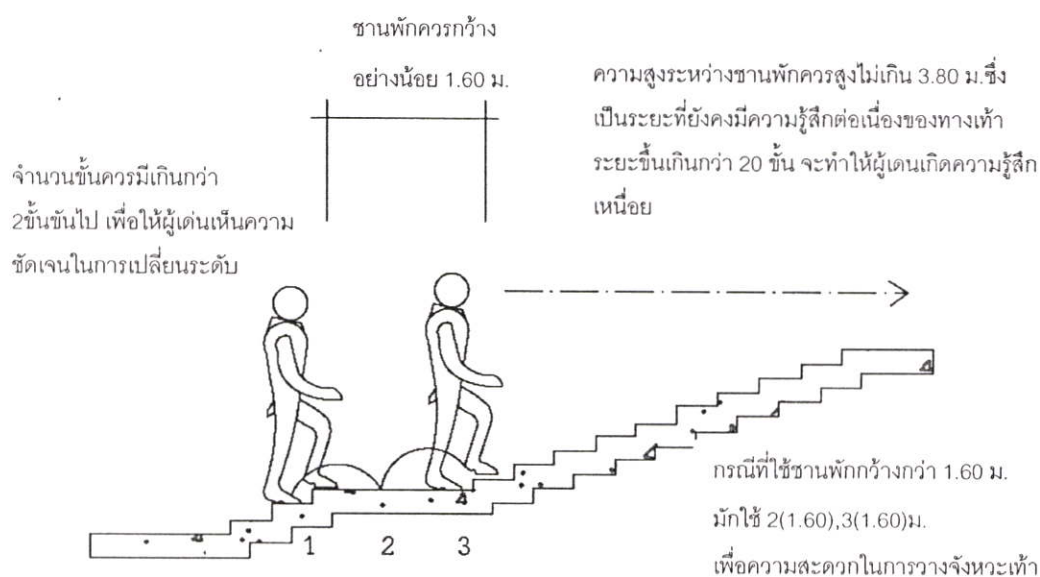
1) การใช้ขั้นบันไดในทางเท้า

ในบางครั้งอาจจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระดับ ในทางเท้าโดยทำเป็นขั้นบันได อัตราระหว่างลูกตั้งและลูกนอนของขั้นบันไดเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณา

อัตราส่วนลูกตั้ง – ลูกนอนที่ใช้ในงานภายนอกอาคาร ได้แก่
 $2 \text{ ลูกตั้ง} + 1 \text{ ลูกนอน} = 650 \text{ ถึง } 675 \text{ มม.}$

รูปที่ 2.25 แสดงอัตราส่วนลูกตั้งและลูกนอนบันได

รูปที่ 2.26 แสดงรายละเอียดทั่วไปของการทำบันได

อัตราส่วนดังกล่าวนี้จะได้สัดส่วนของบันไดที่เดินขึ้นลงได้สะดวก ลูกตั้งของบันไดที่ใช้ในงานภายนอกอาคารในที่สูงควรสูง 10 เซนติเมตร เป็นอย่างน้อยจึงจะไม่เกิดการสะดุด และไม่ควรรสูงเกิน 17.5 เซนติเมตร ยกเว้นในกรณีขึ้นที่ชันมาก เช่นภูเขา จำนวนชั้นควรมีมากกว่า 2 ชั้นขึ้นไป และควรมีชานพักทุกๆ ช่วงความสูง 3.8 เมตรเป็นอย่างน้อย การเปลี่ยนระดับควรให้เห็นได้ชัดเจน อาจด้วยการใช้ป้ายเตือนการมีราวจับ การใช้สีพื้นฐัน เป็นต้น

2) การเลือกวัสดุผิวพื้น

วัสดุผิวพื้นที่ใช้ในทางเท้า ควรคำนึงถึงสภาพดินเดิม การสั่นสะเทือนของการจราจรใกล้เคียง และความบอบของความเป็นในการขุดรื้อทางเหล่านั้นๆ เช่นต้องมีการขุดเพื่อวางท่อ การซ่อมแซมสาธารณูปโภคใต้ดิน เป็นต้น พื้นที่ใช้ในทางเท้า ได้แก่

2.1) พื้นประเภทพื้นแข็ง (Rigid Paving) เป็นพื้นที่หล่อเป็นพื้นแข็ง ได้แก่ พื้นคอนกรีต ข้อดีของพื้นคอนกรีต คือ มีความคงทนถาวรสูงหากสภาพดินภายใต้ผิวพื้นมีความอยู่ตัวดี สามารถคดโค้งได้หลากหลาย เช่น เขียนลาย ดีแนว พิมพ์ลายผสมสี ผิวหินล้าง กรวดล้าง และปูผิวด้วยวัสดุอื่น เช่น กระเบื้องดินเผาแผ่นซีเมนต์แต่งผิวสำเร็จรูป อิฐ เป็นต้น ข้อเสีย ข้อเสียของพื้นคอนกรีตบนทางเท้า คือ การแตกร้าวเมื่อได้รับความสั่นสะเทือนสูง และยากที่จะซ่อมแซมให้เหมือนเดิมเมื่อมีการขูดเจาะ

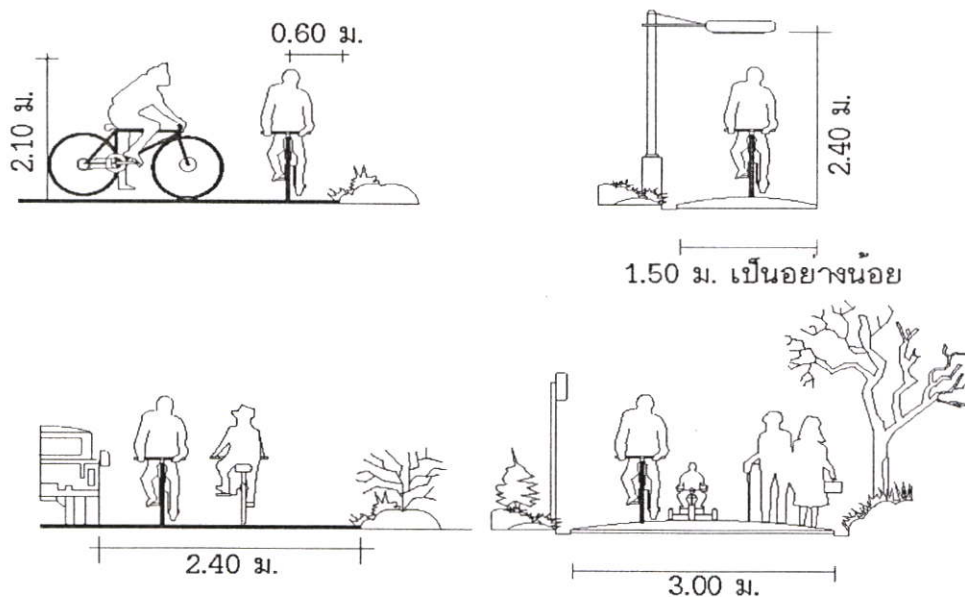
2.2) พื้นประเภทยืดหยุ่น (Flexible Paving) ได้แก่พื้นที่มีการประสานตัวของผิวพื้นอย่างหลวมๆ ทำให้พื้นมีความหยุ่นตัวเล็กน้อย พื้นชนิดนี้ ได้แก่พื้นประเภทแอสฟัลท์ และพื้นยางสังเคราะห์ พื้นประเภทแอสฟัลท์พบว่า มีการใช้เป็นทางเท้าบ่อย เนื่องจากข้อเสียในด้านสีผิว ผิวแอสฟัลท์มักมีสีเข้มไม่สวยงามเท่าพื้นประเภทอื่นๆ

2.3) พื้นประเภทหน่วยย่อย (Unit Paving) ได้แก่ พื้นที่ประกอบด้วยวัสดุชิ้นย่อยๆ ปูต่อเนื่องกัน โดยไม่มีการประสานรอยต่อ ปัจจุบันเป็นที่นิยมมาก เนื่องจากรับน้ำหนักได้ดี ก่อสร้างได้ง่าย ซ่อมแซมได้ง่าย ข้อเสียของพื้นประเภทนี้คือ ไม่สามารถทำผิวให้หลากหลายมากนัก

2.4) การติดตั้งไฟส่องสว่างในทางเท้า ไฟแสงสว่างที่ใช้สำหรับทางเท้าที่อยู่ในย่านการค้าใช้ขนาดที่ให้ความสว่าง 0.6 ฟุตแคนเดิล บริเวณทั่วไปใช้ขนาด 0.5 ฟุตแคนเดิล

2.3.2.4 ทางจักรยานและที่จอดรถจักรยานขนาด และระยะที่จำเป็นสำหรับทางจักรยาน

รัศมีเลี้ยวโค้งสำหรับทางจักรยาน โดยปกติทางจักรยานที่ขนานไปกับถนน จะใช้รัศมีเลี้ยวโค้งไปตามถนนได้ ส่วนทางจักรยานที่แยกต่างหากจากถนน รัศมีเลี้ยวโค้งจะขึ้นกับความเร็วของจักรยานระยะเอียงหน้าตัดของทางโค้ง และความฝืดของพื้นผิวแต่เราสามารถประมาณตัวเลขโดยทั่วไปได้ว่ารัศมีเลี้ยวโค้งของทางจักรยานไม่ควรต่ำกว่า 3.50 เมตร

รูปที่ 2.27 แสดงขนาดและระยะต่างๆ สำหรับทางจักรยาน

2.3.2.5 ที่จอดรถ

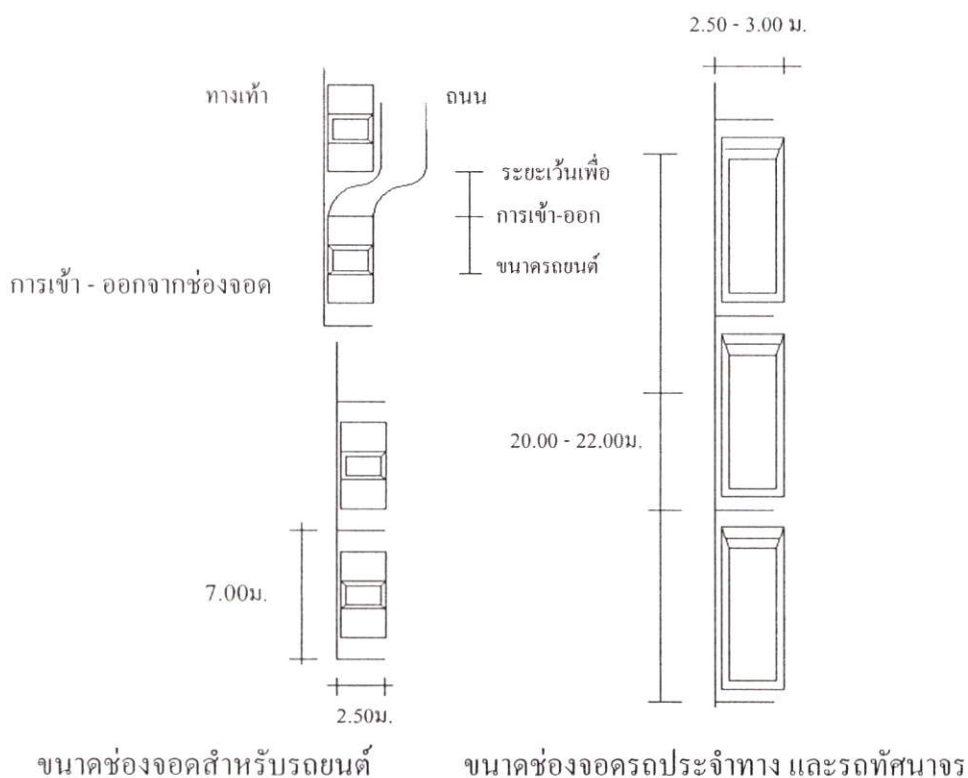
1) ขนาดที่จอดรถขนานแนวถนน

กรณีที่เป็นที่จอดรถขนานแนวถนน ทั้งการจอดแบบชั่วคราวและจอดเป็นเวลานานขึ้นกับขนาดของรถ และรัศมีเลี้ยวในการเข้าและออก

การจัดและขนาดที่จอดรถนอกแนวถนน ในกรณีที่เป็นการจัดลานจอดรถ ควรแยกบริเวณจอดรถออกเป็นส่วนๆ ตามประเภทของรถ ทั้งนี้เนื่องจากขวยยาน 3 ประเภทหลักๆ คือ รถจักรยานยนต์รถยนต์ และรถที่มีผู้โดยสาร 20 คนขึ้นไป จะมีรัศมีเลี้ยวและความคล่องตัวที่แตกต่างกัน

รถจักรยานยนต์เป็นรถขนาดเล็ก ที่มีความคล่องตัวสูง ควรจัดที่จอดให้ใกล้บริเวณทางเข้า - ออก เพื่อจะได้ไม่รบกวนรถอื่นๆ ที่มีความคล่องตัวต่ำกว่าภายในบริเวณจอดรถ

รถตู้โดยสารหรือรถขนาดใหญ่ที่มีผู้โดยสาร 20 คนขึ้นไป เป็นอีกประเภทหนึ่ง ที่ควรจัดให้แตกต่างหากจากรถยนต์ และควรให้ใกล้ทางเข้าอาคารหรือสถานที่ท่องเที่ยว โดยที่ไม่กีดขวางทางสายตาต่อผู้เข้าถึงอื่นๆ การที่รถประเภทนี้ควรอยู่ใกล้ทาง เข้าของสถานที่นั้นๆ เนื่องจากผู้โดยสารที่ลงพร้อมกันคราวละมากๆ จะได้ไม่ต้องเดินปะปนกับทางสัญจรของรถคันอื่นๆ หากไม่สามารถทำได้ ควรจัดที่จอดรถ - ส่งผู้โดยสารให้ในจุดที่เหมาะสมแล้วจัดที่จอดรถถาวรให้ต่างหาก รถตู้โดยสารเป็นรถที่มีขนาดใหญ่มาก และหากมีจอดหลายคันจะเป็นเสมือนกำแพงใหญ่ ดังนั้นการเลือกตำแหน่งที่จะให้รถเหล่านี้จอด ทั้งในลักษณะจอดรถ - ส่ง หรือจอดเป็นเวลานานควรเลือกตำแหน่งที่จะไม่กีดขวางการสัญจรผ่าน หรือไม่บังมุมมองที่สวยงามของสถานที่นั้นๆ

ขนาดช่องจอดสำหรับรถยนต์

ขนาดช่องจอดรถประจำทาง และรถตู้โดยสาร

รูปที่ 2.28 แสดงขนาดช่องจอดสำหรับรถยนต์และรถประจำทาง

2.3.2.6 อาคารบริการนักท่องเที่ยว

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหรือศูนย์กลางนักท่องเที่ยวได้แก่ อาคารที่ให้ข้อมูลต่างๆ แก่ นักท่องเที่ยว ต้องอยู่ในทำเลที่ตั้งที่มองเห็นได้ง่าย และอยู่ในบริเวณที่นักท่องเที่ยวผ่านเป็นจำนวนมาก โดยมากมักจะเป็นกลุ่มอาคาร โดยมีประโยชน์การใช้งานต่างๆกัน ได้แก่

1) ที่ทำการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานทางด้านบริการ การท่องเที่ยว เป็นเสมือนสำนักงานที่นักท่องเที่ยวจะมาติดต่อสอบถาม ขอแผนที่ ในส่วนนี้อาจแยกเป็น ที่ทำการเจ้าหน้าที่ กับส่วนเก็บของซึ่งเป็นที่เก็บเอกสารอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับศูนย์บริการขนาดใหญ่ ที่สมบูรณ์ จะมีส่วนประกอบเพิ่มเติม เช่น

1.1) อาจจะมีบริการที่แลกเปลี่ยนเงินสกุลต่าง ๆ สำหรับแหล่งท่องเที่ยว ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่มาก

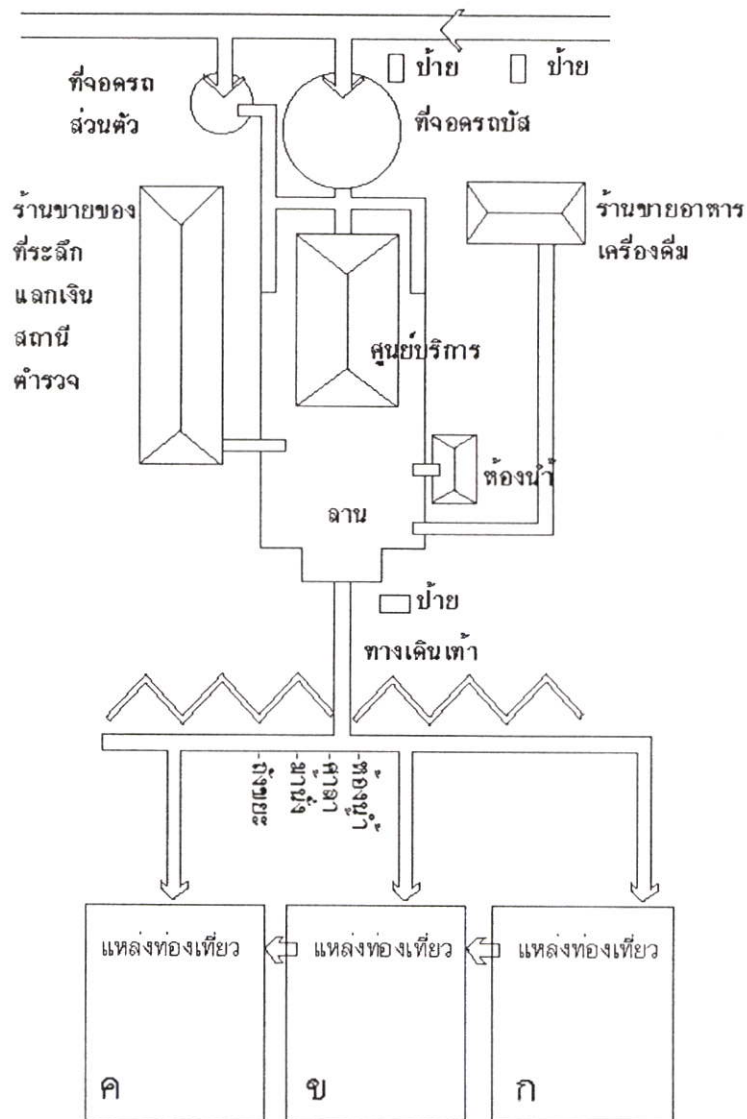
1.2) ที่ทำการตำรวจท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในรูปของสำนักงานเช่นกัน

1.3) ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

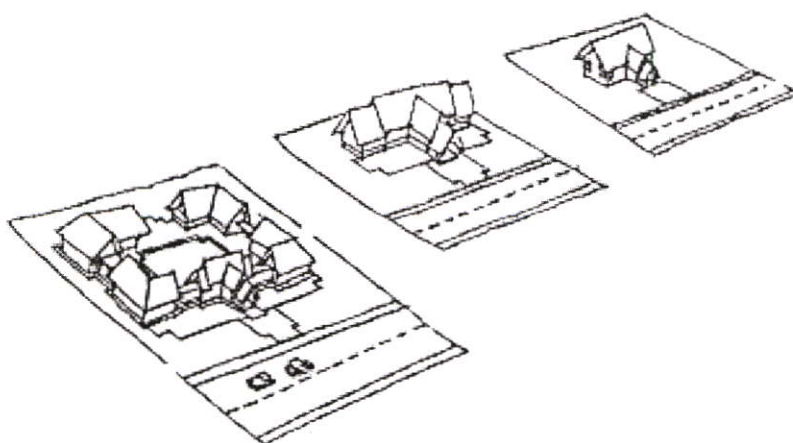
1.4) ห้องน้ำ ห้องส้วม

1.5) บริเวณที่นั่งพักคอย ที่นัดพบ

1.6) อื่นๆ เช่น ห้องนิทรรศการ ห้องแสดงงาน

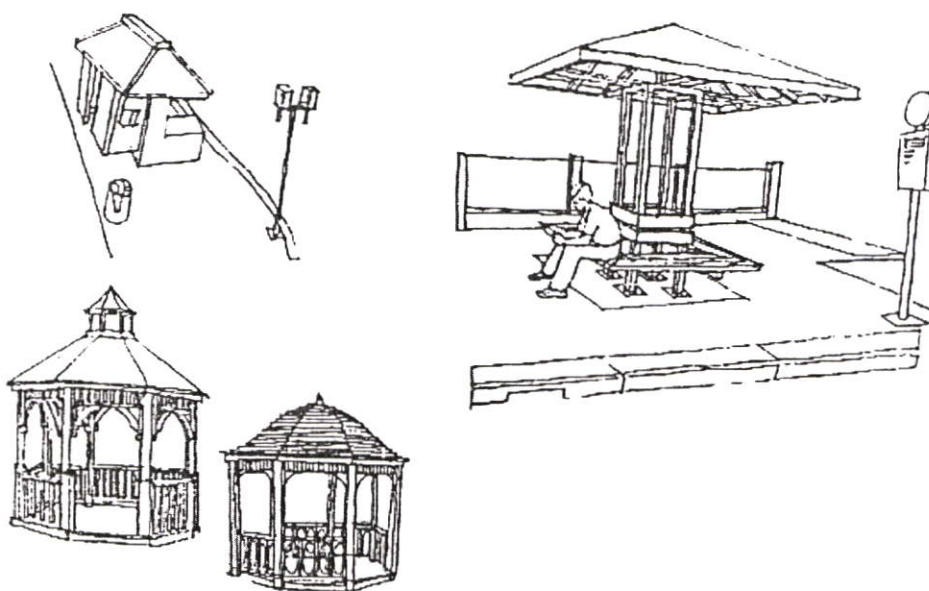
รูปที่ 2.29 แสดงแผนภูมิตำแหน่งศูนย์บริการสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว

รูปที่ 2.30 แสดงลักษณะอาคารบริการนักท่องเที่ยวขนาดต่างๆ

2.3.2.7 ศาลาที่พัก

เป็นอาคาร โลงที่มีจุดประสงค์สำหรับ นักท่องเที่ยวที่นั่งพักคอยหรือเป็นที่พักร่มหลบแสงแดด หลบฝน หรือเป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ ซึ่งจัดทำศาลาสำหรับให้ผู้นั่งเล่นพักผ่อน เป็นศาลาท่าเรือ ทำน้ำศาลาคอยรถท่องเที่ยวศาลาตรวจจุดทางเข้าอาจเป็นอาคารขนาดเล็ก มีคนนั่งได้เป็นกลุ่มเล็ก 3-5 คน ซึ่งมีขนาดโดยประมาณ 3.00x3.00 เมตร หรือเป็นอาคารขนาดใหญ่ขึ้นมากจนได้มากกว่า 10 คนก็ได้ อาจมีที่นั่งถาวรประกอบอยู่กับศาลาหรือจะมีเพียงหลังคาคลุมกันแดดฝนก็ได้ ในบางโอกาสที่เหมาะสมศาลาที่พักนี้อาจจัดทำเป็นเพียงซุ้มไม้เลื้อยเพื่อช่วยกันแดดเท่านั้น

รูปที่ 2.31 แสดงตัวอย่างศาลาที่พักรูปแบบต่างๆ

2.3.2.8 ห้องน้ำ

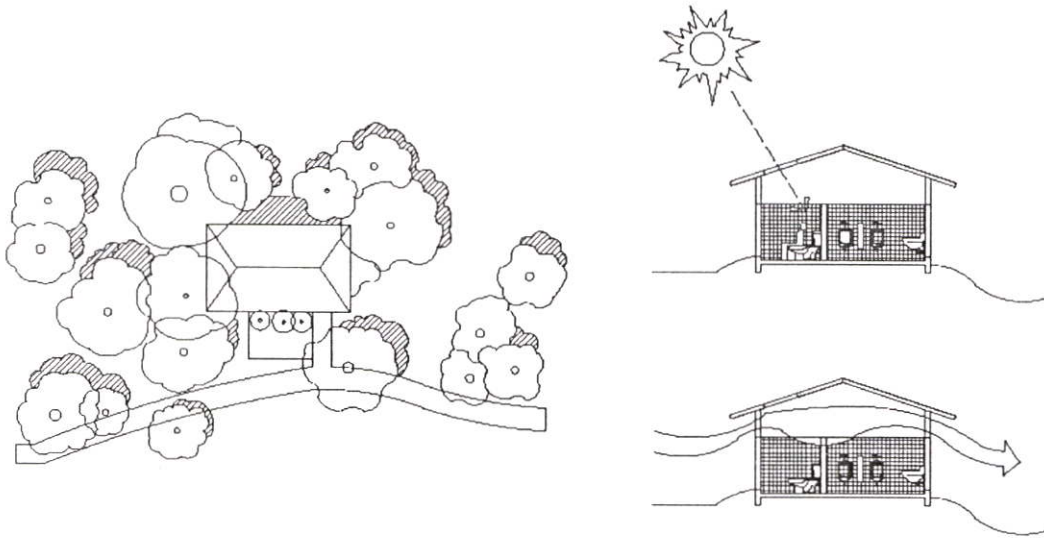
ห้องน้ำสำหรับบริการนักท่องเที่ยว มักจัดให้มีเพียงห้องส้วมและส่วนที่ล้างมือเท่านั้น แต่ไม่มีส่วนอาบน้ำ เกณฑ์ในการออกแบบ

- 1) ที่ตั้งซึ่งไม่โดดเด่นจนเกินไปนัก รวมทั้งรูปแบบของอาคารที่ไม่เด่นสะดุดตา หรืออาจช่วยบังซ่อนเรือนอาคารไว้โปร่ง แนวไม้พุ่ม แนวไม้เลื้อยหรือปลูกกลุ่มต้นไม้ช่วยบัง
- 2) ควรให้มีการระบายอากาศที่ดี โปร่งโล่งได้รับแสงแดดธรรมชาติ เพื่อช่วยไม่ให้เกิดเป็นบริเวณอับชื้นเหม็น ควรคำนึงถึงตำแหน่งประกอบกับทิศทางลมด้วย โดยอยู่ด้านใต้ลมจากบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อน หรือบริเวณที่มีคนรวมกลุ่มกันมาก
- 3) ทางเข้าออกของห้องน้ำหญิง และชายควรแยกจากกัน ทางเข้าออกที่ดีไม่ควรเปิดโล่งเข้าไปจนถึงภายในห้องน้ำแต่ควรมีแผงกันชื้นหนึ่งก่อน ควรคำนึงถึงความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน
- 4) วัสดุอุปกรณ์ ให้มีความทนทานกับการใช้งานในที่สาธารณะ ทำความสะอาดง่าย ดูแลรักษาง่าย เช่น พื้นและผนังปูกระเบื้อง

5) ขนาดและระยะที่พอเหมาะ จะทำให้ประหยัดขนาดห้อง อาคารที่ใหญ่เกินไป ก็ไม่ช่วยเพิ่มประโยชน์ใช้สอยแต่อย่างใด

6) อาจจัดทำห้องเก็บของ ทรั้บเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังน้ำ น้ำยาล้างห้องน้ำ แปรงซัก เป็นต้น

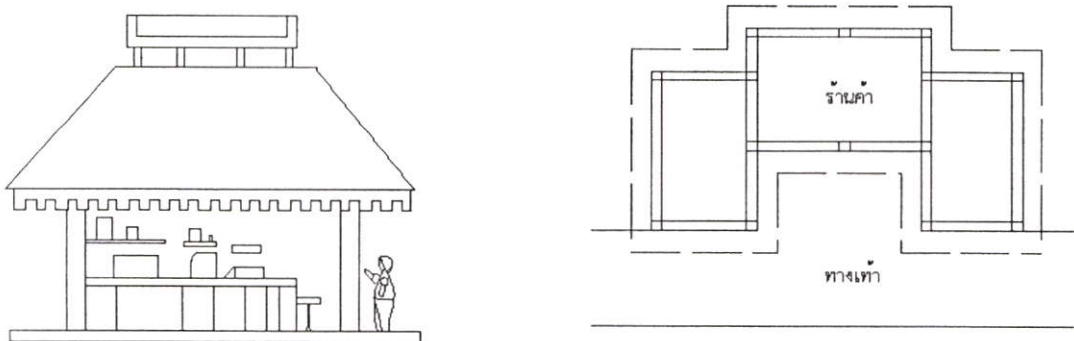
7) ห้องน้ำสาธารณะ มักจะต้องมีเจ้าหน้าที่เก็บเงิน และดูแลความสะอาด ซึ่งควรจัดให้มีบริเวณที่นั่งหน้าทางเข้าให้เป็นที่เป็นที่ เป็นทาง มีโต๊ะ หรือเคาน์เตอร์พร้อมที่นั่ง

รูปที่ 2.32 แสดงการออกแบบจัดวางตำแหน่งของห้องน้ำ

2.3.2.9 ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม

ร้านขายของนี้ อาจเป็นอาคารถาวรหรือเป็นซุ้มที่มีขนาดเล็กลงมา โครงสร้างเบา และไม่เป็นอาคารถาวรหรืออาจเป็นรถเข็นก็ได้ โดยมากแล้ว เป็นการขายของเล็กๆ น้อยๆ ที่นักท่องเที่ยว อาจจำเป็นต้องใช้ เช่น ฟิล์มถ้ำรูป โปสการ์ด หนังสือนำเที่ยว แผนที่นำเที่ยว หรือของที่ระลึกต่างๆ เช่น เสื้อ หมวก ที่เขียนรูป เป็นต้น ส่วนร้านอาหารเครื่องดื่มก็เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจมีทั้งร้านขายอาหาร ที่จัดให้มีที่นั่งให้ผู้มารับประทานอาหารหรือเป็นร้านขายอาหารว่างและขนมที่มีเพียงเก้าอี้ และเคาน์เตอร์หรือให้ซื้อ ไปรับประทานที่อื่นก็ได้

รูปที่ 2.33 แสดงรูปแบบร้านค้าและแปลน

2.3.2.10 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

การจำแนกประเภทม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้ในงานสาธารณะ มีความแตกต่าง และจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งานดังนี้

1) ที่นั่งที่ใช้นั่ง เพียงชั่วคราว ได้แก่ การนั่งเป็นระยะเวลาสั้นๆ ประมาณไม่เกิน 15 นาที เช่นการนั่งรอรถประจำทาง การรอเวลานัด หรือนั่งพักระหว่างการเดินทางเพียงชั่วคราว ก่อนที่จะทำกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป ที่นั่งประเภทนี้ มักใช้ในบริเวณทางเท้า ในย่านการค้า บริเวณทางเข้า-ออกของสถานที่สำคัญบางแห่ง ที่มีคนเข้า-ออก มากมีการรอเวลานัด บริเวณที่รอรถประจำทาง รถทัศนจรหรือบริเวณ ที่มีที่ขายเครื่องดื่ม ในบริเวณที่มีคนสัญจรมากต้องการให้มีการผลัดเปลี่ยนในการนั่งสูง

ลักษณะของที่นั่งประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องให้นั่งสบายมากนัก มีข้อจำกัดในการใช้สอยเพียงในเรื่องของความสูง และขนาดความกว้างของที่นั่งเท่านั้น กล่าวคือมีความสูงอยู่ระหว่าง 40 – 50 ซม. และความกว้างของที่นั่งมีขนาด 25 ซม. เป็นอย่างน้อย ไม่จำเป็นต้องมีพนักพิง

การออกแบบอาจจัดวางในลักษณะม้านั่งเดี่ยว ม้านั่งยาวหรือที่นั่งที่เกิดจากการใช้สอยอื่นๆ เช่น กระบะต้นไม้หรือกำแพงกันดินที่ทำขอบให้นั่งได้ เป็นต้น

2) ที่นั่งแบบนั่งเพื่อความผ่อนคลาย ได้แก่ การนั่งพักผ่อนหรือคลายความเครียด เช่นที่นั่งในสวนสาธารณะ ที่นั่งในบริเวณทางเท้าที่มีคนไม่พลุกพล่านนัก ซึ่งอาจเป็นย่านธุรกิจ ย่านพักอาศัย หรือในย่านการค้าที่มีการจัดบริเวณนั่งพักผ่อน แยกต่างหากจากทางสัญจร

ลักษณะของที่นั่งประเภทนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความสบายในการนั่งควรมีพนักพิงมีที่นั้งและพนักลาดเอียงได้ส่วนตามสรีระ อาจเป็นม้านั่งเดี่ยว หรือ ม้านั่งยาวก็ได้แต่แบบเดี่ยวๆ ไม่ค่อยพบนักในที่สาธารณะ ต้องการความเป็นส่วนตัวในลักษณะของการไม่โดดเดี่ยวจากคนอื่นๆ บางครั้งที่นั่งแบบผ่อนคลาย อาจเป็นที่นั่งที่ติดอยู่กับโครงสร้างอื่นๆ ก็ได้ เช่น กำแพงกันดิน ด้านหลังป้ายขนาดใหญ่โดยทำโครงสร้างของที่นั่งต่อเนื่องเชื่อมเข้ากับโครงสร้างนั้นๆ

3) โต๊ะและเก้าอี้ เป็นลักษณะของการนั่งแบบที่ต้องการใช้โต๊ะด้วย เช่น โต๊ะ เก้าอี้ในบริเวณรับประทานอาหารไม่เป็นทางการ , โต๊ะ,เก้าอี้ที่ใช้ ในบริเวณพักผ่อนของบุคคลที่มาเป็นกลุ่ม และมีของที่ต้องการมีที่วาง หรือโต๊ะ เก้าอี้ในบริเวณพักผ่อน ที่ต้องการมีการเล่นเกมส์เล็กๆ น้อยๆ

ความแตกต่างของโต๊ะและเก้าอี้ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร กับโต๊ะและเก้าอี้ที่ใช้ในการพักผ่อน คุยหรือเล่นเกม ได้แก่ ระยะห่างระหว่างความสูงที่นั่งและโต๊ะแตกต่างกัน สำหรับ โต๊ะที่ใช้ในการรับประทานอาหารจะมีความสูงมากกว่าโต๊ะแบบอื่นๆ เก้าอี้ที่ใช้กับโต๊ะเหล่านี้ อาจเป็นแบบมรมพนักพิงหรือไม่ก็ได้ แต่ไม่จำเป็นต้องให้นั่งสบายเท่าเก้าอี้พักผ่อนแบบผ่อนคลาย การจัดวาง โต๊ะและเก้าอี้ มักจัดวางในลักษณะวางเป็นกลุ่ม หลายๆ ชุดในบริเวณเดียวกัน

เกณฑ์ในการออกแบบสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบม้านั่ง และโต๊ะ เก้าอี้ เหมือนเกณฑ์การ

ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณะทั่วไป กล่าวคือตรงตามการใช้สอยมีความทนทาน ต่อการใช้สอยและสภาพอากาศ และมีสภาพที่กลมกลืนกับภูมิทัศน์โดยรอบ หากเป็นไปได้ควรใช้ วัสดุที่เป็นวัสดุพื้นเมือง

1) การกำหนดตำแหน่ง ดังได้กล่าวมาข้างแล้วในการจำแนกประเภทของม้านั่ง โต๊ะและ เก้าอี้ ว่าประเภทใดใช้เพื่อประโยชน์ใด และจะอยู่ในสถานที่ใดบ้าง นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วสิ่งที่ จะต้องระมัดระวังในการกำหนดตำแหน่งคือจะต้องไม่ให้ที่นั่งนั้นๆ กีดขวางเส้นทางการสัญจรของ ผู้อื่น โดยจะต้องทำการตรวจสอบทิศทางการเดินของคนในบริเวณนั้นว่า ใช้เดินไปที่ใดบ้างและมี ขอบเขตการเดินนั้น คือ บริเวณที่จะใช้ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่ง โต๊ะ และเก้าอี้ได้ที่นั่ง แบบผ่อนคลายเป็นต้องเว้นระยะห่างจากขอบเขตของการสัญจรออกมา ประมาณ 1.50 เมตร เป็น อย่างน้อย แต่ให้หันหน้าสู่เส้นทางสัญจรนั้นเพื่อความรู้สึกเป็นส่วนตัว แยกออกจากบริเวณที่มี กิจกรรมที่เคลื่อนที่อื่นจะนำไปสู่ความรู้สึกผ่อนคลาย

การจัดที่นั่งและโต๊ะเก้าอี้เหล่านี้ จะต้องไม่บังระยะมองของผู้ที่เข้าถึงหรือผู้ผ่านไปมาที่จะ มองเห็นภาพที่น่าสนใจในบริเวณ และจะต้องไม่ดูเด่นเป็นเป้าสายตาสำหรับผู้คนในบริเวณอื่นๆ อีกด้วย

บริเวณที่เป็นที่นั่ง โต๊ะและเก้าอี้ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กับสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ถังขยะ ที่ดื่มน้ำ รั้วขายเครื่องดื่ม หรือสิ่งที่รอคอย เช่น ทางเข้า-ออก สถานีที่จอดรถ ดังนั้นการ คำนึงถึงระยะห่างจากสิ่งเหล่านี้ เป็นเรื่องที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงด้วย

ในการเตรียมการวางตำแหน่ง ควรพิจารณาว่าการนั่งในบริเวณนั้น มีความต้องการในเรื่อง ไหนอย่างไรบ้าง ก็จัดวางตำแหน่งให้เหมาะสมตามความต้องการนั้น เช่น ในการนั่งรอผู้หนึ่งควรจะ มองเห็นสิ่งที่กำลังรอคอยในทันทีที่สิ่งนั้นปรากฏในบริเวณนั้น ไม่ควรมีอุปสรรคในการมองเห็น ในตำแหน่งดังกล่าว และให้อยู่ในระยะและสภาพที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว

ในกรณีที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ ที่ดื่มน้ำ ควรอยู่ใกล้ขนาดที่สามารถเดินถึงไม่เกิน 7 -10 เมตร และให้สามารถมองเห็นสิ่งอำนวยความสะดวก นั้นๆ ได้ชัดเจนไม่จำเป็นต้องค้นหา หรือสอบถาม

2) การจัดวางระยะห่าง ระยะห่างของการนั่ง มีผลต่อสภาพการผ่อนคลาย และปฏิกิริยา ทางการสมาคมของผู้นั่ง กล่าวคือ มนุษย์มีระยะโดยรอบตัวอยู่ระยะหนึ่งซึ่งหากมีผู้อื่นล่วงล้ำเข้ามา ในระยะนี้ จะมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งเช่น รู้สึกอึดอัด รู้สึกต้องการหนีรู้สึกว่าจะ คุกคามตามสภาพการณ์และความรู้จัก หรือไม่รู้จักของบุคคลทั้งสอง

อย่างไรก็ดี ในที่สาธารณะในสภาพการณ์โดยรวมระยะห่างระหว่าง บุคคลที่จะเกิดความ เป็นส่วนตัว น่าจะเป็นระยะ 0.40 ซม. ขึ้นไปทางด้านข้างหาก ระยะใกล้กว่านี้ จะเป็นระยะส่งเสริม ให้มีการสังสรรค์พูดคุยกัน ดังนั้นการจัดระยะห่างของเก้าอี้ในที่สาธารณะในบริเวณที่เหมาะสม

ในลักษณะที่จะเป็นส่วนตัวก็ได้สังสรรค์กันก็ได้ จะเป็น 40 ซม. หากเป็นบริเวณที่คาดว่าจะเกิดการสังสรรค์เป็นกลุ่มอาจจัดให้ใกล้กว่าระยะนี้ได้

3) ลักษณะการจัดวางและการจัดสภาพแวดล้อม

ลักษณะการจัดวางที่นั่ง และการจัดสภาพแวดล้อมมีผลต่อบรรยากาศของการนั่งในบริเวณนั้น

3.1) การจัดวางที่นั่งในลักษณะเป็นมุมฉาก หรือเป็นลักษณะโค้งเข้า เป็นลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการพูดคุยสังสรรค์กันมากกว่าการจัดในแนวตรง หรือ โค้งออก

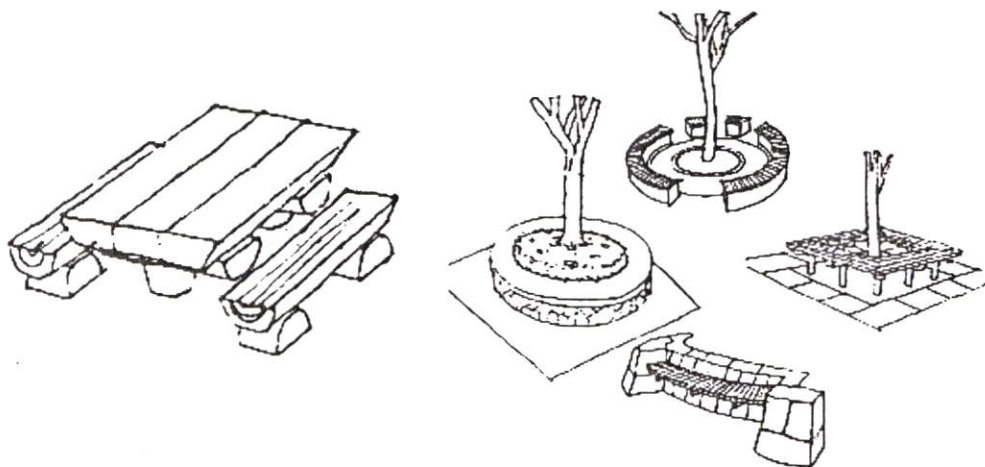
3.2) การจัดในแนวตรง หากมีระยะห่างมากกว่าระยะสังสรรค์จะเป็นการนั่งในลักษณะนั่งเดี่ยว แต่หากห่างกันในระยะประมาณ 40 ซม. เป็นระยะที่อาจเกิดการสังสรรค์ได้หรือส่วนตัวได้แต่ระยะใกล้กว่า 30 ซม. จะเป็นระยะที่เกิดการสังสรรค์ การสังสรรค์โดยการจัดที่นั่งในแนวตรงจะส่งเสริมให้มีการพูดคุยระหว่างบุคคล 2 คนเท่านั้น หากเป็นกลุ่มใหญ่ บุคคลที่เหลือจำเป็นต้องยืน

3.3) การจัดที่นั่งในแนวโค้งออก สนับสนุนให้เกิดความเป็นส่วนตัวมากกว่าแบบอื่นๆ นอกจากนี้ความเป็นส่วนตัวยังอาจเกิดขึ้นได้ จากการมีขอบเขตในลักษณะปิดล้อม เช่น มุมที่เว้นเข้ามาจากแนวทางเดินมุมที่เกิดจากระยะต้นไม้ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี สำหรับที่สาธารณะที่มีคนพลุกพล่านการจัดแยกระยะห่างระหว่างที่นั่งได้พอเหมาะก็มีส่วนช่วยให้เกิดความเป็นส่วนตัวได้เพียงพอ ดังนั้นการจัดระยะห่างและการจัดวางที่นั่งจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะเกิดในบริเวณนั้น คงต้องการเป็นส่วนตัว หรือต้องการพูดคุยเป็นกลุ่ม หรือทั้งสองอย่าง

รูปที่ 2.34 แสดงที่นั่ง ที่ใช้นั่งเพียงชั่วคราว

รูปที่ 2.35 แสดงรูปแบบของโต๊ะและเก้าอี้แบบต่างๆ

2.3.2.11 ป้าย

หน้าที่หลักของป้าย คือ การสื่อสารข้อมูล ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นเรื่องราวเป็นป้ายชี้ทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์หรืออื่นๆ ที่คนที่ใช้บริเวณหรือสัญจรไปมาควรรู้

ป้ายสามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ ป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign), ป้ายบอกทิศทาง (Directional Sign) ป้ายบอกกฎข้อบังคับ (Regulation Sign) ป้ายข้อมูล (Demon station Sign) ซึ่งปัจจุบันป้ายเหล่านี้มักอยู่ในการวางแผนและรับผิดชอบดูแลเรื่องการติดตั้งอยู่หลายหน่วยงานและการติดตั้งมักเป็นในลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้ป้ายต่างๆ มักมีความหลากหลายและกระจัดกระจายโดยทั่วไป เพื่อความเป็นระเบียบและความชัดเจนในการสื่อสาร ป้ายเหล่านี้ควรมีการจัดวางอย่างเป็นระบบ ป้ายที่อยู่ในบริเวณใกล้ๆ กันอาจรวมใช้โครงสร้างเดียวกันก็ได้ ก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่สถานที่ หรืออาจใช้โครงสร้างอื่นๆ ในการติดป้ายข้อมูลเหล่านี้ก็ได้ เช่น เสาไฟฟ้า เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบป้าย ในการออกแบบป้ายต่างๆ ในที่สาธารณะมีเกณฑ์ต่างๆ ที่จะต้องพิจารณาหลายประการ ได้แก่

1) ความชัดเจน ได้แก่การที่ป้ายนั้นมีลักษณะที่เห็นง่าย อ่านออกได้ง่ายตามระยะการมองที่ต้องการความชัดเจนนี้จะขึ้นกับ ขนาด สี ความสูง และฉากหลังของป้ายรวมทั้งขนาดของตัวอักษรด้วย

1.1) ในเรื่องขนาดของป้าย สำหรับป้ายบางชนิดจะมีขนาดและสีมาตรฐานอยู่ เช่น ป้ายจราจร ส่วนป้ายให้ข้อมูลลักษณะอื่น มักกำหนดขนาดเอาตามใจชอบได้มีผู้ทำการทดลองในเรื่องการเปรียบเทียบขนาดของป้ายสีขาว กับระยะทางที่จะมองเห็นอย่างเด่นชัดได้ข้อมูลดังนี้

ระยะทาง 14 เมตรขนาด 1.5 ตารางเมตร

ระยะทาง 23 เมตรขนาด 1.5 ตารางเมตร

ระยะทาง 32 เมตรขนาด 2.7 ตารางเมตร

ระยะทาง 45 เมตรขนาด 4.7 ตารางเมตร

ข้อมูลนี้อาจนำมาใช้ในการกำหนดขนาดต่ำสุดของป้าย โดยใช้ระยะทางที่ต้องการให้มองเห็นเป็นตัวกำหนด

1.2) ในด้านสีของป้ายพบว่า ป้ายสีเหลืองเป็นสีที่เห็นชัดเจนที่สุด จึงมักถูกใช้เป็นสีสำหรับป้ายบอกกฎข้อบังคับต่างๆ สีที่มีความชัดเจนและดึงดูดความสนใจได้น้อยที่สุดคือ สีเทา นอกจากนี้ความตัดกันระหว่างรูปลักษณ์ หรือตัวอักษรกับสีพื้นของป้ายก็มีความสำคัญด้วย

1.3) ความสูงของป้าย ป้ายควรอยู่ในระดับสายตา หรือเหนือระดับสายตาของมนุษย์ป้ายที่อยู่ในบริเวณที่คนเดินผ่านโดยทั่วไป มักที่ความสูง 1.07 เมตร – 1.20 เมตร จากพื้นถึงระดับขอบล่างของป้าย แต่หากบริเวณนั้นเป็นที่โล่ง ป้ายอาจมีระดับต่ำกว่าสายตาได้

ในบางกรณีมีการใช้ป้ายในระดับเตี้ย เพื่อลดการบังสายตา มักใช้ในป้ายประเภทป้ายข้อมูล ป้ายบอกทิศทาง และป้ายบอกสถานที่ การใช้ป้ายระดับเตี้ยไม่ค่อยนิยมใช้เป็นป้ายของกฎข้อบังคับ ในกรณีที่ใช้ป้ายระดับเตี้ย ควรแน่ใจว่าได้ตั้งบริเวณโล่งหน้าป้ายห่างจากบริเวณทางสัญจรพอที่ผู้ที่เดินผ่านไปมา สังเกตเห็นป้ายได้โดยไม่ผ่านเลยไป ขนาดของตัวอักษรควรมีผู้ทำการทดลองและกำหนดสูตรคำนวณขนาดของตัวอักษร ดังนี้

$$D = 67.9h - 0.33$$

เมื่อ d = ระยะทางจากจุดมองถึงป้ายเป็นฟุต

h = ความสูงของตัวอักษรเป็นนิ้วหรือคิดง่ายๆ ได้ว่า ตัวอักษรขนาด 1 นิ้ว จะเห็นได้ชัดเจนในระยะไกลที่สุด 67 ฟุต (20.40 เมตร)

ในกรณีที่เป็นป้ายต้องให้ผู้อ่าน ที่อยู่ในรถกำลังเคลื่อนที่อ่านได้ ใช้สูตร

$$h = (n+6) v/10 + s/100$$

h = ความสูงของตัวอักษร เป็นนิ้ว

n = จำนวนตัวอักษรบนป้ายสัญญาณ

v = ความเร็วของรถ เป็น ไมล์/นิ้ว

s = ระยะทางจากป้ายถึงรถ เป็นฟุต

ส่วนระยะในการอ่านป้าย ที่ผู้ขับขี่จะมีปฏิกิริยาและควบคุมรถให้หยุดหรือเลี้ยวได้ ควรละเอียดใน หัวข้อ ถนน

จากหลังของป้ายก็มีความสำคัญด้วย ในแง่ที่ว่าหากจากหลังมีความสับสนวุ่นวาย หรือมีป้ายมากมายหลายอันอยู่ในบริเวณ ก็มีแนวโน้มว่าป้ายเหล่านั้นจะลดความชัดเจนลงไป หรือหากด้านหลังป้ายมีสิ่งประกอบถนนในขนาดและรูปร่างใกล้เคียงหลายๆอันก็ทำให้ป้ายนั้นขาดความชัดเจนลงไปเช่นเดียวกัน

1.4) ตำแหน่งของป้าย

การติดตั้งป้ายควรคำนึงถึงตำแหน่งว่าข่าวสารนั้นๆ ต้องการสื่อสารให้ผู้ใดในขณะที่ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งใด หรือจากป้ายนั้นควรจะมองเห็นภาพอะไรบ้าง ในกรณีที่เป็นป้ายแสดง

ข้อมูล และตำแหน่งของป้ายควรจัดระยะและระเบียบ ไม่ให้เกิดขวางทางสัญจร เป็นอุปสรรคต่อผู้ที่ผ่านไปมา

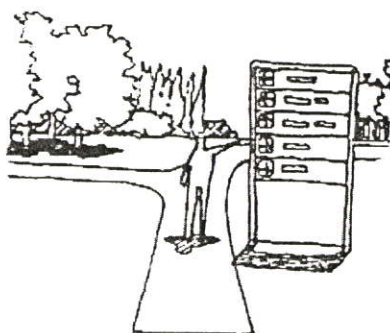
1.5) ความสวยงาม ตัวป้ายควรมีลักษณะเรียบเห็นตัวอักษร หรือรูปสัญลักษณ์เด่นชัดแต่โครงสร้างของป้าย อาจทำรายละเอียดให้แสดงถึงลักษณะวัฒนธรรมของสถานที่ก็ได้

1.6) เกณฑ์อื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้แล้วยังมีเกณฑ์อื่นๆ โดยทั่วไปอีกเช่น ความแข็งแรง ความคงทนต่อสภาพอากาศ และไม่ควรมีความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ

1.7) การใช้รูปสัญลักษณ์ในแผ่นป้ายแทนตัวอักษร

บางครั้งการใช้ตัวอักษร เขียนลงแผ่นป้าย อาจมีข้อเสียเปรียบอยู่หลายประการ เช่น มีข้อความยาวทำให้ต้องใช้ป้ายขนาดใหญ่ อ่านยากหรืออ่านได้เฉพาะผู้ใช้ภาษานั้นๆ การใช้รูปสัญลักษณ์แทนจึงมักได้ความหมายชัดเจนได้ โดยที่ได้ขนาดป้ายกะทัดรัด มีรูปแบบที่ดูสวยงาม

รูปสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผ่นป้ายนี้ควรมีเส้นชัดเจน สื่อความหมายได้ในลักษณะสากล และควรมีขนาดใหญ่พอที่จะเห็นได้ชัดเจน

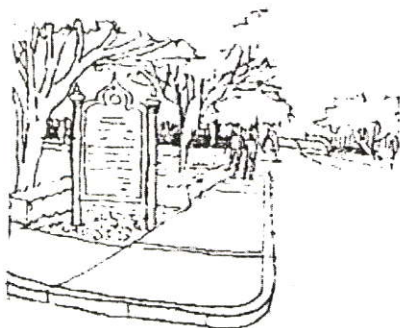

ป้ายบอกทิศทาง

ป้ายบอกกฎข้อบังคับ

รูปที่ 2.36 แสดงป้ายบอกทิศทางและกฎข้อบังคับ

ป้ายบอกสถานที่

รูปที่ 2.37 แสดงป้ายในลักษณะต่างๆ

2.3.1.12 การวางแผนการจัดระเบียบภูมิทัศน์เมือง

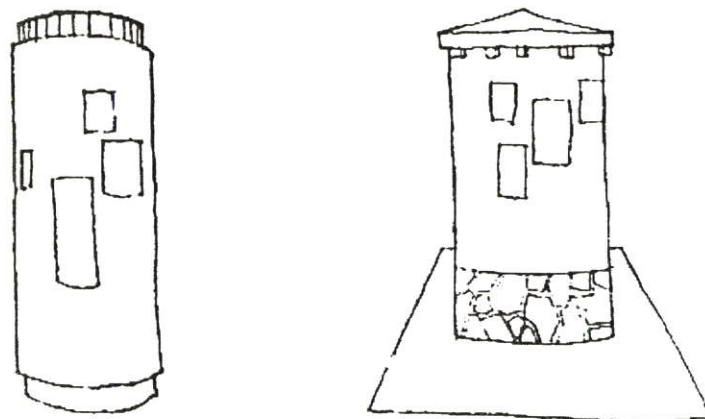
ดังที่ได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่าปัจจุบันป้ายที่ติดตามสถานที่สาธารณะต่างๆ ในเมืองมักมีผู้รับผิดชอบในการติดตั้งหลายหน่วยงาน จึงควรมีการวางแผนการจัดระเบียบป้ายก็เป็นสิ่งที่น่าจะกระทำเพื่อให้ได้ทราบว่าควรทำป้ายอะไร ติดตั้งที่ตำแหน่งใดบ้าง การวางแผนการจัดระบบป้าย ประกอบด้วย

- 1) การเก็บข้อมูล ได้แก่ การพิจารณาว่าในบริเวณที่กำลังวางแผนอยู่นั้น มีความต้องการในด้านข้อมูลในจุดใดบ้าง ทำการรวบรวมกำหนดลงในผัง
- 2) กำหนดรูปแบบ ข้อกำหนด ข้อความ และรูปสัญลักษณ์ที่จะปรากฏในป้ายแต่ละชุด
- 3) ทำการออกแบบแผ่นป้าย การติดตั้งพร้อมระบุตำแหน่งที่แน่นอนของป้ายลงในผัง

2.3.1.13 ชุ้มโฆษณา (Kiosk) ชุ้มประชาสัมพันธ์ หรือชุ้มติดประกาศโฆษณาต่างๆ หมายถึงสิ่งก่อสร้าง ที่จัดทำขึ้นเพื่อการสื่อสารการให้ข้อมูลต่างๆ ทั้งสำหรับผู้สัญจรโดยทางรถยนต์และผู้สัญจรด้วยทางเท้า ถ้าเป็นชุ้มที่ต้องการให้มองเห็นจากระยะไกลจำเป็นต้องมีขนาดใหญ่และมีความสูงขึ้นไปให้มองเห็นได้ชัดเจนจากระยะไกล และในระหว่างที่มีการเคลื่อนที่มีประโยชน์ในท้องถิ่นเองด้วย ส่วนข้อมูลที่ให้มักได้แก่การโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมการแสดงละคร การแสดงดนตรี นิทรรศการการประกวดซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีการหมั่นเวียนกันไป หรือในบางเวลาอาจเป็นการประชาสัมพันธ์สำหรับการรณรงค์ต่างๆ การหาเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งอาจเป็นการโฆษณาสินค้าก็ได้ เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบชุ้มโฆษณา ชุ้มโฆษณา สำหรับการสื่อสารชั่วคราวบางชนิดหรือในบางบริเวณ อาจมีการให้แสงสว่างติดประกอบอยู่ด้วยก็ได้ โดยเป็นการใช้ไฟส่องจากภายนอกหรือแสงไฟจากภายในป้ายประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นแผ่นพลาสติก

- 1) ชุ้มโฆษณามักจะยึดติดอยู่กับที่ เคลื่อนย้ายไม่ได้และอาจเป็นสิ่งก่อสร้างลอยตัวอยู่ประกอบกันหลายจุดเป็น กลุ่ม 2-3 ชุ้มหรือประกอบอยู่กับส่วนของอาคารก็ได้
- 2) ตำแหน่งของชุ้มนี้ควรจะอยู่ในจุดบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคาร ที่มีความสำคัญเป็นที่รวมผู้คน บริเวณจุดทางร่วมทางแยก เป็นต้น

รูปที่ 2.38 แสดงตัวอย่างซุ้มโฆษณาในแบบต่างๆ

2.3.2.14 ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย

ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอยเป็นสิ่งหนึ่งในส่วนประกอบภูมิทัศน์เมืองที่จำเป็นจะต้องมี เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูล หรือสิ่ง เหลือใช้จากการใช้งานของคนในเมือง ยิ่งบริเวณที่มีคนเข้าไปใช้มากยิ่งจำเป็นต้องมี โดยต้องมีการคำนึงถึงรูปแบบและลักษณะให้เหมาะสมในแต่ละบริเวณนั้นด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบถังขยะ

1) ควรจะมีรูปแบบที่กลมกลืน เป็นส่วนหนึ่งของทางเดินหรือบริเวณ และเป็นส่วนประดับทางเดินทำให้ดูสวยงาม ไม่ใช่ก่อให้เกิดความน่าดู ถึงแม้ถังขยะเป็นสิ่งที่จะต้อง เห็นได้ชัดเจน แต่ก็มิได้หมายความว่าให้โดดเด่นออกมาจนกลายเป็นจุดเด่น หรือจุดสนใจของบริเวณจนเกินไป ถ้าสามารถที่จะรวมถังขยะเข้าได้กับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ (Site Furniture) ได้ก็จะทำให้เกิดการใช้งานหลากหลายชนิด (Multi - Purpose) ได้ เช่น เสาไฟฟ้าที่ถังขยะติดตั้งอยู่ด้านล่างหรือที่ค้ำน้ำ ที่มีถังรองรับขยะมูลฝอยอยู่ด้วย เป็นต้น

2) ตำแหน่งและจำนวนของถังขยะ จะมีความสัมพันธ์ที่เป็นสัดส่วนกัน เช่น ในบริเวณทางเดินจะมีน้อยกว่าในบริเวณปิกนิก และการจัดวางต้องไม่เกะกะกีดขวางการจราจร

3) ถังขยะมีหลายลักษณะ หลายรูปแบบ แล้วแต่การเลือกมาใช้ แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ ความสะดวกในการใช้ ความแข็งแรงทนทาน ความสะดวกในการดูแลรักษา และเก็บขยะรวมไปจนถึงความสะดวกเรียบร้อยและสวยงาม

4) ที่ตั้งของถังขยะ ควรอยู่ในตำแหน่งที่มีคนใช้งานมาก เช่น บริเวณที่จัดมีที่นั่งเป็นกลุ่ม หรือบริเวณที่มีการขึ้นรถเข้าแถวกัน หรือบริเวณแนวทางเดินหลักที่มีคนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก

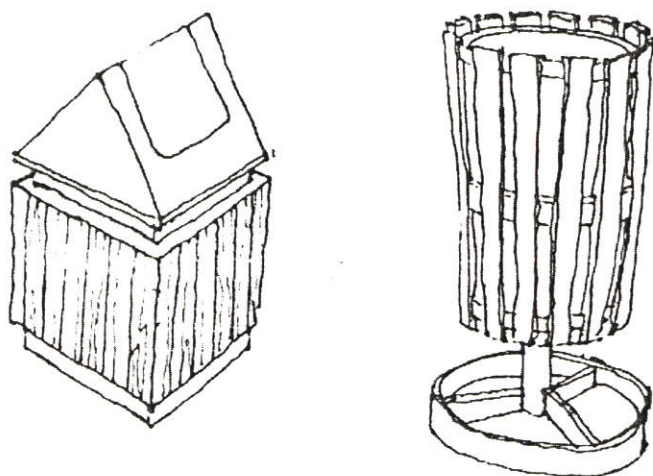
5) ขนาดของถังขยะ ในบริเวณทั่วไปแล้วไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่มากนัก สิ่งที่จะช่วยกำหนดขนาดได้แก่ความถี่ของช่วงเวลาที่มีการเก็บขยะนำไปทิ้ง เช่น ทุกหนึ่งวัน ทุกสองวัน หรือ

ทุกสัปดาห์การจัดให้มีถังขยะขนาดเล็ก กระจายกันอยู่หลายๆ อันจะดีกว่าการจัดให้มีถังขยะขนาดใหญ่ และจำนวนน้อย

6) ความสูงที่พอเหมาะ สำหรับการทิ้งขยะระหว่าง 0.80 – 1.00 เมตร

7) ถังขยะควรมีฝาปิด ถ้าเป็นได้ถังขยะที่มีฝาปิดอยู่ จะช่วยไม่ให้ลมพัดขยะปลิวกระจัด กระจาย กันมิให้สุนัขมาคุ้ยและน้ำฝนไม่ตกลงไปข้างเฉอะแฉะอยู่ภายใน

8) วัสดุมีได้หลายชนิด โดยคำนึงถึงความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศกลางแจ้ง ความทนทานต่อการใช้งานในสาธารณะ เช่น ไม้ อลูมิเนียม เหล็ก ไฟเบอร์กลาส คอนกรีต โดยคำนึงถึงรูปแบบ สีสนัและวัสดุที่กลมกลืนกัน กับส่วนประกอบอื่นของบริเวณนั้นๆ อันหมายถึง ม้านั่ง รั้ว กำแพง วัสดุพื้น เป็นต้น

รูปที่ 2.39 แสดงตัวอย่างถังขยะรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีความแตกต่างทั้งขนาด วัสดุ ความสูง

2.3.2.15 กะบะต้นไม้ กระถางต้นไม้

กะบะต้นไม้ คือ ภาชนะสำหรับดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจจะเป็นกะบะถาวรที่ก่อสร้างลงกับที่ เช่น ก่ออิฐ ก่อหินหล่อคอนกรีต หรือ เป็นกะบะชั่วคราว ซึ่งหมายถึงว่า ยกย้ายตำแหน่งไปได้ ทำด้วยไม้หรือไฟเบอร์กลาสหรือคอนกรีต โดยมากจะทำเป็นกะบะที่มีขนาดเท่าๆ กัน นำมาตั้งวางประกอบกันตามตำแหน่งที่ต้องการ กะบะชั่วคราวนี้อาจซื้อจากร้านค้าที่จัดทำไว้จำหน่าย หรือจะจัดสร้างขึ้นเองก็ได้ กะบะชั่วคราวที่เคลื่อนย้ายได้นี้ควรมีน้ำหนักพอสมควรที่คน 1-2 คนจะยกย้ายได้โดยสะดวกโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องจักรเครื่องมือใดๆ ช่วย กะบะต้นไม้จะมีประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้เป็นตัวแบ่งกั้นทางรถยนต์ และทางคนเดินได้ดี และต้นไม้ยังช่วยเพิ่มความสวยงาม เป็นการตกแต่งเมืองได้อีกด้วย

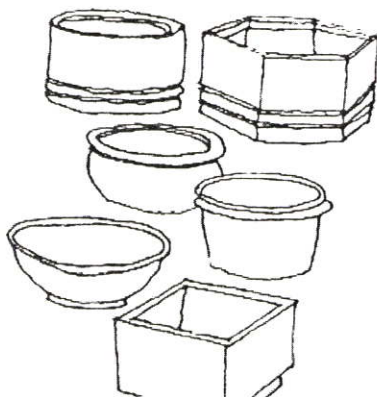
เกณฑ์ในการออกแบบกระถางต้นไม้

1) กระบะต้นไม้จะต้องจัดทำระบายน้ำเอาไว้ สำหรับการระบายน้ำภายหลังการรดน้ำหรือภายหลังฝนตก โดยใส่กรวดหรืออิฐหักไว้โดยรอบระบายน้ำนั้นมิให้ดินลงไปอุดตัน แต่ถ้าเป็นกระบะถาวรที่สร้างลงกับพื้นดินก็อาจระบายลงสู่พื้นดินด้านล่าง เลยก็ได้

2) ตำแหน่งกระบะต้นไม้ควรตั้งอยู่ลอยตัว โดยให้บริเวณโดยรอบสามารถทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ให้เป็นชอกที่จะสะสมขยะหรือผง

3) ความสูงของกระบะต้นไม้ โดยทั่วไปจะไม่เกิน 0.80 เมตร แต่ทั้งนี้ความสูงจะขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย เช่น กระบะต้นไม้ที่จัดทำเป็นม้านั่งจะต้องพิจารณาอย่างอื่นประกอบ

4) ความลึกของชั้นดินในกระบะ สำหรับการปลูกต้นไม้มีความแตกต่าง ไปตามประเภทต้นไม้ที่จะใช้ ถ้าเป็นไม้กิ่งก้านควรมีความลึกของชั้นดิน ไม่ต่ำกว่า 0.60 เมตร ถ้าเป็นไม้พุ่มและไม้คลุมดิน ควรมีความลึกของชั้นดินไม่ต่ำกว่า 0.30 เมตร เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นเกณฑ์ต่ำ ซึ่งถ้าสามารถออกแบบให้มีความลึกของดินมากขึ้น ต้นไม้ก็จะเจริญงอกงามได้ดีขึ้น

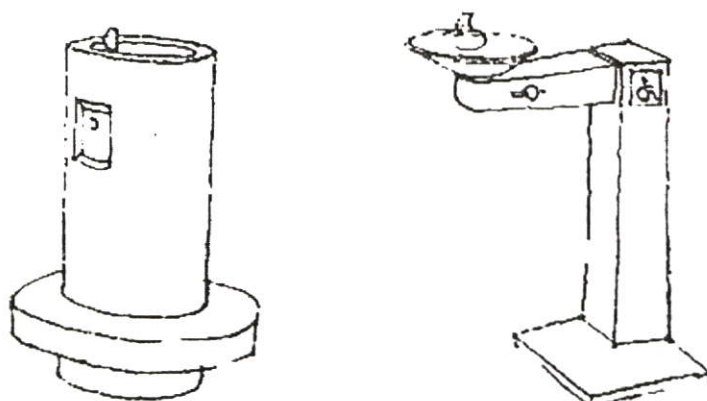
รูปที่ 2.40 แสดงตัวอย่างกระบะต้นไม้และกระถางต้นไม้รูปแบบต่างๆ ที่ควรมีลักษณะกลมกลืนกับสิ่งประกอบบริเวณอื่นๆ

2.3.2.16 ที่ค้ำน้ำ

ที่ค้ำน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอีกชนิดหนึ่ง ที่ควรจัดเตรียมไว้ให้ผู้สัญจรไปมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองที่อากาศร้อน แต่อาจมีข้อจำกัดในเรื่องความสะอาดของน้ำประปาที่ผลิตได้ ควรได้รับการตรวจสอบในเรื่องคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยตำแหน่งของที่ค้ำน้ำ ก็จะต้องมีอยู่ในบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมา เช่น ทางเท้า สวนสาธารณะ ทางเข้า-ออก อาคารใกล้ที่พักรอรถประจำทาง

เกณฑ์ในการออกแบบที่ค้ำน้ำ เกณฑ์ที่สำคัญของที่ค้ำน้ำสาธารณะ คือเรื่องของขนาด ความแข็งแรง และ ความง่ายต่อการรักษาความสะอาดของตัวที่ค้ำน้ำเอง และบริเวณ โดยรอบ

- 1) ขนาดควรมีความสูงพอเหมาะกับขนาดของผู้ใหญ่และเด็ก มีที่จับยึดที่แข็งแรง
- 2) ภายในภาชนะที่เป็นที่รองรับน้ำควรมีลักษณะที่ลื่นลาดเอียงมาก เพื่อให้ระบายน้ำได้เร็ว ป้องกันการเกิดตะไคร่ และหากเป็นไปได้ที่ค้ำน้ำไม่ควรอยู่ใต้ร่มไม้ ในลักษณะที่ใบไม้จะร่วงลงไปอุดการระบายน้ำ เป็นเหตุให้เกิดความสกปรกไม่น่าดูและเกิดตะไคร่
- 3) บริเวณรอบที่ค้ำน้ำ ควรมีการคาดผิวและมีการระบายน้ำลงท่อระบายน้ำได้ดี เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมักมีน้ำไหลลงเกิดความเฉอะแฉะ หากได้คาดผิวและมีการระบายน้ำจะแห้งเร็ว และรักษาความสะอาดได้ง่าย
- 4) ควรมีถังขยะอยู่ใกล้บริเวณที่ค้ำน้ำ เพื่อป้องกันการที่จะมีผู้ใช้ที่รองรับน้ำเป็นที่ทิ้งขยะด้วย

รูปที่ 2.41 แสดงตัวอย่าง ที่ค้ำน้ำสาธารณะรูปแบบต่างๆซึ่งควรคำนึงถึงผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ใหญ่ เด็ก และคนพิการที่ใช้รถเข็น

2.3.2.17 รั้วกำแพง และเสาถักันการจราจร

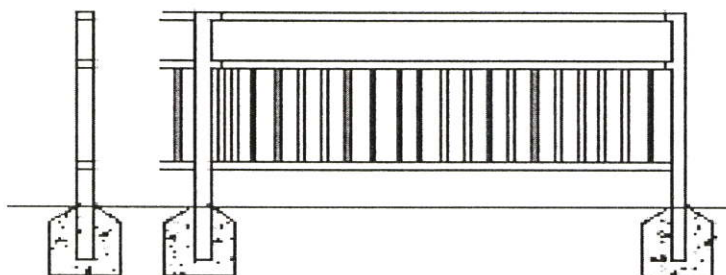
- 1) รั้วสำหรับคนเดิน รั้วหรือราว หมายถึง ที่กั้นแนวระหว่างถนนกับทางเดิน หรือกั้นมิให้คนเดินเข้าไปในบริเวณที่ไม่ต้องการ เช่น ห้ามคนข้ามถนนบริเวณใกล้สี่แยก ใกล้สะพาน ทางโค้ง ทางขึ้นลงเนิน หรือใช้บนเกาะกลางถนน เพื่อกั้นมิให้คนข้ามถนนบริเวณนั้น
- 2) รั้วสำหรับรถยนต์ ใช้สำหรับเป็นแนวเพื่อความปลอดภัย สำหรับการขับขี่ยานยนต์ในบริเวณที่อาจเกิดอันตราย เช่น บริเวณทางโค้ง บริเวณที่มีความลาดชันมาก หรือบริเวณกลางถนนที่ไม่มีเกาะกลาง หรือใช้เพื่อแสดงขอบเขตการจอดรถยนต์ มิให้ออกนอกบริเวณที่ต้องการ
- 3) เสาถักันการจราจร (Bollard) หมายถึงเสาที่แสดงขอบเขตของการสัญจร เช่น แยกการสัญจรทางรถยนต์ ได้แก่ ถนน ที่จอดรถ ออกจากบริเวณทางเท้า เป็นเสาดั้งห่างกันเป็นระยะ แทนการใช้รั้วกั้น เพื่อให้คนเดินผ่านได้ และเพื่อให้มีความรู้สึกที่ต่อเนื่องไม่ตัดขาดพื้นที่กันออกไป เหมือนการใช้รั้วหรือกำแพง หรือ อาจเป็นการแบ่งแยกพื้นที่ เพื่อไม่ให้จักรยานยนต์เข้าไปรบกวนกับการเดินเท้าก็ได้ ในบางครั้งแทนการใช้เสาแสดงอาณาเขต อาจเป็นการใช้กระบะต้นไม้กระถาง ต้นไม้ หรือปลูกไม้ยืนต้นลงเป็นระยะๆ ก็ได้เช่นกัน

3.1) วัสดุ เช่นไม้ เหล็กทาสี หรือคอนกรีตที่จัดทำผิวต่างๆ ให้ยึดติดกับพื้นอย่างแน่นหนาโดยเฉพาะถ้าใช้เพื่อกันเขตแนวรถยนต์ ควรมีความมั่นคงแข็งแรงและให้เล็ดหนักแน่น ถ้าจะอยู่ในตำแหน่งที่คนเดินผ่านอยู่เสมอควรเป็นวัสดุที่ผิวเรียบไม่ขรุขระหรือหยาบเกินไป ไม่มีมุมแหลมคมที่จะเป็นอันตรายได้

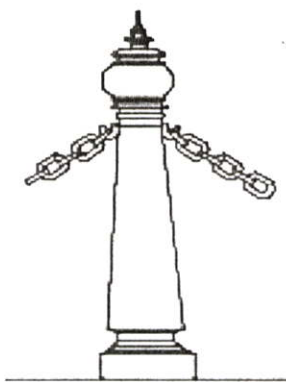
3.2) ขนาด ความสูง ถ้าจะให้กันแสงแนวสำหรับผู้ขับขี่รถยนต์ควรมีความสูงไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร จึงจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายในรถยนต์ นอกจากนั้นบางครั้งยังมีการใช้เสาแสดงอาณาเขตนี้ประกอบกัน ไฟให้แสงสว่างหรือป้ายบอกสัญญาณจราจร หรือใช้เป็นที่นั่งได้ด้วย ดังนั้นความสูงจึงขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย

3.3) ระยะห่าง ถ้าต้องการกันมิให้รถยนต์แล่นผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 1.30 เมตรถ้าต้องการกันมิให้จักรยาน,จักรยานยนต์ ผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งห่างกันอย่างน้อย 0.60 เมตร หรือในบางครั้งอาจออกแบบห้วง หรือตะขอเตรียมสำหรับการใช้โซ่หรือเชือกคล้องอีกที่หนึ่ง เพื่อช่วยกันบริเวณในโอกาสที่ต้องการเป็นครั้งคราวไป

การใช้งาน เสาแสดงอาณาเขตที่ใช้ชั่วคราว อาจทำได้ 2 แบบ คือแบบเคลื่อนย้ายได้ โดยทำด้วยพลาสติกคล้ายที่แสดงแนวของตำรวจจราจร แต่แบบความเข้าใจผิดและเสายาวไปได้ เสาอีกแบบหนึ่ง คือ แบบที่ถอดออกได้ โดยจัดทำส่วนที่ยึดไว้กับพื้นตรงตำแหน่งที่ต้องการตั้งเสา และนำมาติดตั้งโครงการยึดด้วยน๊อตหรือสกรู

รูปที่ 2.42 แสดงรูปด้านและรูปตัดแสดงตัวอย่างของรั้วสำหรับคนเดินหรือรถยนต์

รูปที่ 2.43 แสดงตัวอย่างเสาต้นการจราจรอาจวางให้มีระยะห่างจากกันที่เหมาะสม หรือใช้เชือกโซ่คล้องอีกชั้นหนึ่งก็ได้

2.3.2.18 บ่อน้ำ สระน้ำ น้ำพุ น้ำตก

น้ำที่ใช้สำหรับภูมิทัศน์เมือง ที่มนุษย์ขุดสร้างทำขึ้นมิใช่เป็นบ่อน้ำ สระน้ำธรรมชาตินี้ มักจะเป็นการใช้ในลักษณะที่เพิ่มเกิดสวยงามเพิ่มความน่าสนใจและคุณค่าทางด้านกามองเห็นมากกว่า จะเพื่อประโยชน์ใช้สอยอื่น เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เนื่องจากประเทศไทยเราอยู่ในเขตอากาศ ร้อน บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก จึงเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับอากาศผ่อนคลายความแห้งแล้งของ สภาพอากาศในเมือง ทำให้บรรยากาศของบริเวณดูร่มเย็นขึ้นได้ จึงเกิดประโยชน์เสริมกับความสวยงาม ขึ้นได้อีกประการหนึ่ง

เกณฑ์การออกแบบบ่อน้ำ สระน้ำ

1) น้ำก่อให้เกิดบรรยากาศอารมณ์และความรู้สึกได้ต่างๆ กัน มีทั้งน้ำนิ่งซึ่ง เป็นเสมือน แผ่นกระจกสะท้อนเงา ซึ่งควรเป็นผืนน้ำที่มีพื้นก้นบ่อเป็นสีเข้ม เพื่อมิให้สะท้อนแสงไม่มีพืชน้ำคลุม หรือน้ำที่เคลื่อนไหวในรูปแบบของน้ำพุ แบบของคลื่น น้ำตก ซึ่งก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวเกิดเสียง ซึ่งทำให้เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวและชาวเมืองเองด้วย

2) ความลึกของบ่อน้ำ ในเมืองควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กที่อาจตกลงไปเป็น อันตรายได้ โดยควรลึกเท่าที่จะเป็นเท่านั้น หรืออาจมีรั้ว ราวกันตกหรือส่วนที่ออกแบบกันมิให้ เด็กเล่นใกล้ขอบบ่อได้

3) บ่อน้ำในเมือง โดยทั่วไปมักจะเป็นบ่อลาดพื้นและผิวมีระบบกรอง มีระบบน้ำไหล หมุนเวียนเพื่อมิให้น้ำเน่า ถ้ามีน้ำตก น้ำพุ ก็จำเป็นจะต้องมีปั้มน้ำประกอบด้วยอย่างไรก็ตามถึงจะมีระบบกรองที่ดี แต่ก็ต้องมีกำลังการดูแลรักษาประกอบด้วย ทั้งนี้เพราะประชาชนอาจทิ้งขยะหรือ ใบไม้ เศษผงปลิวร่วงหล่นลงไปจะทำให้ระบบกรองอุดตันหรือน้ำเน่าได้ ดังนั้นเมื่อจะกำหนดให้มี บ่อน้ำอยู่จะต้องเตรียมการดูแลรักษาไว้ด้วย

4) การระบายน้ำจากบ่อ และการทำความสะอาดบ่อ บ่อน้ำขนาดเล็กอาจใช้วิธีการลักน้ำ หรือสูบน้ำออกในการระบายน้ำออกจากบ่อให้แห้ง เพื่อล้างทำความสะอาด แต่แต่ถ้าเป็นบ่อขนาดใหญ่ ควรต่อท่อระบายน้ำใกล้บริเวณก้นบ่อหรือจุดต่ำสุดของบ่อ นอกจากนี้ยังควรต่อท่อระบบน้ำส่ง (Overflow) ตรงระดับน้ำสูงสุดที่ต้องการ เพื่อกันมิให้น้ำล้นออกมานอกบ่อ อันเนื่องมาจากน้ำฝน หรือการคือน้ำจางน้น ถ้าเป็นบ่อขนาดใหญ่และต้องการความสะดวก อาจต่อท่อน้ำเข้าไว้ด้วยก็ได้ สำหรับเติมน้ำให้ได้ระดับอยู่เสมอ หรือเติมน้ำภายหลังการทำความสะอาด

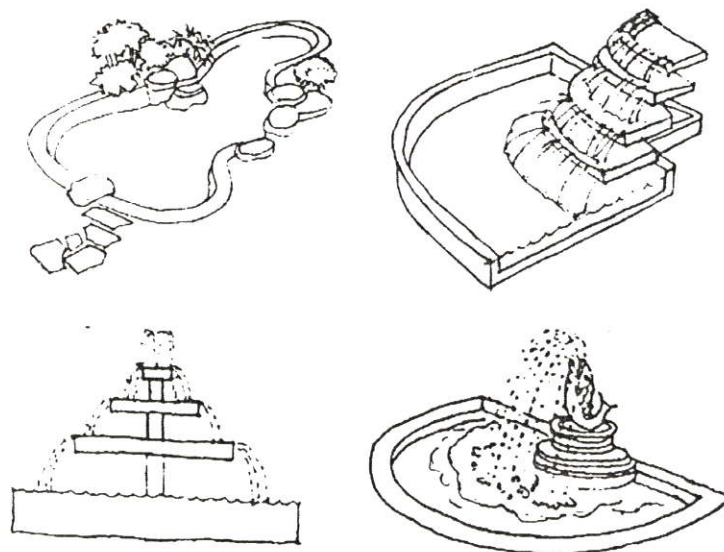
5) วัสดุปูพื้น นอกจากบ่อคาคผิวแล้ว อาจใช้วิธีปูพื้นกันและผนังบ่อด้วยแผ่นพลาสติก เพื่อช่วยลดการซึมของน้ำไปในผิวดินซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันแพร่หลาย เพราะมีราคาไม่สูงนักและมี บริษัทผู้ผลิตแผ่นพลาสติกนี้ออกจำหน่ายมาก ใช้ได้ผลดีทั้งในบ่อขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ในระดับ อาจเก็บน้ำเพื่อการชลประทานหรือวิชาการที่ง่ายกว่าการปูพลาสติก คือการใช้ดินเหนียวปูพื้นและ ผนังของบ่อเพื่อลดการซึมของน้ำ แต่จะไม่ได้ผลเต็มที่เท่าการใช้แผ่นพลาสติก

6) บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก อาจออกแบบให้อยู่ใน 2 ลักษณะ คือรูปแบบธรรมชาติ หมายถึง การเลียนแบบการไหลของน้ำตามธรรมชาติ รูปร่างของบ่อจะเป็นรูปทรงอิสระ รวมทั้งจัดแต่งขอบบ่อ ให้เหมือนลำธารน้ำ อีกแบบหนึ่ง คือรูปแบบที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต เป็นรูปเหลี่ยมและตรงซึ่งจะ เลือกรูปแบบใดจะต้องพิจารณาให้กลมกลืนกันกับองค์ประกอบอื่นๆ และให้ตรงกับบรรยากาศที่ ต้องการด้วย

7) การใช้น้ำพุที่พุ่งชันในระดับสูง จะต้องระวังมิให้น้ำกระเด็นออกนอกบริเวณบ่อ และ ทำให้พื้นถนนทางเดินหรือบริเวณที่นั่งเปียก ทั้งนี้เพราะกระแสลมที่พัดจะทำให้ละอองน้ำที่เป็น ฝอยกระจายออกไปในทิศทางต่างๆ ได้

8) ส่วนประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ ที่อาจใช้ร่วมกับบ่อน้ำได้แก่ รูปปั้นต่างๆ ก้อนหิน ม้านั่ง ที่ประกอบอยู่กับขอบบ่อพืชน้ำบางชนิด เช่น บัว กก เป็นต้น

9) บ่อน้ำ นี้อาจใช้ได้ ในหลายๆบริเวณในเมือง เช่น บริเวณศูนย์กลางนักท่องเที่ยวลาน ทางเข้าหน้าอาคาร ลานเอนกประสงค์ ซึ่งจะเป็นการมองเห็นในระยะใกล้ นักท่องเที่ยวสัมผัสได้ ใกล้ชิดหรือใช้ตามบริเวณวงเวียน เกาะกลางถนน สวนหย่อมหุ้มถนน ซึ่งจะเป็นการมองเห็น จากยวดยาน ดังนั้นบ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก จึงต้องมีขนาดสูงขึ้นหรือใหญ่ขึ้น จนกลายเป็นที่หมายตา (Landmark) ของบริเวณไปด้วย

รูปที่ 2.44 แสดงตัวอย่าง น้ำพุและน้ำตกรูปแบบต่างๆซึ่งมีให้เลือกใช้ตามขนาดรูปร่างของบ่อและตามผลของการเห็นที่ต้องการ

2.3.2.19 ไฟฟ้าแสงสว่าง

ไฟฟ้าภายนอก (Exterior Lighting) นอกจากจะทำหน้าที่แสงสว่างในเวลากลางคืน เพื่อความปลอดภัยในการสัญจรและสวัสดิภาพของผู้สัญจรแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นสิ่งประกอบสถานที่ เช่น ถนน ทางเดิน ที่จอดรถ เพื่อช่วยในการแสดงสัดส่วนของพื้นที่ รูปแบบของลักษณะพื้นที่ ดังกล่าว และส่งเสริมให้เกิดความสวยงามขึ้นอีกด้วย

เกณฑ์การออกแบบและเลือกใช้ไฟฟ้า

1) การเลือกชนิดต่างๆ ของไฟฟ้า เช่น ระดับความสูง-ต่ำของไฟฟ้า รูปร่างและลักษณะต่างๆ ของไฟฟ้าที่มีอยู่หลายชนิดหลายรูปแบบ ในการเลือกต้องคำนึงถึงการใช้งานความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ (Site Furniture) ชนิดอื่นๆ ความทนทาน การดูแล รักษาอายุการใช้งาน และราคา

2) องค์ประกอบของไฟฟ้า ประกอบด้วย

2.1) หลอดไฟฟ้า การเลือกใช้ชนิดใดต้องให้เหมาะสมกับหน้าที่และความต้องการ

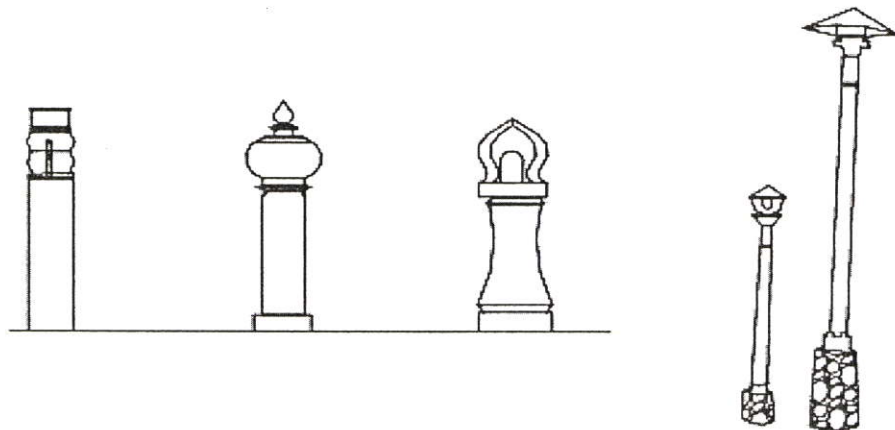
2.2) เสาไฟฟ้า สามารถทำด้วยวัสดุหลายชนิด เช่น เสาเหล็ก ไม้ คอนกรีต และอลูมิเนียม เป็นต้น และมีหลายรูปแบบ เช่น รูปกลม รูปเหลี่ยม หกเหลี่ยม เป็นต้น จะเลือกใช้วัสดุใดและรูปแบบใดต้องให้เหมาะสมกับความสูงของเสา สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป รูปร่าง และวัสดุของเสาไฟ ในพื้นที่เดียวกันควรจะเหมือนกัน ยกเว้นแต่จะใช้ในระบบการสัญจรที่ต่างชนิดกัน เป็นต้น

2.3) การติดตั้ง ระยะห่างของการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง วิธีการและรูปแบบของการติดตั้งจะแตกต่างกันไป ในทางสัญจรต่างชนิดกัน และต่างระดับกันเช่น ในถนน สายประธาน ถนนสายหลัก และสายรอง เป็นต้น

3) ควรจะเป็นส่วนประกอบที่กลมกลืนไปกับพื้นที่ที่ไม่ใช้ส่วนที่เป็นจุดเด่น การเดินสายถ้าเป็นไปได้ควรเดินสายใต้ดิน เพื่อลดความสวยงามของสายไฟฟ้าและลดอันตรายจากไฟฟ้า

4) เสาไฟฟ้าอาจออกแบบให้ใช้ประโยชน์ร่วมกับอย่างอื่นได้ ในกรณีที่สามารถจะออกแบบให้เสาไฟฟ้าสามารถใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ ได้ และเกิดความกลมกลืนในรูปแบบกับ Site Furniture ชนิดอื่นๆ ก็ควรจะทำ

ออกแบบเพื่อให้ประหยัด และดูแลรักษาง่าย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง ความสูง และรายละเอียดของเสาไฟและดวงไฟ ควรจะง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงและซ่อมบำรุง ควรใช้หลอดไฟฟ้าที่มีอายุการใช้งานนานๆ และแสงควรเป็นสีที่ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ หรือรบกวนสายตาซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ และทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ มีการป้องกันไฟลัดหรือไฟช็อตในเวลาที่ไม่ฝนตกด้วย

รูปที่ 2.45 แสดงตัวอย่าง เสาไฟรูปแบบต่างๆ ซึ่งควรมีลักษณะที่กลมกลืนกับสิ่งประกอบบริเวณอื่นๆ และอาจมีประโยชน์ใช้สอยเป็นเสาปักการจราจรไปด้วยก็ได้

2.3.2.20 ทางเดินมีหลังคา (Covered Walkway)

ทางเดินในบางช่วงที่มีการใช้งานมาก และใช้งานอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา มีระยะทางเดินไกล มีความเหมาะสมที่จะจัดทำหลังคาคลุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้หลบแดดหลบฝนได้ นอกจากนั้นยังอาจช่วยชี้นำทิศทางการเดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น นำนักท่องเที่ยวจากลานที่จอดรถไปยังบริเวณทางเท้า หรือทางเดินในย่านการค้า หรือเป็นทางเข้าหรือเป็นทางเดินมีหลังคา หรือประกอบอยู่กับประตูทางเข้า หรือทางเดินที่เป็นเส้นทางนักท่องเที่ยว เป็นต้น

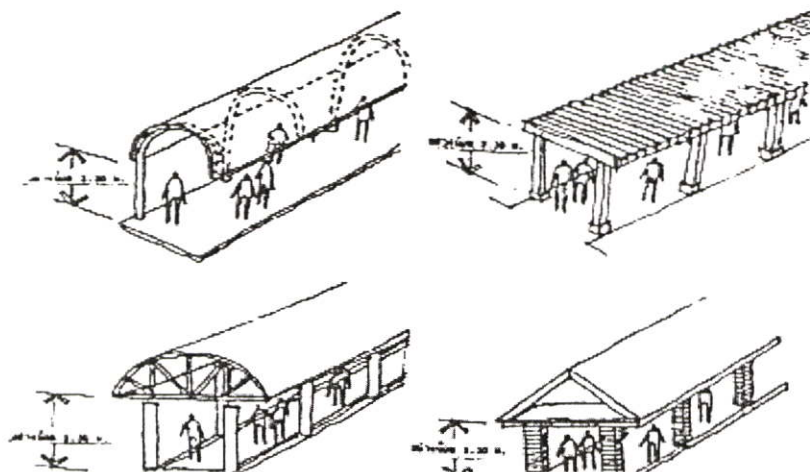
เกณฑ์การออกแบบทางเดิน

1) รูปแบบ สีพื้นและวัสดุ ควรให้กลมกลืนกับส่วนประกอบอื่นของบริเวณ และให้เข้ากับเอกลักษณ์ของบริเวณนั้น เช่น การใช้หลังคาจั่วมุงกระเบื้องดินเผาและ เสาไม้สำหรับหลังคาในบรรยากาศแบบไทย หรือการใช้หลังคาไฟเบอร์กลาส และเสาเหล็กในบรรยากาศย่านการค้าสมัยใหม่ เป็นต้น

2) ความสูงของหลังคาในจุดต่ำสุด ไม่ควรจะให้ต่ำกว่า 2.30 เมตร ทั้งนี้เพราะถ้าหลังคาสูงมากเกินไปจะไม่ช่วยบังแดด แต่ถ้าเตี้ยเกิดความรู้สึกอึดอัดได้

3) ความกว้างของทางเดินมีหลังคา ก็เช่นเดียวกับทางเท้าโดยทั่วไปมีผู้ใช้นาน้อยเพียงใด หรือถ้ามีการใช้งานของทางเท้ากับทางจักรยานร่วมกัน ก็ควรแบ่งแยกด้วยการตีเส้นหรือมีขอบคันเป็นต้น

4) ตามทางเดินอาจติดป้ายโฆษณา ตามแนวทางเดินมีหลังคานี้ ในบางโอกาสอาจมีการติดป้ายโฆษณา ป้ายประชาสัมพันธ์ หรือนิทรรศการการแสดงผลไปสองข้างทางด้วยก็ได้โดยติดตั้งไปตามตำแหน่งเสาหรือจัดทำผนังด้านหลังสำหรับติดป้าย ซึ่งจะได้ผลดีเพราะเป็นจุดที่มีย่านท่องเที่ยวผ่านไปมามากอยู่แล้ว

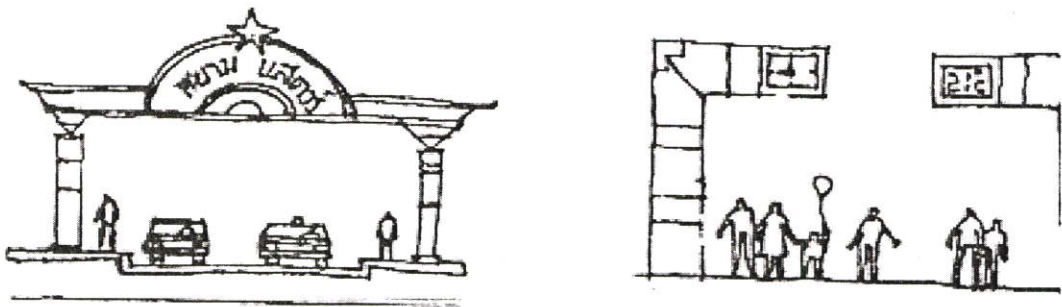
รูปที่ 2.46 แสดงทางเดินมีหลังคารูปแบบต่างๆ ซึ่งควรมีความกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมอื่นๆ ในบริเวณนั้น

2.3.2.21 ชุ่มทางเข้า

สิ่งก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้น เพื่อเสมือนเป็นที่หมายตาให้ผู้สัญจรไปมาโดยทางรถยนต์ และทางเท้าหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถกำหนดตำแหน่งการเข้าออกได้ง่ายขึ้นชัดเจนขึ้น โดยมากจึงมักจะเป็นการเน้นในทางความสูง เพื่อให้มองเห็นได้จากระยะไกล ชุ่มทางเข้านี้มีได้หมายความถึง เฉพาะ ชุ่มประตูทางเข้าอาคารกลุ่มอาคารเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงชุ่มสำหรับทางเข้า ย่านหรือรวมกิจกรรมต่างๆ ด้วย เช่น สยามแสควร์ เวียงนครเกษม พัทยาใต้ ตลาดต่างๆ เป็นต้น

เกณฑ์การออกแบบซุ้มทางเข้า

- 1) ส่วนประกอบของซุ้มทางเข้า ซุ้มทางเข้านี้อาจมีเพียงซุ้มที่เป็นโครงสร้างและโดยมากมักจะประกอบอยู่กับป้ายชื่อด้วย เพื่อให้สื่อสารได้ชัดเจนมากขึ้น หรือมีตัวหนังสือแสดงการต้อนรับ เป็นต้น อาจมีการติดตั้งป้ายโฆษณา ประกอบอยู่กับนาฬิกาตัวเลขแสดงอุณหภูมิของอากาศขณะนั้น และมีไฟฟ้าแสงสว่างประกอบอยู่สำหรับการมองเห็นในเวลากลางคืน
- 2) ความสูงของซุ้ม จะต้องคำนึงถึงประเภทของการสัญจรประกอบด้วย โดยถ้าเป็นทางคนเดินความสูงอย่างน้อยที่สุดคือ 2.30 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์โดยทั่วไป ความสูงอย่างน้อยที่สุดคือ 3.00 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์บรรทุก รถโดยสารขนาดใหญ่ของเมืองผ่านไปมาด้วยความสูงอย่างน้อยที่สุดคือ 5.00 เมตร เป็นต้น
- 3) โครงสร้างของซุ้มทางเข้า ซุ้มทางเข้านี้อาจเป็นเพียงแค่โครงสร้างโปร่ง หรือเป็นโครงสร้างที่มีหลังคาเพื่อกันแดดกันฝนได้ เป็นโครงสร้างสำหรับไม้เลื้อยเกาะขึ้นไปเป็นซุ้มต้นไม้ก็ได้ หรืออาจจะมีประโยชน์การใช้งานอื่นประกอบอยู่ด้วย เช่น ป้อมยาม ป้อมเก็บเงิน เป็นต้น
- 4) ซุ้มประตูนี้อาจเป็นโครงสร้างอิสระ หรือยึดอยู่กับโครงสร้างอาคารข้างเคียง
- 5) รูปแบบที่กลมกลืน ซุ้มทางเข้านี้ก็เช่นเดียวกับสิ่งก่อสร้างอย่างอื่น คือ ควรมีรูปแบบที่กลมกลืนไปกับบรรยากาศของบริเวณนั้นและกลมกลืนไปกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อย่างอื่น ๆ ด้วย เช่น ซุ้มทางเข้าย่านที่เป็นเมืองเก่าแบบไทยๆ ตัวซุ้มทางเข้าออกเป็นไม้ลวดลายแบบไทย มีเสาสูงเป็นเสาหัวเม็ด หรือมีโครงหลังคาเป็นรูปจั่ว มีลวดลายที่หน้าบัน
- 6) ส่วนประกอบในบริเวณโดยรอบ นอกจากตัวโครงสร้างของซุ้มทางเข้าเองแล้ว ควรมีการออกแบบโดยคำนึงถึงบริเวณโดยรอบประกอบด้วย ทางเท้า สวนหย่อม การปลูกต้นไม้ เพื่อเน้นความสำคัญมากขึ้น

รูปที่ 2.47 แสดงตัวอย่างรูปแบบซุ้มทางเข้า

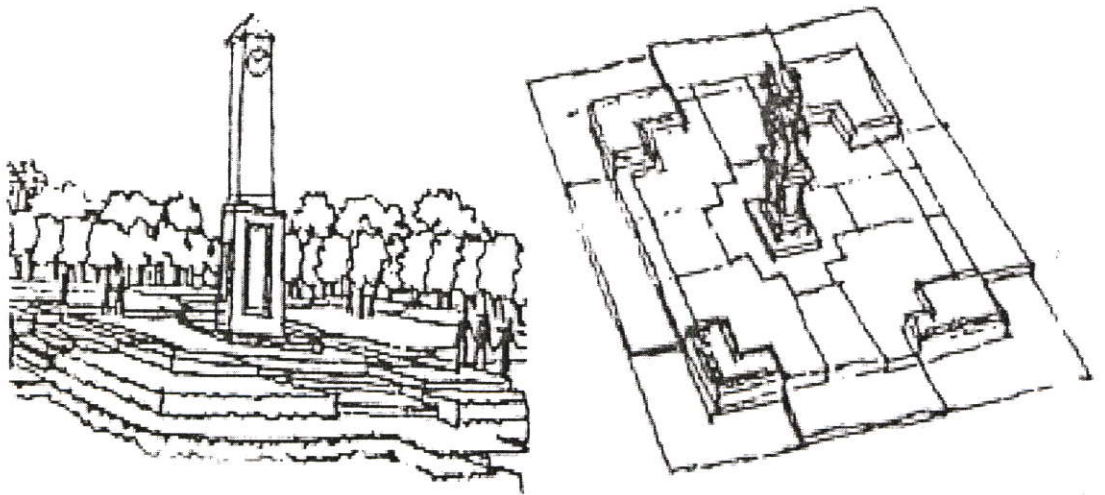
2.3.2.22 รายละเอียดอื่นๆ

นอกจากจะมีส่วนประกอบ ดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งประกอบบริเวณอื่นๆ อีก เช่น รูปปั้นประติมากรรม อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา หรือแม้แต่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตของคนในเมือง เช่น หาบเร่แผงลอย เป็นต้น

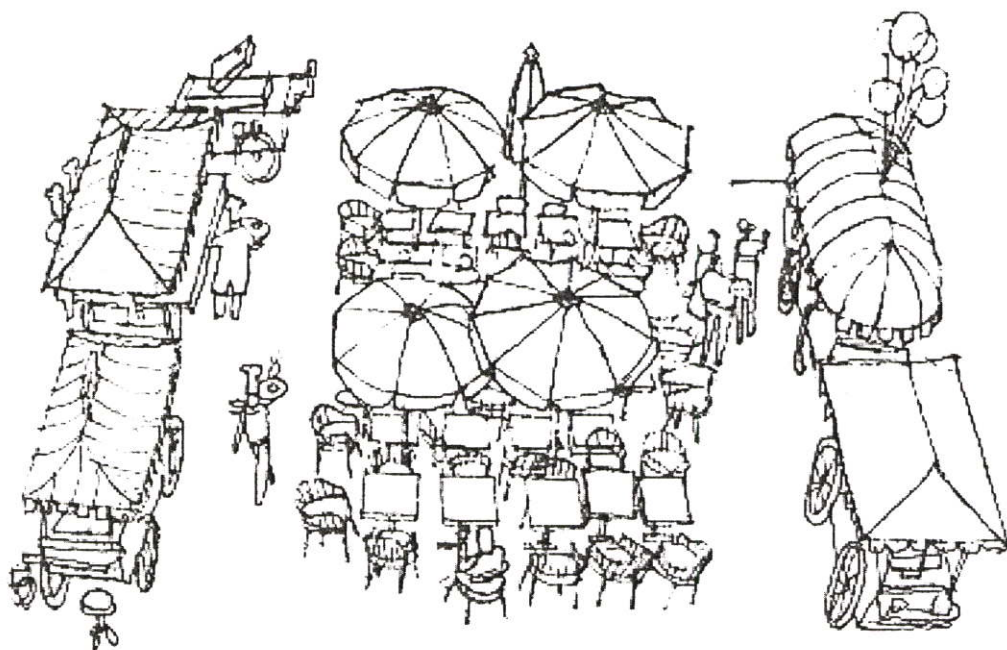
เกณฑ์ในการออกแบบอื่นๆ

1) รูปปั้นอนุสาวรีย์ หอนาฬิกา เหล่านี้เป็นส่วนตกแต่งประดับประดาเมือง เพื่อความสวยงามเป็นจุดดึงดูดความสนใจ เป็นที่หมายตาและเป็นสื่อที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ซึ่งในต่างประเทศนิยมใช้กันมาก ทั้งในบริเวณย่านการค้า สถานที่ราชการ บริเวณทางเข้าหน้าอาคารภายในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยมีการใช้ในลักษณะของงานศิลปะที่มาช่วยปรุงแต่งบ้านเมืองให้สวยงาม นอกจากนั้นยังมีการออกแบบให้มีประโยชน์ใช้สอยด้วย มิใช่เพื่อผลทางการมองเห็นเพียงอย่างเดียว เช่น รูปปั้นประกอบกับน้ำพุ น้ำตกหรือน้ำพุสำหรับดื่ม รูปปั้นซึ่งเด็กสามารถปีนป่ายเป็นอุปกรณ์เครื่องเล่นได้ หรือมีการใช้เสียงประกอบด้วย เช่น เสียงน้ำไหล เสียงใบพัดของกังหันลม หรือมีการให้ข้อมูล เช่น บอกอุณหภูมิ วันที่ เวลา เป็นต้น ในกรณีที่เป็นอนุสาวรีย์มักเป็นสิ่งที่ระลึกถึงบุคคลที่สำคัญ ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญซึ่งบริเวณประกอบโดยรอบตัวการความสวยงาม ความยิ่งใหญ่ รวมทั้งบริเวณเพื่อการประกอบพิธีกรรมการเฉลิมฉลองต่างๆ เป็นต้น เช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย อนุสาวรีย์บรมรูปรัชกาลต่างๆ

2) หาบเร่แผงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่เป็นระบบการค้าขายธุรกิจของเมืองไทย และประเทศตะวันออก ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ดี ปัญหาของหาบเร่แผงลอย คือ ความไม่เป็นระเบียบ เกะกะกีดขวางทางเท้าและทางรถยนต์ ก่อให้เกิดอันตรายได้หากมีการปรุงอาหาร มีเตาไฟและความร้อน เป็นต้น แต่ถ้าได้มีมาตรการที่เข้มงวด ประกอบกับการควบคุมบริเวณขอบเขตที่แน่ชัดว่า บริเวณใดให้เป็นที่ตั้งหาบเร่แผงลอย พร้อมทั้งกำหนดควบคุมรูปแบบ ขนาดให้เป็นมาตรฐานควบคุมประเภทของสินค้า เช่น กำหนดให้ขายต้นไม้ ดอกไม้ ขายหนังสือพิมพ์ ขายหนังสือ เครื่องดื่ม เป็นต้น

รูปที่ 2.48 แสดงตัวอย่างรูปแบบอนุสาวรีย์ และหอนาฬิกา

รูปที่ 2.49 แสดงตัวอย่างลักษณะของหาบเร่แผงลอย

2.4 ความสัมพันธ์ของงาน Urban Design

ความสัมพันธ์ตามกระบวนการ และขั้นตอน

กลุ่มบุคคลทั้ง 3 จะทำงานร่วมกันเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันทั้ง ทางตรง และทางอ้อม ดังนั้น จะแยกกลุ่มบุคคลทั้ง 3 และกลุ่มวิชาชีพอื่น ๆ ที่ต้องทำงาน ประสานสัมพันธ์ กับวิชา การออกแบบชุมชนเมือง โดยอาศัยกระบวนการศึกษา เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าและกำหนดโปรแกรม ในขั้นตอนนี้เน้นออกแบบชุมชนเมือง จะต้องทำงานเป็นระบบทิมกับสาขาวิชาอื่น ๆ การกำหนดโปรแกรมการออกแบบ การกำหนดความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการออกแบบชุมชนเมืองจะต้องมาจาก การศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ซึ่งเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจการกำหนดโปรแกรมต่าง ๆ

ตาม พรบ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 หมวด 5 มาตรา 30 , 31 และ 32 กำหนดไว้ว่าไม่ว่าหน่วยงานท้องถิ่น หรือสำนักผังเมืองจะเป็นผู้จัดวางผังเมืองเฉพาะก็ตาม จะต้องกำหนดเขตที่ประมาณว่าจะวางผัง และจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้นก่อน เพื่อติดประกาศเชิญชวนให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดิน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปแสดงความจำนง หรือแสดงความคิดเห็นก่อนการกำหนดแนวเขต ที่จะวางผังออกแบบเมืองได้นั้น นักออกแบบชุมชนเมืองจะต้องประสานกันกับวิชาการสาขาอื่น ๆ ตั้งแต่การกำหนดพื้นที่เมืองที่จะทำการวางผังออกแบบชุมชนเมือง ซึ่งการกำหนดพื้นที่ใดได้นั้น จะต้องมาจากการกำหนดในด้านนโยบาย ความต้องการ แก้ไขปัญหาเร่งด่วน ผู้วางผังจะต้องเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลของเมืองนั้นก่อน แล้วจึงหาผลสรุปเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์

เป้าหมายของโครงการนั้นก่อนในขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดแนวเขตที่ดินนั้นจะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น กำหนดขอบเขตจาก Built Up Area ลักษณะของพื้นที่ ลักษณะทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนนโยบายจากภาครัฐบาล ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ จะต้องได้มาจากการทำงานเป็นระบบที่มั่งคั่งทั้งสิ้น ในขั้นตอนที่ 1 นี้พอจะสรุปถึงความสัมพันธ์กับสาขาวิชาใกล้เคียงได้ดังนี้ (ผศ.สมพล ดำรงเสถียร. 2546 : 15-16)

2.4.1 ข้อมูลทางด้านกายภาพ

จะสัมพันธ์กับสาขาวิชาใกล้เคียง คือ

1. สาขาภูมิศาสตร์ ข้อมูลด้านสภาพภูมิประเทศแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะการใช้ที่ดินในอดีตและปัจจุบัน
2. สาขาธรณีวิทยา ศึกษาข้อมูลสภาพทางธรณีวิทยาแหล่งน้ำ
3. สาขาอุทกนิยมนวิทยา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณฝน ความชื้น อุณหภูมิ
4. สาขาการคมนาคมขนส่ง ศึกษาข้อมูลด้านการคมนาคมขนส่ง ปริมาณการจราจร
5. สาขาสำรวจ / สถาปัตยกรรม ศึกษาข้อมูลด้านอาคารที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม อาคารทางราชการ สภาพอาคาร อายุอาคาร ความสูงของอาคาร กรรมสิทธิ์ที่ดิน ราคาที่ดิน และศึกษาปัญหาสภาพข้อจำกัดของพื้นที่

2.4.2 ข้อมูลด้านสังคม

สัมพันธ์กับวิชาใกล้เคียง ดังนี้

1. ข้อมูลด้านประชากร อัตราการขยายตัว การกระจายตัว ความหนาแน่น แนวโน้มของประชากรในอนาคต โครงสร้างทางด้านประชากร
2. สาขาสาธารณสุข ข้อมูลด้านการเจ็บป่วย จำนวน โรงพยาบาลอัตราการเกิด อัตราการตาย
3. สาขาศึกษาศาสตร์ ข้อมูลด้านการศึกษา
4. สาขาเคหะการ ข้อมูลด้านอาคารสงเคราะห์ การเคหะ
5. สาขาจิตวิทยา ข้อมูลด้านความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เอกลักษณ์ของชุมชน
6. สาขาสำรวจ ข้อมูลสำรวจพื้น ๆ เช่น สวนสาธารณะที่พักผ่อนหย่อนใจ การบริการ

2.4.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

สัมพันธ์กับวิชาใกล้เคียง ดังนี้

สาขาเศรษฐศาสตร์ ข้อมูลด้านอาชีพรายได้ ผลผลิต การจ้างงาน การว่างงาน การเก็บภาษี แนวโน้มของเศรษฐกิจในอนาคต

2.4.4 ข้อมูลอื่น ๆ

1. สาขานิติศาสตร์ ข้อมูลด้านกฎหมาย เช่น พรบ. ผังเมือง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พรบ. โรงงาน พรบ. เวศนอสังหาริมทรัพย์ พรบ. ว่าด้วยทางหลวง หรือแม้แต่ข้อมูลด้านกฎหมาย หรือเทศบัญญัติของท้องถิ่น

2. สาขาอื่น ๆ คือการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป นอกจากนี้แล้วยังต้องศึกษาถึงนโยบายในการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ สังคม ทั้งในระดับมหภาค (Macro Scale) คือในระดับประเทศ ภาค จังหวัด ลงมาจนถึงในระดับจุลภาค (Micro Scale) คือในระดับชุมชนเมือง Urbanarea และพื้นที่ออกแบบชุมชนเมือง ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มา คณะผู้วางผังออกแบบชุมชนเมืองจะต้องนำมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปนำมาใช้ในการออกแบบชุมชนเมือง ในขั้นตอนที่ 1 นี้โดยกำหนดแนวเขตวางผังฯ กำหนดความมุ่งหมายวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนอื่นต่อไป

2.5 พระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่เกี่ยวข้อง

กฎกระทรวง ฉบับที่ 30 (พ.ศ.2534)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5(3) และมาตรา 8 (10) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

บริเวณที่ 1 หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวชายฝั่งทะเลของตำบลชะอำเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 50 เมตร ตลอดแนวชายฝั่งทะเล โดยทิศเหนือและทิศใต้จดแนวเขตเทศบาลตำบลชะอำ

บริเวณที่ 2 หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากสุดแนวเขตบริเวณที่ 1 ตลอดแนวไปโดยทางทิศตะวันตกเป็นระยะ 150 เมตร โดยทิศเหนือและทิศใต้จดแนวเขตเทศบาลตำบลชะอำ

บริเวณที่ 3 หมายความว่า พื้นที่บริเวณที่วัดจากสุดแนวเขตบริเวณที่ 2 ตลอดแนวไปโดยทางทิศตะวันตกเป็นระยะ 300 เมตร โดยทิศเหนือและทิศใต้จดแนวเขตเทศบาลตำบลชะอำ

ทั้งนี้ ตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 2 ให้กำหนดพื้นที่ในท้องที่ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ภายในบริเวณแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารชนิดและประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(1) อาคารเดี่ยว ชั้นเดียวที่มีความสูงไม่เกิน 6 เมตร พื้นที่อาคารรวมกันไม่เกิน 75 ตารางเมตร โดยอาคารแต่ละหลังตั้งห่างกันไม่น้อยกว่า 4 เมตร ห่างเขตที่ดินของผู้อื่นไม่น้อยกว่า 2

เมตรมีที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของที่ดิน ที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคารนั้น และต้องห่างจากชายฝั่งทะเลไม่น้อยกว่า 20 เมตร

(2) เขื่อน ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้วหรือกำแพงที่สูงไม่เกิน 1 เมตร ประตู และสะพานที่ไม่ได้สร้างลงสู่ทะเล

(3) ท่าเทียบเรือ อาคารหรือสถานที่ของทางราชการ

(ข) ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตร

(2) อาคารขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน เกิน 2,000 ตารางเมตร

(3) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมและมีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่เกิน 100 ตารางเมตร

(4) โรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ

(5) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 10 ตารางเมตร หรือเป็นไปเพื่อการค้า หรือก่อเหตุรำคาญตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(6) เฝิงหรือแผงลอย

(7) อาคารที่มีที่ว่างในที่ดินแปลงที่ก่อสร้างอาคารน้อยกว่าร้อยละ 50 ของที่ดินที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคารนั้น

(ค) ภายในบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารตาม (ข) (3)

การวัดความสูงให้วัดจากระดับพื้นดินถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

ข้อ 3 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารใดๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2

ข้อ 4 อาคารที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ที่กำหนดไว้ตามข้อ 2 ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ แต่ห้ามตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2 ข้อ 5 อาคารที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้าง คัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังคงก่อสร้าง คัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้ยังไม่แล้วเสร็จให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตให้เป็นการขัดต่อกฎกระทรวงนี้ไม่ได้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ของ รุปลณี รัตนถาวร (2545 : 1)

ผลสรุปการวิจัยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชนและเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประกอบด้วยส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำ มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยจังหวัดพัทลุง มีดังนี้

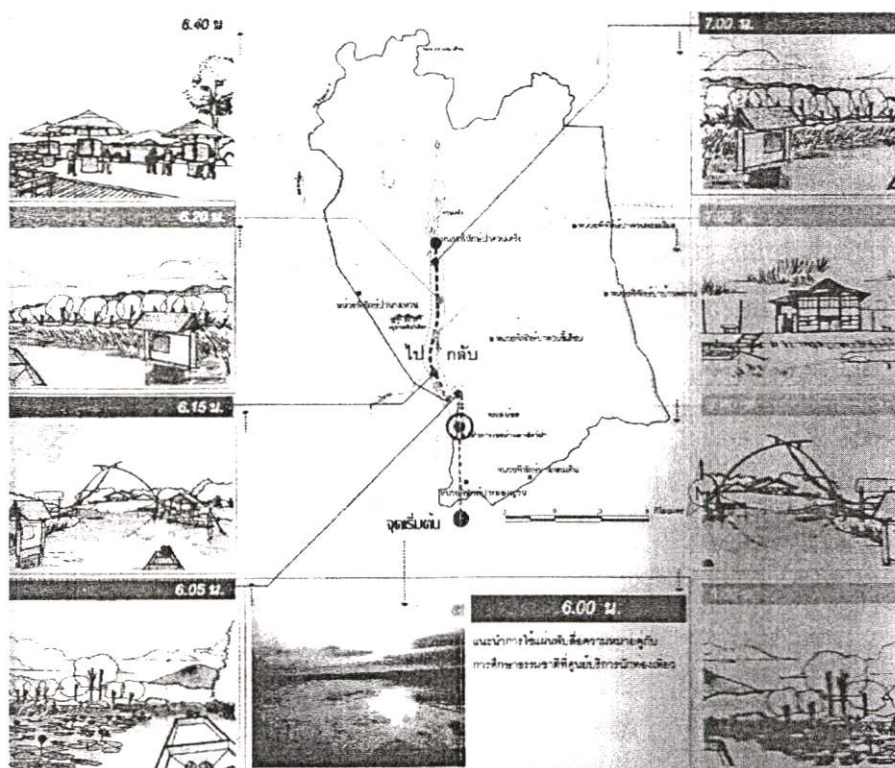
- 1) บริเวณควนจีเสียนและควนเคื่องในเขตแรมซาร์ จัดเป็นเขตหวงห้าม
- 2) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองขนวน ,ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม – ป่าบ้านกุมแป, ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว จัดเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ
- 3) บริเวณที่สำรวจพบว่าเป็นพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อย และพื้นที่ถูกรายถูกรุกจัดเป็นเขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ
- 4) บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์ มีความสวยงามน่าสนใจ จัดเป็น เขตศึกษาหาความรู้ ในรูปการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตามศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้
- 5) บริเวณที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย หน่วยพิทักษ์ป่า สถานีควบคุมไฟป่าควนเคื่องและศูนย์ศิลปาชีพห้วยป่าเขียวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นเขตบริการ
- 6) บริเวณพื้นที่ ที่มีกรรมสิทธิ์ครองครอง จัดเป็นเขตกิจกรรมพิเศษการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีดังนี้
 - 6.1) เขตหวงห้าม กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
 - 6.2) เขตสงวนสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
 - 6.3) เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
 - 6.4) เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ , เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน ,สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์ , บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจและม้านั่งพักผ่อน
 - 6.5) เขตบริการ กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้

6.5.1) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ, ห้องน้ำสาธารณะ, ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว, ศาลาพักผ่อนริมน้ำ, ม้านั่ง, ทางเดินเท้าและสะพานเดินเท้า, ถังขยะ, ลานจอดรถ, ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, ร้านอาหาร, อาคารห้องประชุม, ค่ายเยาวชนและบ้านพักรับรองแขกพิเศษ

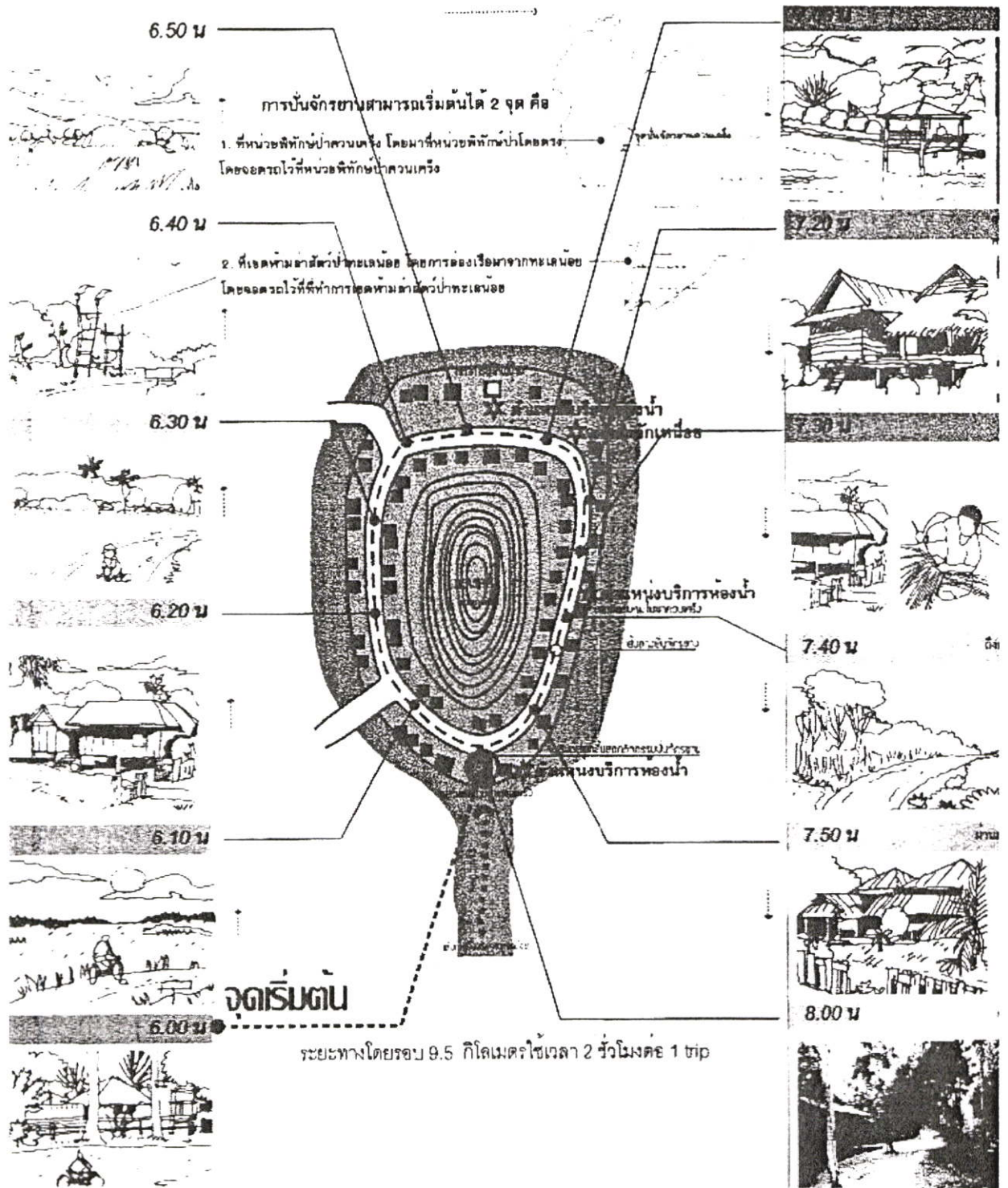
6.5.2) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อาคารที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, อาคารร้านค้าสวัสดิการ, บ้านพักเจ้าหน้าที่, ป้อมยาม/ด่านตรวจ, ระบบกำจัดขยะ, ระบบบำบัดน้ำเสีย, ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำ, ระบบไฟส่องสว่างและระบบแสงสว่าง, อาคารซ่อมบำรุงเรือ

6.5.3) สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ, หอดูนก, ทางเดินเท้าและเส้นทางปั่นจักรยาน

6.6) เขตกิจกรรมพิเศษ ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมสัตว์ครอบครอง

รูปที่ 2.50 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ เส้นทางการท่องเที่ยวทะเลน้อย จ.พัทลุง
ของ ฐปณี รัตนถาวร

รูปที่ 2.53 แสดงผัง เสนอแนวทางการออกแบบเส้นทางจักรยาน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย จ. พัทลุง ของ รุปลี รัตนถาวร

2.6.2 การศึกษาแนวคิดในการควบคุมและออกแบบพื้นที่ริมน้ำ ของ เย็นจิตร สุวีรานนท์

(2539 : 84-85)

ผลสรุปการวิจัย บริเวณพื้นที่ริมน้ำเป็นบริเวณที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งต้องใช้มาตรการพิเศษในการควบคุมการออกแบบแตกต่างไปจากบริเวณอื่นๆ โดยจะต้องคำนึงถึงคุณค่าของมุมมองและลักษณะเฉพาะตัวของพื้นที่ที่กำหนดแนวทางในการพัฒนาสร้างความกลมกลืนระหว่างการพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่กับรูปแบบเดิมของพื้นที่ลักษณะที่สำคัญของการควบคุมการออกแบบบริเวณพื้นที่ริมน้ำ ซึ่งกำหนดให้เป็นพื้นที่พิเศษมี 3 ลักษณะ ซึ่งมักจะใช้ร่วมกัน เพื่อให้การควบคุมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ

1. การควบคุมในลักษณะเข้มงวด เป็นการควบคุมโดยการออกกฎข้อบังคับในการออกแบบสำหรับบริเวณพื้นที่ที่ต้องการความเข้มงวดในการรักษาและกำหนดลักษณะทาง ภายนอกเป็นพิเศษ เช่น ในการควบคุมให้มี Visual Corridor และทางเข้าถึงย่าน Lower Manhattan

2. การควบคุมในลักษณะของการจูงใจมีข้อเสนอตอบแทนเป็นการนำระบบโบนัสมาใช้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเรื่องความไม่ยืดหยุ่นในข้อกำหนด ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องการออกแบบมากเกินไป เช่น ในการสนับสนุนกิจกรรมบางประเภทในพื้นที่ทั้งนี้ในการควบคุมการออกแบบและพัฒนาพื้นที่ริมน้ำมีหลักการที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

2.1 พยายามรักษามุมมองและทัศนียภาพที่สวยงามจากบริเวณด้านในเมืองมายังบริเวณริมน้ำ (Visual Corridor)

2.2 พยายามรักษาแนวทางเดินให้สาธารณชนสามารถมีทางสัญจรมายังบริเวณริมน้ำได้ซึ่งโดยการควบคุมการออกแบบจะกำหนดให้เป็นพื้นที่พิเศษ โดยมีข้อกำหนดครอบคลุมรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ดังนี้

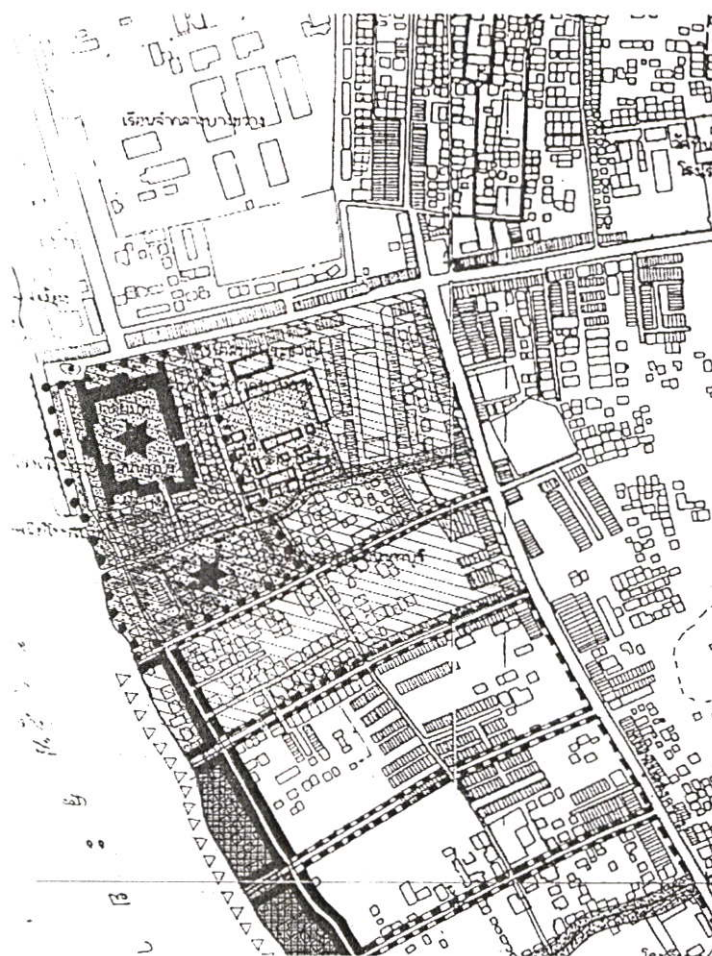
2.2.1 ประเภทการใช้สอยอาคาร

2.2.2 ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาคาร

2.2.3 ลักษณะเฉพาะของการออกแบบ

2.2.4 พื้นที่สาธารณะและบริการสาธารณะต่างๆ ของชุมชน

ข้อดีของการควบคุมการออกแบบและพัฒนาพื้นที่ริมน้ำที่เห็นได้ชัดเจน คือ สามารถคุ้มครองความมีระเบียบเรียบร้อยของการออกแบบชุมชนเมืองให้มีความสวยงามและสอดคล้องกับลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของแต่ละพื้นที่เป็นอย่างดีแต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีรายละเอียดในเรื่องมาตรการทางกฎหมายที่ต้องปรับปรุงให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมการออกแบบพื้นที่ริมน้ำ

รูปที่ 2.54 แนวทางในการควบคุมการออกแบบและพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ ของ เย็นจิตร สุวีรานันท์

2.6.3 แนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำตะคอง เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมือง นครราชสีมา ของสมชาติ วินิจธนกิจ (2547 : 254-259)

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งใจไว้เพื่อสอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยว ริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา

สภาพแวดล้อมทางกายภาพริมฝั่งลำตะคองเพื่อการท่องเที่ยวและที่เกิดจากการขยายตัวของชุมชนในเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา

1) การใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณริมฝั่งลำตะคอง ในเขตเทศบาลนคร เพื่อการท่องเที่ยว จากการศึกษาข้อมูล แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและการสำรวจภายในพื้นที่พบว่า

- บริเวณสวนผักและไม้ตัดดอก ตั้งอยู่ช่วงบริเวณชุมชนบุมะค่า, สำโรงจันทร์ทางด้านตะวันออกของพื้นที่ และบริเวณ ชุมชนมหาชัยบางส่วน จะอยู่ทางด้านตะวันตกของพื้นที่ รวมตัวกับปลูกพืชผัก และไม้ตัดดอกจำนวนมาก เพื่อใช้บริโภคภายในชุมชน และต่างจังหวัด โดยบริเวณดังกล่าว เป็นบริเวณที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมขัง ไม่เหมาะแก่การปลูกบ้านพักอาศัย หรือทำกิจการใด ๆ ในพื้นที่ ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในบริเวณนี้ คือ ปัญหาการปล่อยสารพิษลงลำตะคอง เนื่องจากการใช้สารพิษเพื่อกำจัดศัตรูพืช โดยยังไม่มีการรณรงค์การใช้ผักปลอดสารพิษอย่างจริงจัง

ผลการวิจัยเห็นว่า บริเวณดังกล่าวควรส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม และควรสร้างจิตสำนึกให้กับชาวบ้านในเรื่องการใช้สารเคมีต่าง ๆ โดยแนะนำการใช้ผักปลอดสารพิษ เช่น ผักกางมุ้งกับแมลง หรือใช้ระบบไฮโดรโปนิคส์ คือไม่ต้องใช้ดินโดยใช้สารอาหารสำหรับพืช ทางรางน้ำที่กำหนดไว้ โดยระบบหมุนเวียน

- บริเวณที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ ตั้งอยู่ช่วงบริเวณชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และอีกช่วงจะอยู่บริเวณ ชุมชนศาลาลอย เป็นบริเวณที่มีธรรมชาติที่สมบูรณ์ เช่น พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่ริมน้ำ , สัตว์บก , สัตว์ปีก และสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เหมาะแก่การทัศนศึกษาทางธรรมชาติ เป็นที่พักผ่อนสำหรับชุมชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัด แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบริเวณดังกล่าวคือ ปัญหาวัชพืชที่ขึ้นอยู่สองฝั่งลำน้ำและภายในน้ำเช่นกัน ทำให้การไหลเวียนของน้ำไม่สะดวกเท่าที่ควรทำให้น้ำเกิดการเน่าเสีย เช่น วัชพืชมัจฉาพญาชนิดต่างๆ , ผักตบชวา และปัญหาอีกอย่างคือ ปัญหาลำน้ำตื้นเขิน เกิดจากการทับถมของซากพืชและตลิ่งพังประกอบกับน้ำในช่วงหน้าแล้งจะมีน้อยทำให้น้ำตื้นเขิน ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะแก้ไขได้ โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชน ช่วยกันดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนของตนเอง และร่วมมือกับทางเทศบาล หรือชลประทาน เพื่อกำจัดปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป

- บริเวณอ่างเก็บน้ำอัยยญาติ ตั้งอยู่บริเวณชุมชนเกษตรสามัคคี 2 ความสำคัญของอ่างเก็บน้ำอัยยญาติ คือ เป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อผลิตน้ำประปาในเขตเทศบาลนคร โดยรัชกาลที่ 7 เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน ร่วมกับประชาชนเพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์กับราษฎรในสมัยนั้น แต่ปัจจุบัน ไม่ได้ใช้น้ำในอ่างเก็บน้ำอัยยญาติแล้ว เนื่องจากคุณภาพน้ำไม่ดีพอสำหรับผลิตน้ำประปาและปริมาณน้ำก็ไม่เพียงพอกับการบริโภคของเทศบาล ยังได้นำน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำมะขามเฒ่า ส่งตรงมายังแหล่งผลิตที่อ่างเก็บน้ำอัยยญาติแต่ยังผลิตจำนวนน้อยกว่าอ่างเก็บน้ำมะขามเฒ่า ปัจจุบันบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำ ทางเทศบาลได้จัดให้เป็นสวนสาธารณะให้กับชุมชน แต่ยังมีขนาดเล็กและยังดูแลไม่ดีพอ ทำให้ประชาชนเข้าไปใช้ มีจำนวนน้อยและบริเวณดังกล่าวจะอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ภายในเขตเทศบาลนคร สามารถเข้าถึงได้สะดวกและอยู่ใกล้แหล่งศูนย์การธุรกิจของตัวเมือง นักท่องเที่ยวสามารถที่จะไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้สะดวก

- ชุมชนเพลงโคราช ตั้งอยู่บริเวณชุมชนหลังวัดสามัคคีเป็นชุมชนที่รวมตัวกันของหมอลำเพลงตั้งแต่ พ.ศ. 2499 เพื่อช่วยต่อการติดต่อเพลงไปเล่นในงานต่างๆ แต่จะมีหมอลำเพลงบางส่วนที่กระจายไปอยู่บริเวณที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เช่น อนุสาวรีย์ท่าน้าวสุรนารี บริเวณวัดศาลาลอย เพื่อช่วยต่อการติดต่อทางด้านการเก็บเงินที่ประชาชนได้บนไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปัญหาของเพลงโคราชคือความเสื่อมศรัทธาของเพลงลง เนื่องจากการใช้ถ้อยคำที่หยาบคายและได้เกิดแหล่งสถานบริการใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวหันไปใช้บริเวณแหล่งใหม่ โดยเพลงโคราชก็ไม่ได้พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ต้องแก้ไขโดยการให้เทศบาลและชุมชนเองช่วยกันสนับสนุนและทางหมอลำเพลงก็ควรปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของประชาชน

- วัดศาลาลอย ตั้งอยู่บริเวณชุมชนทุ่งสว่าง-ศาลาลอย เป็นวัดเก่าแก่ของชุมชนที่เกิดขึ้นจากการอธิฐานของคุณหญิงโมว่า ถ้ากระทางได้ลอบไปติดบริเวณใดของลำตะคองก็จะสร้างวัดบริเวณดังกล่าว จึงทำให้เกิดวัดศาลาลอยขึ้น ความสำคัญของวัดศาลาลอย เป็นที่เก็บอัฐิของท่านท้าวสุรนารี และได้สันนิษฐานว่า บ้านพักอาศัยของท่านท้าวสุรนารีอยู่บริเวณนี้เช่นกัน แต่ไม่แน่ชัดว่าอยู่จุดใดของพื้นที่ และวัดศาลาลอยก็ได้จัดสร้างใหม่อยู่บริเวณเดียวกัน โดยการออกแบบของ อาจารย์ วิโรฒ ศรีสุโร ได้รับเป็นสถาปัตยกรรมดีเด่นของสมาคมสถาปนิกสยาม แนวความคิดมาจากเรือสำเภาได้คลื่นโดยใช้วัสดุท้องถิ่นมาเป็นองค์ประกอบของอาคาร และวัดศาลาลอยได้เป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชนชาวโคราชตลอดมา ปัญหาของบริเวณวัดศาลาลอย คือ ไม่มีการส่งเสริมทางด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ถึงแม้ว่าจะมีการท่องเที่ยวบริเวณนี้แต่ก็ไม่มากนัก เพราะไม่มีการส่งเสริมจากเทศบาลอย่างจริงจัง

กิจกรรมของชุมชนในการใช้บริเวณริมฝั่งลำตะคอง ในเขตเทศบาลนครเพื่อการท่องเที่ยว

1) การกำหนดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในบริเวณพื้นที่ศึกษา จากการศึกษาข้อมูล แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจ ภายในพื้นที่พบว่า

1.1) ความสำคัญที่มีต่อเนื่องกันทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

1.1.1) อ่างเก็บน้ำอัยยภูงศ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ของโคราช คือ อนุสาวรีย์ท่านท้าวสุรนารี โดยกำหนดกิจกรรมให้กับชุมชนและนักท่องเที่ยวดังนี้

- ปรับปรุงห้างสรรพสินค้า IT เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมภายในโครงการห้างสรรพสินค้า IT ตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าของอ่างเก็บน้ำ โดยบังมุมมองจากถนนมิตรภาพ ทำให้ต้องเปิดมุมมองของตัวห้างฯ โดยการเปิด พลาซ่า ชั้น 1 ของห้างออกบางส่วนและทำให้พลาซ่าของโครงการเชื่อมต่อกัน ทำให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน เอื้อประโยชน์ต่อกัน และมีลานจอดรถที่เชื่อมต่อกันได้ คนที่มาเที่ยวห้าง หรือโครงการก็ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

- สนามเด็กเล่น เป็นกิจกรรมสำหรับเด็กในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากเป็นแหล่งการศึกษาจำนวนมาก เพื่อรองรับเด็กนักเรียนและเด็กภายในชุมชนเอง

- จุดชมวิว เป็นจุดที่ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ชมทัศนียภาพของเมืองสภาพแวดล้อมของชุมชนและลำตะคอง เนื่องจากเป็นจุดที่ใกล้ใจกลางเมืองมากที่สุดและเป็นที่ยอดนิยมให้กับชุมชน

- ลานกิจกรรม เป็นลานที่ทำกิจกรรมทางด้าน ประเพณีวัฒนธรรม ของชุมชนและนักท่องเที่ยว เช่น ลอยกระทง จุดพักผ่อน

- บริเวณพายเรือ เป็นจุดที่ให้บริการพายเรือรอบอ่างเก็บน้ำ เพื่อพักผ่อนและชมทิวทัศน์รอบอ่างเก็บน้ำ โดยมีเรืออยู่ 2 ประเภทที่ให้บริการ คือ เรือพายและจักรยานน้ำ

- บริเวณสวนสาธารณะ เป็นจุดให้บริการกับชุมชนเป็นส่วนใหญ่โดยมีกิจกรรมทางด้านการออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับชุมชน โดยมีกิจกรรมดังนี้ คือ วิ่ง ปั่นจักรยาน เต้นแอโรบิค และออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอื่นๆ ฯลฯ

- พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 7 เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว และชุมชน เพื่อเปิดให้ชมและศึกษาความเป็นมา คือ เป็นพิพิธภัณฑ์ ส่วนที่ 1 จะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวกับความเป็นมาของ รัชกาลที่ 7 และการก่อตั้งอ่างเก็บน้ำว่ามีความเป็นมาอย่างไร ส่วนที่ 2 จะเป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับต้นกำเนิดของลำตะคอง ปัญหาและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น ภายในลำตะคอง

- โรงกรองน้ำ ยังคงเปิดผลิตน้ำประปาเป็นปกติแต่มีจำนวนน้อยลงและยังให้ประชาชนสามารถเข้าไปดูขั้นตอน การผลิตน้ำประปาได้ด้วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนการนำมาบริโภค

1.1.2) เกาะลอยเพลงโคราช เป็นศิลปะวัฒนธรรมของคนโคราชมาช้านานแล้ว และมีการรวมกลุ่มกัน เพื่ออำนวยความสะดวกเพลงไปเล่น โดยกำหนดกิจกรรมให้กับชุมชนและนักท่องเที่ยว ดังนี้

- เวทีแสดงเพลงโคราช เป็นเวทีที่แสดงศิลปะเพลงโคราช เพื่อให้นักท่องเที่ยว ได้ชมศิลปะการรำรำ , การแต่งกาย และบทเพลง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และยังเป็นเวทีที่ให้ชุมชน ต่างๆ มาแสดงความคิดเห็นหรือประชุมจัดงานต่างๆ ได้ด้วย

- หอเพลง เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงประวัติความเป็นมา การแต่งกาย ท่ารำรำ บทเพลง และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเพลงโคราช เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ศึกษาหาความรู้ และเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

- ร้านค้า เป็นร้านที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่มที่ไม่มากนักและมีการจำหน่ายสินค้าเกี่ยวกับ เพลงโคราช เช่น เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย บทเพลง ฯลฯ

- ลานกิจกรรม ใช้สำหรับชุมชน เพื่อให้มีกิจกรรมร่วมกับ เช่น งานประเพณี ต่างๆ การร่วมตัวกันเพื่อดูแลลำน้ำเก็บผักตบชวา , การช่อมดลิง หรือกิจกรรม

- สวนสาธารณะ ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนของชุมชน กิจกรรมการออกกำลังกาย และเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเขตเทศบาลนคร เนื่องจากยังไม่เพียงพอกับการขยายตัวของเมือง

1.1.3) วัดศาลาลอย เป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์ อีกแห่งหนึ่งของคนโคราช และยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา ทางด้านกิจกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวมีดังนี้

- ย่านอาคารพาณิชย์ เป็นทางเข้าหลักของวัดศาลาลอยจากถนนมิตรภาพโดยกำหนด ให้รูปแบบอาคารสอดคล้องกับโครงการที่เป็นสถาปัตยกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีทางเดินเชื่อมต่อไปยังตัวอาคารของวัดได้โดยตรง

- ศูนย์จำหน่ายและผลิตสินค้าชุมชน เป็นจุดให้บริการทางด้านการจำหน่ายสินค้าชุมชนและยังสาธิตวิธีการ ผลิตสินค้าบางส่วน และศูนย์จำหน่ายสินค้านี้ ยังจำหน่ายอาหาร สำหรับนักท่องเที่ยวก่อนที่จะไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่นๆ

- กลุ่มอาคารเรือนไทย เป็นการตั้งมาเพื่อรองรับชุมชนที่บุกรุกลำน้ำ โดยให้สื่อถึงสถาปัตยกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและยังส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน ได้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว โดยภายในหมู่บ้านนักท่องเที่ยว สามารถเข้าไปเยี่ยมชมวิถีชีวิต การผลิตและจำหน่ายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว

- วัดศาลาลอย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ ของคนโคราชโดยให้นักท่องเที่ยวได้มาสักการะบูชา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้เป็นสิริมงคลกับชีวิต

- สวนสาธารณะ ให้เป็นแหล่งพักผ่อนของชุมชน เพื่อให้ทำกิจกรรมทางด้าน การออกกำลังกาย และเป็นจุดพบปะสังสรรค์ของชุมชน

2) การกำหนดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ทางด้านธรรมชาติและเชิงเกษตรในบริเวณพื้นที่ ศึกษา จากการศึกษาข้อมูลแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และการสำรวจ ภายในพื้นที่พบว่า

2.1) กิจกรรมทางด้านธรรมชาติ อยู่ช่วงบริเวณชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และชุมชนทุ่งสว่าง-ศาลาลอย เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษารธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของลำตะคองโดยเฉพาะ ถ้าเปรียบเทียบกับพื้นที่ธรรมชาติแหล่งอื่น จะมีพื้นที่เล็กกว่ามาก ผู้วิจัยจึงเสนอให้เป็นแนวทาง เพื่อเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่มากขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว

2.2) กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่บริเวณชุมชนบุมะค่า สำโรงจันทร์ และมหาชัยบางสวน เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของเขตเทศบาลนคร เป็นจุดที่ให้นักท่องเที่ยว ชมขั้นตอนการปลูก ชนิดของพืชผัก และไม้ดอก ตลอดจนการจำหน่ายสินค้า ทางการเกษตร ผู้วิจัยเสนอให้เป็นแนวทาง เพื่อเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งอื่นของจังหวัด เช่น ไร่อรุณปากช่อง ไร่มะนาว ด่านเกวียน เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ต่อเนื่องสำหรับนักท่องเที่ยว

แสดงแหล่งท่องเที่ยวของ จังหวัดนครราชสีมา

สถานการณ์การท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2545

พื้นที่ 15 จังหวัดโดยมีผู้เยี่ยมชมรวมทั้งสิ้น 7,126,568 คน โดยรวมแล้วคิดขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2544

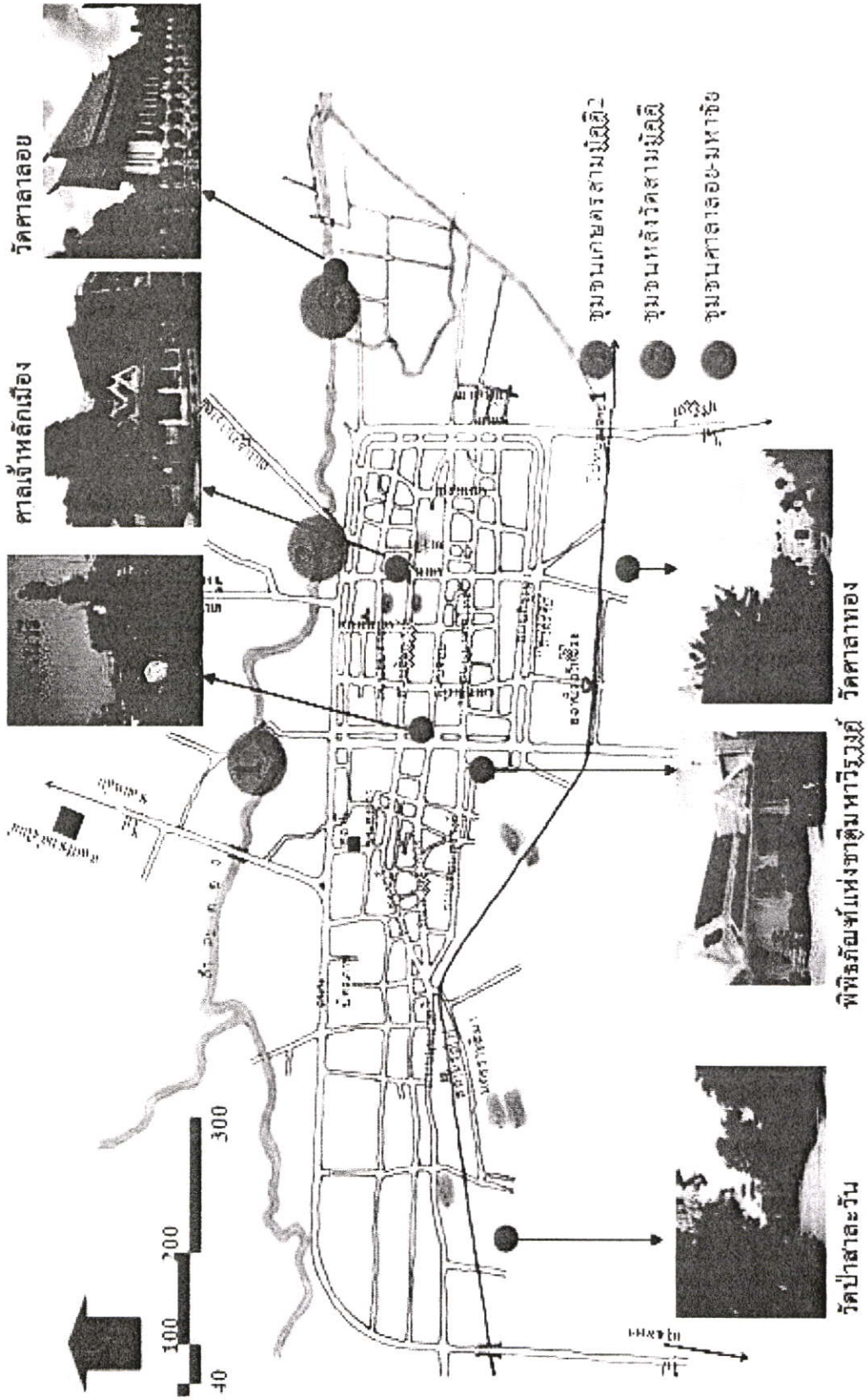
สถานการณ์การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา
ผู้เยี่ยมชมรวมทั้งสิ้น 1,234,166 คน

รูปที่ 2.55 แสดงแหล่งท่องเที่ยว จ.นครราชสีมา ของ สมชาติ วิจิตรนิกิจ

แสดงสถานที่ท่องเที่ยวในเขต

เทศบาลนครราชสีมา

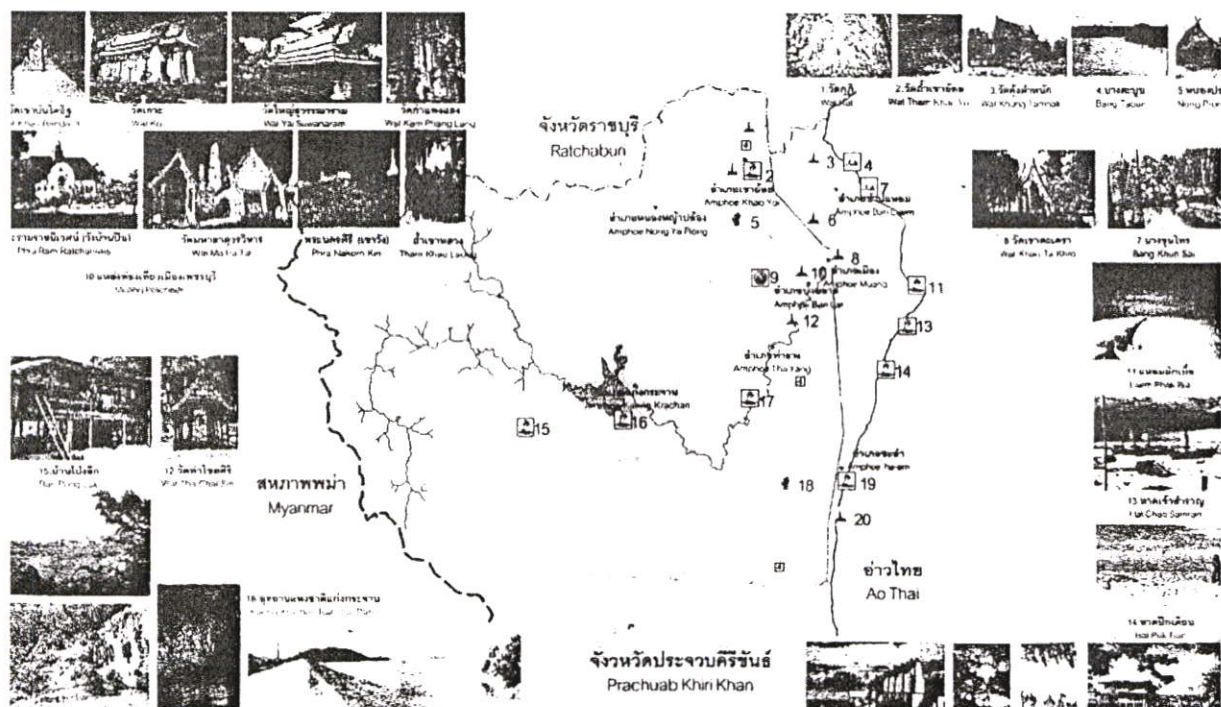

รูปที่ 2.56 แสดงแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาล จ.นครราชสีมา ของ สมชาติ วินิจชนก

2.6.4 เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (2545 : 1-5)

ผลสรุปการวิจัย การวิจัยนี้ได้กล่าวถึง การรักษาเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น โดยจะต้องคำนึงถึงประวัติความเป็นมา รูปแบบแนวคิดทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมดั้งเดิมในคุณค่าการใช้สอย รูปแบบลักษณะการวิวัฒนาการฝีมือเชิงช่างในแต่ละท้องถิ่นในแต่ละยุคสมัยจนถึงปัจจุบัน โดยพยายามสรุปกำหนดรูปแบบทางสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมท้องถิ่นที่ต้องการเพื่อใช้กับอาคารและสิ่งก่อสร้างใหม่ที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมท้องถิ่นจะต้องกำหนดรูปแบบความเป็นเอกลักษณ์ให้ปรากฏเป็นบริเวณกว้าง ลักษณะที่สอดคล้องกลมกลืนและแสดงออกของความเป็นพื้นที่หรือบริเวณหรือย่านของชุมชนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน เช่น ย่านที่อยู่อาศัย ย่านธุรกิจการค้าบริการ ย่านแหล่งท่องเที่ยว สถานศึกษา ศูนย์ราชการ เป็นต้นส่วนบริเวณที่ตั้งหรือแหล่งของอาคารสิ่งก่อสร้างเก่าที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมหรือศิลปกรรม จะยังคงอนุรักษ์ตามรูปแบบที่มีอยู่เดิม ไม่ควรสร้างรูปแบบขึ้นใหม่อันเป็นการทำลายคุณค่าสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมเดิม ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการประสานความร่วมมือด้วยดีจากทุกส่วนราชการและประชาชนทั่วไป แต่ถ้ากรณีมีความจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ รักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมในบางบริเวณ ก็จำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมาย เพื่อใช้บังคับกับปฏิบัติให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด

รูปที่ 2.57 ผังแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ ในพื้นที่ จ.เพชรบุรีของมหาวิทยาลัยศิลปากร (2545)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจำแนกออกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

3.1.1.1 ประชาชน คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เขตแนวถนนโดยรอบพระนครศรีอยุธยาเป็นตัวกำหนดกลุ่มประชากร ประกอบไปด้วย 2 ชุมชนในเขตเทศบาลเมือง รวมทั้งสิ้น 795 ครัวเรือน ประชาชนจำนวน 4,252 คน (ที่มา : สำนักงานเทศบาล จ.เพชรบุรี 2545)

3.1.1.2 นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี จำนวน เฉลี่ยแล้ว 26,432 คนต่อเดือน (ที่มา : สถิติการท่องเที่ยวพืชรภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี 2545)

3.1.1.3 เจ้าหน้าที่ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับดูแลรับผิดชอบ พระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี คือ เจ้าหน้าที่พืชรภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 คน เจ้าหน้าที่จำหน่ายตั๋ว จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่รถรางไฟฟ้า จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ทั่วไป จำนวน 1 คน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่กรมโยธาธิการและผังเมือง จ.เพชรบุรี ที่เกี่ยวข้อง สถาปนิก วิศวกรผังเมือง จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ทั่วไป จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่เขียนแบบ จำนวน 1 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งจำแนกออกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

3.1.2.1 ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี จำนวน 4,252 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Yamane) ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

3.1.2.2 นักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวบริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี จำนวน 26,432 คน ต่อเดือน (ที่มา : สถิติการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมสถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี 2545) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน $+ -10%$ โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Yamane) ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

3.1.2.3 เจ้าหน้าที่ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลรับผิดชอบ พระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น 23 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 23 คน

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในพื้นที่พระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นประชาชนและนักท่องเที่ยว เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ตามความต้องการที่แท้จริงของตน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกคำตอบ เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามแน่นอน แบบสอบถามจะมีคำถาม 3 และ 4 ลักษณะ ตามแต่ละกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ

3.2.1.1 คำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างของประชาชน ที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และผลกระทบที่ได้จากการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานราชการ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการออกแบบ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

3.2.1.2 คำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา จ.เพชรบุรี เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการท่องเที่ยว รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชมสถาปัตยกรรมท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญ ควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานราชการ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 19 ข้อ

3.2.1.3 คำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ที่ดูแลเกี่ยวข้องกับ พระนครศรี จ. เพชรบุรี เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยวและดูแลปกป้องบริเวณพื้นที่ ที่ควรดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ และมีความสำคัญสูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญ ควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานราชการ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการออกแบบ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

3.2.2 การสำรวจ ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในพื้นที่เขตโดยรอบ พระนครศรี จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจดังนี้

1. กล้องถ่ายรูป ใช้สำรวจในบริเวณพื้นที่พระนครศรี เพื่อทราบลักษณะภูมิประเทศความเป็นอยู่ของชุมชนในเขตพื้นที่โดยรอบพระนครศรีและสถาปัตยกรรมต่างๆ ที่พบเห็นที่สามารถเข้าสำรวจถึงและถ่ายภาพได้

2. บันทึกการสำรวจ ใช้ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ได้ไปทำการสำรวจ เพื่อนำข้อมูลจากการสำรวจมาศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ประกอบการวิจัย

3. แผนที่ ใช้สำรวจเส้นทางและขอบเขต ที่ครอบคลุมพื้นที่เส้นทางบริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี เป็นการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว สภาพและขนาดของถนน ทางสัญจร ของถนน ที่อยู่โดยรอบพระนครคีรี

3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา ทำการตรวจสอบ และแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำ สำนวนภาษาและความชัดเจนใน ข้อคำถาม

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อ คำถามและสำนวนภาษาที่ใช้

โดยมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. รศ.อรรถพร ฤทธิเกิด (อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)
2. ผศ.เบญจวรรณ อุบลศรี (อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)
3. นายรณฤทธิ์ ชนโกเศศ (ภูมิสถาปนิก 6 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน พระนครคีรี จ.เพชรบุรี)
4. นางสาววิปัญญา บำรุงผล (เจ้าหน้าที่กรมโยธาธิการและผังเมือง จ.เพชรบุรี)

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมและผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาแล้วมาแก้ไขอีกครั้งแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามตัวอย่าง ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ชุด ณ พื้นที่ในเขตพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี เพื่อทราบปัญหาและ ข้อผิดพลาดจากการตอบแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอใ้หน่วยงานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับหัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี

จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

3.4.2 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามทางภาคสนาม ตามประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จนครบ

3.4.3 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้ทำการสำรวจตรงทางภาคสนาม

3.4.4 เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุดไปใช้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมจากเอกสาร ผู้วิจัยจะนำมาเป็นข้อมูล ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม จากประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้รับข้อมูลดิบแล้ว ผู้วิจัยนำมารวบรวมคะแนนในแต่ละตอนแต่ละเรื่อง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยอาศัยค่าร้อยละ จำแนกตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.5.2.1 แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่กรอกแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของ

การท่องเที่ยว

3.5.2.2 แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่กรอกแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของ

การท่องเที่ยว

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ

3.5.2.3 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของ

การท่องเที่ยว

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ

3.5.3 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ทางภาคสนาม เมื่อได้ข้อมูลดิบแล้วผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยหลักการสังเคราะห์

เมื่อได้ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบกับกรอบแนวความคิด และนำผลที่ได้ทั้งหมดทำการจัดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ออกแบบอาคาร ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ อีกทั้งยังสอดคล้องกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และลักษณะของการท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณโดยรอบของพระนครศรีอยุธยา เพื่อที่จะนำข้อมูลจากแบบสอบถาม และจากการสำรวจ มาใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ลักษณะ

4.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่างๆ ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยได้มีแนวทางในการนำเสนอตารางวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยจัดเรียงเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1) ข้อมูลทั่วไป แสดงสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1) กลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา
- 1.2) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวในพื้นที่บริเวณโดยรอบ พระนครศรีอยุธยา
- 1.3) กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

- 2.1) กลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา
- 2.2) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวในพื้นที่บริเวณโดยรอบ พระนครศรีอยุธยา
- 2.3) กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

- 3.1) กลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา
- 3.2) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวในพื้นที่บริเวณโดยรอบ พระนครศรีอยุธยา
- 3.3) กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ

- 3.1) กลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยา
- 3.2) กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับพระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดข้างต้น ในรูปแบบตารางพร้อมการสรุปผล
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบต่อไป

ตอนที่ 1) ข้อมูลทั่วไป แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1) ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชน

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่เป็นประชาชน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	98	100
1) ชาย	27	27.55
2) หญิง	71	72.45
2. อายุ	98	100
1) 16 – 25 ปี	11	11.23
2) 26 – 35 ปี	38	38.76
3) 36 – 45 ปี	29	29.60
4) 46 – 55 ปี	17	17.35
5) 56 ปีขึ้นไป	3	3.06
3. ระดับการศึกษา	98	100
1) ประถมศึกษา	26	26.53
2) มัธยมศึกษา	40	40.82
3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	20	20.40
4) ปริญญาตรี	12	12.25
4. อาชีพ	98	100
1) รับราชการ	13	13.26
2) เกษตรกร	13	13.27
3) รับจ้าง	11	11.22
4) ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	15	15.31
5) ค้าขาย	46	46.94

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน	98	100
1) ต่ำกว่า 4,000 บาท	14	14.29
2) 4,001 – 7,000 บาท	23	23.47
3) 7,001 – 10,000 บาท	38	38.78
4) 10,001 – 13,000 บาท	12	12.24
5) 13,001 – 16,000 บาท	9	9.18
6) 16,001 บาทขึ้นไป	2	2.04
6. ระยะเวลาที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณ โดยรอบพระนครคีรีมาเป็นเวลานานเท่าไร	98	100
1) ต่ำกว่า 1 ปี	0	0.00
2) 1 – 5 ปี	1	1.02
3) 6 – 10 ปี	7	7.14
4) 11 – 15 ปี	21	21.43
5) 16 – 20 ปี	39	39.80
6) ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป	30	30.61
7. พื้นที่ที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อาศัยอยู่คือ บริเวณ	98	100
1) ถนนคีรีรัชยา	22	22.44
2) ถนนบันไดอิฐ	28	28.57
3) ถนนราชวิถี	5	5.11
4) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายเลี้ยวเมือง)	10	10.21
5) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายหลัก)	30	30.61
6) อื่นๆ (ระบุ ทางเรียบคลองส่งน้ำชลประทาน)	3	3.06

จากตารางที่ 4.1 จากการสำรวจประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณ โดยรอบของพระนครคีรี จ.เพชรบุรี พบว่า เป็นเพศชาย ร้อยละ 27.55 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.45 ประชาชนส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.76 รองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็น ร้อยละ 29.60 ด้านระดับการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มัธยมศึกษาสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 40.82 รองลงมาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.53 ด้านการประกอบอาชีพของประชาชน ในท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 46.94 รองลงมาคืออาชีพผลิตและจำหน่ายสินค้า ที่ระลึก คิดเป็นร้อยละ 15.31 ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 7,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.78 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.47 ประชาชน

ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยาเป็นเวลา 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมาคืออาศัยอยู่ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.61 ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยพื้นที่บริเวณ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายหลัก) คิดเป็นร้อยละ 30.61 รองลงมาที่อาศัยกันอยู่บริเวณถนนบันไดอิฐ คิดเป็นร้อยละ 28.57

1.2) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	100	100
1) ชาย	42	42.00
2) หญิง	58	58.00
2. อายุ	100	100
1) 16 – 25 ปี	34	34.00
2) 26 – 35 ปี	42	42.00
3) 36 – 45 ปี	16	16.00
4) 46 – 55 ปี	8	8.00
5) 56 ปีขึ้นไป	0	0.00
3. ระดับการศึกษา	100	100
1) ประถมศึกษา	15	15.00
2) มัธยมศึกษา	28	28.00
3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	33	33.00
4)ปริญญาตรี	20	20.00
5) ปริญญาตรีขึ้นไป	4	4.00
4. อาชีพ	100	100
1) รับราชการ	25	25.00
2) เกษตรกร	8	8.00
3) รับจ้าง	46	46.00
4) รัฐวิสาหกิจ	10	10.00
5) ก้าขาย	5	5.00
6) อื่น ๆ (ระบุ ธุรกิจส่วนตัว)	6	6.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน	100	100
1) ต่ำกว่า 4,000 บาท	4	4.00
2) 4,000-7,000 บาท	23	23.00
3) 7,001-10,000 บาท	10	10.00
4) 10,001 – 13,000 บาท	43	43.00
5) 13,001-16,000 บาท	18	18.00
6) 16,001 บาทขึ้นไป	2	2.00

จากตาราง 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวที่พระนครศรีธรรม เป็นเพศชาย ร้อยละ 42 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 58 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวมีอายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 16-25 คิดเป็นร้อยละ 34 ของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 33 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28 ด้านอาชีพของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้างคิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ ร้อยละ 25 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวมีรายได้อยู่ในระหว่าง 10001 – 13,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 4,001-7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23

1.3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าหน้าที่

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	23	100
1) ชาย	5	21.74
2) หญิง	18	78.26
2. อายุ	23	100
1) 16 – 25 ปี	8	34.78
2) 26 – 35 ปี	5	21.74
3) 36 – 45 ปี	5	21.74
4) 46 – 55 ปี	5	21.74
5) 56 ปีขึ้นไป	0	0.00
3. ระดับการศึกษา	23	100
1) ประถมศึกษา	0	0.00
2) มัธยมศึกษา	5	21.74
3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	6	26.08
4)ปริญญาตรี	10	43.48
5) ปริญญาตรีขึ้นไป	2	8.70
4. ตำแหน่งและสถานที่ในการทำงาน	23	100
1) เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครศรี	7	30.43
2) พนักงานขายตั๋วรถไฟ/รถรางไฟฟ้า	6	26.08
3) อื่นๆ (ระบุนแม่บ้าน) โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเพชรบุรี	1	4.35
4) สถาปนิก/วิศวกร (ผังเมือง)	5	21.74
5) เจ้าหน้าที่ทั่วไป (สถิติ/เสมียน)	3	13.05
6) อื่นๆ (ระบุนช่างเขียนแบบ)	1	4.35
5. รายได้ต่อเดือน	23	100
1) ต่ำกว่า 4,000 บาท	0	0.00
2) 4,000-7,000 บาท	3	13.04
3) 7,001-10,000 บาท	3	13.04

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน	23	100
4) 10,001-13,000 บาท	7	30.43
5) 13,001-16,000 บาท	2	8.71
6) 16,001 บาทขึ้นไป	8	34.78
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่	23	100
1) ต่ำกว่า 1 ปี	2	8.70
2) 1-5 ปี	7	30.43
3) 6-10 ปี	5	21.74
4) 11-15 ปี	4	17.39
5) 16-20 ปี	2	8.70
6) ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป	3	13.04

จากตาราง 4.3 พบว่าเจ้าหน้าที่ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับพระนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 78.26 ส่วนผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 21.74 โดยเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.78 รองลงมาอยู่ในระดับอายุระหว่าง 36-45 , 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.74 เจ้าหน้าที่ที่มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.48 รองลงมาคือระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 26.08 มีเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ทำงานที่พระนครศรีธรรมราช เป็นเจ้าหน้าที่พิพธิภัณฑ์สถานแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 30.43 รองลงมาเป็นพนักงานขายตัวรถไฟ/รถรางไฟฟ้า ร้อยละ 26.08 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ 16,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.78 รองลงมาคือ 7,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.43 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานมาเป็นเวลา 1- 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.43

ตอนที่ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

2.1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชาชน

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ที่เป็นประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเหมาะสมในการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี	98	100
1) เหมาะสม	46	46.94
2) ไม่เหมาะสม	52	53.06
1.1 (คำถามสำหรับผู้ที่ยกเว้นการดูแลรักษาพื้นที่โดยรอบ พระนครคีรี ไม่เหมาะสม) มีความคิดว่าพื้นที่ ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษ	98	100
1) บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า)	40	40.82
2) บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)	33	33.67
3) บริเวณร้านขายของที่ระลึก (ด้านพระนครคีรี บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ทางหลักเข้าสู่ตัวเมือง)	21	21.43
4) บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเดินเท้า)	3	3.06
5) บริเวณลานเอนกประสงค์ติดกับศาลาพักผ่อนเดิม	1	1.02
2. สาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรี มากที่สุด	98	100
1) ความสกปรก ขยะมูลฝอย	20	20.40
2) ที่จอดรถไม่เพียงพอ	16	16.32
3) การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ	28	28.57
3) สิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ (ตู้โทรศัพท์ จุดนั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ฯลฯ)	15	15.30
4) เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริมการท่องเที่ยว	9	9.19
5) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังให้บริการนักท่องเที่ยวได้ไม่เต็มที่	7	7.15
6) อื่นๆ (การสื่อสาร การทำความเข้าใจและให้ข้อมูลด้านต่างๆ กับประชาชนในท้องถิ่น)	3	3.07
3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่	98	100
1) โดยส่วนใหญ่อยากให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดูดีเป็น ระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะจัดระเบียบแม่ค้าหาบเร่ แผงลอยจัดให้มี จุดผ่อนผันอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี	28	28.58
2) ไม่มีความคิดเห็น	70	71.42

จากตารางที่ 4.4 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบมีความเห็นว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบมีการดูแลที่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 46.94 และไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 53.06 ตามความคิดเห็นของประชาชน และพื้นที่ที่ประชาชนคิดว่าต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษมากที่สุดคือ บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) คิดเป็นร้อยละ 40.82 รองลงมาคือ บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า) คิดเป็นร้อยละ 33.67 ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากสาเหตุ การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมาคือ ความสกปรก ขยะมูลฝอย เป็นร้อยละ 20.40 ความเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่คือ อยากให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดูดีเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะจัดระเบียบแม่ค้าหาบเร่ แผงลอย จัดให้มีจุดผ่อนผันอย่างชัดเจนพร้อมทั้งมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี

2.2) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของพระนครคีรี	100	100
1) มีสภาพแวดล้อมดีมาก	5	5.00
2) มีสภาพแวดล้อมที่ดี	12	12.00
3) มีสภาพแวดล้อมที่ดีปานกลาง	58	58.00
4) ค่อนข้างเสื่อมโทรม	15	15.00
5) เสื่อมโทรมมาก	10	10.00
2. ความเหมาะสมของการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี	100	100
1) เหมาะสม	58	58.00
2) ไม่เหมาะสม	42	42.00
2.1 (คำถามสำหรับผู้ que คิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่โดยรอบพระนครคีรีไม่เหมาะสม) พื้นที่ ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษมากที่สุด คือ	100	100
1) บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า)	25	25.00
2) บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า)	23	23.00
3) บริเวณร้านขายของที่ระลึก (ด้านพระนครคีรี บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ทางหลักเข้าสู่ตัวเมือง)	20	20.00
4) บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเดินเท้า)	30	3.00
5) บริเวณอื่นๆ (ระบู่ ลานโล่งที่มีป้ายบอกแผนที่ แคร่ร้อนมาก)	2	2.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรี มากที่สุด	100	100
1) ความสกปรก ขยะมูลฝอย	46	46.00
2) ที่จอดรถไม่เพียงพอ	22	22.00
3) การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ	20	20.00
4) สิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จุดนั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ป้ายให้ความรู้)	3	3.00
5) เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริม การท่องเที่ยว	4	4.00
6) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังให้บริการนักท่องเที่ยวได้ ไม่เต็มที่	4	4.00
7) อื่นๆ (ระบุ เจ้าหน้าที่ที่จะคอยให้บริการมีน้อย)	1	1.00
4. ท่านทราบว่า พระนครคีรีมีทางขึ้นเพื่อเที่ยวชม 2 ทาง	100	100
1) ไม่ทราบ	58	58.00
2) ทราบ	42	42.00
5. ในการมาเที่ยวพระนครคีรี นิยมที่จะขึ้นชมพระนครคีรี ในลักษณะ	100	100
1) ขึ้นและลงทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า)	39	39.00
2) ขึ้นและลงทางด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)	51	51.00
3) ขึ้นทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และลงทางด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า)	0	0.00
4) ขึ้นทางด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) และลงทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า)	10	10.00
6. การที่เคยใช้บริการทางขึ้นเพื่อเที่ยวชมพระนครคีรีทั้ง 2 ทาง พร้อมกัน	100	100
1) เคย	13	13.00
2) ไม่เคย	87	87.00
6.1 (คำถามสำหรับผู้ที่ไม่เคยใช้บริการทางขึ้นพระนครคีรีทั้ง 2 ทาง พร้อมกัน) สาเหตุที่ไม่เคยใช้บริการขึ้นลงทั้งสองด้านในการมา เที่ยวคราวเดียวเพราะ	100	100
1) ระยะห่างของแต่ละอาคารไกลกันมาก	50	50.00
2) จอดรถไว้คนละจุดกันกับทางขึ้นอีกด้าน	45	45.00
3) อื่น ๆ (ระบุ ไม่ทราบว่ามีการขึ้น 2 ทาง)	5	5.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
7. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่	100	100
1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่ทราบจุดหรือสถานที่ที่จะสามารถชมวิวได้อย่างทั่วถึงและความสวยงามของแต่ละบริเวณในพระนครคีรีควรจะมีจุดประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและแนะนำสถานที่ให้พอเพียง	11	11.00
2) ไม่มีความคิดเห็น	89	89.00

จากตาราง 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าสภาพแวดล้อมของพระนครคีรีมีสภาพแวดล้อมที่ดีปานกลาง ถึงร้อยละ 58 รองลงมาคือค่อนข้างเสื่อมโทรม ร้อยละ 15 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี มีความเหมาะสมถึงร้อยละ 58 และไม่เหมาะสม ร้อยละ 42 โดยเห็นว่าพื้นที่ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษ คือ บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเนินเต้า)

นักท่องเที่ยวคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากความสกปรก ขยะมูลฝอยมากที่สุด ถึงร้อยละ 46 รองลงมาคือ ที่จอดรถไม่เพียงพอ ร้อยละ 22 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าพระนครคีรีมีทางขึ้นเพื่อเที่ยวชม 2 ทาง คิดเป็นร้อยละ 58 และมีนักท่องเที่ยวที่ทราบทางขึ้นลง ร้อยละ 42 ในการเที่ยวพระนครคีรี นักท่องเที่ยวนิยมที่จะขึ้นชมพระนครคีรีในลักษณะขึ้นและลงทางด้านหน้า (ทางเนินเต้า) คิดเป็นร้อยละ 39 และที่นิยมมากที่สุดคือ ใช้ทางขึ้นลงทางด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) คิดเป็นร้อยละ 51 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยมาใช้บริการทางขึ้นลงเพื่อเที่ยวชมพระนครคีรีทั้ง 2 ทางพร้อมกันคิดเป็นร้อยละ 87 และที่เคยมาใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 13 สาเหตุที่นักท่องเที่ยวไม่เคยใช้บริการขึ้นลงทั้ง 2 ทางพร้อมกันเพราะ ระยะห่างของแต่ละอาคารไกลกันมาก คิดเป็นร้อยละ 50 สาเหตุรองลงมาคือ จอดรถไว้คนละจุดกันกับทางขึ้นลงอีกด้าน

2.3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเหมาะสมในการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี	23	100
1) เหมาะสม	10	43.48
2) ไม่เหมาะสม	12	56.52
1.1 (คำถามสำหรับผู้ที่ยกเว้นการดูแลรักษาพื้นที่โดยรอบพระนครคีรีที่ไม่เหมาะสม) โดยคิดว่าพื้นที่ ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษมากที่สุดคือ	23	100
1) บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า)	6	46.15
2) บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรกรางไฟฟ้า)	1	7.69
3) บริเวณร้านขายของที่ระลึก (ด้านข้างพระนครคีรี บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ทางหลักเข้าสู่ตัวเมือง)	4	30.77
4) บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้น เดินเท้า)	2	15.39
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรี	23	100
1) ความสกปรก ขยะมูลฝอย	1	4.36
2) ที่จอดรถไม่เพียงพอ	3	13.04
3) การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ	12	52.17
4) สิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จุดนั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ป้ายให้ความรู้)	2	8.68
5) เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	4	17.39
6) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังไม่ให้บริการนักท่องเที่ยวได้ไม่เต็มที่	1	4.36
3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่		
1) ควรมีผู้เข้าไปทำความเข้าใจในการจัดระเบียบของหาบเร่ต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์แบบยั่งยืนของทุกๆ ฝ่าย	12	52.17
2) ไม่มีความคิดเห็น	11	47.83

จากตาราง 4.6 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่คิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรีไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 56.52 ซึ่งมากกว่าเจ้าหน้าที่ที่คิดว่าเหมาะสม มีเพียงร้อยละ 43.48 โดยพื้นที่ที่คิดว่าไม่เหมาะสมคือ บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) คิดเป็นร้อยละ 46.15 และปัญหาที่เจ้าหน้าที่คิดว่าเกิดขึ้นมากที่สุดในบริเวณพระนครคีรี คือการตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็น

ระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาคือ เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 17.39

ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เห็นว่าควรมีผู้เข้าไปทำความเข้าใจในการจัดระเบียบของหาบเร่ต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์แบบยั่งยืนของทุก ๆ ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 52.17 และไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 47.83

ตอนที่ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

3.1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชาชน

ตารางที่ 4.7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยวที่เป็นประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครศรีอยุธยา	98	100
1) สถาปัตยกรรมบนพระนครศรีอยุธยา (พระราชวัง/พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/วัดพระแก้ว)	53	54.08
2) ธรรมชาติ และพรรณไม้ต่าง ๆ	34	34.69
3) ผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและสินค้าที่ระลึก	8	8.17
4) อื่นๆ (ระบุงานประจำปีที่จัดขึ้นทุกๆ ปี อย่างยิ่งใหญ่)	3	3.06
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณพระนครศรีอยุธยาให้เป็นพื้นที่การท่องเที่ยว ตามหัวข้อต่อไปนี้		
2.1 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์	98	100
* โดยให้มีความสะอาด(ขยะมูลฝอย และความเสื่อมโทรมของอาคาร)		
1) เห็นด้วย	93	94.90
2) ไม่เห็นด้วย	5	5.10
* โดยให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม (ต้นไม้ตามธรรมชาติ และการจัดสวน)		
1) เห็นด้วย	90	91.84
2) ไม่เห็นด้วย	8	8.16
2.2 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์	98	100
* โดยให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว (ป้ายข้อมูลให้ความรู้ ป้ายบอกทาง และป้ายบอกตำแหน่งสถานที่)		
1) เห็นด้วย	63	64.29
2) ไม่เห็นด้วย	35	35.71

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
2.3 การก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว	98	100
* โดยปรับปรุงให้มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สวยงามสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิม		
1) เห็นด้วย	59	60.20
2) ไม่เห็นด้วย	39	39.80
* โดยปรับปรุงตำแหน่งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าไปให้ใช้งานได้มากยิ่งขึ้น (นอกเหนือไปจากการซื้อตั๋ว)		
1) เห็นด้วย	52	53.06
2) ไม่เห็นด้วย	46	46.94
* โดยการก่อสร้างซุ้มทางเข้าเพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา		
1) เห็นด้วย	71	72.45
2) ไม่เห็นด้วย	27	27.55
2.4 การเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว	98	100
* โดยเพิ่มรถรับส่งระหว่าง ทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เพื่อสะดวกต่อการเดินทาง		
1) เห็นด้วย	55	55.19
2) ไม่เห็นด้วย	45	44.81
2.5 การเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว	98	100
* โดยให้ชาวบ้านได้ขับรถนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครคีรี		
1) เห็นด้วย	51	52.04
2) ไม่เห็นด้วย	47	47.96
3. การท่องเที่ยวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่งผลต่อการประกอบอาชีพและรายได้ของท่านหรือไม่	98	100
1) ไม่ส่งผลกระทบ	55	56.12
2) ส่งผลกระทบ	43	43.88
4. ปัจจุบันการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวพระนครคีรี	98	100
1) ไม่มีส่วนร่วม	82	83.67
2) มีส่วนร่วม	16	16.33

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
5. การให้ความร่วมมือหากมีการจัดการท่องเที่ยวโดยให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย	98	100
1) ไม่ให้ความร่วมมือ	18	18.37
2) ให้ความร่วมมือ	80	81.63
5.1 (คำถามสำหรับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือ) โดยท่านจะร่วมทำกิจกรรมดังนี้	98	100
1) บริการนำเที่ยว	50	51.02
2) บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ	7	7.14
3) จัดทำผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	40	40.82
4) อื่นๆ (ระบุ ช่วยประสานงานแนะนำให้ความรู้กับ นักท่องเที่ยว)	1	1.02
6. ความคิดเห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด	98	100
1) ถึงชยะ	17	17.35
2) ห้องน้ำ	19	19.39
3) ที่จอดรถ	9	9.18
4) ร้านอาหาร	5	5.10
5) จุดพัก เก้าอี้	9	9.18
6) ไฟฟ้าให้แสงสว่าง	7	7.14
7) ร้านขายของที่ระลึก	4	4.08
8) ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	6	6.13
9) ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	8	8.16
10) ป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ป้ายบอกตำแหน่งของสถานที่	14	14.29
11) อื่นๆ (โปรดระบุ)	0	0.00
7. ความคิดเห็นหากจัดให้มีบริการรถรับส่งเชื่อมระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) กับทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)	98	100
1) เห็นด้วย	67	68.37
2) ไม่เห็นด้วย	31	31.63

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
8. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว	98	100
1) มีปัญหาเหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ สาเหตุเกิดจาก ขยะมูลฝอย การจัดระเบียบความเรียบร้อยต่างๆ สิ่งแวดล้อม ในบริเวณ พระนครคีรี ยังไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอสมควร ต้องมีการปรับปรุง และหามาตรการแก้ไขปัญหา เบื้องต้น เพื่อรองรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการ	16	16.33
2) ไม่มีความเห็น	82	83.67

จากตาราง 4.7 พบว่าสิ่งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครคีรีมากที่สุดคือ การชมสถาปัตยกรรมบนพระนครคีรี (พระราชวัง/พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดพระแก้ว) คิดเป็นร้อยละ 54.08 รองลงมาคือ ธรรมชาติและพรรณไม้ต่างๆ ร้อยละ 34.69

ความเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณ พระนครคีรีให้เป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว โดยในด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะจัดให้มีการทำความสะอาด คิดเป็นร้อยละ 94.90 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 5.10 ในเรื่องของความสะอาด

ด้านภูมิทัศน์ที่สวยงาม (ต้นไม้ตามธรรมชาติ และการจัดสวน) ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 91.84 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.16 ส่วนในด้านอยากให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว มีความเห็นด้วยร้อยละ 64.29 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 35.71

ด้านการก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงให้มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สวยงามสอดคล้อง กับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิม ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 60.20 และเห็นด้วยเพียงร้อยละ 46.94 ในส่วนของการปรับปรุงตำแหน่งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปให้ใช้งาน ได้มากยิ่งขึ้น (นอกเหนือไปจากการซื้อตั๋ว) ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 53.06 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 46.94 ในส่วนการก่อสร้างซุ้มทางเข้าเพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดร้อยละ 72.45 และไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 27.55

ด้านการเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการเพิ่มรถรับส่งระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า) เพื่อสะดวกต่อการเดินทางนั้น ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 44.81 และเห็นด้วย ร้อยละ 55.19 ในส่วนของการให้ชาวบ้านได้ขับรถนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครคีรี ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 52.04 เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 47.96

ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า การท่องเที่ยวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่งผลต่อการประกอบอาชีพ และรายได้ของตนเอง ว่าไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 56.12 และคิดว่าส่งผลกระทบ ร้อยละ 43.88

และปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวพระนครศรีรี นั้นเห็นว่าไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 83.67 มีส่วนร่วมคิดเป็นร้อยละ 16.33

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยจะให้ความร่วมมือ หรือไม่นั้นประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า ให้ความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 81.63 ในส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 18.37 และจะให้ความร่วมมือในการจัดทำผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและจำหน่ายสินค้า ที่ระลึก ถึงร้อยละ 51.02 ของกิจกรรมที่เลือกให้มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

สิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยว มากที่สุด คือ เพิ่มห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 19.39 รองลงมาคือการเพิ่ม ถังขยะ ร้อยละ 17.35

ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า หากจัดให้มีบริการรถรับส่งเชื่อมระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินหน้า) กับทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟ) เห็นด้วยถึงร้อยละ 68.37 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยคิด เป็นร้อยละ 31.63

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว มีปัญหา เหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ สาเหตุเกิดจาก ขยะมูลฝอย การจัดระเบียบความเรียบร้อยต่างๆ สิ่งแวดล้อม ในบริเวณพระนครศรีรี ยังไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอสมควรต้องมีการปรับปรุง และหามาตรการแก้ไข ปัญหาเบื้องต้น เพื่อรองรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 83.67 และไม่แสดง ความคิดเห็น ร้อยละ 16.33

3.2) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนคนที่มาเที่ยว	100	100
1) มาคนเดียว	5	5.00
2) มาสองคน	12	12.00
3) มามากกว่าสองคน (มาเป็นหมู่คณะ)	83	83.00
มามากกว่าสองคน (มาเป็นหมู่คณะ)	83	100
1) 3-5 คน	14	16.87
2) 6-8 คน	31	37.35
3) 9-11 คน	15	18.07
4) มากกว่า 11 คน	23	27.71

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
2. การเคยมาพระนครคีรี	100	100
1) เคยมา	20	20.00
2) ไม่เคยมา	80	80.00
3. จุดประสงค์ที่มา พระนครคีรี	100	100
1) ท่องเที่ยว	71	71.00
2) ติดต่อธุระ	4	4.00
3) เยี่ยมญาติ / เพื่อน	6	6.00
4) อื่น ๆ (แวะซื้อสินค้าของฝาก)	19	19.00
4. บุคคลที่มาเที่ยวด้วย	100	100
1) ครอบครัว	31	31.00
2) กลุ่มเพื่อน ๆ	25	25.00
3) เพื่อนร่วมงาน	30	30.00
4) บริษัทนำเที่ยว	14	14.00
5. พาหนะที่ใช้ ในการมาเที่ยวครั้งนี้	100	100
1) รถยนต์ส่วนตัว	45	45.00
2) รถโดยสารประจำทาง	10	10.00
3) รถเช่า/รถเหมา	40	40.00
4) อื่นๆ (รถบริษัทนำเที่ยว , รถเพื่อนร่วมงาน)	5	5.00
6. ในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้มี จำนวนค่าใช้จ่าย		
* ค่ารถในการเดินทาง	100	100
1) 201-400 บาท	3	3.00
2) 401-600 บาท	20	20.00
3) 601-800 บาท	12	12.00
4) 801-1,000 บาท	25	25.00
5) 1,001 ขึ้นๆไป	40	40.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
6. ในការมาทอ่งเทียวกัร้งนี้ ท่านเสียค่าใช้จ่ายจำนวนเท่าไร		
* ค่าเข้าชมและค่าบริการอื่น ๆ	100	100
1) 51-100 บาท	35	35.00
2) 101-150 บาท	28	28.00
3) 151-200 บาท	20	20.00
4) 201-250 บาท	17	17.00
5) 251 ขึ้นไป	0	0.00
* ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	100	100
1) 51-100 บาท	47	47.00
2) 101-150 บาท	28	28.00
3) 151-200 บาท	25	25.00
4) 201-250 บาท	0	0.00
5) 251 ขึ้นไป	0	0.00
* ค่าของที่ระลึก	100	100
1) 201-400 บาท	17	17.00
2) 401-600 บาท	20	20.00
3) 601-800 บาท	30	30.00
4) 801-1,000 บาท	15	15.00
5) 1,000 ขึ้นไป	18	18.00
* ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	100	100
1) 51-100 บาท	52	52.00
2) 101-150 บาท	30	30.00
3) 151-200 บาท	18	18.00
4) 201-250 บาท	0	0.00
5) 251 ขึ้นไป	0	0.00
6.1 ความเหมาะสมกับการท่องเที่ยว	100	100
1) เหมาะสม	72	72.00
2) ไม่เหมาะสม	28	28.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
7. ความตั้งใจมาท่องเที่ยวที่พระนครศรีรี	100	100
1) ตั้งใจ	53	53.00
2) ไม่ตั้งใจ	47	47.00
7.1 คำถามสำหรับผู้ที่ตั้งใจมาเที่ยวที่ พระนครศรีรี	53	100
1) อยากมาชมความงามของสถาปัตยกรรม	31	58.49
2) อยากมาชมทัศนียภาพและธรรมชาติที่สวยงาม	20	37.75
3) อื่น ๆ (ระบุง พาลูกหลานมาเที่ยวเพื่อให้ได้ความรู้)	2	3.76
7.2 คำถามสำหรับผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจมาเที่ยวที่ พระนครศรีรี	47	100
1) เพราะเป็นเส้นทางผ่านของการท่องเที่ยว	24	51.06
2) เพราะต้องการแวะซื้อของฝาก	18	38.29
3) เพราะเพื่อนร่วมทางเดินทางต้องการแวะเที่ยว	5	10.63
4) อื่นๆ (ระบุง)	0	0.00
8. กิจกรรมที่ชอบ ขณะมาเที่ยวครั้งนี้มากที่สุด	100	100
1) เข้าชมอาคาร และสถานที่ทางโบราณสถาน	35	35.00
2) เดินเล่น และนั่งชมบรรยากาศ	21	21.00
3) ซื้อของที่ระลึก และของฝาก	15	15.00
4) ถ่ายภาพสถานที่	29	29.00
9. สิ่งที่น่าสนใจในการเดินทางมาในครั้งนี้มากที่สุด	100	100
1) ความสวยงามของอาคาร โบราณสถาน และสถาปัตยกรรม	65	65.00
2) ความสวยงามของภูมิทัศน์ และพืชพันธุ์ทางธรรมชาติ	20	20.00
3) สินค้าพื้นถิ่น/ของที่ระลึก	12	12.00
4) อื่นๆ (ระบุง ได้ขึ้นรถรางไฟฟ้า)	3	3.00
10. การเคยไปเที่ยวชมอาคารและสถาปัตยกรรมต่างๆ บนพระนครศรีรี	100	100
ครบทุกส่วน		
1) ครบ	25	25.00
2) ไม่ครบ	75	75.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
10.1 (คำถามสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องชมอาคารบนพระนครคีรีไม่ครบทุกส่วน)	75	100
สาเหตุที่ท่านเกี่ยวข้องชมไม่ครบทุกจุดเพราะ		
1) ระยะห่างของแต่ละอาคารไกลกันมาก	20	26.67
2) ระยะเวลาในการแวะชมน้อย	30	40.00
3) ไม่อยากเดินไปห่างจากที่จอดรถมากนัก	15	20.00
4) อื่นๆ (ระบุ อายุมากแล้ว ไม่มีแรงเดินไกลๆ)	10	13.33
11. การรู้จักส่วนใดที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรี	100	100
1) พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/พระตำหนักที่ประทับ)	30	30.00
2) พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ (ที่ทำการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)	24	24.00
3) พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรปราสาท	10	10.00
4) หอชัชวาลเวียงชัย (หอชมดาว)	11	11.00
5) พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย	6	6.00
6) พระปราสาทแดง	8	8.00
7) พระธาตุจอมเพชร	7	7.00
8) พระสุทธเสลเคีย	1	1.00
9) วัดมหาสมณราม	1	1.00
10) อื่นๆ (ระบุ ศาลาองค์กรักต่างๆ , ศาลาออกกว่าราชการ)	2	2.00
12. การเคยไปในส่วนต่างๆที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีบ้าง	100	100
1) พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/พระตำหนักที่ประทับ)	30	30.00
2) พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ (ที่ทำการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)	14	14.00
3) พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรปราสาท	9	9.00
4) หอชัชวาลเวียงชัย (หอชมดาว)	16	16.00
5) พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย	8	8.00
6) พระปราสาทแดง	7	7.00
7) พระธาตุจอมเพชร	4	4.00
8) พระสุทธเสลเคีย	2	2.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
12. การเคยไปในส่วนต่างๆที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีบ้าง	100	100
9) วัดมหาสมณราม	3	3.00
10) อื่นๆ (ระบุ ศาลาออกกว่าราชการ)	7	7.00
13. ส่วนที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีที่ท่านได้เข้าไปเที่ยวแล้วรู้สึกประทับใจ	100	100
1) พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/ พระตำหนักที่ประทับ)	37	37.00
2) พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ (ที่ทำการพิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ)	20	20.00
3) พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรปราสาท	5	5.00
4) หอชัชวาลเวียงชัย (หอชมดาว)	17	17.00
5) พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย	4	4.00
6) พระปรารักษ์แดง	3	3.00
7) พระธาตุจอมเพชร	8	8.00
8) พระสุทธเสลเดีย์	2	2.00
9) วัดมหาสมณราม	4	4.00
14. ความรู้จากการท่องเที่ยว	100	100
1) ไม่ได้รับ	25	25.00
2) ได้รับ	75	75.00
15. การร่วมใช้บริการหากจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมโดย การบริการรถรับนำเที่ยวบริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี ใน รูปแบบของการ เที่ยวชมศาสนาสถาน ที่ตั้งอยู่บนเส้นทางโดยรอบ	100	100
1) ใช้บริการ	74	74.00
2) ไม่ใช้บริการ	36	36.00
16. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ พระนครคีรีเป็นสถานที่พักแรมที่สุดท้าย ในการเดินทางกลับ	100	100
1) ใช่	48	48.00
2) ไม่ใช่	52	52.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
17. ความคิดว่าการมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด	100	100
1) ถังขยะ	14	14.00
2) ห้องน้ำ	20	20.00
3) ที่จอดรถ	28	28.00
4) ร้านอาหาร	5	5.00
5) จุดพักเก้าอี้	6	6.00
6) ไฟฟ้าให้แสงสว่าง	4	4.00
7) ร้านขายของที่ระลึก	3	3.00
8) คู่มือโทรศัพท์สาธารณะ	3	3.00
9) ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	6	6.00
10) ป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ป้ายบอกตำแหน่งของสถานที่	10	10.00
11) อื่นๆ (ระบุ ควรจัดให้มีเอกสารประกอบการท่องเที่ยว)	1	1.00
18. ความคิดเห็นหากจะมีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นพระนครคีรี เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)	100	100
1) เห็นด้วย	66	66.00
2) ไม่เห็นด้วย	34	34.00
19. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยว	100	100
1) ต้องการให้มีโบว์ชัวร์ หรือเอกสารผังประกอบการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความรู้ในการท่องเที่ยว	11	11.00
2) ไม่มีความคิดเห็น	89	89.00

จากตาราง 4.7 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะไม่เคยมาพระนครคีรี คิดเป็นร้อยละ 80 และมีนักท่องเที่ยวที่เคยมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 20 โดยจุดประสงค์ที่มาพระนครคีรี ส่วนใหญ่เพื่อมาท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมาคือ แวะซื้อสินค้าของฝาก ร้อยละ 19 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากันเป็นหมู่คณะ อยู่ที่คณะละ 6-8 คน คิดเป็นร้อยละ 37.35 รองลงมา มีจำนวนมากกว่า 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.71 ของผู้ที่เดินทางมาเที่ยวพระนครคีรี โดยส่วนใหญ่จะมาเที่ยวกับครอบครัว เป็นจำนวนร้อยละ 31 รองลงมาจะมากับเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 30 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้รถส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมาเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาเป็นรถเช่า/รถเหมา ร้อยละ 40 ของนักท่องเที่ยวที่เลือกใช้พาหนะมาเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าค่าใช้จ่ายต่างๆ ใน

การมาเที่ยวพระนครคีรีนั้น เหมาะสม ไม่แพงจนเกินไป ถึงร้อยละ 72 ของนักท่องเที่ยว และมีความตั้งใจมาเที่ยวที่พระนครคีรี ถึงร้อยละ 53 โดยส่วนใหญ่มาเพราะอยากชมความงามของสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 37.75 และผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจมาเที่ยวที่พระนครคีรีโดยส่วนใหญ่เพราะเป็นเส้นทางผ่านของการท่องเที่ยวจากที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมาคือแวะซื้อของฝาก ร้อยละ 38.29 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบกิจกรรม การเข้าชมอาคาร และสถานที่ทางโบราณสถานมากที่สุดถึงร้อยละ 35 รองลงมาคือการถ่ายภาพสถานที่ของพระนครคีรี ร้อยละ 29 สิ่งที่น่าสนใจในการเดินทางมาเที่ยวมากที่สุดคือ ความสวยงามของอาคาร โบราณสถาน และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 65 นักท่องเที่ยวเคยไปเที่ยวชมอาคารและสถาปัตยกรรมต่าง ๆ บนพระนครคีรีครบทุกส่วน คิดเป็นร้อยละ 42 ซึ่งน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ครบ คิดเป็นร้อยละ 58 นักท่องเที่ยวรู้จักพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ ที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33 และส่วนที่นักท่องเที่ยวเคยไปเยอะมากที่สุดคือ พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ อีกเหมือนกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 30 และก็เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 37 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากท่องเที่ยวครั้งนี้ คิดเป็นร้อยละ 75 การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเพิ่มเติม โดยบริการรถรับนำเที่ยวบริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี ในรูปแบบของการเที่ยวชมศาสนาสถานที่ตั้งอยู่บนเส้นทางโดยรอบนักท่องเที่ยวคิดว่า จะใช้บริการถึงร้อยละ 74 นักท่องเที่ยวมองว่าพระนครคีรีเป็นสถานที่พักผ่อนที่สุดท้ายในการเดินทางกลับบ้านเพียงร้อยละ 48 ซึ่งน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มองว่าพระนครคีรีไม่ได้เป็นสถานที่ที่พักผ่อนที่สุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 52 ที่ไม่คิดเช่นนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมาคือ ถังขยะ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14 และนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการจะมีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นพระนครคีรี เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) โดยเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 66 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 34 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการของการท่องเที่ยว มีความต้องการให้มีโบว์ชัวร์ หรือเอกสารผังประกอบการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความรู้ในการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 11 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 89

3.3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพ

ปัญหาของการท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครคีรี	23	100
1) สถาปัตยกรรมบนพระนครคีรี (พระราชวัง/พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/วัดพระแก้ว)	17	73.91
2) ธรรมชาติและพรรณไม้ต่าง ๆ	2	8.70
3) ผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและสินค้าที่ระลึก	4	17.39

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณพระนครศรีอยุธยา ให้เป็นพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว ตามหัวข้อต่อไปนี้	23	100
2.1 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์		
* ให้ความสะอาด (ขยะมูลฝอย และความเสื่อมโทรมของอาคาร)	23	100
1) เห็นด้วย	23	23.00
2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
* ให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม (ต้นไม้ตามธรรมชาติและการจัดสวน)	23	100
1) เห็นด้วย	20	86.96
2) ไม่เห็นด้วย	3	13.04
* ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้แก่ นักท่องเที่ยว (ป้ายข้อมูลให้ความรู้)	23	100
1) เห็นด้วย	20	86.96
2) ไม่เห็นด้วย	3	13.04
2.2. การก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่บริเวณพระนครศรีอยุธยา		
* ปรับปรุงลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สวยงาม สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิม	23	100
1) เห็นด้วย	22	95.65
2) ไม่เห็นด้วย	1	4.35
* ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ใช้งานได้อย่างเต็มที่	23	100
1) เห็นด้วย	22	95.65
2) ไม่เห็นด้วย	1	4.35
* ก่อสร้างซุ้มทางเข้าเพื่อเป็นที่ดึงดูด	23	100
1) เห็นด้วย	22	95.65
2) ไม่เห็นด้วย	1	4.35
2.3 การเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว		
* ให้ชาวบ้านได้ขับรถนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่ เส้นทางรอบพระนครศรีอยุธยา	23	100
1) เห็นด้วย	21	91.30
2) ไม่เห็นด้วย	2	8.70

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
* โดยเพิ่มรถรับส่งระหว่าง ทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เพื่อความสะดวกในการเดินทาง	23	100
1) เห็นด้วย	21	91.30
2) ไม่เห็นด้วย	2	8.70
3. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรเพิ่มขึ้น เพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด	23	100
1) ถังขยะ	1	4.35
2) ห้องน้ำ	5	21.74
3) ที่จอดรถ	2	8.70
4) ร้านอาหาร	0	0.00
5) จุดพักเก้าอี้	3	13.04
6) ไฟฟ้าให้แสงสว่าง	2	8.70
7) ร้านขายของที่ระลึก	0	0.00
8) ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	1	4.35
9) ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2	8.70
10) ป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ป้ายบอกตำแหน่งของสถานที่	7	30.43
4. ความคิดเห็นหากจะมีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นพระนครคีรีเชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นทางด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)	23	100
1) เห็นด้วย	23	100.00
2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครคีรี มากที่สุดคือ สถาปัตยกรรมบนพระนครคีรี คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือ ธรรมชาติและพรรณไม้ต่างๆ ร้อยละ 35 โดยคิดว่าการพัฒนาพื้นที่บริเวณพระนครคีรีให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการปรับปรุงเรื่องความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านความสวยงามการจัดสวนคิดเป็นร้อยละ 74 ด้านป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง คิดเป็นร้อยละ 55 ที่เห็นด้วยกับการพัฒนาบริเวณในด้านต่าง ๆ และอยากให้มีการปรับปรุงตำแหน่งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวถึงร้อยละ 63 การปรับปรุงซุ้มทางเข้าเพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา เห็นด้วยถึงร้อยละ 95.65 ส่วนด้านการปรับปรุงกิจกรรมในการท่องเที่ยว นั้น อยากให้มีการเพิ่มรถรับส่งระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 91.30 และไม่เห็นด้วยที่จะให้ชาวบ้าน

จับรณานักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครคีรี คิดเป็นร้อยละ 91.30 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีสั่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวคือ ป้ายบอกทาง ป้ายให้ความรู้ ซึ่งยังมีไม่เพียงพอต่อพื้นที่บริเวณพระนครคีรี คิดเป็นร้อยละ 30.43 หากจะจัดให้มีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นลงพระนครคีรี เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรกรางไฟฟ้า) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100 ของเจ้าหน้าที่ในพระนครคีรี

ตอนที่ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ

4.1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชาชน

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบที่เป็นประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาคารที่ก่อสร้าง อยู่ที่พระนครคีรี มีรูปแบบเหมาะสม กับสภาพแวดล้อม ของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบ ในการก่อสร้างอาคารอื่นๆ ในอนาคต	98	100
1) พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์	5	5.10
2) พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรปราสาท	11	11.22
3) หอซัชवालเวียงชัย	25	25.51
4) หอพิฆานเพชรมเหศวร์	9	9.18
5) ศาลาองค์รักษ์	24	24.49
6) พระอุโบสถวัดพระแก้วน้อย	0	0.00
7) พระสุทธเสลเจดีย์	0	0.00
8) พระปรางค์แดง	4	4.09
9) พระธาตุจอมเพชร	0	0.00
10) ศาลาเย็นใจ	20	20.41
2. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบ	98	100
1) บางอาคารมีเอกลักษณ์โดดเด่นเหมาะสมแก่การนำมาเป็นแบบในการก่อสร้าง แต่บางอาคารนั้น โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นวัดและพระราชวังเดิม ไม่ควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างของการออกแบบอาคารใหม่	11	11.22
2) ไม่มีความคิดเห็น	87	88.78

จากตารางที่ 4.10 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าท่านคิดว่าอาคารที่ก่อสร้างอยู่ที่พระนครคีรี อาคารใดที่มีรูปแบบเหมาะสม กับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบ ในการก่อสร้างอาคารอื่นๆ ในอนาคต มากที่สุดคือ หอซัชवालเวียงชัย คิดเป็นร้อยละ 25.51 รองลงมาคือ ศาลาองค์รักษ์

ร้อยละ 24.49

โดยมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ว่าในการพัฒนาแบบของอาคารที่จะนำมาสร้างนั้น บางอาคารมีเอกลักษณ์โดดเด่นเหมาะสมแก่การนำมาเป็นแบบในการก่อสร้าง แต่บางอาคารนั้นโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นวัดและพระราชวังเดิม ไม่ควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างของการออกแบบอาคารใหม่ คิดเป็นร้อยละ 88.78 ส่วนอีกร้อยละ 11.22 ไม่ออกความคิดเห็นเพิ่มเติม

4.2) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบที่เป็นเจ้าหน้าที่

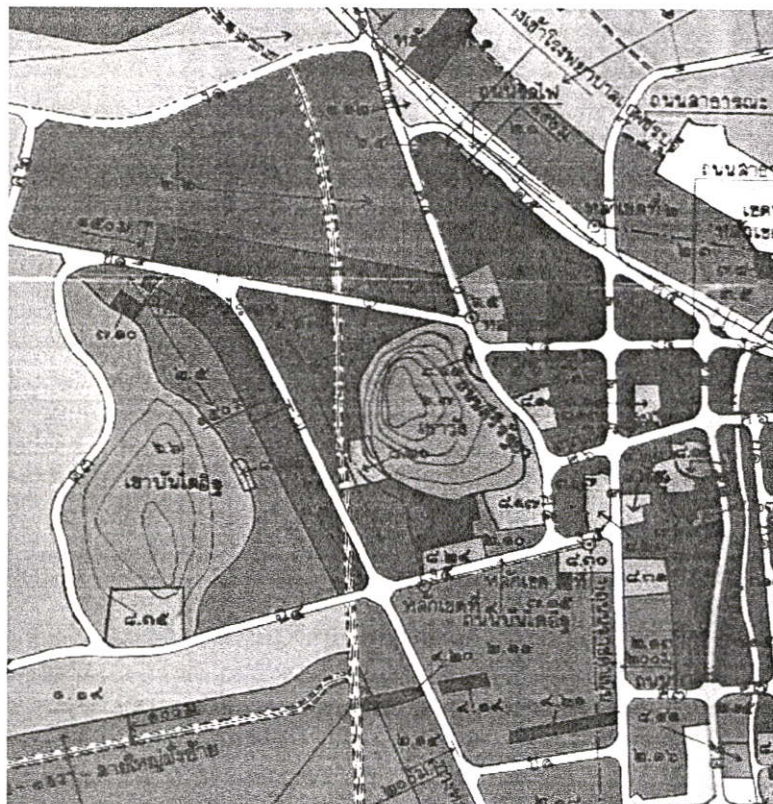
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาคารที่ก่อสร้างอยู่ที่พระนครคีรี ที่มีรูปแบบเหมาะสม กับสภาพแวดล้อม ของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบ ในการก่อสร้างอาคารอื่นๆ ในอนาคต	23	100
1) พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์	0	0.00
2) พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรปราสาท	0	0.00
3) หอชัชวาลเวียงชัย	18	78.27
4) หอพิमानเพชรเมศวร์	0	0.00
5) ศาลาองค์รักรักษ์	3	13.05
6) พระอุโบสถวัดพระแก้วน้อย	0	0.00
7) พระสุทธเสลเจดีย์	0	0.00
8) พระปรารักษ์แดง	1	4.34
9) พระธาตุจอมเพชร	0	0.00
10) ศาลาเย็นใจ	1	4.34
2. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบ	32	100
1) บางอาคารมีเอกลักษณ์โดดเด่นเหมาะสมแก่การนำมาเป็นแบบในการก่อสร้าง แต่บางอาคารนั้น โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นวัดและพระราชวังเดิม ไม่ควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างของการออกแบบอาคารใหม่	9	39.13
2) ไม่มีความคิดเห็น	14	60.87

จากตารางที่ 4.11 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าท่านคิดว่าอาคารที่ก่อสร้างอยู่ที่พระนครคีรี อาคารใดที่มีรูปแบบเหมาะสม กับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบ ในการก่อสร้างอาคารอื่นๆ ในอนาคต มากที่สุดคือ หอชัชวาลเวียงชัย คิดเป็นร้อยละ 78.27 รองลงมาคือ ศาลาองค์รักรักษ์ ร้อยละ 13.05

โดยมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ว่าในการพัฒนาแบบของอาคารที่จะนำมาสร้างนั้น บางอาคารมีเอกลักษณ์โดดเด่นเหมาะสมแก่การนำมาเป็นแบบในการก่อสร้าง แต่บางอาคารนั้นโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นวัดและพระราชวังเดิม ไม่ควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างของการออกแบบอาคารใหม่ คิดเป็นร้อยละ 39.13 ส่วนอีกร้อยละ 60.87 ไม่ออกความคิดเห็นเพิ่มเติม

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.2.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม

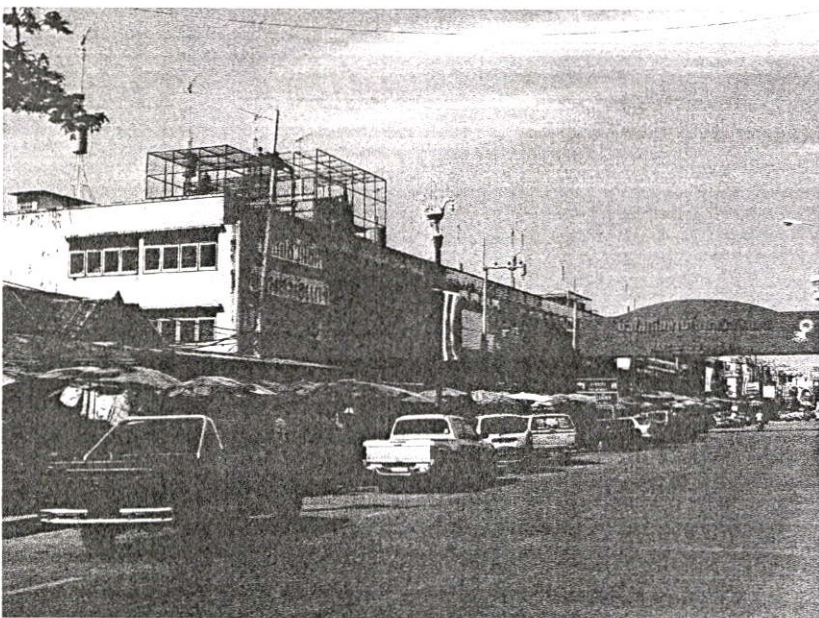
รูปที่ 4.1 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

เครื่องหมาย

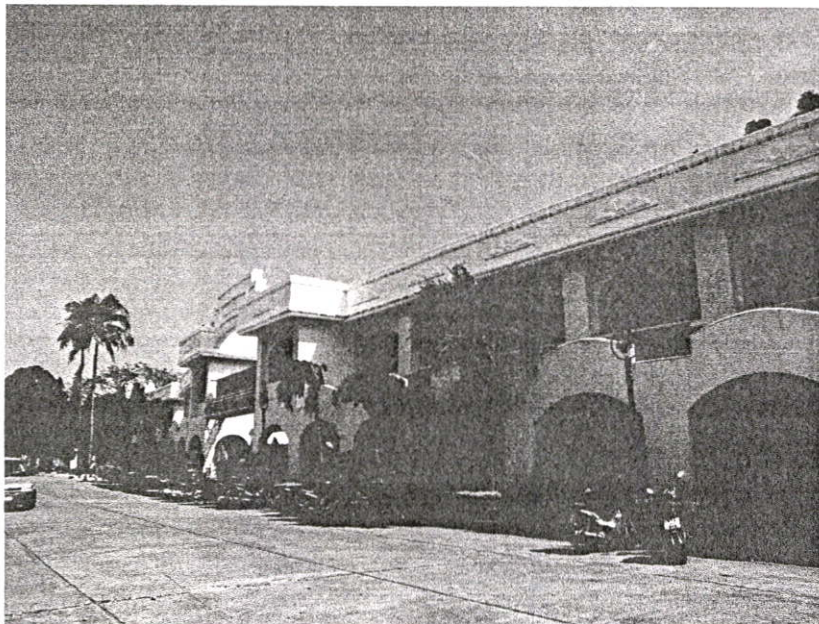
1. เขตสีเหลือง		ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
2. เขตสีส้ม		ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
3. เขตสีแดง		ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
4. เขตสีม่วงอ่อน		ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
5. เขตสีเขียว		ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
6. เขตสีเขียวอ่อน		ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
7. เขตเขียวสีมะกอก		ที่ดินประเภทสถานับการศึกษา
8. เขตสีเทาอ่อน		ที่ดินประเภทสถานับศาสนา
9. เขตสีน้ำเงิน		ที่ดินประเภทสถานับราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

รูปที่ 4.2 แสดงย่านการทำธุรกิจการค้าของชาวบ้านด้านหน้าทางเดินเท้า

รูปที่ 4.3 แสดงย่านการทำธุรกิจการค้าของอาคารพาณิชย์ด้านข้าง

รูปที่ 4.4 แสดงย่านการทำธุรกิจท่องเที่ยวด้านหลัง ทางขึ้นรถรางไฟฟ้า

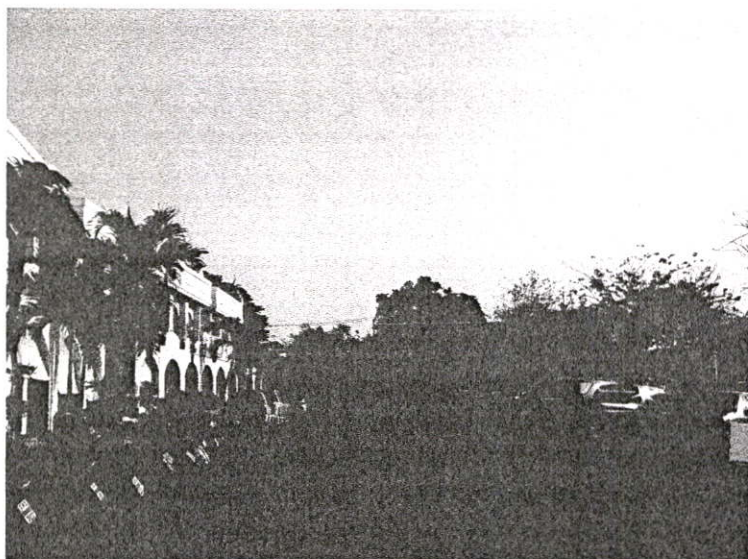

รูปที่ 4.5 แสดงย่านชุมชนหนาแน่นมาก ถนนศิริรัฐยา

รูปที่ 4.6 แสดงย่านสถาบันทางศาสนา ถนนศิรีรัฐฯ

4.2.2 เส้นทางสัญจรและที่จอดรถ

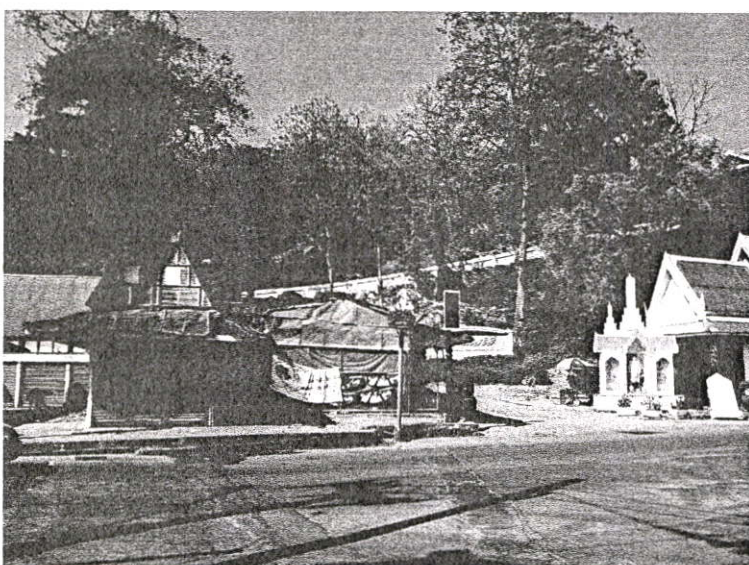

รูปที่ 4.7 แสดงที่จอดรถบริเวณด้านหลังทางรอรางไฟฟ้า

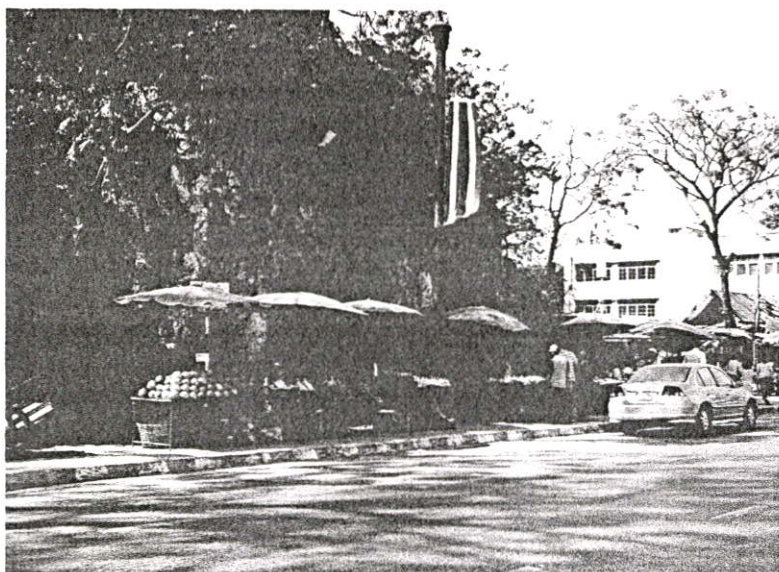
4.2.3 สิ่งแวดล้อม

รูปที่ 4.8 แสดงสภาพชุมชนบริเวณ โดยรอบพระนครคีรี

รูปที่ 4.9 แสดงสภาพความเสื่อมโทรมบริเวณด้านหน้าพระนครคีรี

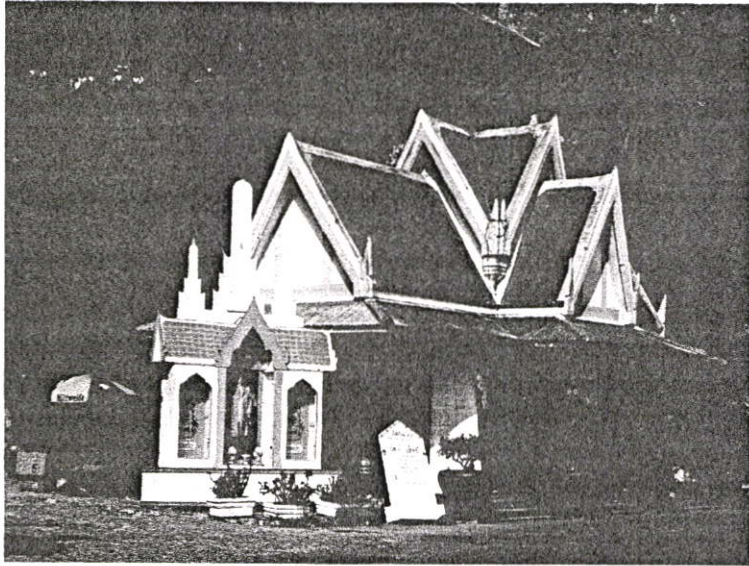

รูปที่ 4.10 แสดงสภาพการตั้งแผงลอยที่ไม่เป็นระเบียบบริเวณด้านข้าง

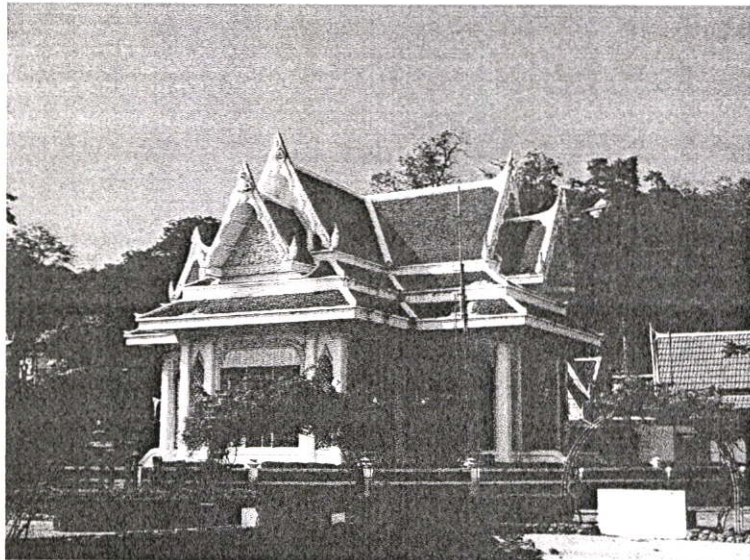

รูปที่ 4.11 แสดงสภาพการตั้งแผงลอยที่ไม่เป็นระเบียบบริเวณด้านหน้า

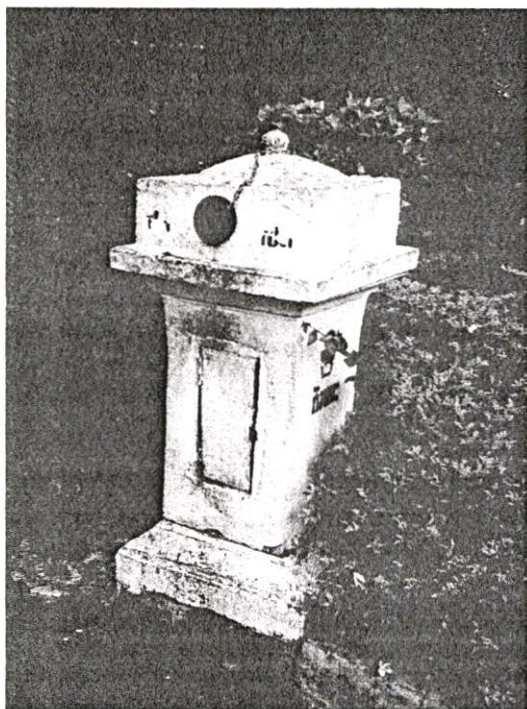
4.2.4 อาคารและสิ่งก่อสร้าง

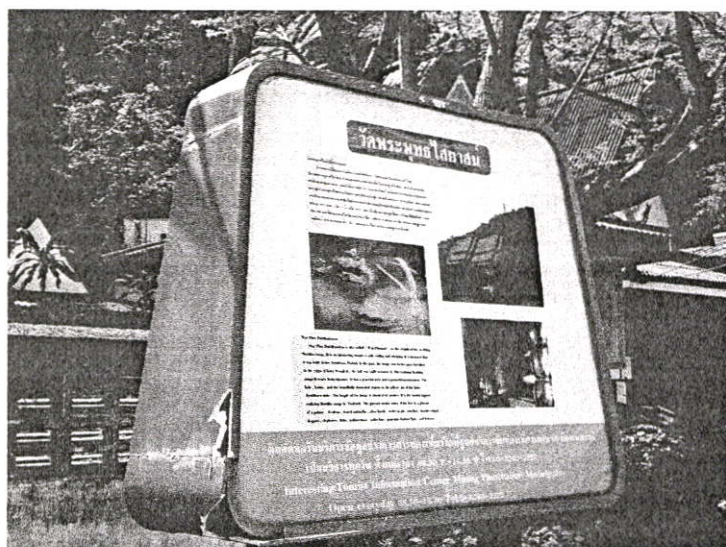
รูปที่ 4.12 แสดงสภาพศาลาอเนกประสงค์หน้าทางขึ้นที่ทรุดโทรมมาก

รูปที่ 4.13 แสดงสภาพศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

รูปที่ 4.14 แสดงถึงขยะที่มีอยู่เดิม

รูปที่ 4.15 แสดงป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม

รูปที่ 4.16 แสดงป้ายแสดงตำแหน่งห้องน้ำ

รูปที่ 4.17 แสดงแท่นดื่มน้ำประปาสาธารณะ

4.2.5 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

จากการสำรวจผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือประกอบการสำรวจจากสถานที่ พบว่าบริเวณโดยรอบ พระนครคีรีเป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม(เขตสีเขียวอ่อน) คือพระนครคีรีนั่นเอง ล้อมรอบไปด้วยที่ดินประเภทพาณิชย์กรรมและที่อยู่หนาแน่นมาก (เขตสีแดง) และที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (เขตสีส้ม) นอกจากนี้ยังแทรกด้วยที่ดินประเภท สถาบันทางศาสนา (เขตสีเทา) ซึ่งให้เห็นถึงชุมชนที่อยู่ร่วมกับวัดที่มีอยู่หลายจุด แต่ในการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีนั้นผู้คนส่วนมากจะพุ่งเป้าไปยังสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากกว่า เช่น ชะอำ พระนครคีรีจึงเป็นแค่เพียงทางผ่านเท่านั้น

นอกจากนี้การจัดการท่องเที่ยวที่ชนชั้นทางราชการได้มีการกระตุ้นด้วยการส่งเสริมกิจกรรมมากมาย แต่ปัญหาสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมที่เป็นอีกปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือ

การท่องเที่ยวขาดการประชาสัมพันธ์ โดยคู่ได้จากการสำรวจสอบถามจากนักท่องเที่ยวที่มาแวะซื้อของ แต่มิได้มาท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยา เพราะเคยมาแล้ว จึงไม่มีอะไรดึงดูด ภาครัฐเองก็พยายามเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก คือ รถรางไฟฟ้าแล้ว แต่ก็กระตุ้นการท่องเที่ยวแค่เพียงช่วงแรกที่มีการก่อสร้างแล้วเสร็จ

การพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงามโดยการจัดระเบียบในการท่องเที่ยวที่ชนชั้น ขาดการร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น ขาดการทำความเข้าใจ การเข้ามายึดครองพื้นที่ในการค้าขายทำให้เกิดความขัดแย้งความไม่เป็นระเบียบ อ่างสิทธิ์ในการมาใช้พื้นที่ของชุมชน ถึงแม้จะได้มีการจัดพื้นที่ให้ทำการค้าขายแล้วก็ไม่ได้รับความนิยมจากชาวบ้าน ทำให้การแก้ปัญหาไม่เกิดผล

จึงทำให้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ขาดการสนใจ ทั้งที่เป็นต้นทุนทางการค้าที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย การทำความเข้าใจในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากการสำรวจ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงแนวทางการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในเขต อ.เมือง จ.เพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษา โดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 ศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ โดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

5.1.1.2 ศึกษาพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาการใช้พื้นที่ของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ โดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

5.1.1.3 เสนอแนวทางการออกแบบ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และภูมิทัศน์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ โดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากรประกอบด้วย

1. ประชาชน คือ ประชาชนภายในชุมชนที่อาศัย อยู่โดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เขตแนวถนนโดยรอบพระนครคีรีเป็นตัวกำหนดกลุ่มประชากร ประกอบไปด้วย 2 ชุมชน ในเขตเทศบาลเมือง รวมทั้งสิ้น 795 ครัวเรือน ประชาชนจำนวน 4,252 คน (สำนักงานเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี . 2545 : 337)

2. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว พระนครคีรี จ.เพชรบุรี จำนวน 21,812 คนต่อเดือน (สถิติการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จ.เพชรบุรี. 2545 : 128)

3. เจ้าหน้าที่ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลรับผิดชอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี คือ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จำนวน 8 คน เจ้าหน้าที่จำหน่ายตั๋ว จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่รถรางไฟฟ้า จำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่ทั่วไป จำนวน 3 คน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่กรมโยธาธิการ และผังเมือง จ.เพชรบุรีที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างจาก

1. ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี จำนวน 4,252 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน 10% โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Yamane) ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 98 คน

2. นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว พระนครศรีอยุธยา จำนวน 21,812 คน ต่อเดือน (สถิติการท่องเที่ยวพหุภาคีสถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา . 2545) ผู้วิจัยได้กำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน 10% โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Yamane) ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

3. เจ้าหน้าที่ดูแลพระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น 23 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 23 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในพื้นที่พระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นประชาชนและนักท่องเที่ยว เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ ตามความต้องการที่แท้จริงของตน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 การสำรวจ ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในพื้นที่เขตโดยรอบพระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจดังนี้

1. กล้องถ่ายรูป ใช้สำรวจในบริเวณพื้นที่พระนครศรีอยุธยา เพื่อทราบลักษณะภูมิประเทศ ความเป็นอยู่ของชุมชนในเขตพื้นที่โดยรอบพระนครศรีอยุธยาและสถาปัตยกรรมต่างๆ ที่พบเห็น ที่สามารถเข้าสำรวจถึงและถ่ายภาพได้

2. แบบบันทึกการสำรวจ ใช้ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบที่มีความแน่นอนจากกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3.2 การใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกคำตอบในแบบสอบถามเป็นการใช้แบบสอบถามเป็นแบบที่มีคำถามแน่นอน (Structured Interview) การสัมภาษณ์จะมีคำถาม 3 ลักษณะ คือ

1. คำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างของประชาชน ที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และผลกระทบที่ได้จากการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยว

ในพื้นที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานราชการ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการออกแบบ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

2. คำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวบริเวณ โคยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการท่องเที่ยว รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชมสถาปัตยกรรมท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานราชการ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 19 ข้อ

3. คำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ ที่ดูแลเกี่ยวข้องกับ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยวและดูแลปกป้องบริเวณพื้นที่ ที่ควรดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ และมีความสำคัญสูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานราชการ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการออกแบบ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.) ผู้วิจัยขอให้งานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์ของชุมชน นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับพระนครคีรี
- 2.) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ทางภาคสนามตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้และจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- 3.) ผู้วิจัยลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ (Survey) โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เครื่องมือวัดระยะทาง มาสำรวจทางภาคสนาม

5.1.5 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม ของพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

5.1.5.1 ข้อมูลทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

จากการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบมีความเห็นว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบมีการดูแลที่ไม่เหมาะสมมากกว่าที่คิดว่าเหมาะสม ตามความคิดเห็นของประชาชน และพื้นที่ที่ประชาชนคิดว่าต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษมากที่สุดคือ บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) รองลงมาคือ บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า) ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากสาเหตุ การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ รองลงมาคือ ความสกปรก ขยะมูลฝอย ความเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่คือ อยากให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดูดีเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะจัดระเบียบแม่ค้าหาบเร่ แผงรอย จัดให้มีจุดผ่อนผันอย่างชัดเจนพร้อมทั้งมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี

จากการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าสภาพแวดล้อมของพระนครคีรีมีสภาพแวดล้อมที่ดีปานกลาง รองลงมาคือค่อนข้างเลื่อมโทรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณโดยรอบพระนครคีรี มีความไม่เหมาะสมมากกว่าเหมาะสม โดยเห็นว่าพื้นที่ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษ คือ บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเดินเท้า) นักท่องเที่ยวคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากความสกปรก ขยะมูลฝอยมากที่สุด รองลงมาคือ ที่จอดรถไม่เพียงพอ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าพระนครคีรีมีทางขึ้นเพื่อเที่ยวชม 2 ทาง และมีนักท่องเที่ยวที่ทราบทางขึ้นลง ในการเที่ยวพระนครคีรี นักท่องเที่ยวนิยมที่จะขึ้นชมพระนครคีรีในลักษณะขึ้นและลงทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และที่นิยมมากที่สุดคือ ใช้ทางขึ้นลงทางด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยมาใช้บริการทางขึ้นลงเพื่อเที่ยวชมพระนครคีรีทั้ง 2 ทางพร้อมกัน และที่เคยมาใช้บริการ สาเหตุที่นักท่องเที่ยวไม่เคยใช้บริการขึ้นลงทั้ง 2 ทางพร้อมกันเพราะ ระยะห่างของแต่ละอาคารไกลกันมาก สาเหตุรองลงมาคือ จอดรถไว้คนละจุดกันกับทางขึ้นลงอีกด้าน

จากการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่คิดว่า การดูแลรักษาพื้นที่บริเวณ โดยรอบพระนครคีรี ไม่เหมาะสม ซึ่งมากกว่าเจ้าหน้าที่ที่คิดว่าเหมาะสม โดยพื้นที่ที่คิดว่าไม่เหมาะสมคือ บริเวณทางขึ้น ด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และปัญหาที่เจ้าหน้าที่คิดว่าเกิดขึ้นมากที่สุดในบริเวณพระนครคีรี คือการ ตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ รองลงมาคือ เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้อง และส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เห็นว่าควรมีผู้ เข้าไปทำความเข้าใจในการจัดระเบียบของหาบเร่ต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์แบบยั่งยืนของทุก ๆ ฝ่าย และมีที่ไม่แสดงความคิดเห็น

5.1.5.2 ข้อมูลทางด้านพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

จากการวิจัยพบว่าสิ่งที่ เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครคีรีมากที่สุด คือการชมสถาปัตยกรรมบนพระนครคีรี (พระราชวัง/พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดพระแก้ว) รองลงมา คือ ธรรมชาติและพรรณไม้ต่าง ๆ

ความเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณ พระนครคีรีให้เป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว โดยในด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะจัดให้มีการทำความสะอาด ส่วนที่ไม่เห็นด้วยคิด ในเรื่องของความสะอาด

ด้านภูมิทัศน์ที่สวยงาม (ต้นไม้ตามธรรมชาติ และการจัดสวน) ประชาชนส่วนใหญ่ เห็นด้วย ส่วนในด้านอยากให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เห็นด้วย

ด้านการก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงให้มีลักษณะทาง สถาปัตยกรรมที่สวยงามสอดคล้อง กับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิม ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ในส่วนของการปรับปรุงตำแหน่งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปให้ใช้งาน ได้มากยิ่งขึ้น (นอกเหนือไปจากการซื้อตั๋ว) ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย ในส่วนการก่อสร้างซุ้มทางเข้า เพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย

ด้านการเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า การเพิ่มรถรับส่งระหว่าง ทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟไฟฟ้า) เพื่อสะดวกต่อการเดินทาง นั้นไม่เห็นด้วย ในส่วนของการให้ชาวบ้านได้ขับรถนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครคีรี ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า การท่องเที่ยวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่งผลต่อการประกอบ อาชีพและรายได้ของตนเอง ว่าไม่ส่งผลกระทบมากกว่าที่ส่งผลกระทบ

และปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว พระนครคีรีนั้นเห็นว่าไม่มีส่วนร่วม มากกว่าผู้ที่มีส่วนร่วม

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยจะให้ความร่วมมือ หรือไม่นั้นประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า ให้ความร่วมมือมากกว่าในส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือ และจะให้ความร่วมมือในการจัดทำผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกมากที่สุด ของกิจกรรมที่เลือก ให้ความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยว

สิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ เพิ่มห้องน้ำ รองลงมาคือการเพิ่ม ถึงขยะ

ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า หากจัดให้มีบริการรถรับส่งเชื่อมระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินหน้า) กับทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถไฟฟ้า) เห็นด้วยมากกว่า ส่วนที่ไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว มีปัญหาเหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ สาเหตุเกิดจาก ขยะมูลฝอย การจัดระเบียบความเรียบร้อยต่างๆ สิ่งแวดล้อมในบริเวณพระนครคีรี ยังไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอสมควรต้องมีการปรับปรุง และหามาตรการแก้ไข ปัญหาเบื้องต้น เพื่อรองรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และจำนวนมากไม่แสดงความคิดเห็น

จากการวิจัย พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะไม่เคยมาพระนครคีรี มากกว่านักท่องเที่ยวที่เคยมาแล้ว โดยจุดประสงค์ที่มาพระนครคีรี ส่วนใหญ่เพื่อมาท่องเที่ยว รองลงมาคือ แวะซื้อสินค้าของฝาก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักเป็นหมู่คณะ อยู่ที่คณะละ 6-8 คน รองลงมา มีจำนวนมากกว่า 11 คน ของผู้ที่เดินทางมาเที่ยวพระนครคีรี โดยส่วนใหญ่จะมาเที่ยวกับครอบครัว เป็นรองลงมาจะมากับเพื่อนร่วมงาน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้รถส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมาเที่ยว รองลงมาเป็นรถเช่า/รถเหมา โดยนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการมาเที่ยวพระนครคีรีนั้นเหมาะสม ไม่แพงจนเกินไป และมีความตั้งใจมาเที่ยวที่พระนครคีรี ถึงร้อยละ 53 โดยส่วนใหญ่มาเพราะอยากชมความงามของสถาปัตยกรรม และผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจมาเที่ยวที่พระนครคีรีโดยส่วนใหญ่ เพราะเป็นเส้นทางผ่านของการท่องเที่ยวจากที่อื่น รองลงมาคือแวะซื้อของฝาก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบกิจกรรม การเข้าชมอาคาร และสถานที่ทางโบราณสถานมากที่สุด รองลงมาคือการถ่ายภาพสถานที่ของพระนครคีรี สิ่งที่ประทับใจในการเดินทางมาเที่ยวมากที่สุดคือ ความสวยงามของอาคารโบราณสถาน และสถาปัตยกรรม นักท่องเที่ยวเคยไปเที่ยวชมอาคารและสถาปัตยกรรมต่าง บนพระนครคีรีครบทุกส่วน ซึ่งน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ครบ นักท่องเที่ยวรู้จักพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีมากที่สุด และส่วนที่นักท่องเที่ยวเคยไปเยอะมากที่สุดคือ พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ อีกเหมือนกัน และก็เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุดเช่นกัน พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากท่องเที่ยวครั้งนี้ การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเพิ่มเติม โดยบริการรถรับนำเที่ยวบริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี ในรูปแบบของการเที่ยวชมศาสนาสถานที่ตั้งอยู่บนเส้นทางโดยรอบ นักท่องเที่ยวคิดว่าจะใช้บริการ นักท่องเที่ยวมองว่าพระนครคีรีเป็นสถานที่พักผ่อนที่สุดท้ายในการเดินทางกลับบ้าน ซึ่งน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มองว่าพระนครคีรีไม่ได้เป็นสถานที่ที่พักผ่อนที่สุดท้ายที่ไม่คิดเช่นนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ที่จอดรถ รองลงมาคือ ถึงขยะ และนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการจะมีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นพระนครคีรี เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) โดยเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการของการท่องเที่ยว มีความต้องการให้มีโบว์ชัวร์ หรือเอกสารผังประกอบการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความรู้ในการท่องเที่ยว และไม่แสดงความคิดเห็น

จากการวิจัย พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครศรีอยุธยา มากที่สุดคือ สถาปัตยกรรมบนพระนครศรีอยุธยา รองลงมาคือ ธรรมชาติและพรรณไม้ต่างๆ โดยคิดว่าการพัฒนาพื้นที่บริเวณพระนครศรีอยุธยาให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าต้องมีการปรับปรุงเรื่องความสะดวก ด้านความสวยงาม การจัดสวน ด้านป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ที่เห็นด้วยกับการพัฒนาบริเวณในด้านต่าง ๆ และอยากให้มีการปรับปรุงตำแหน่งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การปรับปรุงเส้นทางเข้าเพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา เห็นด้วย ส่วนด้านการปรับเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว นั้น อยากให้มีการเพิ่มรถรับส่งระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยที่จะให้ชาวบ้านขับรถนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครศรีอยุธยาที่ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยว คือ ถังขยะ ซึ่งยังมีไม่เพียงพอต่อพื้นที่บริเวณพระนครศรีอยุธยา หากจะจัดให้มีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นลงพระนครศรีอยุธยา เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นด้วย ของเจ้าหน้าที่ในพระนครศรีอยุธยา

5.1.6 แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม ของพระนครศรีอยุธยา

5.1.6.1 จัดให้มีรถรับส่งระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) กับ ทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้รับความความสะดวกสบายจากการเดินทาง และยังสามารถแวะซื้อของฝากก่อนจะกลับไปยังที่ ที่ตนจอดรอไว้ ไม่ว่าจะทางด้านหน้า หรือทางด้านหลังโดยให้บริการ 5-10 บาทต่อคน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นที่ขับรถรับจ้างอยู่แล้ว

5.1.6.2 จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวศาสนสถานที่อยู่บริเวณโดยรอบ อีกทั้งเป็นการรับส่งนักท่องเที่ยวไปในตัวอีกด้วยคือการจัดทัวร์ชมวัดบริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา อาจจำแนกรายละเอียดของการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1.) ในกรณีที่นักท่องเที่ยวจอดรอไว้ที่ทางขึ้นด้านหลัง (ทางขึ้นรถรางไฟฟ้า) แล้วเดินลงมายังทางด้านหน้า (ทางเดินเท้าขึ้นไป) และต้องการที่จะเที่ยวชมศาสนสถานต่างๆ บริเวณโดยรอบพระนครศรีอยุธยา จะมีการบริการดังนี้

เวลา 14.00 น. ออกเดินทางไปชม วัดมหาสมณธรรม ราชวรวิหาร

เวลา 14.45 น. ออกเดินทางไปชม วัดรัตนตรี

เวลา 14.50 น. ออกเดินทางไปชม วัดช้อย

เวลา 15.15 น. ออกเดินทางไปชม วัดสระบัว

เวลา 15.40 น. ออกเดินทางไปชม วัดพระพุทธไสยาสน์

เวลา 16.05 น. ออกเดินทางไปชม วัดช้าง

เวลา 16.30 น. ออกเดินทางไปชม วัดถ้ำแก้ว

เวลา 16.55 น. เดินทางมาถึงจุดจอดรถด้านหลัง (ทางขึ้นรถรางไฟฟ้า)

2.) ในกรณีที่นักท่องเที่ยวจอร์จไวกิ้งที่ทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้าขึ้นไป) แล้วเดินลงมายังทางด้านหลัง (ทางขึ้นรถรางไฟฟ้า) และต้องการที่จะเที่ยวชมศาสนสถานต่างๆ บริเวณโดยรอบพระนครคีรี จะมีการบริการดังนี้

เวลา	14.00 น.	ออกเดินทางไปชม วัดถ้ำแก้ว
เวลา	14.45 น.	ออกเดินทางไปชม วัดช้าง
เวลา	14.50 น.	ออกเดินทางไปชม วัดพระพุทธไสยาสน์
เวลา	15.15 น.	ออกเดินทางไปชม วัดสระบัว
เวลา	15.40 น.	ออกเดินทางไปชม วัดข่อย
เวลา	16.05 น.	ออกเดินทางไปชม วัดรัตนศรี
เวลา	16.30 น.	ออกเดินทางไปชม วัดมหาสมณราม ราชวรวิหาร
เวลา	16.55 น.	เดินทางมาถึงจุดจอร์จไวกิ้งด้านกลับ (ทางขึ้นรถรางไฟฟ้า) ทั้ง 2 ทริปใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง

โครงการในอนาคต อาจพัฒนาเป็นเส้นทางรถจักรยาน เพราะถนนโดยรอบพระนครคีรี ไม่มีรถพลุกพล่านมากนัก จึงสามารถจะพัฒนาให้เป็นโครงการจริงได้

การจัดทำทัวร์ศาสนสถานโดยรอบเขาวิ้งจะเป็นการเพิ่มกิจกรรม สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมพระนครคีรีแล้ว ยังเป็นการช่วยเพิ่มรายได้ ให้กับคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพาทัวร์ ในการช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับเมืองของตนเองอีกด้วย

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี สามารถสรุปสภาพแวดล้อมทางกายภาพปัจจุบัน ของพื้นที่โดยรอบพระนครและปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนลักษณะที่ผู้ใช้ต้องการ และแนวทางการแก้ไขเพื่อกำหนดแนวโน้มนำการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี ดังนี้

- ด้านทิศเหนือ (ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 บางส่วน) เป็นถนนสายหลักที่จะเข้าตัวเมืองเพชรบุรี มีจุดขายของฝากจำพวกอาหารที่ได้รับการถนอมแล้ว เช่นปลาหมึกตากแห้ง น้ำตาลปึก ขนมหม้อแก้ว มีนักท่องเที่ยวมาแวะซื้อสินค้ามากมาย ในส่วนที่เป็นอาคารพาณิชย์ ซึ่งมีเจ้าของแล้วเปิดร้านค้า แต่ได้มีแม่ค้าหาบเร่แผงลอย มาอาศัยร่วมขายบริเวณริมฟุตบาท ลูกค้านำเท้า ซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะทางสายตา ไม่เป็นระเบียบ ซึ่งจะเป็นบางช่วงเวลาที่จะมีร้านค้าหนาแน่นมาก โดยเฉพาะช่วงเทศกาล วันหยุดนักขัตฤกษ์ ส่งผลถึงการจราจรเมื่อรถชะลอตัวเพื่อหาที่จอดซื้อของ ทั้งยังได้มีการก่อสร้างอาคารลูกค้านบนพื้นที่ของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี จึงไม่เป็นแบบแผนที่แน่ชัด ไม่ได้มีกำหนดการใช้พื้นที่

- ด้านทิศใต้ (ถนนบันไดอิฐ) เป็นถนนใหญ่อีกสายหนึ่งที่จะมุ่งเข้าสู่ตัวเมืองเพชรบุรี เป็นทั้งย่านการค้า และย่านชุมชนหนาแน่น รวมไปถึงศาสนสถานที่น่าสนใจอีกหลายจุด เทศบาลเมืองเพชรบุรี ได้มีนโยบายในการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองในส่วนของถนนมาอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงถนนเส้นนี้ ก็ได้รับการปรับปรุงแล้ว

- ด้านทิศตะวันออก เป็นถนนสายรอง เป็นย่านชุมชนหนาแน่น และอีกทั้งเป็นย่านที่มีศาสนสถานอยู่มากมายหลายจุด ทั้งสองข้างทาง ชื่อแต่ละวัดมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และแตกต่างกันออกไป เหมาะสมแก่กายไปศึกษาศิลปโบราณที่ยังคงอยู่ ถึงแม้บางวัดจะยังไม่ได้รับการบูรณะเท่าที่ควร

- ด้านทิศตะวันออกบางส่วน (บริเวณแยกถนนราชวิถี บางส่วน) เป็นอีกจุดหนึ่งที่มีร้านค้าเล็กๆ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นพระนครคีรี เป็นอีกจุดหนึ่งที่มีการตั้งร้านขายของฝากบริเวณหน้าทางขึ้นมีชุมชนอยู่หนาแน่นปานกลาง

- ด้านทิศตะวันตก (ถนนลูกช้างหรือถนนพื้นอ่อน สายเรียบคลองส่งน้ำชลประทาน) เป็นทางที่จะมุ่งสู่ตรรางไฟฟ้า ยังเป็นย่านชุมชน มีบ้านเรือนตั้งอยู่ไม่หนาแน่น ไม่มีการพัฒนาไปบางส่วนแล้วคือ ทางลาดขางมะตอย มีเสาไฟให้แสงสว่างเป็นระยะ

- บริเวณทิศตะวันตกบางส่วน (ถนนซอย หลังวัดถ้ำแก้ว) เป็นย่านชุมชน มีบ้านเรือนตั้งอยู่หนาแน่น ถนนเพียงสองเลน ใช้สำหรับเลี่ยงจากถนนใหญ่แยกเขาบันไดอิฐ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการศึกษาสภาพปัจจุบันของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี มีการขยายตัวทั้งทางด้านกิจกรรม และบทบาทที่ที่ต้องรองรับและให้บริการแก่พื้นที่โดยรอบ ซึ่งย่อมหมายถึงการขยายพื้นที่ทางด้านกิจกรรม ดังนั้นสิ่งที่ควรเตรียมรับคือ การจัดระบบการคมนาคมและที่จอดรถที่เพียงพอ

2. แนวโน้มการขยายตัวทางด้านการค้ารวมไปถึงการหาแร่แฝงลอย ซึ่งการออกแบบควรคำนึงพื้นที่สำหรับรองรับการขยายตัวของกิจกรรมและการจัดระเบียบหาแร่แฝงลอยบริเวณทางเท้า รวมถึงการปรับปรุงสภาพอาคารและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรที่ศึกษาในพื้นที่บริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี ซึ่งผลที่ได้อาจจะไม่สอดคล้องกับเขตพื้นที่อื่น ๆ ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางโบราณสถานในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เห็นรูปแบบการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และจะมีประโยชน์ต่อการนำไปออกแบบในสภาพพื้นที่ต่างกัน

จากการศึกษารั้วนี้พบว่า แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ โดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี ต้องสอดคล้องกับผู้ใช้ และสามารถรองรับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดตามมาจาก การขยายตัวของกิจกรรมในพื้นที่ แนวความคิดในการออกแบบส่วนใหญ่เป็นแนวความคิด ซึ่งใช้ข้อมูลทางด้านความต้องการผู้ใช้พื้นที่ บริเวณโดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี ทำให้ได้แนวความคิดในการออกแบบดังกล่าวตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนั้นผู้ออกวิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

5.3.2.1 จากเส้นทางท่องเที่ยวโดยรอบพระนครคีรี ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในข้างต้น ในอนาคตเมื่อมีการพัฒนาแล้ว สามารถเพิ่มกิจกรรมโดยให้มีการถึบจักรยานเพิ่มขึ้นมาได้อีกหนึ่งกิจกรรม โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมมากนัก และเป็นตัวเลิกเพิ่มเติมให้กับนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

5.3.2.2 ในอนาคตหากการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยรอบพระนครคีรี ได้รับความนิยมนแล้ว สามารถขยายเส้นทางท่องเที่ยวให้มีวงกว้าง ภายในตัวเมืองของ จ.เพชรบุรีได้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับผู้ที่เคยมาเที่ยวที่พระนครคีรีแล้ว ก็ยังสามารถกลับมาเที่ยวได้อีก เรียกได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้ด้วย

5.3.2.3 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและเอกสารแนะนำ เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบถึงกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้

5.4 การนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบ

5.4.1 แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบพระนครคีรี จ.เพชรบุรี

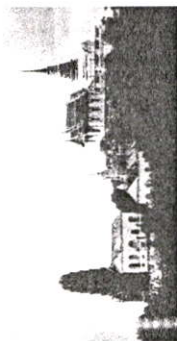
จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยและทำการกำหนดแนวความคิดในการออกแบบ โดยจัดทำเป็นโครงร่างแนวความคิดในการออกแบบในรูปแบบทางกายภาพ ซึ่งได้จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. สภาพทั่วไปบริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี จากสภาพปัจจุบันปัญหา และลักษณะของสภาพแวดล้อมที่ผู้ใช้ต้องการ
2. นำเสนอเรื่องแนวความคิดในการจัดสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอาคารของต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

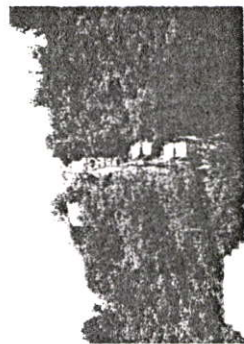
5.4.2 โครงร่างงานออกแบบปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

5.4.2.1 ผังบริเวณโดยสังเขป

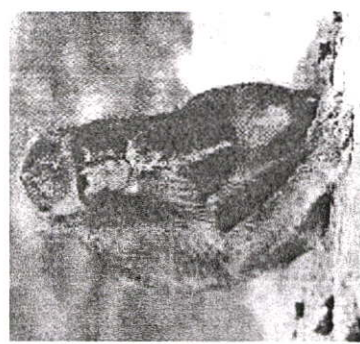
5.4.2.2 รูปทัศนียภาพ

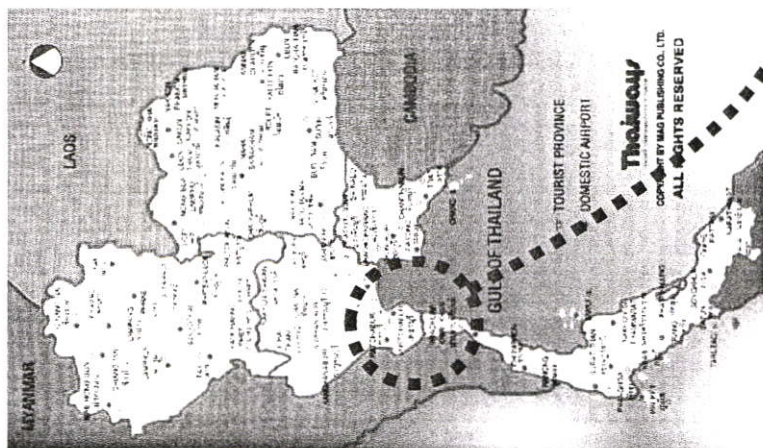
ภาพบรรยากาศบนพระนครคีรี

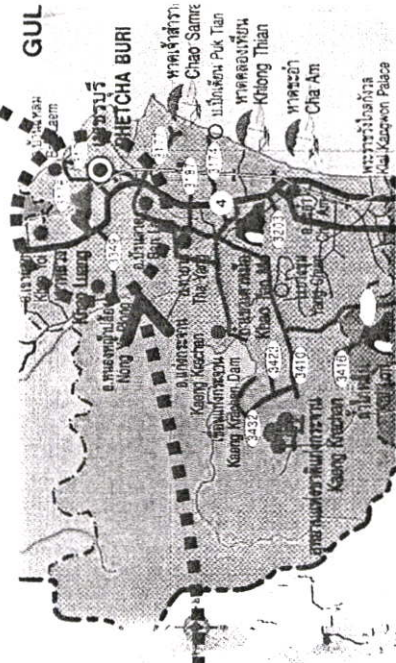
ภาพบริเวณโรงไฟฟ้า

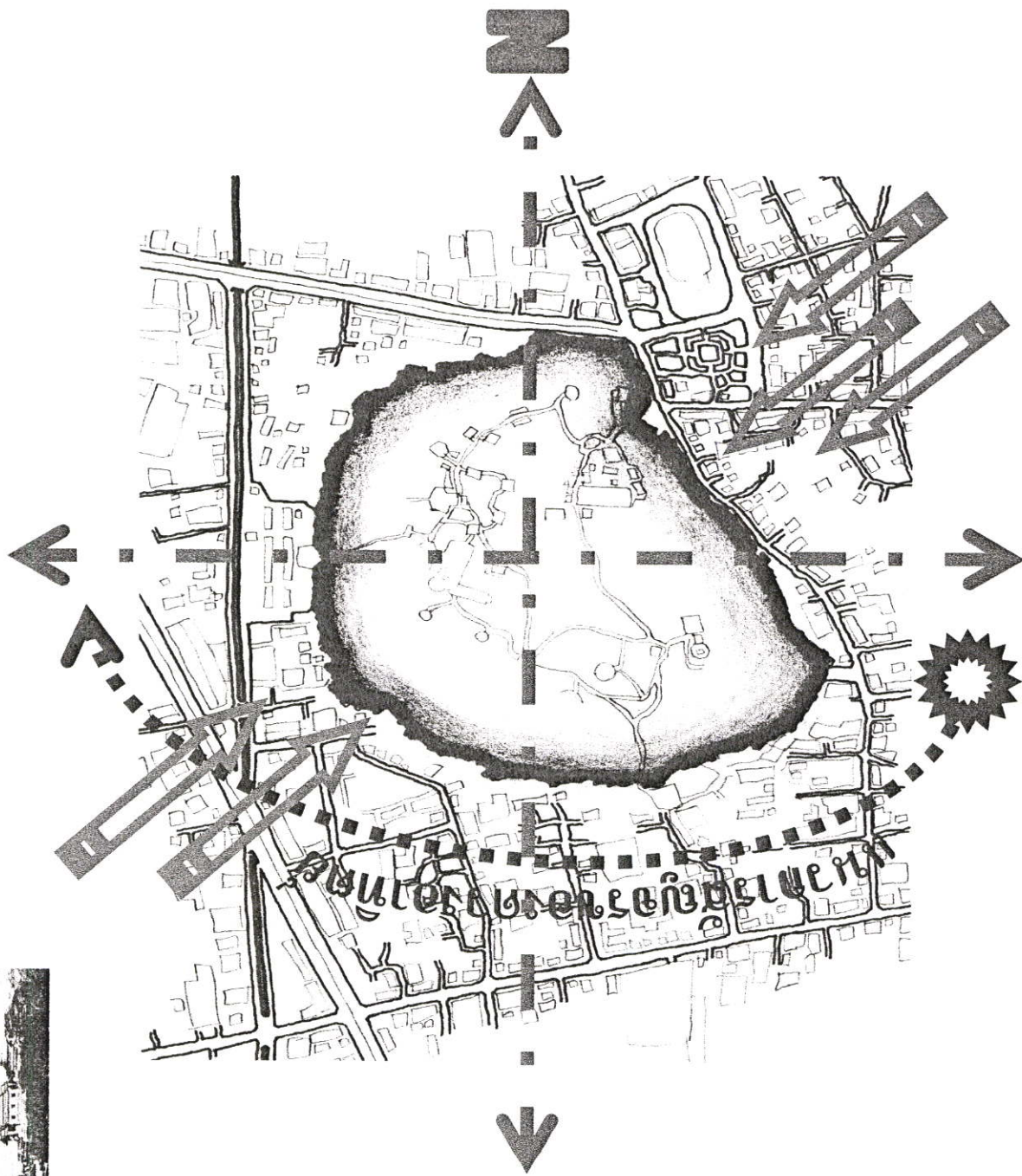
ภาพลึงที่อยู่บนพระนครคีรี

ภาพแผนที่ประเทศไทย แสดง
ตำแหน่ง ของ จ.เพชรบุรี

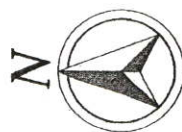
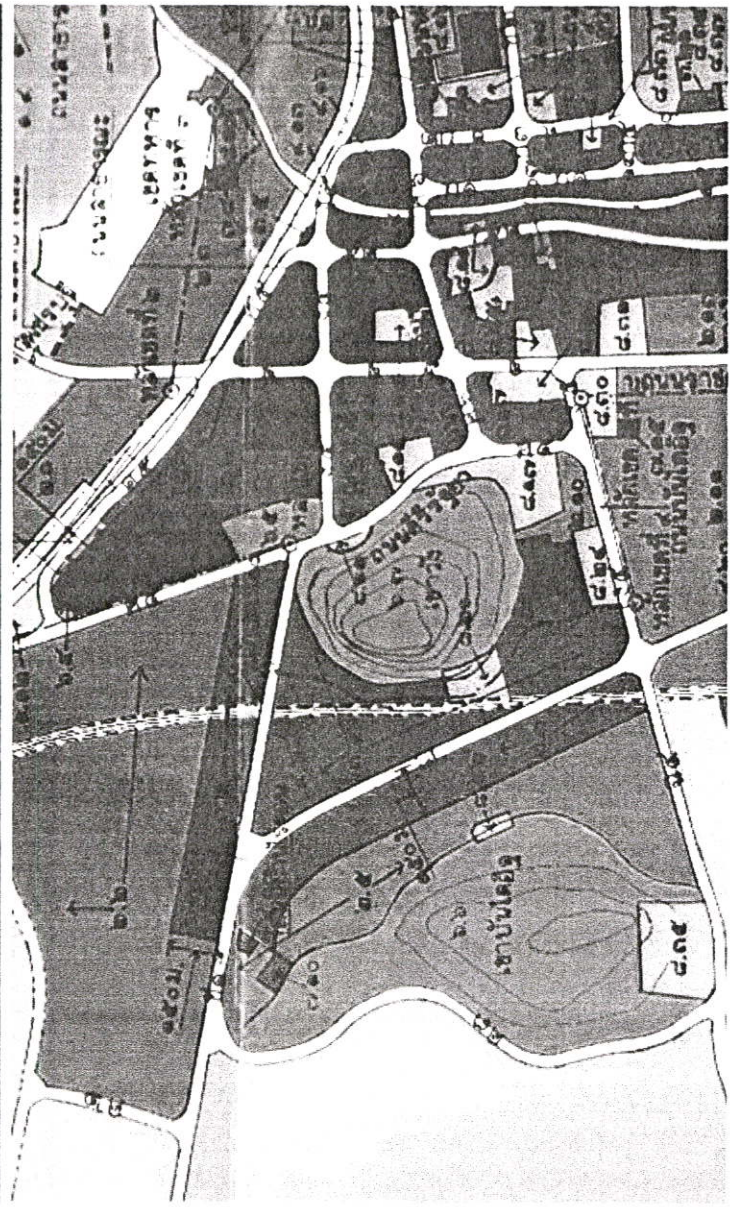
รูปที่ 5.1 แสดงภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

รูปที่ 5.2 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ ทางสถาปัตยกรรมของ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

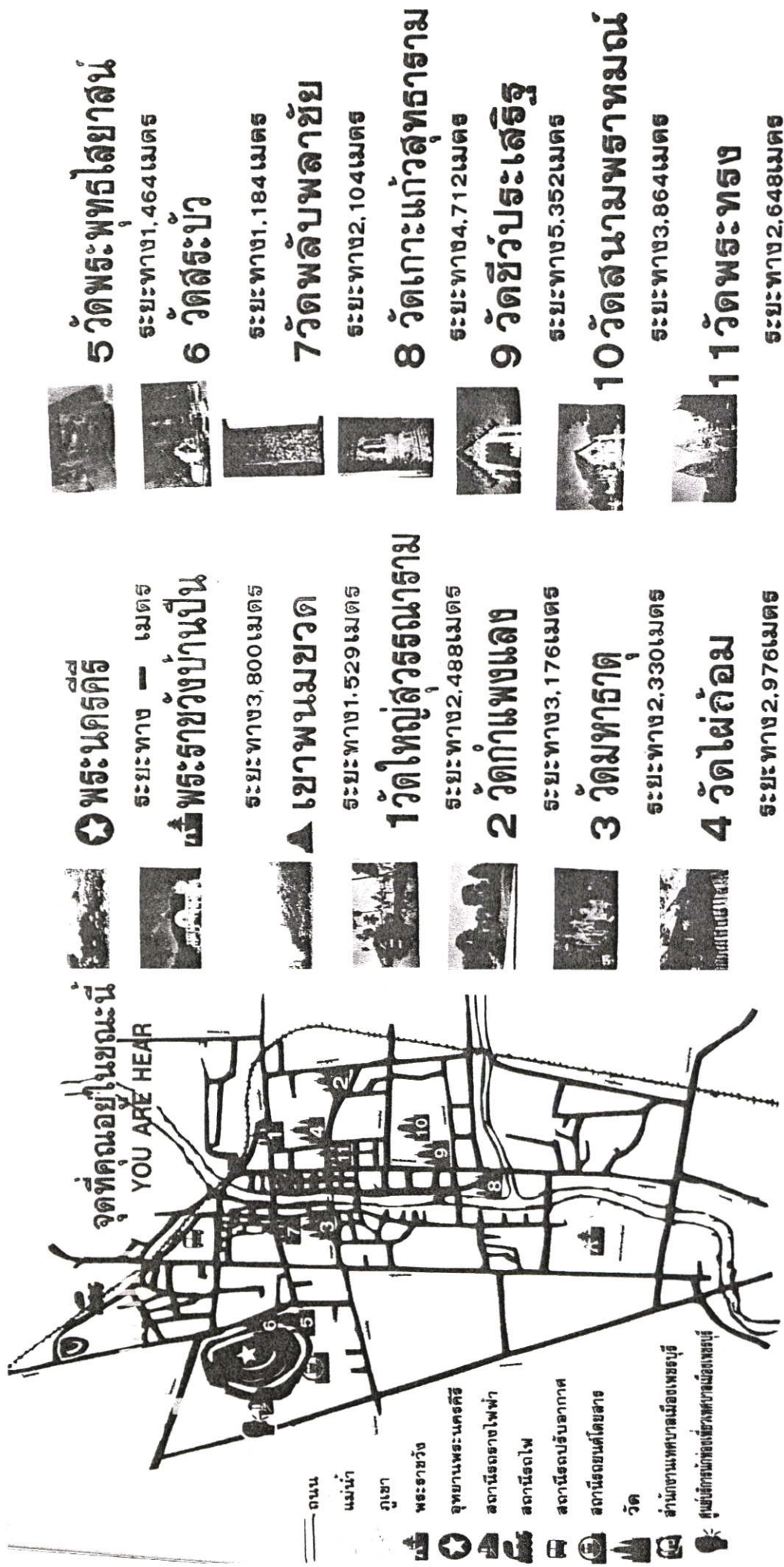

เครื่องหมาย

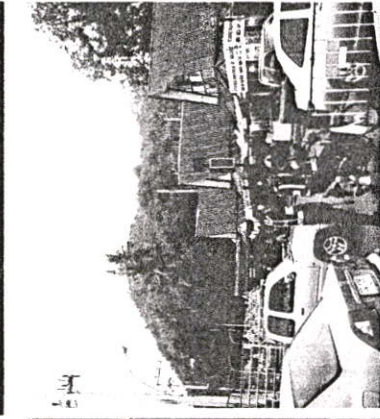
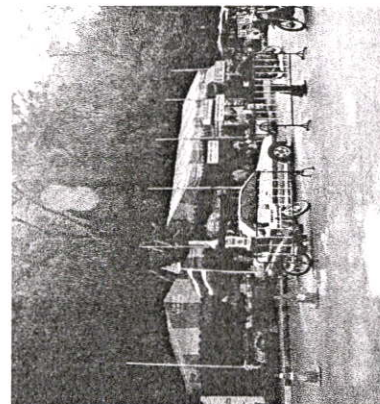
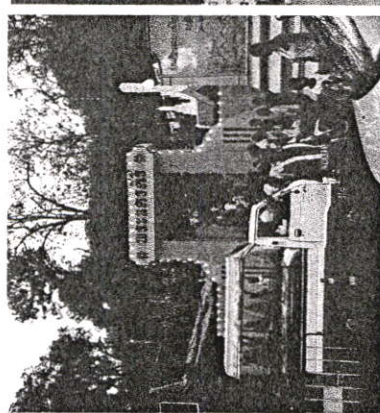
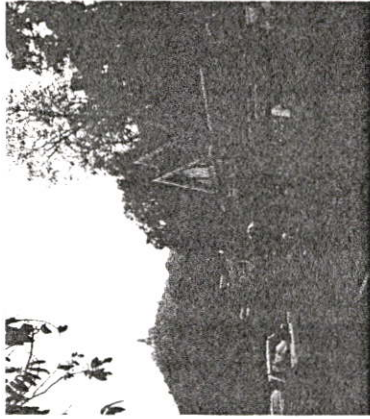
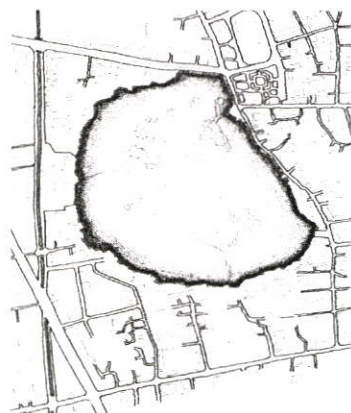
๑. เขตสีเหลือง	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
๒. เขตสีส้ม	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
๓. เขตสีแดง	ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
๔. เขตสีม่วงอ่อน	ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
๕. เขตสีเขียว	ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
๖. เขตสีเขียวอ่อน	ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๗. เขตสีเขียวอมเทา	ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
๘. เขตสีเทาอ่อน	ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
๙. เขตสีน้ำเงิน	ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

รูปที่ 5.3 แสดงภาพการแยกประเภทที่ดิน

บริเวณ โดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

รูปที่ 5.5 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา ในอำเภอเมือง จ.เพชรบุรี

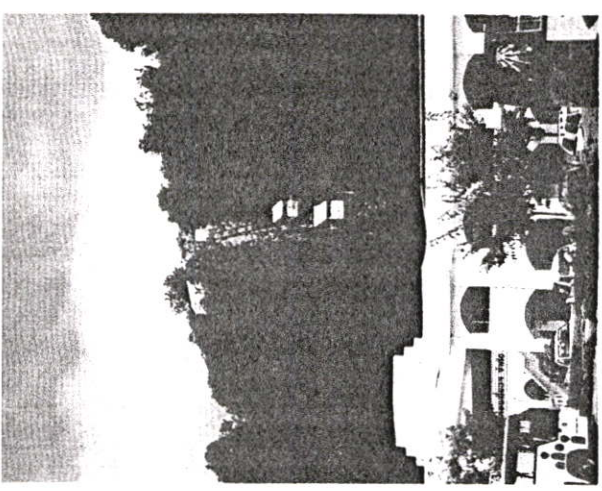
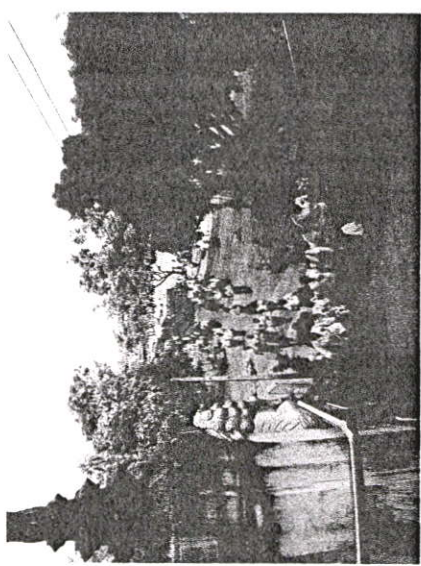

รูปที่ 5.6 แสดงสภาพพื้นที่บริเวณ โดยรอบเมื่อจัดงานประจำปี พระนครศรี จ.เพชรบุรี

เพชรบุรี

P H E T C H A B U R I

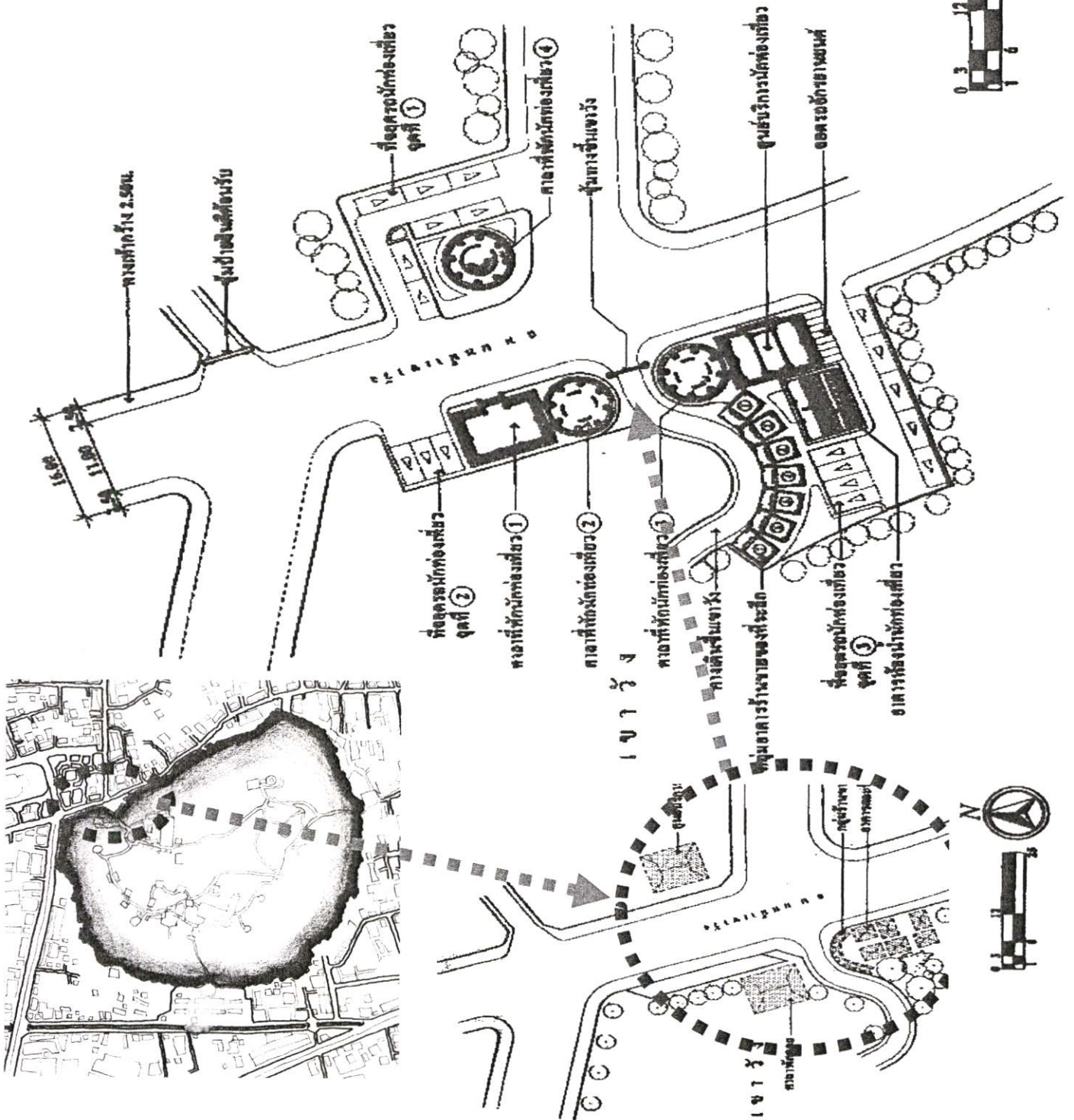
แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

รูปที่ 5.6 (ต่อ)

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

รูปที่ 5.6 (ต่อ)

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. 2542. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี, กรุงเทพฯ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรม เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2531.
คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ.
- จูปณี รัตนถาวร. 2545. “แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม
 บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539. **การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการ
 ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ.
- สรศักดิ์ แห่งสภา. 2536. ชะอำ ฟองคลื่นศักดิ์นิภา. หน้า 176-187. ใน กุศล เอี่ยมอรุณ บรรณาธิการ.
เพชรบุรี. สำนักพิมพ์สารคดี, กรุงเทพฯ.
- สวนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้. 2543. **ข้อมูลการท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน**.
 สำนักงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้
- สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. 2542. **ข้อมูลสถิติสำคัญจังหวัดเพชรบุรี ปี 2542**. ฝ่ายข้อมูลและติดตาม
 ประเมินผล สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี
- สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. 2541. **กิจกรรมการท่องเที่ยว ปี 2542-2543 จังหวัดเพชรบุรี**.
 ฝ่ายนโยบายและแผนสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี
- สำนักงานผังเมืองจังหวัดเพชรบุรี. 2542. **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี**.
 สำนักผังเมืองจังหวัดเพชรบุรี
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี. 2541. **ข้อมูลการตลาดจังหวัดเพชรบุรีปี 2541**, สำนักงาน
 พาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2544. **โครงการรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม**,
 กรุงเทพฯ.
- บุรีรัตน์ สามัตถิยะ. 2543. **อารยธรรมแห่งลุ่มน้ำ สืบสานความรู้เรื่องด้วยราชธานี ชุม
 ”รู้เรื่องเมืองไทย” ภาคกลาง**, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เอกสารทางราชการ/เอกสารติดต่อราชการ

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

ภาคผนวก ค พระราชบัญญัติการผังเมือง/กฎกระทรวง

ภาคผนวก ง ตัวอย่างลักษณะการท่องเที่ยว

ภาคผนวก ก

เอกสารทางราชการ/เอกสารติดต่อราชการ

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

.....

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายทัศนัยด์ โทธิ์บางหาว รหัสประจำตัว 45063143 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชน พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี (DEVELOPMENT OF PHRA NA KON KHIRI COMMUNITY FOR TRAVELING THE MUNICIPALITY OF PHETCHABURI PROVINCE)” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เกิสต์กษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2548

ทั้งนี้ให้นักศึกษากันคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

(รศ.ดร.อิทธิพล แจ่มจัด)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0524.04/ 0703

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

1/๕ กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการกรมศิลปากร

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงบริเวณ พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวบริเวณพระนครคีรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

ที่ ศธ 0524.04 / 1601

คณะกรรมการผู้ตสาทรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๖ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน อธิบดีกรมศิลปากร

ด้วย นางสาวทัศนัยต์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุง
สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณโดยรอบพระนครคีรี เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทาง กายภาพบริเวณโดยรอบพระนครคีรี จังหวัด
เพชรบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็น
อย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

ที่ ศธ 0524.04 / 1601

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

18 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรมและทัศนศิลป์

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณโดยรอบพระนครคีรี และขอสัมภาษณ์นายรณฤทธิ์ ชนโกเศศ (ภูมิสถาปนิก 6) เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณโดยรอบพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณโดยรอบพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ 0703

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๘ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน อธิบดีกรมการผังเมือง

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอเอกสารเกี่ยวกับภาพถ่ายทางอากาศแผนที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวบริเวณพระนครคีรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 0410

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัณยาณณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.เบญจวรรณ อุบลศรี

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวบริเวณพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัณยาณณ์ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสัณยาณณ์เพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ศท 0524.04/ 0410

คณะกรรมการอุดสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นางสาววิปัญญา บำรุงชล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวบริเวณพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุดสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ตามที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 0410

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน รศ.อรรถพร ฤทธิเกิด

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวบริเวณพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ สธ 0524.04/ 1445

วันที่ ๙ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผศ.สมพล คำรังเสถียร

ตามคำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ ๑๐๔ /2546 แต่งตั้งท่านเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ชื่อ น.ส.ทัศนีย์ดี โพธิ์บางหวาย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณนครลีรี จ.เพชรบุรี"

ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 เวลา 08.00 น. ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา ดังกล่าวด้วย

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

ที่ ศธ 0524.04/0868

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเพชรบุรี
ถนนคีรีรัฐยา ตำบลธงชัย อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี 76000

29 กันยายน 2546

เรื่อง หนังสือขอความอนุเคราะห์

เรียน คณะกรรมาธิการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วย นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีประสงค์ขอความอนุเคราะห์ ในการทำหนังสือรับรอง
สนับสนุนการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาแนวทางการปรับปรุง
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวบริเวณพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี”

การขอทำหนังสือรับรอง สนับสนุนการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ มี
วัตถุประสงค์คือ ทางคณะกรรมการในการตรวจวิทยานิพนธ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ต้องการให้วิทยานิพนธ์นี้มีประโยชน์ต่อสังคมภายนอกด้วย สามารถนำไปเป็นแนวทาง
ในการใช้ประโยชน์ต่อไป

ทางสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีความเห็นให้ความอนุเคราะห์แก่
วิทยานิพนธ์นี้ เพราะมีประโยชน์สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของจังหวัดเพชรบุรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิชัย กรมสารินทร์)

หัวหน้าสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดเพชรบุรี

หน่วยงานผังเมือง

โทร. 0-3242-7189

โทรสาร.0-3242-6313

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

คำชี้แจงประกอบแบบสอบถาม

โครงการวิทยานิพนธ์นี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี เพื่อกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่มีอยู่เดิม ซึ่งเป็นส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก และปรับปรุงบริเวณเสื่อมโทรม โดยสามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมของชุมชน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนดูแลเกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยว ให้มีผลประโยชน์ร่วมกัน

การวิจัยเรื่อง แนวความคิดในการออกแบบ สภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ในหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมบริเวณโดยรอบพระนครคีรี

ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านที่ทราบถึงปัญหาและความต้องการ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่เป็นจริงไปสู่กระบวนการในการออกแบบและสนองตอบความต้องการได้อย่างแท้จริง โดยหวังว่าการทำวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์พระนครคีรีและชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพระนครคีรีต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวทัศนีย์ โภธิบางหวาย

ผู้วิจัย

นักศึกษาปริญญาโท ค.อ.ม.

(สาขาสถาปัตยกรรม)

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

สำหรับเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานดูแลเกี่ยวข้องกับ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2550

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความลงในพื้นที่ว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 เพศ

 ชาย หญิง

ข้อ 2 อายุ.....ปี

ข้อ 3 ระดับการศึกษา

 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป อื่นๆ.....

ข้อ 4 ตำแหน่งและสถานที่ในการทำงาน

 พระนครคีรี จ.เพชรบุรี โยธาธิการและผังเมือง จ.เพชรบุรี เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สถาปนิก/วิศวกร(ผังเมือง) พนักงานขายตั๋ว/รถรางไฟฟ้า เจ้าหน้าที่ทั่วไป(สถิติ/เสมียน) อื่นๆ(โปรดระบุ)..... อื่นๆ(โปรดระบุ).....

ข้อ 5 รายได้ต่อเดือน

 ต่ำกว่า 4,000 บาท 4,001-7,000 บาท 7,001-10,000 บาท 10,001-13,000 บาท 13,001-16,000 บาท 16,001 บาท ขึ้นไป

ข้อ 6 ท่านปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานานเท่าไร

 ต่ำกว่า 1 ปี 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี 16 - 20 ปี ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ข้อ 1 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณ โดยรอบพระนครคีรี มีความเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
 ไม่เหมาะสม

1.1 (คำถามสำหรับผู้ที่ไม่คิดว่าดูแลรักษาพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี ไม่เหมาะสม)

โดยคิดว่าพื้นที่ ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษมากที่สุด คือ

- บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า)
 บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)
 บริเวณร้านขายของที่ระลึก (ด้านข้างพระนครคีรี บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4 ทางหลักเขาสุ่ตัวเมือง)
 บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเดินเท้า)
 บริเวณอื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 2 ท่านคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากสาเหตุใดมากที่สุด

- ความสกปรก ขยะมูลฝอย
 ที่จอดรถไม่เพียงพอ
 การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ
 สิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จุดนั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ป้ายให้ความรู้ ฯลฯ)
 เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริมการท่องเที่ยว
 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังไม่ให้บริการนักท่องเที่ยวได้ไม่เต็มที่
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

ข้อ 1 ท่านคิดว่าสิ่งที่เป็น **จุดดึงดูด**นักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครศรีธรรมากี่ **มากที่สุด**

- สถาปัตยกรรมบนพระนครศรีธรรม (พระราชวัง/พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/วัดพระแก้ว)
- ธรรมชาติ และพรรณไม้ต่างๆ
- ผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและสินค้าที่ระลึก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดการท่องเที่ยว ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณพระนครศรีธรรม ให้เป็นพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์

- โดยให้มีความสะอาด (ขยะมูลฝอย และความเสื่อมโทรมของอาคาร)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยให้ภูมิทัศน์ที่สวยงาม (ต้นไม้ตามธรรมชาติและการจัดสวน)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว (ป้ายข้อมูลให้ความรู้ ป้ายบอกทาง และป้ายบอกตำแหน่งสถานที่)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย

2.2 การก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว

- โดยปรับปรุงให้มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สวยงามสอดคล้อง กับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิม
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยปรับปรุงตำแหน่งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าไปให้ใช้งาน ได้มากยิ่งขึ้น (นอกเหนือ ไปจากการซื้อตั๋ว)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยก่อสร้างซุ้มทางเข้าเพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย

2.3 การเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว

- โดยเพิ่มรถรับส่งระหว่าง ทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) เพื่อสะดวกต่อการเดินทาง
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยให้ชาวบ้านได้ขับรถนำนักท่องเที่ยว ไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครคีรี
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย

ข้อ 3 ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยว**มากที่สุด**

- ถังขยะ
- ห้องน้ำ
- ที่จอดรถ
- ร้านอาหาร
- จุดพัก เก้าอี้
- ไฟฟ้าให้แสงสว่าง
- ร้านขายของที่ระลึก
- คู่มือโทรศัพท์สาธารณะ
- ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- ป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ป้ายบอกตำแหน่งของสถานที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากจะมีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นพระนครคีรี เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย

ข้อ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

.....

.....

.....

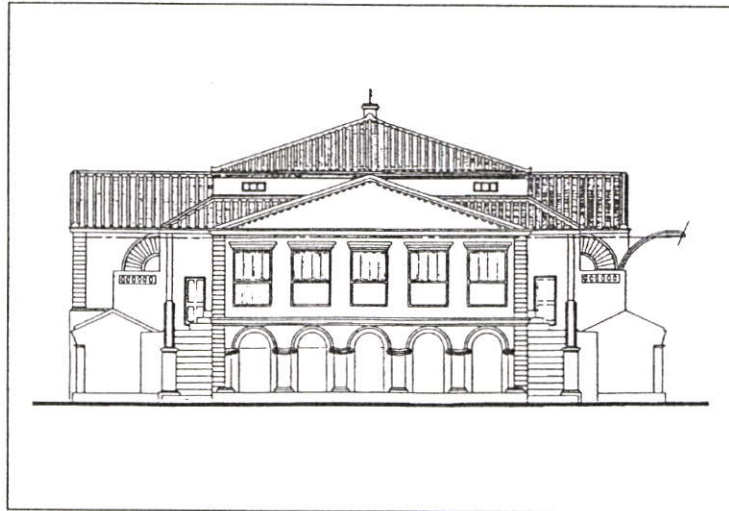
.....

.....

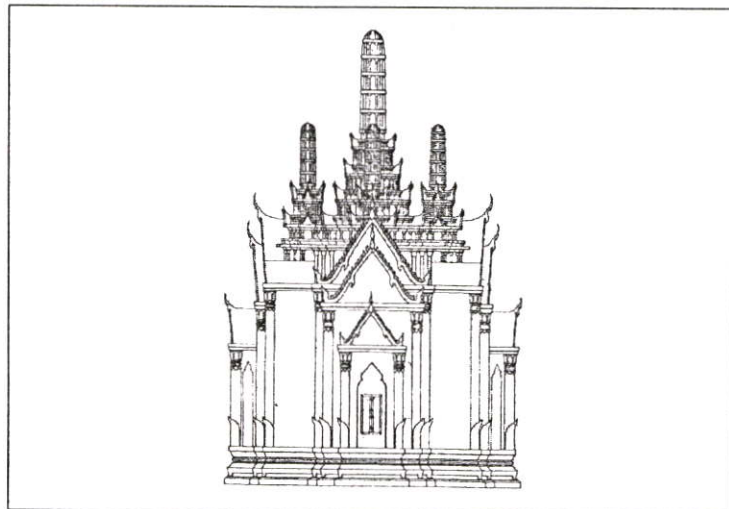
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ

ข้อ 1 ท่านคิดว่าอาคารที่ก่อสร้างอยู่ที่พระนครคีรี อาคารใดที่มีรูปแบบเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบในการก่อสร้างอาคารอื่นๆในอนาคต

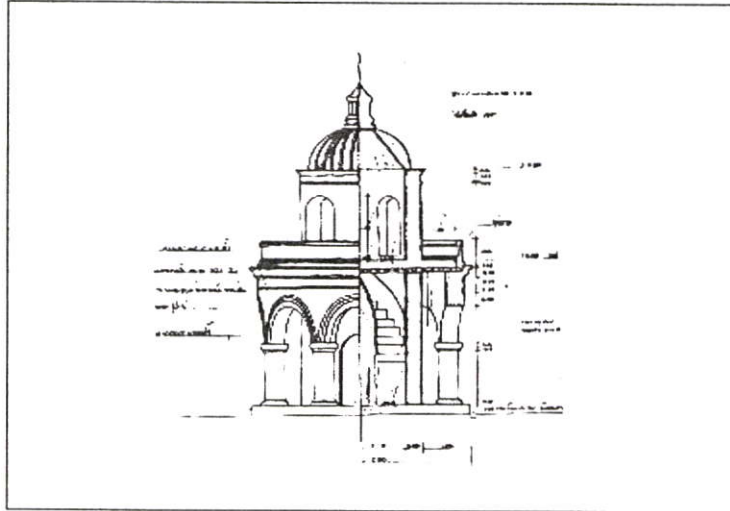
พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์

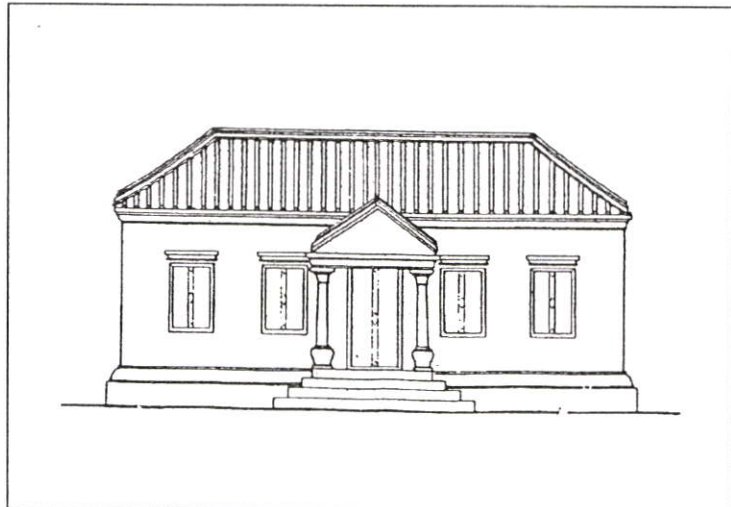
พระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท

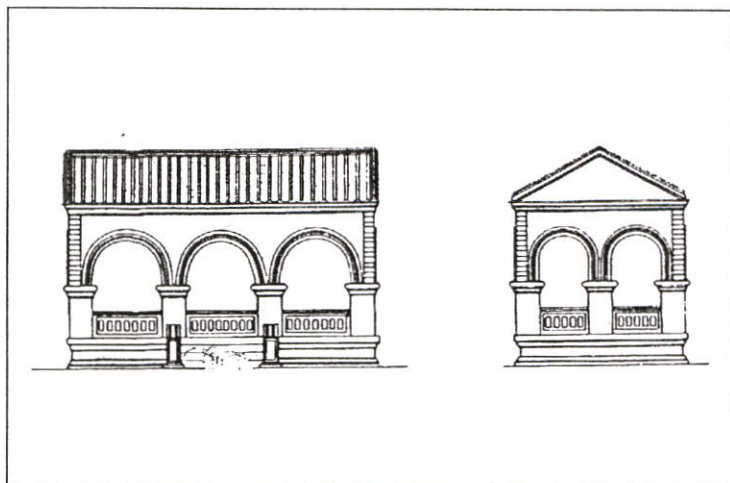
หอซัชवालเวียงชัย

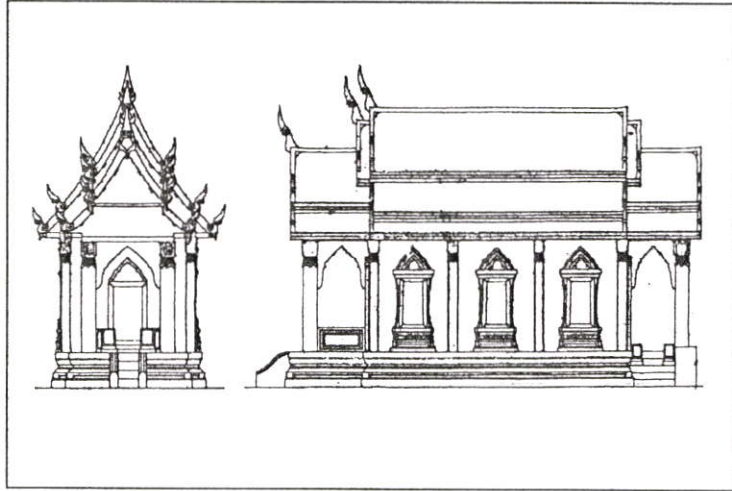
หอพิมานเพชรเมศวร์

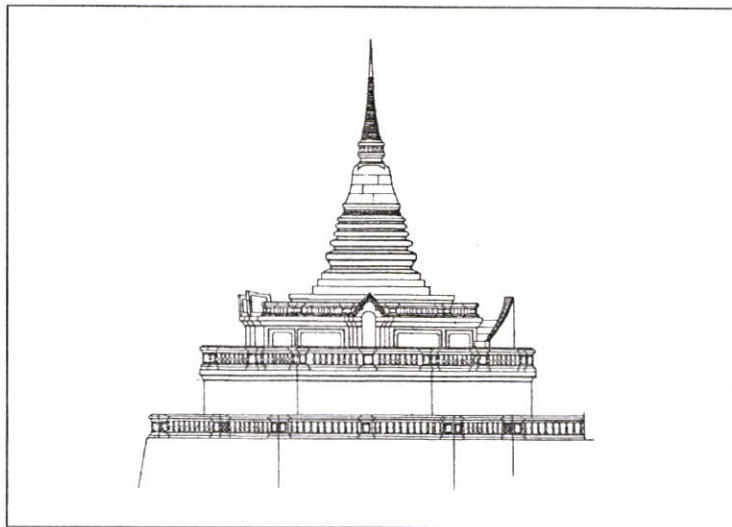
ศาลาอกรักษ์

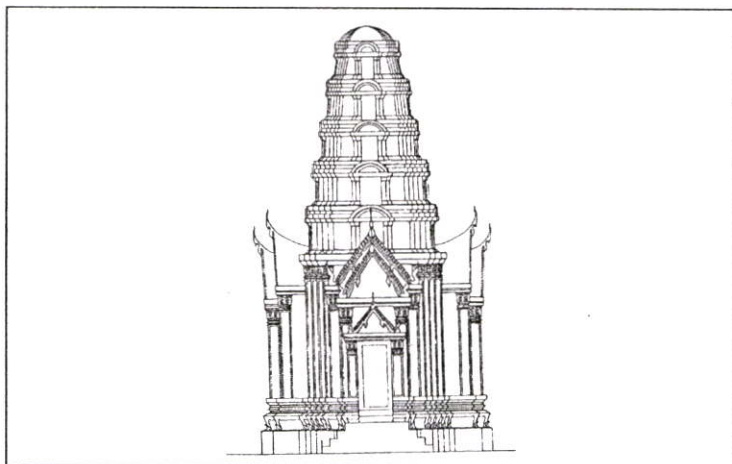
พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย

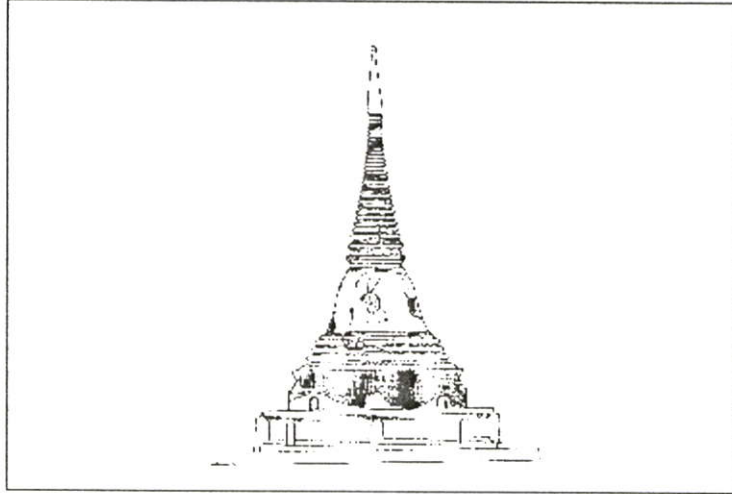
พระสุทนต์เสลเจดีย์

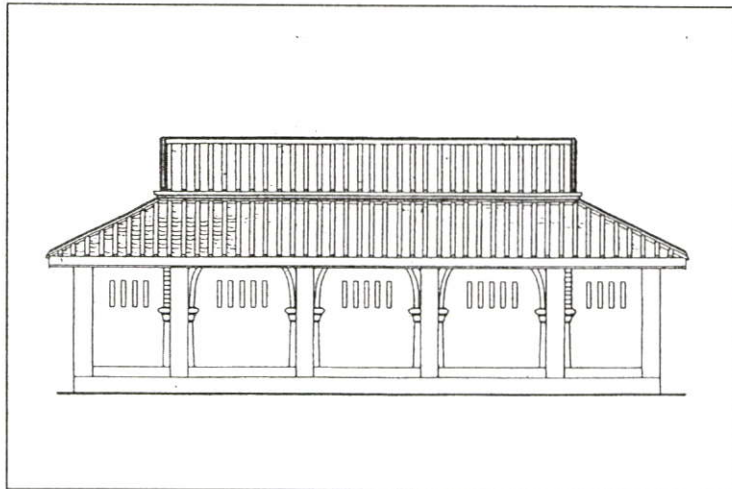
พระปรางค์แดง

พระธาตุจอมเพชร

ศาลาเย็นใจ

ข้อ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบ

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

สำหรับนักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยวในพื้นที่บริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2550

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความลงในพื้นที่ว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 เพศ

ชาย

หญิง

ข้อ 2 อายุ.....ปี

ข้อ 3 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

อื่นๆ.....

ข้อ 4 อาชีพ

รับราชการ

เกษตรกร

รับจ้าง

รัฐวิสาหกิจ

ค้าขาย

อื่นๆ.....

ข้อ 5 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 4,000 บาท

4,001-7,000 บาท

7,001-10,000 บาท

10,001-13,000 บาท

13,001-16,000 บาท

16,001 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ข้อ 1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมของพระนครคีรีเป็นอย่างไร

- มีสภาพแวดล้อมที่ดีมาก
- มีสภาพแวดล้อมที่ดี
- มีสภาพแวดล้อมที่ดีปานกลาง
- ก่อนข้างเสื่อมโทรม
- เสื่อมโทรมมาก

ข้อ 2 ท่านคิดว่า การดูแลรักษาพื้นที่บริเวณ โดยรอบพระนครคีรี มีความเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

2.1 (คำถามสำหรับผู้ que คิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่ โดยรอบพระนครคีรี ไม่เหมาะสม)

โดยคิดว่าพื้นที่ ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษมากที่สุด คือ

- บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า)
- บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)
- บริเวณร้านขายของที่ระลึก (ด้านข้างพระนครคีรี บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4 ทางหลักเข้าสู่ตัวเมือง)
- บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเดินเท้า)
- บริเวณอื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 3 ท่านคิดว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากสาเหตุใดมากที่สุด

- ความสกปรก ขยะมูลฝอย
- ที่จอดรถไม่เพียงพอ
- การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ
- สิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จุดนั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ป้ายให้ความรู้ ฯลฯ)
- เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังให้บริการนักท่องเที่ยวได้ไม่เต็มที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 4 ท่านทราบหรือไม่ว่า พระนครคีรีมีทางขึ้นเพื่อเที่ยวชม 2 ทาง

- ไม่ทราบ
- ทราบ

ข้อ 5 ในการมาเที่ยวพระนครศรีฯ ท่านนิยมที่จะขึ้นชมพระนครศรีฯ ในลักษณะใด

- ขึ้นและลงทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า)
- ขึ้นและลงทางด้านหลัง (ทางรกรางไฟฟ้า)
- ขึ้นทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และลงทางด้านหลัง (ทางรกรางไฟฟ้า)
- ขึ้นทางด้านหลัง (ทางรกรางไฟฟ้า) และลงทางด้านหน้า (ทางเดินเท้า)

ข้อ 6 ท่านเคยใช้บริการทางขึ้นเพื่อเที่ยวชมพระนครศรีฯ ทั้ง 2 ทางพร้อมกันหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย

4.1 (คำถามสำหรับผู้ที่ไม่เคยใช้บริการทางขึ้นพระนครศรีฯ ทั้ง 2 ทางพร้อมกัน)

สาเหตุที่ท่านไม่เคยใช้บริการทางขึ้นทั้งสองด้านในการมาเที่ยวคราวเดียวเพราะ

- ระยะห่างของแต่ละอาคาร ไกลกันมาก
- จอดรถไว้คนละจุดกันกับทางขึ้นอีกด้าน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 7 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

ข้อ 1 ท่านเคยมาพระนครศรีฯ แล้วหรือยัง

- เคยมา
- ไม่เคยมา

ข้อ 2 ท่านมีจุดประสงค์ที่มา พระนครศรีฯ เพื่อสาเหตุใด

- ท่องเที่ยว
- ติดต่อธุระ
- เชิญญาติ/เพื่อน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 3 ท่านมาเที่ยวในครั้งนี้กี่คน

- มากคนเดียว
- มาสองคน
- มากกว่าสองคน (มาเป็นหมู่คณะ)

สำหรับผู้ที่มาเป็นหมู่คณะ

3.1 จำนวนผู้ที่มาในครั้งนี

- 3-5 คน
- 6-8 คน
- 9-11 คน
- มากกว่า 11 คน

ข้อ 4 ท่านมาเที่ยวในครั้งนีกับใคร

- ครอบครัว
- กลุ่มเพื่อนๆ
- เพื่อนร่วมงาน
- บริษัทนำเที่ยว

ข้อ 5 ท่านใช้พาหนะใด ในการมาเที่ยวครั้งนี

- รถส่วนตัว
- รถโดยสารประจำทาง
- รถเช่า/รถเหมา
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 6 ในการมาท่องเที่ยวครั้งนี ท่านเสียค่าใช้จ่ายจำนวนเท่าไร

ค่ารถในการเดินทาง.....บาท

ค่าเข้าชมและค่าบริการอื่นๆ.....บาท

ค่าอาหารและเครื่องดื่ม.....บาท

ค่าของที่ระลึก.....บาท

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ.....บาท

6.1 ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับการมาท่องเที่ยวครั้งนีหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

ข้อ 7 ความตั้งใจมาท่องเที่ยวที่พระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างไร

- ตั้งใจ
- ไม่ได้ตั้งใจ

7.1 คำถามสำหรับผู้ที่ตั้งใจมาเที่ยวที่ พระนครศรีอยุธยา

- อยากมาชมความงามของสถาปัตยกรรม
- อยากมาชมทัศนียภาพและธรรมชาติที่สวยงาม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.2 คำถามสำหรับผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจมาเที่ยวที่ พระนครศรีอยุธยา

- เพราะเป็นเส้นทางผ่านของการท่องเที่ยว
- เพราะต้องการแวะซื้อของฝาก
- เพราะเพื่อนร่วมเดินทางต้องการแวะเที่ยว
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 8 ท่านชอบประกอบกิจกรรมใด ขณะมาเที่ยวครั้งนี้มากที่สุด

- เข้าชมอาคาร และสถานที่ทางโบราณสถาน
- เดินเล่น และนั่งชมบรรยากาศ
- ซื้อของที่ระลึก และของฝาก
- ถ่ายภาพสถานที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 9 สิ่งที่ท่านประทับใจในการเดินทางมาในครั้งนี้มากที่สุด

- ความสวยงามของอาคาร โบราณสถาน และสถาปัตยกรรม
- ความสวยงามของภูมิทัศน์ และพืชพันธุ์ทางธรรมชาติ
- สินค้าพื้นถิ่น/ของที่ระลึก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 10 ท่านเคยไปเที่ยวชมอาคารและสถาปัตยกรรมต่างๆบนพระนครคีรีครบทุกส่วนหรือไม่

- ครบ
- ไม่ครบ

10.1 (คำถามสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องชมอาคารบนพระนครคีรีไม่ครบทุกส่วน)

สาเหตุที่ท่านเกี่ยวข้องไม่ครบทุกจุดเพราะ

- ระยะห่างของแต่ละอาคาร ไกลกันมาก
- ระยะเวลาในการแวะชมน้อย
- ไม่อยากเดินไปห่างจากที่จอดรถมากนัก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 11 ท่านรู้จักส่วนใดที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/พระตำหนักที่ประทับ)
- พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ (ที่ทำการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)
- พระที่นั่งเวษณัตวีเชียรปราสาท
- หอชัชวาลเวียงชัย (หอชมดาว)
- พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย
- พระปรารักษ์แดง
- พระธาตุจอมเพชร
- พระสุทธเสลเจดีย์
- วัดมหาสมณราม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 12 ท่านเคยไปในส่วนใดที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/พระตำหนักที่ประทับ)
- พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ (ที่ทำการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)
- พระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท
- หอชัชวาลเวียงชัย (หอชมดาว)
- พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย
- พระปราสาทแดง
- พระธาตุดอมเพชร
- พระสุทธเสลเจดีย์
- วัดมหาสมณราม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 13 ส่วนใดที่ตั้งอยู่บนพระนครคีรีที่ท่านได้เข้าไปเที่ยวแล้วรู้สึกประทับใจ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/พระตำหนักที่ประทับ)
- พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ (ที่ทำการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)
- พระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท
- หอชัชวาลเวียงชัย (หอชมดาว)
- พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย
- พระปราสาทแดง
- พระธาตุดอมเพชร
- พระสุทธเสลเจดีย์
- วัดมหาสมณราม
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 14 ท่านได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวในครั้งนี้หรือไม่

- ไม่ได้รับ
- ได้รับ

ข้อ 15 หากจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติม โดยบริการรถรับนำเที่ยวบริเวณพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี ในรูปแบบของเที่ยวชมศาสนาสถานที่ตั้งอยู่บนเส้นทางโดยรอบ ท่านจะใช้บริการหรือไม่

- ใช้บริการ
- ไม่ใช้บริการ

ข้อ 16 พระนครคีรีเป็นสถานที่พักผ่อนที่สวยที่สุดในเส้นทางกลับของท่านหรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่

ข้อ 17 ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด

- ถึงขยะ
- ห้องน้ำ
- ที่จอดรถ
- ร้านอาหาร
- จุดพักเก้าอี้
- ไฟฟ้าให้แสงสว่าง
- ร้านขายของที่ระลึก
- คู่มือโทรศัพท์สาธารณะ
- ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- ป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ป้ายบอกตำแหน่งของสถานที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 18 ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากจะมีรถรับส่งบริเวณทางขึ้นพระนครคีรี เชื่อมกันระหว่างด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย

ข้อ 19 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

ประชาชนท้องถิ่น ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณโดยรอบ พระนครคีรี จ.เพชรบุรี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2550

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความลงในพื้นที่ว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 เพศ

ชาย

หญิง

ข้อ 2 อายุ.....ปี

ข้อ 3 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

อื่นๆ.....

ข้อ 4 อาชีพ

รับราชการ

เกษตรกร

รับจ้าง

ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

ค้าขาย

อื่นๆ.....

ข้อ 5 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 4,000 บาท

4,001-7,000 บาท

7,001-10,000 บาท

10,001-13,000 บาท

13,001-16,000 บาท

16,001 บาท ขึ้นไป

ข้อ 6 ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณ โดยรอบพระนครคีรีมาเป็นเวลานานเท่าไร

ต่ำกว่า 1 ปี

1 - 5 ปี

6 - 10 ปี

11 - 15 ปี

16 - 20 ปี

ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป

ข้อ 7 บริเวณพื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่คือ บริเวณใด

☐ ถนนศิริรัชยา	☐ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายเลี่ยงเมือง)
☐ ถนนบันไดอิฐ	☐ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายหลัก)
☐ ถนนราชวิถี	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ข้อ 1 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณ โดยรอบพระนครคีรี มีความเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

1.1 (คำถามสำหรับผู้ที่คิดว่า การดูแลรักษาพื้นที่โดยรอบพระนครคีรี ไม่เหมาะสม)

โดยคิดว่าพื้นที่ ที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษ**มากที่สุด** คือ

- บริเวณทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า)
- บริเวณทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า)
- บริเวณร้านขายของที่ระลึก (ด้านข้างพระนครคีรี บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ทางหลักเข้าสู่ตัวเมือง)
- บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ตั้งอยู่ด้านหน้าทางขึ้นเดินเท้า)
- บริเวณอื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 2 ท่านคิดว่า**ปัญหา**ที่เกิดขึ้นในบริเวณพระนครคีรีเกิดจากสาเหตุใด**มากที่สุด**

- ความสกปรก ขยะมูลฝอย
- ที่จอดรถไม่เพียงพอ
- การตั้งแผงขายสินค้าของแม่ค้าไม่เป็นระเบียบ
- สิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จุดนั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ป้ายให้ความรู้ ฯลฯ)
- เส้นทางสัญจรที่มีระยะทางไม่สอดคล้องและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังให้บริการนักท่องเที่ยวได้ไม่เต็มที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

ข้อ 1 ท่านคิดว่าสิ่งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวพระนครศรีอยุธยา**มากที่สุด**

- สถาปัตยกรรมบนพระนครศรีอยุธยา (พระราชวัง/พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/วัดพระแก้ว)
- ธรรมชาติและพรรณไม้ต่างๆ
- ผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและสินค้าที่ระลึก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดการท่องเที่ยว ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณพระนครศรีอยุธยาให้เป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์

- โดยให้มีความสะอาด (ขยะมูลฝอย และความเสื่อมโทรมของอาคาร)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยให้ภูมิทัศน์ที่สวยงาม (ต้นไม้ตามธรรมชาติ และการจัดสวน)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว (ป้ายข้อมูลให้ความรู้ ป้ายบอกทาง และป้ายบอกตำแหน่งสถานที่)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย

2.2 การก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว

- โดยปรับปรุงให้มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สวยงามสอดคล้อง กับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิม
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยปรับปรุงตำแหน่งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าไปให้ใช้งานได้มากยิ่งขึ้น (นอกเหนือไปจากการซื้อตั๋ว)
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยก่อสร้างซุ้มทางเข้าเพื่อเป็นจุดดึงดูดสายตา
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย

2.3 การเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว

- โดยเพิ่มรถรับส่งระหว่าง ทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) และทางขึ้นด้านหลัง (ทางรรางไฟฟ้า) เพื่อสะดวกต่อการเดินทาง
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
- โดยให้ชาวบ้านได้ขับรถนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่เส้นทางรอบพระนครคีรี
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย

ข้อ 3 การท่องเที่ยวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่งผลต่อการประกอบอาชีพและรายได้ของท่านหรือไม่

- ไม่ส่งผลกระทบ
- ส่งผลกระทบ

ข้อ 4 ปัจจุบันท่านมีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการจัดการท่องเที่ยวพระนครคีรีหรือไม่

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม

ข้อ 5 หากมีการจัดการท่องเที่ยวโดยให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยท่านจะให้ความร่วมมือหรือไม่

- ไม่ให้ความร่วมมือ
- ให้ความร่วมมือ

5.1 (คำถามสำหรับผู้ให้ความร่วมมือ)

โดยท่านจะร่วมทำกิจกรรม ดังนี้

- บริการนำเที่ยว
- บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ
- จัดทำผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 6 ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด

- ถังขยะ
- ห้องน้ำ
- ที่จอดรถ
- ร้านอาหาร
- จุดพัก เก้าอี้
- ไฟฟ้าให้แสงสว่าง

- ร้านขายของที่ระลึก
- คู่มือโทรศัพท์สาธารณะ
- ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- ป้ายให้ความรู้ ป้ายบอกทาง ป้ายบอกตำแหน่งของสถานที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อ 7 หากจัดให้มีบริการรถรับส่งเชื่อมระหว่างทางขึ้นด้านหน้า (ทางเดินเท้า) กับทางขึ้นด้านหลัง (ทางรถรางไฟฟ้า) ท่านจะเห็นด้วยหรือไม่

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย

ข้อ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการและสภาพปัญหาของการท่องเที่ยว

.....

.....

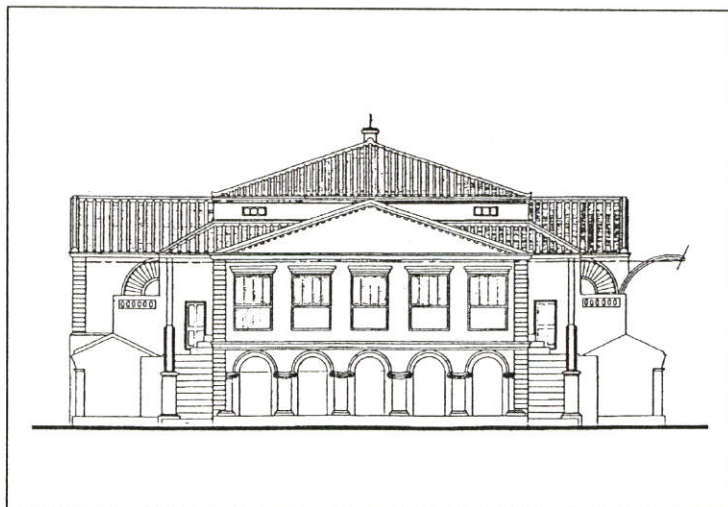
.....

.....

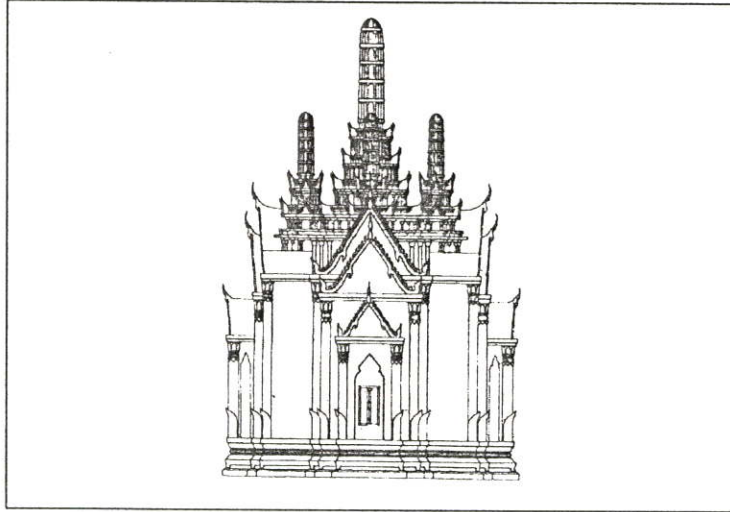
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ

ข้อ 1 ท่านคิดว่าอาคารที่ก่อสร้างอยู่ที่พระนครคีรี อาคารใดที่มีรูปแบบเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบในการก่อสร้างอาคารอื่นๆ ในอนาคต

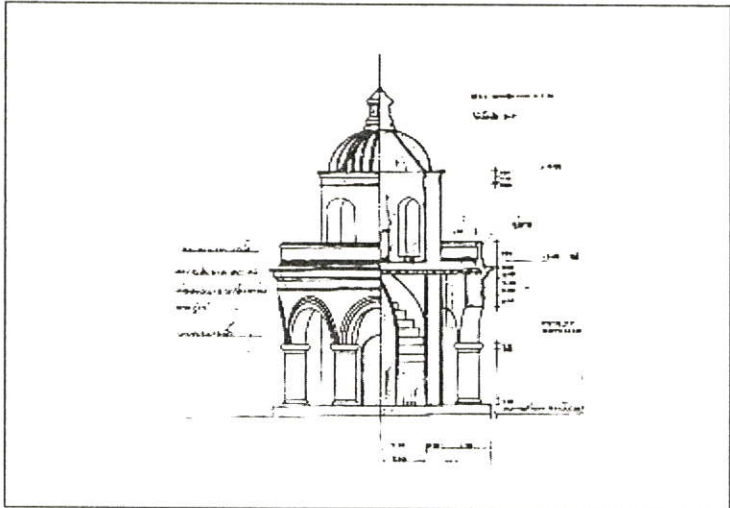
- พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์

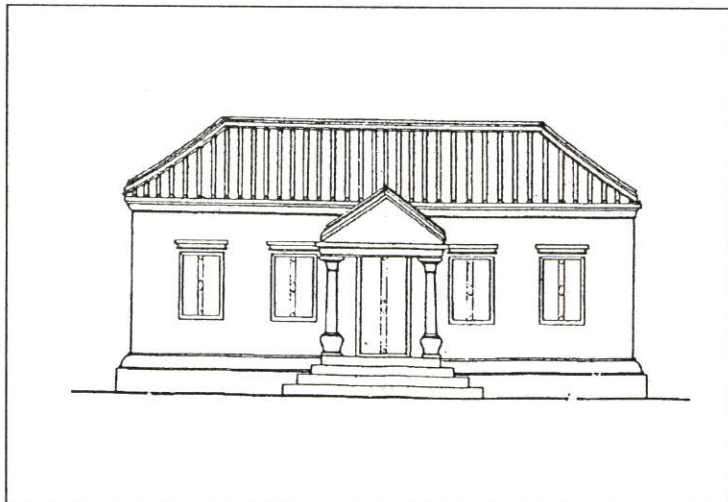
พระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท

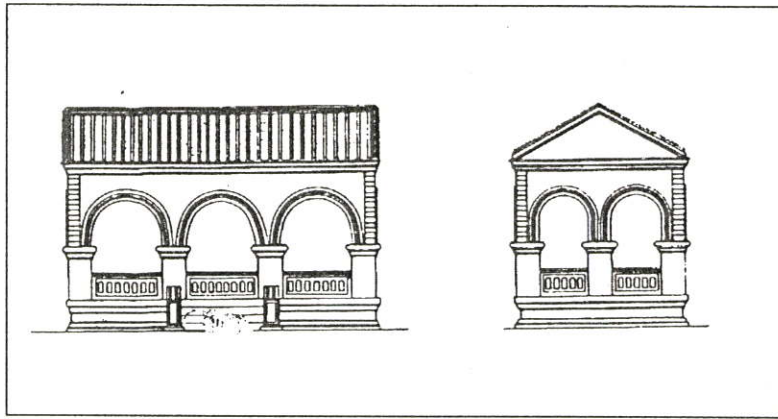
หอซัชवालเวียงชัย

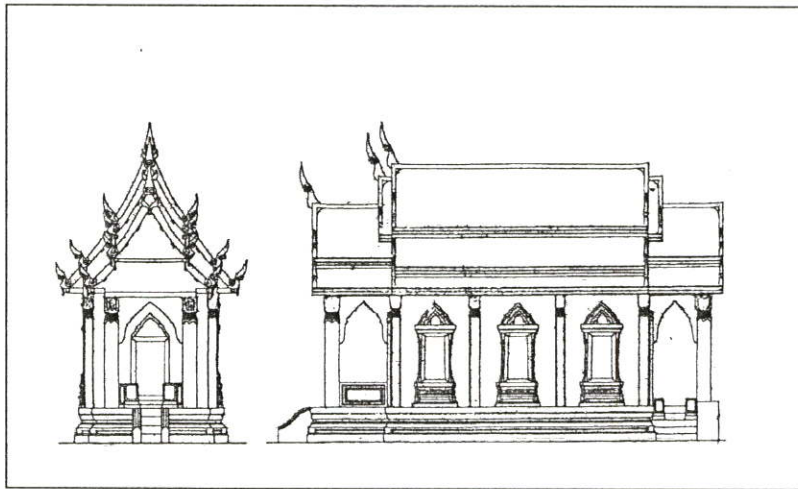
หอพิมานเพชรเมศวร์

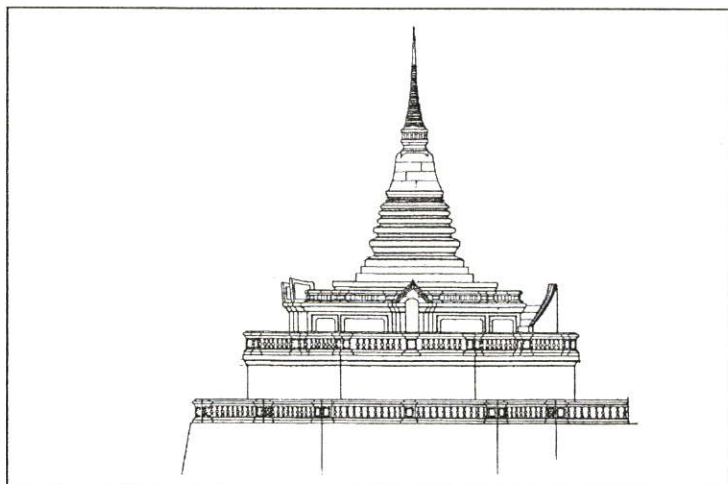
ศาลาอกรักษ์

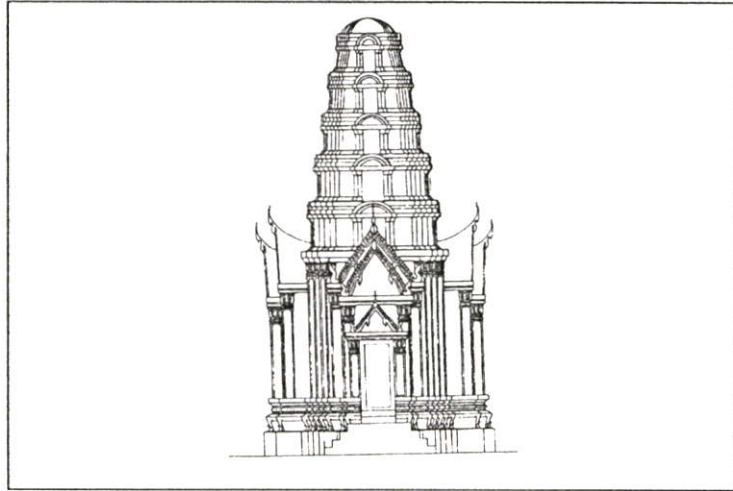
พระอุโบสถ วัดพระแก้วน้อย

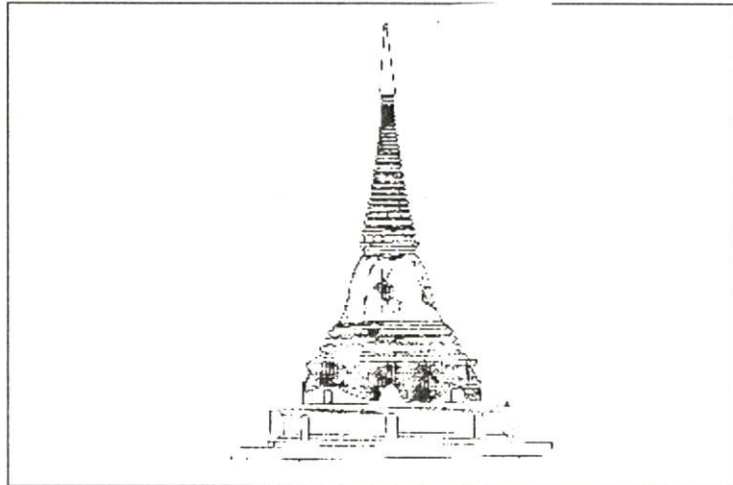
พระพุทธเสลเจดีย์

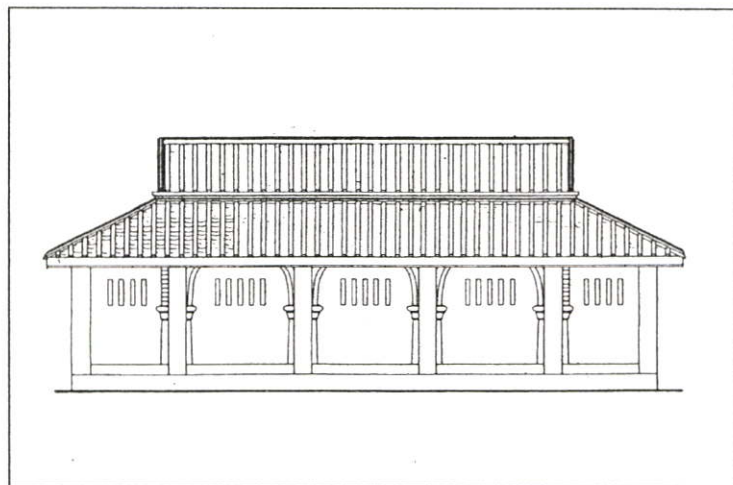
พระปรางค์แดง

พระธาตุจอมเพชร

ศาลาเย็นใจ

ข้อ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

พระราชบัญญัติการผังเมือง/กฎกระทรวง

การผังเมือง พ.ศ. 2518

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518

เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและผังชนบทเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมือง หรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง สุกัลยณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้าน

การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างทุกชนิดหรือสิ่งอื่นใดที่วางบน ใต้ หรือผ่านเหนือพื้นดิน หรือพื้นน้ำ

“ที่อุปโภค” หมายความว่า ที่ดินของเอกชนซึ่งผังเมืองเฉพาะจัดให้เป็นที่เว้นว่างหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่น ทางเท้า ทางเดิน ตรอกหลังหรือข้างอาคาร ทางน้ำ ทางหรือท่าระบายน้ำ

“ที่โล่ง” หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่ และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

หมวด 3

การวางและจัดทำผังเมืองรวม

มาตรา 17 ผังเมืองรวมประกอบด้วย

- (1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
- (2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม
- (3) แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับพร้อมด้วยข้อกำหนด โดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค

(4) รายการประกอบแผนผัง

(5) นโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม

มาตรา 18 เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใด สำนักผังเมืองจะวางและจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่นั้นขึ้น หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นจะวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเองต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อน

ถ้าเขตแห่งผังเมืองรมนั้นคาบบริเวณของเขตปกครองท้องที่หลายท้องที่ คณะกรรมการผังเมืองจะสั่งให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่เดียวหรือของท้องที่เกี่ยวเนื่องร่วมกันวางและจัดทำผังเมืองรวม และจะกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของแต่ละท้องที่ จะต้องจ่ายตามส่วนของตนก็ได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นขอคำแนะนำจากสำนักผังเมืองในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้สำนักผังเมืองให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามที่ได้ขอมานั้น

มาตรา 19 เมื่อสำนักผังเมืองจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่ใดให้สำนักผังเมืองแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นทราบ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้นมาแสดงความคิดเห็นต่อสำนักผังเมืองด้วย

ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมใด ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบแล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรมนั้น ในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้ จะกำหนดเฉพาะให้ผู้แทนของประชาชนเข้าร่วมการประชุมตามความเหมาะสมก็ได้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงข้อคิดเห็น ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 20 เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้วางและจัดทำผังเมืองรวมแล้ว ให้ส่งผังเมืองรวมมาให้สำนักผังเมืองพิจารณา ถ้าสำนักผังเมืองเห็นว่าควรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงผังเมืองรวมให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบพร้อมด้วยเหตุผล หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักผังเมืองให้แจ้งเหตุผลต่อสำนักผังเมืองแล้วให้สำนักผังเมืองดำเนินการตามมาตรา 22 โดยมีชักช้า

มาตรา 21 เมื่อมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่ของจังหวัดใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งจังหวัดนั้นแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่งในแต่ละท้องที่ที่วางผังเมืองรวม นั้น ประกอบด้วยผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักผังเมือง ผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ในท้องที่ที่วางผังเมืองรวมนั้น และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรมีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน และไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมที่สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำขึ้น

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่คาบเกี่ยวกันตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม

ให้รัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมดังกล่าว

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมในหมวด 1 มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมโดยอนุโลม

มาตรา 22 ผังเมืองรวมที่สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำเสร็จแล้ว ให้สำนักผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา ในกรณีผังเมืองรวมที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำซึ่งสำนักผังเมืองมีความเห็นควรแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่เห็นพ้องด้วยให้เสนอความเห็นของสำนักผังเมือง และเหตุผลของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ไม่เห็นพ้องไปพร้อมกันด้วย

มาตรา 23 เมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้วให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วาง และจัดทำผังเมืองรวมนั้นจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ว่าการเขตหรือที่ทำการแขวงของกรุงเทพมหานคร หรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสาธารณสถานภายในเขตของผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศในใบประกาศนั้นด้วย

ในใบประกาศดังกล่าว ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้ ณ สำนักผังเมืองหรือที่ทำการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น วิธีการประกาศให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 24 หากภายในกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศดังกล่าวในมาตรา 23 ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดมีหนังสือถึงสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น และไม่ว่าสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะเห็นพ้องด้วยกับคำร้องขอนั้นหรือไม่ก็

ตาม ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีเสนอคำร้องขอนั้นต่อคณะกรรมการผังเมืองพร้อมด้วยความเห็นในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ ให้ดำเนินการผ่านสำนักผังเมือง

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้องขอ ให้คณะกรรมการผังเมืองสั่งให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรายนั้น ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งยกคำร้องขอนั้น

มาตรา 25 หากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศดังกล่าวในมาตรา 23 ไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรายนั้นหรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองได้สั่งยกคำร้องขอนั้น หรือคณะกรรมการผังเมืองได้สั่งให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าว และสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณีได้จัดการให้เป็นไปตามนั้นแล้ว ให้สำนักผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรายนั้นต่อไป

หมวด 4

การใช้บังคับผังเมืองรวม

มาตรา 26 การใช้บังคับผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งต้องมีรายการตามมาตรา 17 และให้ใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี

ในระหว่างที่กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ถ้าสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควรจะกำหนดให้แก้ไขปรับปรุงผังเมืองรวมเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐก็ได้ โดยให้นำความในมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 25 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ภายในหนึ่งปีก่อนระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลงให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณีสำรวจว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในการใช้ผังเมืองรวมดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ถ้าเห็นว่าสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี จัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่ใช้บังคับผังเมืองร่วนั้นตามมาตรา 19 วรรคสอง และถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านก็ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมือง ขยายระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งได้อีกห้าปี แต่ในกรณีที่เห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ก็ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองรวมเสียใหม่ให้เหมาะสมได้

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแก้ไขผังเมืองรวมได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งใช้บังคับให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมือง ขยายระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี

การขอขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองรวมตามวรรคห้า ให้กระทำโดยกฎกระทรวง

มาตรา 27 ในเขตที่ได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองร่วนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเมื่อมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจกำหนด หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควรได้ การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขดังกล่าว

ให้คำนึงถึงกิจการที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพของที่ดินและทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวกับที่ดิน การลงทุนประโยชน์ หรือความเดือดร้อนรำคาญที่ประชาชนได้รับจากกิจการนั้น ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการผังเมืองเชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมาแสดงข้อเท็จจริงและความคิดเห็นประกอบด้วย

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าวในวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา 70

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๕๔ (พ.ศ.๒๕๑๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง

พ.ศ. ๒๕๑๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และ
ตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
การผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎหมายกระทรวง
ไว้ต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนดห้าปี

ข้อ ๒ ให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลหนองโสน ตำบลบ้านกุ่ม ตำบลบางจาก
ตำบลธงชัย ตำบลวังตะโก ตำบลเวียงคอก ตำบลหัวสะพาน ตำบลไร่ส้ม ตำบลคลองกระแซง
ตำบลทับสะแก ตำบลท่าราบ ตำบลบ้านหม้อ ตำบลนาุ้ง ตำบลโพไร่หวาน ตำบลต้นมะม่วง
อำเภอเมืองเพชรบุรี และตำบลลาดโพธิ์ ตำบลลาดโพธิ์ ตำบลบ้านหาด ตำบลสมอพลือ ตำบล
บ้านลาด ตำบลท่าเสน อำเภอตลาด จังหวัดเพชรบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๓ การวางและจัดทำผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็น
แนวทางการพัฒนา การดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์
ในทรัพย์สินคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อมใน
บริเวณแนวเขตของข้อ ๒ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตาม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อ ๔ ผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์
ที่มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมเศรษฐกิจ
และโครงข่ายบริการสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางการบริหาร การปกครอง การศึกษา และการคมนาคม
จังหวัดเพชรบุรี

(๒) ส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการบริการด้านการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ

(๓) ส่งเสริมการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยและพาณิชย์กรรมให้สัมพันธ์กับการขยายตัว
และระบบเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรี

(๔) พัฒนาการบริการทางสังคม การสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขูปการให้เพียงพอ
มาตรฐาน

(๕) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๕ การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ตาม
แผนผังกำหนดการใช้ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง และ
รายการประกอบกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๖ การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท
กระทรวง ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๑.๑ ถึงหมายเลข ๑.๓๓ ที่กำหนดไว้เป็นสีเหลือง
ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

(๒) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๒.๑ ถึงหมายเลข ๒.๑๕ ที่กำหนดไว้เป็นสีส้ม
ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

(๓) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๓.๑ ถึงหมายเลข ๓.๒๔ ที่กำหนดไว้เป็นสีแดง
ประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก

(๔) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๔.๑ ถึงหมายเลข ๔.๒ ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วงอ่อน
ประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ

(๕) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๕.๑ ถึงหมายเลข ๕.๒๐ ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว
ประเภทชนบทและเกษตรกรรม

(๖) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๖.๑ ถึงหมายเลข ๖.๗ ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนให้
เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๗) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๗.๑ ถึงหมายเลข ๗.๒๒ ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว
มะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา

(๘) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๘.๑ ถึงหมายเลข ๘.๕๐ ที่กำหนดไว้เป็นสีเทาอ่อน
ให้เป็นที่ดินประเภทศาสนา

(๙) ที่ดินในบริเวณหมายเลข ๙.๑ ถึงหมายเลข ๙.๒๓ ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำเงิน
ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขูปการ

ข้อ ๗ ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย สถาบันราชการ
การสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้พื้นที่เพื่อกิจการอื่นให้ใช้เพิ่มได้
อีกไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อกิจการ
ตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญตาม
กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๒) คลังเชื้อเพลิงเพื่อการขายส่ง

(๓) สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซ
ปิโตรเลียมเหลว แต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการและร้านจำหน่ายก๊าซ

(๔) คลังวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(๕) กำจัดมูลฝอย

ข้อ ๘ ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย สถาบัน
ราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับใช้พื้นที่เพื่อกิจการอื่นให้ใช้
เพิ่มได้อีกไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อ
กิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญตาม
กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วย
การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๒) คลังเชื้อเพลิงเพื่อการขายส่ง

(๓) สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซ
หกลมเหลว แต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการ และร้านจำหน่ายก๊าซ

(๔) คลังวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(๕) เลี้ยงม้า โคน กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ ภู จระเข้ หรือตาม
กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อการค้าหรือโดยก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายการ
สาธารณสุข

(๖) ไซโลเก็บผลิตผลการเกษตร

(๗) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(๘) กำจัดมูลฝอย

(๙) ซื่อขายเศษวัสดุ

ข้อ ๑๐ ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ ให้ใช้ประโยชน์เพื่ออุตสาหกรรมบริการอุตสาหกรรม
ที่ประกอบกิจการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม คลังสินค้า สถาบันราชการ
การสาธารณูปโภค และสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้พื้นที่เพื่อกิจการอื่นให้ใช้เพิ่ม
ได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อกิจการ
ตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
บริการและโรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่า
ด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๒) คลังวัตถุดิบพิษตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(๓) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงเด็กหรือคนชรา

(๔) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

ข้อ ๑๑ ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการ
ใช้พื้นที่เพื่อกิจการอื่นให้ใช้เพิ่มได้อีกไม่เกินร้อยละ ๕ ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และ
ห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ประกอบพาณิชย์ หรือประกอบอุตสาหกรรม
หรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ข้อ ๑๒ ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ใช้ประโยชน์
เพื่อการนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสาธารณประโยชน์
เท่านั้น

ข้อ ๑๓ ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา
สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ข้อ ๑๔ ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อศาสนาหรือเกี่ยวข้องกับการ
ศาสนา การศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ข้อ ๑๕ ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้ใช้ประโยชน์
เพื่อกิจการของรัฐ กิจการเกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

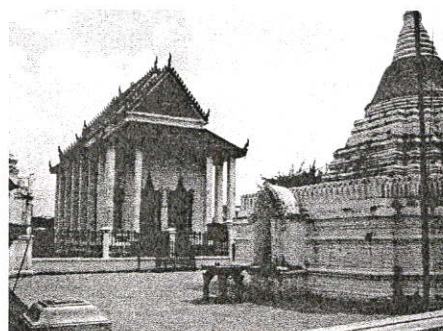
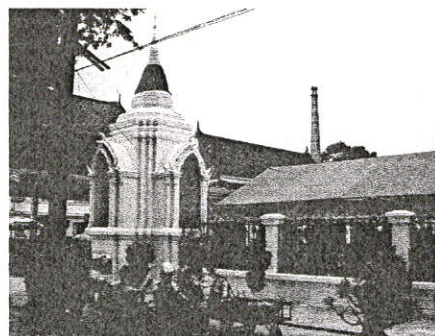
ข้อ ๑๖ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือการประกอบกิจการใน
เขตรวมปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕
บรรหาร ศิลปอาชา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างลักษณะการท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

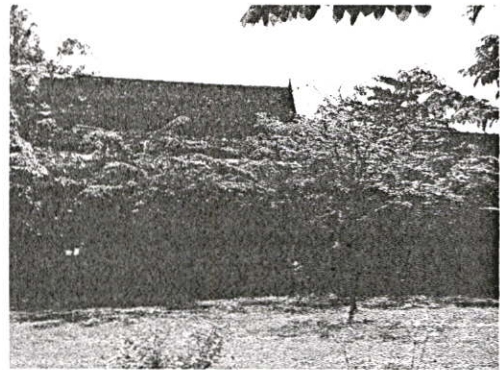
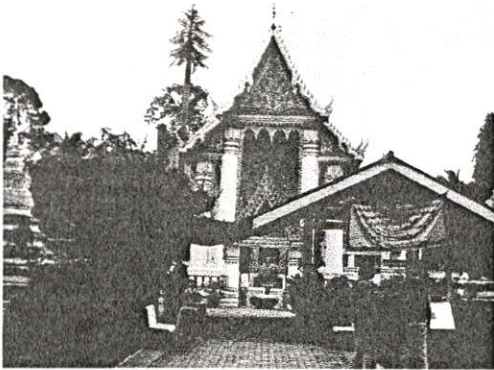
วัดปรมัยยิกาวาส ตั้งอยู่ตำบลเกาะเกร็ด เยื้องทำนน้ำสุขาภิบาลปากเกร็ดไปทางใต้ประมาณ 1 กิโลเมตร และอยู่ตรงข้ามกับท่าเรือวัดสนามเหนือเป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร สร้างแบบรามัญ เดิมวัดนี้เป็นวัดเก่าชื่อวัดปากอ่าว ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งวัด และโปรดให้สร้างพระเจดีย์รามัญ บรรจุพระสารีริกธาตุและพระราชทานนามว่า วัดปรมัยยิกาวาสเนื่องจากศิลปะที่สร้างมีลักษณะแบบมอญ พระเจดีย์ทุกองค์สร้างแบบมอญและพระพุทธรูปพระประธานในโบสถ์สลักด้วยหินอ่อนแบบมอญด้วย จึงเรียกกันว่า “วัดมอญ” ภายในวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง และบานประตูหน้าต่าง โบสถ์ประดับลายปูนปั้นสวยงาม วัดสาขาทองตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเกร็ด เป็นวัดโบราณเดิมชื่อ วัดสวนหมาก ศิลปะสมัยอยุธยาที่มีเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองขนาดใหญ่ อยู่หลังโบสถ์เป็นเจดีย์ที่สูงที่สุดในเขตอำเภอปากเกร็ด ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่มีเจดีย์เล็กเป็นเจดีย์บริวารโคจรองอีก 2 ชั้น ด้านข้างโบสถ์มีเจดีย์องค์ใหญ่อีก 2 องค์ องค์หนึ่งเป็นเจดีย์ทรงระฆังกลม อีกองค์หนึ่งมีรูปเป็นฐานเหลี่ยม องค์ระฆังทำเป็นทรงกลมสูง ภายในโบสถ์มีลายเพดานสวยงามมากเป็นลายทองเขียนลายกรวยเชิงอย่างงดงาม พระประธานเป็น พระปางมารวิชัย ปูนปั้น ขนาดใหญ่องค์หนึ่งในจังหวัดนนทบุรี คนมอญเรียกวัดนี้ว่า เพี้ยะอาลัด

วัดปรมัยยิกาวาส

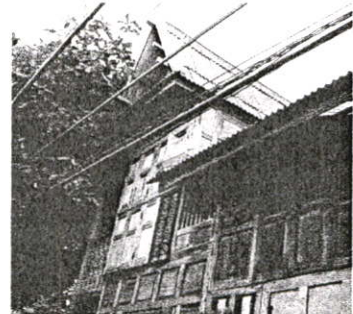
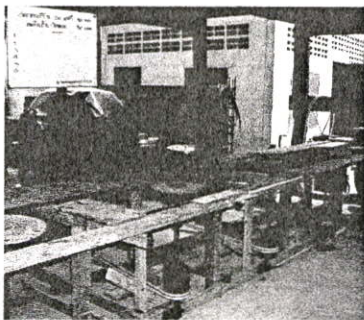
วัดฉิมพล ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเกี๋ย มีโบสถ์ขนาดใหญ่งดงามมาก และยังมีสภาพสมบูรณ์แบบเดิมเป็นส่วนใหญ่ หน้าบันจำหลักไม้เป็นเทพทรงราชมรธ ล้อมรอบด้วยลายดอกไม้ชุ่มประคุดยอมนนทพ ชุ่มหน้าต่างแบบหน้านาง ยังคงให้เห็นความงามอยู่ ฐาน โบสถ์โค้งแบบเรือสำเภา

วัดไผ่ล้อม เป็นวัดที่สร้างสมัยอยุธยาตอนปลาย ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเกร็ด มีโบสถ์ที่งดงามมาก ลายหน้าบันจำหลักไม้เป็นลายดอกไม้ มีคันทวยและบัวหัวเสาที่งดงามเช่นกัน หน้าโบสถ์มีเจดีย์ขนาดเล็กสององค์รูปทรงแปลก ฐานสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง แต่ละองค์ระฆังทำเป็นรูปบาตรคว่ำ มียอดทรงกลม ประดับลายปูนปั้นอย่างงดงาม คนมอญเรียกวัดนี้ว่า “เพี้ยะไต้”

วัดไผ่ล้อม

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชาวมอญ ตั้งอยู่ที่ค่านซ้ายของวัดปรมัยยิกาวาส ห่างจากวัดประมาณ 100 เมตร เป็นสถานที่แสดงภาชนะเครื่องปั้นดินเผาแบบรามัญ รูปทรงต่างๆ ฝีมือประณีตสวยงาม เช่น หม้อน้ำ นอกจากนี้ยังมีการแสดงวิธีการปั้นและจำหน่ายสินค้าเครื่องปั้นดินเผาด้วย เปิดให้ชมทุกวัน

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชาวมอญ

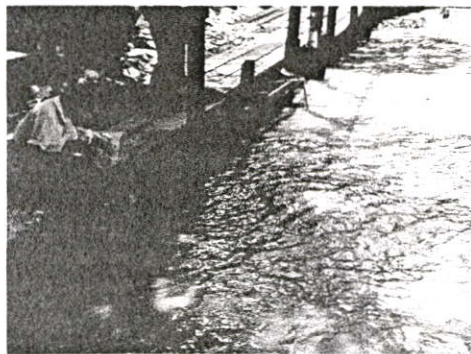
หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา ตั้งอยู่บริเวณสองข้างทางเดินรอบเกาะเกร็ดทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของวัดปรมัยยิกาวาส เป็นหมู่บ้านที่ทำเครื่องปั้นดินเผาภาชนะของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น กระจกรก อ่างน้ำ เป็นต้น แหล่งใหญ่และเก่าแก่ของจังหวัดนนทบุรีสามารถชมขั้นตอนต่างๆในการทำเครื่องปั้นดินเผาตั้งแต่การเตรียมดินจนถึงวิธีการนำเข้าเตาเผา

หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา

การเดินทางท่องเที่ยว

1. ลงเรือที่วัดรางเกร็ด ไปทางเหนือขึ้นท่าวัดปรมัยยิกาวาส นมัสการพระพุทธรูป ประจำจังหวัดนนทบุรี ชมพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5
2. เดินเท้าจากวัดปรมัยยิกาวาสสู่หมู่บ้านที่ 6 และหมู่บ้านที่ 7 ชมและซื้อเครื่องปั้นดินเผาสองข้างทางชมพิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
3. ลงเรือที่ทำน้ำหน้าวัดเสาชิงช้า ล่องเรือไปทางท้ายเกาะสู่วัดใหญ่สว่างอารมณ์ ตำบลอ้อมเกร็ด ให้อาหารปลาหน้าวัด ซึ่งเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำนานาชนิด รายได้ถวายวัด
4. ล่องเรือไปทางใต้เลี้ยวขวาเข้าคลองบางบัวทอง หรือคลองขนมหวาน ชมหมู่บ้านขนมไทยสองฝากฝั่งคลองและซื้อหาเป็นของฝาก
5. ย้อนกลับออกมาตรงปากคลอง มีปล่องเตาอิฐที่ผลิตอิฐ บ.บ.ท อิฐทนไฟแห่งแรกของเมืองไทย ล่องเรือผ่านบ้านเกร็ดตระการ วิ่งตรงมาขึ้นทำน้ำหน้าวัดฉิมพลี เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เดินเท้าจากวัดฉิมพลีถึงกลุ่มอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาหมู่บ้านที่ 1 ชมการสาธิตการเผาถ้วยเครื่องปั้นดินเผาหมู่บ้านที่ 1 และซื้อเป็นของฝากของขวัญ ล่องเรือข้ามฝากไปวัดกลางเกร็ด เดินทางกลับ

บริเวณให้อาหารปลาหน้าวัด

ร้านอาหารภายในเกาะเกร็ด

บริเวณผลิตและจำหน่าย ขนมหวานไทย ภายในเกาะเกร็ด

สถานที่ลงเรือข้ามฝาก

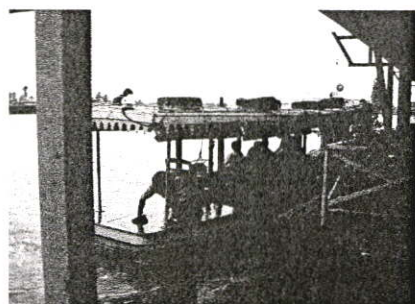
1. ท่าเรือวัดสนามเหนือ ค่าเรือคนละ 2 บาท
2. ท่าเรือวัดกลางเกาะเกร็ด ค่าเรือคนละ 1 บาท

สถานที่ติดต่อ

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด โทร 966-9063

สำนักงานท่องเที่ยวตำบลเกาะเกร็ด โทร 583-7993

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด โทร 583-2139

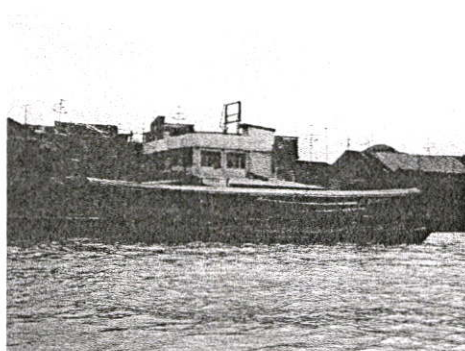
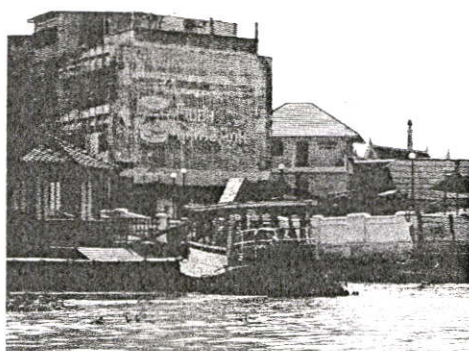
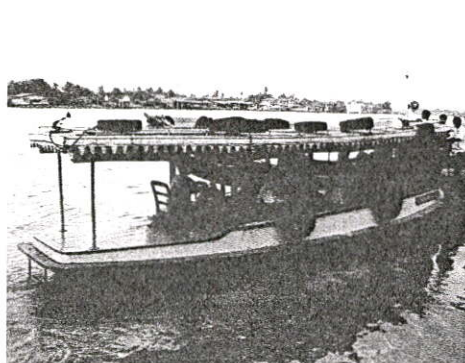
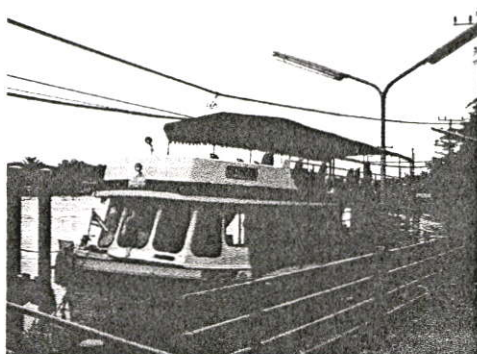

เรือข้ามฝาก

ค่าใช้จ่าย

1. เรือไม่เกิน 8 คน ฝั่งรอบเกาะเกร็ด ไม่รวมค่ามัคคุเทศน์ เทียวละ 350 บาท
2. เรือไม่เกิน 8 คน ฝั่งรอบเกาะเกร็ดเข้าคลองขนมหวาน เทียวละ 500 บาท
3. เรือสองตอน ฝั่งรอบเกาะเกร็ด ไม่รวมค่ามัคคุเทศน์ เทียวละ 400 บาท
4. เรือหางยาว ฝั่งรอบเกาะเกร็ดเข้าคลองขนมหวาน ไม่รวมค่ามัคคุเทศน์ เทียวละ 600 บาท
5. เรือใหญ่ไม่เกิน 15 คน รวมค่ามัคคุเทศน์พร้อมเครื่องดื่ม เทียวละ 1,500 บาท
6. เรือใหญ่นั่งได้ 50-60 คน รวมค่ามัคคุเทศน์พร้อมเครื่องดื่ม เทียวละ 3,000 บาท
7. ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์ราชกาลที่ 5 คนละ 10 บาท

*** ราคาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

รูปแบบ และขนาดของเรือนำเที่ยว

ตัวอย่างแนวทางการเดินทางท่องเที่ยว แบบพักค้างแรม

ท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร จ.นครราชสีมา

แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

1.) การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร ทำให้สามารถสรุปศักยภาพพื้นที่ ถึงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยวได้เทียบเคียงจากสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะรูปแบบคล้ายคลึงกัน คือ เกาะเกลือ นนทบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน โดยปกติจะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณ 300-400 คนต่อวัน วันเสาร์-อาทิตย์ มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณ 800-900 คนต่อวัน ส่วนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคลองจินดา นครปฐม โดยมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณ 200-300 คน ต่อวัน วันเสาร์-อาทิตย์ มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณ 400-500 คนต่อวัน

ดังนั้น การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร มีนักท่องเที่ยวมาใช้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉลี่ยประมาณ 650 คนต่อวัน และนักท่องเที่ยวทางด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเฉลี่ยประมาณ 550 คนต่อวัน เทียบเคียงจากแหล่งท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน

โปรแกรมการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ มีการกำหนดโปรแกรม 3 ลักษณะดังนี้

1.1) นำโปรแกรมการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคอง เข้าไปแทรกในโปรแกรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ดังนี้

เวลา 8.00 น.	ออกเดินทางจากจังหวัดนครราชสีมา
เวลา 8.30 น.	ชมแหล่งชุมชนโบราณแห่งแรกของ จ.นครราชสีมา ที่ อ.สูงเนิน
เวลา 9.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 9.30 น.	แวะชมไม้กลายเป็นหินซากไม้ดึกดำบรรพ์อายุกว่าล้านปี อ.เมือง
เวลา 10.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 10.30 น.	ชมสวนสัตว์ อ.เมือง นครราชสีมา
เวลา 11.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 11.30 น.	ชมเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อ.โชคชัย
เวลา 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 13.30 น.	ชมแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท อ.โนนสูง
เวลา 14.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 15.00 น.	ชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อ.พิมาย
เวลา 16.00 น.	ออกเดินทาง กลับเข้า อ.เมือง จ.นครราชสีมา
เวลา 17.00 น.	ร้องเรือชมลำตะคองแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมตามลำน้ำ
เวลา 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
เวลา 20.30 น.	ชมตลาดไนท์บาซาร์ อ.เมือง
เวลา 21.00 น.	เข้าที่พัก จ. นครราชสีมา

1.2) ปรับโปรแกรมที่มีระยะทางไกล และใช้เวลาที่ยาวนานออก แล้วนำโปรแกรมการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองเข้าไปแทรกในโปรแกรมดังกล่าวดังนี้

เวลา 8.00 น.	ออกเดินทางจากจังหวัดนครราชสีมา
เวลา 8.30 น.	ชมแหล่งชุมชนโบราณแห่งแรกของ จ.นครราชสีมา ที่ อ.สูงเนิน
เวลา 9.15 น.	ออกเดินทาง
เวลา 10.00 น.	แวะชมไม้กลายเป็นหินซากไม้ดึกดำบรรพ์อายุกว่าล้านปี อ.เมือง
เวลา 10.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 10.45 น.	ชมผ้าไหม อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา
เวลา 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 13.30 น.	ชมเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อ.โชคชัย
เวลา 14.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 15.00 น.	ชมแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท อ.โนนสูง
เวลา 15.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 16.00 น.	สักการะ ท่าน้าวสุรนารี
เวลา 16.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 16.35 น.	ร่องเรือชมลำตะคองแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมตามลำน้ำ
เวลา 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
เวลา 20.30 น.	ชมตลาดไนท์บาซาร์ อ.เมือง
เวลา 21.00 น.	เข้าที่พัก จ. นครราชสีมา

1.3) เป็นการกำหนดโปรแกรมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม
ที่อยู่ภายในตัวเมือง ดังนี้

เวลา 8.00 น.	ออกเดินทางจากจังหวัดนครราชสีมา
เวลา 8.30 น.	ชมแหล่งชุมชนโบราณแห่งแรกของ จ.นครราชสีมา ที่ อ.สูงเนิน
เวลา 9.15 น.	ออกเดินทาง
เวลา 10.00 น.	ชมวัดป่าสาละวัน
เวลา 10.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 11.00 น.	ชมวัดศาลาทอง
เวลา 11.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 11.45 น.	สักการะศาลเจ้าหลักเมือง
เวลา 12.20 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 13.45 น.	ชมพิพิธภัณฑ์หาวีระวงศ์
เวลา 14.30 น.	ออกเดินทาง
เวลา 15.30 น.	สักการะ ท่านท้าวสุรนารี
เวลา 16.00 น.	ออกเดินทาง
เวลา 16.20 น.	ร่องเรือชมลำตะคองแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมคามลำน้ำ
เวลา 18.40 น.	รับประทานอาหารเย็น
เวลา 19.00 น.	ชมรอบคูเมือง จ.นครราชสีมา
เวลา 20.00 น.	เข้าที่พัก จ. นครราชสีมา

2.) ระยะเวลาของการท่องเที่ยวภายใน 1 Trip

จากการศึกษาข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ผู้ที่มาเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา เป็นนักธุรกิจส่วนใหญ่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวที่น้อย และเป็นทางผ่านไปสู่จังหวัดอื่น ดังนั้น ระยะเวลาของการนำเที่ยวใน 1 Trip ต้องให้สอดคล้องกับระยะเวลาของนักท่องเที่ยว ดังนั้นภายใน 1 Trip เทียบกับตารางการท่องเที่ยว ท.ท.ท พบว่าคงเหลือระยะเวลาประมาณ 2.00-2.30 ชม เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้ไปส่วนอื่นของจังหวัดต่อไป

กิจกรรมของนักท่องเที่ยวภายใน 1 Trip ไม่เกิน 20 คนมีดังนี้

จุดที่ 1 อ่างเก็บน้ำอภัยางค์

- จอรถในพื้นที่ที่กำหนด และทำภาระกิจส่วนตัวภายในระยะเวลา 10 นาที
- ไปยังจุดบริการนักท่องเที่ยว เพื่อรับรายละเอียดและการบรรยายสถานที่ท่องเที่ยว ระยะเวลา 5 นาที
- ไปยังจุดชมวิว เพื่อดูบรรยากาศรอบเมือง ระยะเวลา 10 นาที
- เข้าไปสู่พิพิธภัณฑ์ ร. 7 เพื่อดูประวัติความเป็นมาและสภาพแวดล้อมของลำตะคอง ระยะเวลา 20 นาที
- ไปทำเทียบเรือเพื่อต่อไปยังเกาะลอยเพลงโคราช ระยะเวลา 15 นาที

จุดที่ 2 เกาะลอยเพลงโคราช

- เรือจอดทำเทียบเรือเกาะลอย
- ไปดูการแสดงเพลงโคราช ระยะเวลา 15 นาที
- ชมประวัติ และความเป็นมาของเพลงโคราช ระยะเวลา 10 นาที
- มายังจุดจำหน่ายสินค้า และเครื่องดื่ม ระยะเวลา 15 นาที
- ไปทำเรือ เพื่อต่อไปยัง วัดศาลาลอย ระยะเวลา 20 นาที

จุดที่ 3 วัดศาลาลอย

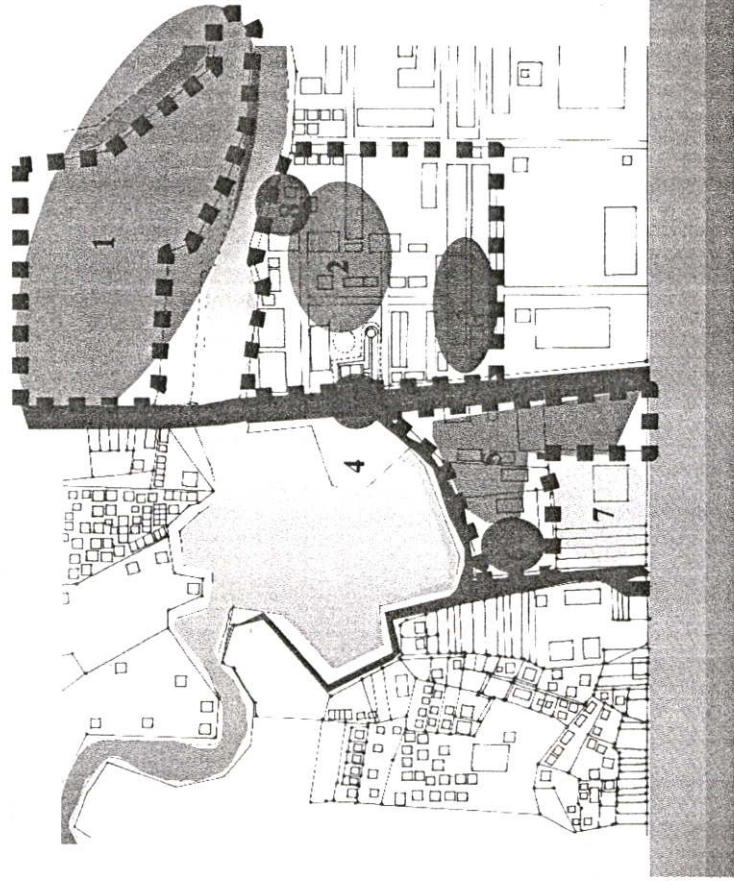
- เรือจอดทำเทียบเรือ วัดศาลาลอย
- ชมวัด และที่เก็บอัฐิท่าน้าวสุรนารี ระยะเวลา 20 นาที
- ชมกลุ่มเรือนไทยอีสาน และผลิตภัณฑ์ชาวบ้าน ระยะเวลา 10 นาที
- ชมการสาธิตการผลิตสินค้าชุมชน และจำหน่ายสินค้า, อาหารสำหรับนักท่องเที่ยว ระยะเวลา 20 นาที
- ไปที่จอดรถหรือทำเทียบเรือ เพื่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นต่อไป

ชุมชนเกษตรสามมิติ 2 (อ่างเก็บน้ำอู่ไขทางต)

โครงการในอนาคต

1. สวนสาธารณะ
โรคมืดน้ำประปาจะคงสภาพเดิมไว้เพื่อให้ผู้ที่เข้าไปใช้สามมิติเห็นขั้นตอนการผลิตน้ำประปา และให้พักผ่อน ออกกำลังกาย
2. พิพิธภัณฑ์ 1.7
เป็นอนุสรณ์สถาน รัชกาลที่ 7 และเป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอำเภอตะกั่วป่า และห้องสมุดประชาชน
3. สนามเด็กเล่น
ให้บริการกับเด็กนักเรียนและเด็กในชุมชนบริเวณใกล้เคียง
4. สวนกิจกรรม
เป็นที่พักผ่อนให้กับชุมชนและนักท่องเที่ยวอย่างเด่นชัด มีกิจกรรม เช่น ปั่นจักรยาน รัง จักรยาน น้ำตก 1
- กิจกรรมประจำปี ประเพณีลอยกระทง ประเพณีติดธงไม้ริมฝั่งลำตะคอง

5. ลานเชื่อมกิจกรรม
เป็นทางเข้าหลักของโครงการและเป็นตัวเชื่อมกิจกรรมเข้าด้วยกัน พื้นที่ด้านล่างของลานเป็นที่จอดรถโครงการ
6. ร้านจำหน่ายสินค้าและร้านอาหาร
ร้านค้าที่รองรับผู้มาใช้บริการและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน
7. ห้างสรรพสินค้า
ปรับตัวอากการเพื่อให้เชื่อมต่อกับโครงการและให้เอื้อประโยชน์ต่อกัน
8. ท่าเทียบเรือ
ใช้สำหรับการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมต่อกับโครงการที่ต่อเนื่องในลำตะคอง
9. ที่หมาเยา
ให้เป็นที่เหมาะสมตามระดับยานเป็นจุดเชื่อมกิจกรรม และเป็นจุดชมวิวของเมือง

รูปที่ ง.2 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคอง ของ สมชาติ วิณิชธนกิจ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวทัศนีย์ โพธิ์บางหวาย
วัน เดือน ปีเกิด	3 ธันวาคม 2521
ที่อยู่ปัจจุบัน	108/89 หมู่3 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนนทบุรี วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปีการศึกษา 2550 สำเร็จการศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม วุฒิการศึกษา ปริญญาโท